

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W4CZ294915	ImageGroup:	I4CZ307577
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རང་འགྲེལ། mngon pa mdzod kyi rang 'grel/
Author:	དབྱིག་གཉེན dbyig gnyen
Descriptor:	copy made available from the library of tibetan works and archives; ltwa acc. no.D34510-D34511
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	sarnath, varanasi, u.p.
Publisher:	vajra vidya institute
Date:	2011
Volume:	1
Total Volumes:	2
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138 US.

ཚུལ་མཐོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལ་

ཀར་རྒྱལ་གཞིན་ཅུ་རྣམ་པོ་ལ་གྱི་ས་བཅད་དང་མཐུང་བ།

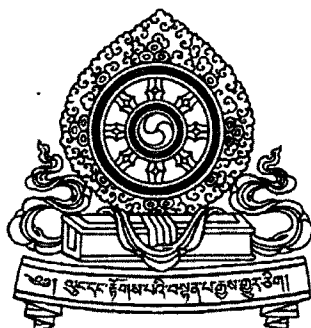
སྟོན་ཆ།

སྐུ་ཐ་བཟླ་བྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

༡༡། ཁོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལ།

ཀམ་པ་དབང་ལྷ་གཞི་རྩེ་འོ་མཛོད་འགྲེལ་གཞིན་རྒྱ་མ་རོལ་གྱི་

ས་བཅད་དང་སྐྱར་བ་བཞུགས་སོ།།

སྟོན་ཆ།

VOI.I

རང་འགྲེལ་མཛོད་པ་པོ། སྐྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཞིན།

ས་བཅད་མཛོད་པ་པོ། ཀམ་པ་དབང་ལྷ་གཞི་རྩེ།

ལྷ་ཆ་བཟོ་བྱ་དཔེ་མཛོད་ཁང།

We extend our heartiest thanks to Ven. Tenzin Jamchen and especially to 'Tsadra Foundation' for bearing all the expenses of publishing this book. We pray for a long life and prosperity to the members of Tsadra Foundation and to Ven. Tenzin Jamchen.

Vajra Vidya library

ཁྱུ་མྱེག་འགན་འཁུར་བ། དག་གློང་ཆེ་རིང་།
དཔེ་མྱེག་འགན་འཁུར་བ། དག་གློང་ཆེ་རིང་དང་། འཇམ་དབྱངས་བགྲིས།
ཁྱུ་དག་ལ། བཀྲ་ཤིས་ལུན་ཚོགས་དང་། བསྟན་འཛིན་ཤེས་རབ་སོགས།
མདུན་ཤོག་མཛེས་རིས་ལ། འཇམ་དབྱངས་བགྲིས།

First Edition: 1000 Copies 2011

ལྷ་ཁ་བཟླ་བིབྱ་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

Vajra Vidya Institute Library

Khajuhee P.O. Sarnath, Varanasi, U.P., India 221007

Phone: 00-91-542-2595744, 2595747, 2595748

Mob: 09651492319

Fax: 00-91-542-2595746

Email: vvlibrary48@yahoo.in

Printed at Gopsons Papers Ltd.

དཀར་ཆག

༡ རྩོན་བརྩོད།

v

ཁ གཞུང་དངོས་གཞི།

གནས་དང་པོ། ཁམས་བསྟན་པ།

1-74

གནས་གཉིས་པ། དབང་པོ་བསྟན་པ།

75-224

གནས་གསུམ་པ། འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།

225-384

ག གཞུང་ཡོངས་རྩོགས་ཀྱི་ས་བཅད།

གནས་དང་པོ། ཁམས་བསྟན་པའི་ས་བཅད།

385-393

གནས་གཉིས་པ། དབང་པོ་བསྟན་པའི་ས་བཅད།

393-409

གནས་གསུམ་པ། འཛིག་རྟེན་བསྟན་པའི་ས་བཅད།

410-431

THE DALAI LAMA

༡༡། འདྲིམ་ཁྱུ་གྲུབ་པ་མཉམ་མེད་ལྷ་ཀྱའི་རྟོག་།
གང་དེས་ལེགས་གདམས་ཟླ་སྟོང་རྒྱུད་ཟླའི་དོན་།
འགྲེལ་པའི་འཕགས་བོད་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་མཛོད་།
བསིལ་ལྷན་ཕྱོངས་དེར་དུས་རིང་བཟེལ་བ་ལས།

དང་འདིར་སྐལ་ལྷན་འགོ་པའི་རེ་སྟོང་སྤྱད་།
འཛད་མེད་དུ་མར་བཞུ་བའི་པར་འཕྲུལ་གྱིས།
ཡོངས་སུ་སྟེལ་འདིས་དྲི་མེད་ལུང་རྟོགས་བསྟན་།
ས་ཆེན་ཁྱོན་འདིར་ཡུན་རིང་གནས་པ་དང་།

བསྟན་འཛིན་སྤྱགས་མཐུན་ཞབས་བརྟན་སྤྱགས་བཞེད་འགྲུབ།
བསྟན་པའི་ནང་དོན་བསྒྲུབ་གསུམ་ཉམས་བཞེས་འཕེལ།
བསྟན་ལ་དད་ཀྱང་ཆོས་མཐུན་བདེ་དགས་འཛོ།
བསྟན་གཞི་ཟླེ་འདི་མི་ཉམས་ཡུན་དར་སྟོན།

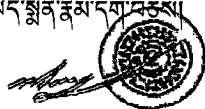
ཞེས་ཁ་འགྲུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དཔོན་གྱི་སྒྲ་གྲུ་མས་གྱི་སྤྱགས་བཞེད་བཞིན་བརྩ་བའི་དུ་ཞེས་པའི་
གསུང་རབ་དཔེ་བསྟན་ཁང་ནས་རིས་མེད་ཆོས་ལུགས་སྤྱི་དང་། ཁྱེ་བྲག་བཀའ་བརྒྱུད་གྱི་ཡིག་ཆ་
དཔོན་རིགས་པར་སྟུན་ཞུས་དང་ཞུ་འཆར་གྱི་འགོ་བརྩོད་ཤིས་སྟོན་ཆོགས་བཅད་མཆོག་གསུམ་
གངས་ལྷན་འདི་བཞིན་ལྷ་ཀྱའི་དག་སྟོང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་ཤིས་པ་དག།

THE KARMAPA

༡༡། ཁྲ་ལམ་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཁན་ཆེན་
 ཁྲ་ལམ་རིན་པོ་ཆའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་མཛད་བཟང་གི་ལེགས་སྤྱད་ལས་ཉེ་བར་འོང་བའི་
 རྒྱུ་ལྡན་གསུང་རབ་དཔེ་བསྐྱེད་ཁང་། ཞེས་གསར་དུ་དབུ་བཞེས་པ་འདི་ཉིད་བརྒྱད་
 གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་གནའ་བོའི་དུས་ནས་མ་ཉམས་པའི་མདུན་གཙུག་ལག་
 གི་སྒོལ་བཟང་རྒྱུད་མེད་རྒྱན་འཛིན་དང་། ལྷན་པར་དཔལ་འགྲོ་མགོན་བཀའ་བརྒྱུད་
 པའི་མཁས་གྲུབ་གོང་མ་དག་གི་གསུང་རབ་རྒྱ་ཆེན་ཟབ་མོའི་དཔལ་ཡོན་གྱིས་སྤྲུག་པ་
 གྲུན་གྱང་མྱར་རྩིས་སྤུལ་འཛིན་དང་། ཕྱི་རྩིས་དར་སྤེལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕན་བདེའི་འབྱུང་
 གནས་རྒྱལ་བའི་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་ངེས་དོན་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་འཆད་ཉན་སྒོམ་
 གསུམ་གྱི་གནས་གང་ཅིར་ཞབས་འདེགས་སུ་འགོ་བའི་ཡིད་སྨོན་རྣམ་དག་བཅས་།

ཀུའི་མཆོན་འཛིན་བརྩ་བདུན་པས།

ནང་ལོ་ ༡༧༧༧ རབ་བྱུང་བརྩ་བདུན་པའི་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ ༡༡ ཆོས་ ༡༨ དང་།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ཕྱི་ཟླ་ ༡༢ ཆོས་ ༢༩ ལ།

THRANGU RINPOCHE

༢༡། རྟོན་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
 བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་ནུམས་ཀྱི་སྟིང་པོ་ནི་སྟེ་སྟོང་གསུམ་སྟེ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཐར་
 པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དངོས་རྒྱ་བྱུ་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྐྱབ་པ་གཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
 གཙོ་བོར་རྟོན་པ་ནི་མངོན་པའི་སྟེ་སྟོང་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་གིན་ཏུ་གཤེས་ཆེ་བའི་བྱིར་སྟོགས་མེད་
 རྒྱ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་སྟེ་ལ་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་ནང་ཚན། མངོན་པ་མཛོད་ལ་དམིགས་
 བསལ་བསྐྱབ་སྦྱང་གནང་བའི་སྟོལ་བྱུང་བ་ལྟར་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལ་ཐོས་བསམ་པ་ནུམས་
 ཀྱིས་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་གནང་དགོས་པ་གཞིར་བཅས་པས། རང་འགྲེལ་ལ་རྒྱལ་དབང་ཀླུ་པ་མི་
 བསྟེན་དོ་རྟེན་དང་དབང་རྒྱལ་དོ་རྟེན་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་རྒྱས་བསྐྱས་གཉིས་ཀྱིས་བཅད་སྦྱར་
 བས། སྟོབ་སྟོང་གསར་པ་ནུམས་ཀྱིས་དཔེ་བསྐྱར་གནང་བའི་སྐབས་སྟེད་པདེ་བས་དུས་ཆོད་
 རྒྱུ་ཐོས་སྒྲུ་མི་འགོ་བར་དམིགས་ཏེ་པར་བསྐྱར་ཞུས་པ་ལགས་པས། གཞན་ལ་བཤད་པའི་
 བྱིར་དང་། ཚུད་པ་ལས་རྒྱལ་བའི་ཆེད་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་སེམས་འདུལ་བའི་མན་ངག་ལ་
 དགོངས་ནས་བསྐྱབ་སྦྱང་མཐར་བུའི་པ་ཞིག་གནང་རོགས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་འབྱུང་བའི་
 གསལ་འདེབས་དང་སྟོན་ལས་བཅས་ཁྱ་འགྲུ་སྒྲུལ་མིང་པས། གླི་ལོ་༡༠༡༡ ཟླ་༩ ཚེས་༡༥
 ཉིན་བྲིས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ།

ཚུམ་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ།

སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དམ་པའི་ཚུམ་མངོན་པ་
མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་འཆད་པ་ལ་དོན་གསུམ། མཚན་ངོས་བསྟར་ཞིང་བསྟར་
བ། འགྱུར་གྱི་ཐུག། །གཞུང་གི་ཚིག་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།)

ཐུ་གར་སྐད་དུ། ཨ་མྱེ་རྩ་མུ་གོ་ཁྱི་ལྷ་མྱེ།

བོད་སྐད་དུ། ཚུམ་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ།

(གཉིས་པ་འགྱུར་གྱི་ཐུག་ནི།) འཇམ་དབལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།

(གསུམ་པ་གཞུང་གི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་ལ་བཞི། མཛོད་བར་བཛོད་ཅིང་བཤད་བར་
དམ་བཅའ་བ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ། དགོས་ཆེད་བསྟན་པ། བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།)

གང་ཞིག་ཀྱུན་ལ་སྟན་པ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་།

ལམས་པའི་འདམ་ལས་འགོ་བ་དྲངས་མཛད་པ།

དོན་བཞིན་སྟོན་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ནས།

ཚུམ་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་བཤད་བུ། ༡

བསྟན་བཅོས་བྱེད་བར་འདོད་པས་རང་གི་སྟོན་པའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བཛོད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་ཕྱག་འཆལ་བ་རྩོམ་མོ། །གང་ཞིག་
ཅེས་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤྲས་པའོ། །འདིའི་
འམ་འདིས་སྟན་པ་བཅོམ་པས་སྟན་པ་བཅོམ་པའོ། །ཐམས་ཅད་ལ་སྟན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་བཅོམ་པས་ཀྱུན་ལ་སྟན་པ་གཏན་བཅོམ་པའོ།

མི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་བགཏགས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་སྟན་པ་སྟེ། དེ་

ཡང་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིས་
མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར་གཏན་ནས་ཡེ་བཙུག་པ་སྟེ། དེའི་བྱིར་འདིའི་ནི་ཀུན་
ལ་སྟན་པ་གཏན་བཙུག་པའོ།།

དེ་རང་སངས་རྒྱལ་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཚོངས་པ་དང་བྲལ་
བའི་བྱིར་ཀུན་ལ་སྟན་པ་བཙུག་པར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱི། གཏན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་དང་། ཡུལ་དང་། རྣམ་གཤིས་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྟོག་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་
ཉིད་དོ།།

དེ་ལྟར་བདག་ལ་ཕན་པ་སྐྱབ་པ་སྟན་སུམ་ཚོགས་པས་ཡང་དག་པར་བསྟོད་ནས། ཡང་
བཙུག་ལྟན་འདས་དེ་ཉིད་ལ་གཞན་ལ་ཕན་པ་སྐྱབ་པ་སྟན་སུམ་ཚོགས་པས་ཡང་དག་པར་
བསྟོད་པ་ནི།

འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འགོ་བ་དངས་མཛད་པ།

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འཁོར་བ་ནི་འགོ་བ་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པའི་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་།
བསྐལ་བར་དཀའ་བའི་བྱིར་འདམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། འགོ་བ་དེར་བྱིང་བ་སྐྱབས་མེད་པ་ལ་
བཙུག་ལྟན་འདས་སྤྲུགས་བརྟེན་བ་དང་ལྟན་པས་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱུག་བརྒྱུད་བ་དག་
གིས་སྐྱེལ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དངས་སོ། །དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་
པས་ན་དོན་བཞིན་སྟོན་པའོ། །འདིས་ནི་འདིའི་གཞན་ལ་ཕན་པ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྟོན་ཏེ།
དེ་ནི་སྟོན་པ་ན་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པས་འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འགོ་བ་
དངས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་དང་། དམ་པ་སྐྱིན་པའི་མཐུས་ནི་མ་ཡིན་མོ།།

དེ་ལྟར་བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་པ་སྐྱབ་པ་སྟན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བྱུག་འཚལ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མགོས་བརྒྱད་ནས་སོ།།

དོན་བཞིན་སྟོན་པ་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ནས།

ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེན། བསྟན་བཅོས་རབ་བཤད་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། སྟོབ་མ་འཆོས་
པས་ན་བསྟན་བཅོས་སོ། །བསྟན་བཅོས་གང་ཞེན་ཆོས་མངོན་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །
(གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆོད་དོན་བཤད་པ་ནི།) ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
གང་ཞེན།

ཆོས་མངོན་གྱིས་རབ་བྱི་མེད་ཆེས་འབྲང་བཅས།

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་གྱེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ཆོས་རབ་རྒྱ་མ་པར་འབྱེད་པ་ལོ། གྲི་
མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཟག་པ་མེད་པ་ལོ། ཆེས་འབྲང་བཅས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་དང་
བཅས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པ་ལི་ཐུང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བསྟན་པར་
འགྱུར་པོ། རེ་ཞིག་འདི་ནི་དོན་དམ་པ་ལི་ཆོས་མངོན་པ་ལོ། བརྒྱར་བཤགས་པ་ནི།

དེ་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་།

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། གང་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་ཐུང་
བའི་གྱེས་རབ་གང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། སྟེས་ནས་ཐོབ་པ་ཆེས་སུ་འབྲང་བ་དང་
བཅས་པ་ལོ། བསྟན་བཅོས་གང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ཡང་ཟག་པ་མེད་པ་ལི་གྱེས་རབ་ཐོབ་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་དེའི་ཆོགས་སུ་གྱུར་པས་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་ལོ། རེས་པ་ལི་ཆོག་རྒྱ་རང་གི་
མཆོད་ཉིད་འཛིན་པ་ལི་ཕྱིར་ཆོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་ནི་དོན་དམ་པ་ལི་ཆོས་ཐུང་ན་ལས་
འདས་པ་འཇམ། ཆོས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་ཐོགས་པ་ལི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ལོ། ཆོས་
མངོན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བསྟན་བཅོས་འདི་རི་ལྟར་ན་ཆོས་མངོན་པ་ལི་མཛོད་ཡིན་ཞེན།

འདིར་དེ་དོན་དུ་ཡང་དག་ཅུང་ཕྱིར་རམ།

འདི་ཡི་གནས་དེ་ཡིན་པ་ས་ཆོས་མངོན་མཛོད་༥

ཅེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། ཆོས་མངོན་པ་འཇུག་བཅོས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ལྟར་གཅེས་གཅེས་
རྣམས་དོན་དུ་འདིར་ཆུང་དེ། དེ་ལྟར་བས་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་དེའི་མཛོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།

ཡང་ན་དེ་ལས་འདི་ལྟར་བས་ཆོས་མངོན་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་གནས་ལྟ་བུ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ཉིད་འདིའི་མཛོད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བས་ན་བསྟན་བཅོས་
འདི་ནི་ཆོས་མངོན་པ་འཇུག་མཛོད་ཡིན་ནོ།

(གསུམ་པ་དགོས་ཆེད་བསྟན་བཅོས་༥) ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་བསྟན། འདི་དང་པོ་
ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བསྟན་ན། འདི་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་མངོན་པ་འཇུག་མཛོད་འཆད་པར་གྲས་ཤིན།

ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྒྱལ་འབྱེད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས་༥

གང་ཕྱིར་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཐབས་མེད་ལ།

ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་འཛིག་ཉེན་སྲིད་མཆོ་འདིར་འབྱུངས་ཏེ།

དེ་བས་དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་སྟོན་པས་གསུངས་སོ་ལོ། ༥

ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྒྱལ་པར་འབྱེད་པ་མེད་པར་ཉོན་
མོངས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཐབས་མེད་ལ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིག་
ཉེན་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་འདིར་འབྱུངས་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྒྱལ་
པར་འབྱེད་པར་འདོད་པ་དེའི་དོན་དུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་
མངོན་པ་གསུངས་སོ་ལོ། །ཆོས་མངོན་པ་བསྟན་པ་མེད་པར་ནི་སྒྲོབ་མས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱལ་
པར་འབྱེད་པར་མི་རྒྱས་སོ།

ཕྱི་ཐག་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་ན་ནི། དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེལ་བྱུང་བཤད་ལ། བཙུན་
པ་ཀུ་ཏུའི་བྱ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་ནས་བཞག་སྟེ། བཙུན་པ་ཆོས་སྒྲོབ་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བཟོད་
པའི་སྟེ། སྟེ་ཆེན་དུ་བྱས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

(བཞི་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་
དང་། ལན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།) གང་དག་ཚོས་མདོན་པ་བསྟན་པས་རབ་རྒྱུ་རྣམ་པར་དབྱེ་
བར་བྱ་བའི་ཚོས་དེ་དག་གྲང་གང་ཞེ་ན།

ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཚོས་རྣམས།

ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། འདི་ནི་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །
(གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཟག་བཅས་རྒྱས་བཤད་དང་། ཟག་མེད་
རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི།) དེ་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན།

ལམ་མ་གཏོགས་པ་འདུས་བྱས་རྣམས། ཟག་བཅས་

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་མ་གཏོགས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་གཞན་རྣམས་ནི་
ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་གོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། ཟག་རྣམས་ཀུན་རྒྱུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། ༄

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པས་གྲང་ཟག་པ་སྟེ་བར་ནི་
འདོད་མོད་ཀྱི། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་
རྒྱ་ཐལ་བ་མེད་དོ། །[ཇི་ལྟར་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་འོག་ནས་སྤྱ་རྒྱས་བསྟན་པ་ཉིད་
རྒྱ་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

(གཉིས་པ་ཟག་མེད་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་བྱེ་
བྱས་ཀྱི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།) ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་གང་ཞེ་ན།

ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གསུམ་ཡང་སྟེ།

ཞེས་བྱ་བའོ། །རྣམ་གསུམ་གང་ཞེ་ན།

ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས།

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་དང་། སོ་སོར་
བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འདུས་མ་བྱས་ནམ་
པ་གསུམ་པོ་དེ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ལ་
ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

(གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ནམ་མཁའ། བརྟགས་
འགོག། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའོ། །དང་པོ་ནི།)

འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་བརྟན་པ་གང་ཡིན་པ།

དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མི་སྒྲིབ་པའོ། ༥

ནམ་མཁའ་ནི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཏེ་གང་ན་གཟུགས་གྱི་གོ་ཡོད་པའོ།

(གཉིས་པ་བརྟགས་འགོག་ནི།)

སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་དང་། བྲལ་བའོ་

གང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་
པའོ། །རྒྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི་སོ་
སོར་བརྟགས་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་གྱི་བྱེ་བྲག་གོ། །དེས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་ནི་སོ་སོར་
བརྟགས་པས་འགོག་པའོ། །བར་གྱི་ཆོག་མི་མངོན་པར་བྱ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་བ་ལང་དག་དང་
ལྷན་པའི་ཤིང་རྩ་ལ་བ་ལང་གི་ཤིང་རྩ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

ཅི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གཅིག་
ཁོ་ན་འཕམ་ཞེ་ན། སྒྲས་པ། མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན།

ལྟན་པའི་རྣམ་རྒྱུས་ཅི་སྟེད་པ་བྲལ་པའི་རྣམ་རྒྱུས་ཀྱང་དེ་སྟེད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྟེག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལྟག་མའི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

འོན་འགོག་པ་ནི་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་འདིའི་དོན་རིམ་གྱི་ལྟ་མ་ཡིན་ཞེན། ཆོག་དེའི་དོན་ནི་འདི་འདྲ་བའི་རྒྱ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་གང་གི་འདྲ་བའི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལ་འདྲ་བ་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་བཤད་ཟིན་དོ། །(གཞུམ་པ་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ནི།)

སྟེ་ལ་གཏན་དུ་བགོགས་བྱེད་པ།

འགོག་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས། 6

ཆོས་མ་འོངས་པ་རྣམས་སྟེ་བ་ལ་གཏན་དུ་བགོགས་སུ་གྱུར་པ་བྲལ་བ་ལས་གཞན་པའི་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་སྟེ། འདི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཅི་ཞེན། རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ལས་ཐོབ་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་དང་ཡིད་གཟུགས་གཅིག་ལ་ཡངས་པའི་གཟུགས་གཞན་པ་རྣམས་དང་། སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རྩ་དང་། རེག་བྱ་གང་ཡིན་པ་དག་ནི་འདས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལྟ་པོ་དག་ནི་ཡང་སྟེ་བར་ཡང་མི་ལུས་ཏེ། དེ་དག་འདས་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་དེ་ནི་རྒྱུན་མ་ཆང་བས་འཐོབ་པོ། །

འདིར་མུ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། གང་དག་གིས་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཁོ་ན་འཐོབ་པའི་ཆོས་དེ་དག་གྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་

བྱུང་བ་དང་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུའོ། །གང་དག་གིས་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་
ཡིན་པས་འགོག་པ་ཁོ་ན་འཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པའི་འདུས་བྱས་
མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུའོ། །གང་དག་གིས་གཉི་ག་འཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུའོ། །གང་དག་གིས་གཉི་
ག་མི་འཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་
འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུའོ། །འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གསུམ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

(གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གནས་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཁམས་བརྟན་
བའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས། གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། གནས་ཀྱི་མཚན་བརྟན་
བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གཞག །སྤང་ཁམས་སྟེ་མཛེད་ཀྱི་རྣམ་
གཞག །ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་བརྟུན་པར་བརྟན་བ། ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་
དབྱེའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་གཞི། མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ཟག་བཅས་
ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བྱེ་བྲག་རྒྱུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།)

ལམ་མ་གཏོགས་པ་འདུས་བྱས་རྣམས། ཟག་བཅས་ཞེས་གང་སྤྲུམ་པའི་འདུས་བྱས་
དེ་དག་གང་ཞེན།

འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་གྲང་། །གཞུགས་ལ་སོགས་པ་སྤང་པོ་ལྟ། །

གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། ཆོར་བའི་སྤང་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་
ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
སོ། །སྟེ་རྣམས་འདུས་ཤིང་སྤང་ནས་བྱས་པ་དག་ནི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཏེ། སྟེ་གཅིག་
གིས་བསྐྱེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་བྱིར་མ་འོངས་པ་དག་ལ་
ཡང་མི་འགའ་ཏེ་འོ་མ་དང་ཤིང་བཞིན་ནོ། །(གཉིས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི།)

དེ་དག་ནི་དུས་གཏང་གཞི་དང་། །ངེས་པར་འབྱུང་བ་གཞི་དང་བཅས། །

དེ་དག་ཉིད་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་སོ། །སོང་བ་དང་འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རམ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཟ་བའི་ཕྱིར་དུས་རྣམས་སོ། །གཏམ་ནི་དག་གོ། །དེའི་
 གཞི་ནི་མིང་སྟེ། རྟོན་དང་བཅས་པའི་གཞི་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་ན་འདུས་བྱས་ནི་གཏམ་གྱི་གཞི་
 ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རབ་རྩ་བྱེད་པ་ལས། གཏམ་གྱི་གཞི་རྣམས་ནི་ལམས་བཙུ་
 བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་གཞུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཤོན་མི་ཟ་
 བར་འབྱུང་བ་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུང་ན་ལས་འདས་
 པའོ། །དེ་འདི་དག་ལ་ཡོད་པས་དེས་པར་འབྱུང་བཅས་དག་གོ། །རྒྱ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་
 གཞི་དང་བཅས་པ་དག་སྟེ། བྱེ་བྲག་རྩ་སྐྱ་བ་རྣམས་ན་རེ། གཞི་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ནི་རྒྱའི་
 ཚོག་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དག་ཡིན་ནོ། །

(གསུམ་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ནི།) ཡང་འདུས་བྱས་དེ་
 དག་ཉིད།

གང་དག་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་པའི། །སྤང་པོ་ཡང་དེ་དག་

འདིས་ཅི་ཞིག་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞེན། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་
 དག་ནི་སྤང་པོ་ཡང་ཡིན་ནོ། །སྤང་པོ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་མ་ཡིན་
 པ་དག་གྲང་ཡོད་དེ། འདུ་བྱེད་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་སོ། །

དེ་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལས་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་
 བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་དག་སྟེ། དཔེར་ན་རྩ་དང་སོག་མའི་མི་བཞིན་པ་ལམ། དེ་དག་ལ་
 རག་ལུས་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོའི་མི་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ན་དེ་དག་ལས་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམས་འབྱུང་བས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་
 ཉེ། མེ་ཉོག་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་ལྡོར་པ་བཞིན་ནོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་དེ་དག་
 ཉིད་འཕལ་བཅས་གྲང་ཞེས་བྱའོ། །འཕལ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཉེ། བདག་དང་གཞན་

ལ་གཞོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་འཐབ་བཅས་དག་སྟེ་ཟག་པ་
དང་བཅས་པ་བཞིན་ནོ།།

སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཀྱུན་འབྱུང་འཛིག་རྟེན་དང་། །ལྟ་གནས་སྤྱིད་བཤང་དེ་དག་ཡིན།། ༥

འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལོ། །འདི་ལས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་
ཀྱུན་འབྱུང་བས་ཀྱུན་འབྱུང་བའོ། །འཛིག་པས་ན་འཛིག་རྟེན་ནོ། །འདི་ལ་ལྟ་བས་རྒྱས་
པར་འབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་གནས་པས་ན་ལྟ་བའི་གནས་སོ།།

འབྱུང་བས་ན་སྤྱིད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འདི་དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་རྣམ་གངས་དོན་དང་མཐུན་པ་དག་གོ།

ལགཉིས་པ་ཡུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་བཞི། ཡུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་སོ་སོའི་
རང་བཞིན། སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན། ཆོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ། ཆོས་གསུམ་
ཀྱི་གོ་རིམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། བསྐྱེལ་རྟེ་བསྟན་པ། དོགས་པ་
བཅད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞུགས་ཀྱི་ཡུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་བཤད། ཆོར་སོགས་
གསུམ་ཀྱི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་བ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་བ་དང་། ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་ཏུ་བཞག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།)

གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུང་པོ་ལ། །ཞེས་སྒྲས་པ་དེ་ལ།

གཞུགས་ནི་དབང་པོ་ལྟ་དང་དོན། །ལྟ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཉིད།།

དབང་པོ་ལྟ་པོ་མིག་དང་རྣ་བ་དང་། སྒྲ་དང་། ལྟ་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་
དང་། དོན་ལྟ་པོ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་གང་དག་ཡིན་པ་གཞུགས་
དང་། སྒྲ་དང་། ཁྱི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྟེ།
དེ་སྟེད་ཅིག་ནི་གཞུགས་ཀྱི་ཡུང་པོའོ།།

ལཱ་ཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དབང་པོ་ལྔ་བཤད། རྟོན་ལྔ་བཤད། རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།)

དེ་ལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་སྟོས་པ་གང་དག་ཡིན་པ།

དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན། མིག་ལ་སོགས་གཞུགས་དང་བ་རྣམས་༥ ༩

གཞུགས་དང་། སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རིག་བྱེད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་
དུ་རྒྱུར་པ་གཞུགས་དང་བའི་བདག་ཉིད་ལྔ་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་
དུ། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྒྲ་དང་། རྟེ་དང་། ལུས་དག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་
ལུན་འདས་ཀྱིས། རི་སྐད་དུ་དག་སྟོང་མིག་ནི་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་དེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་
དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཞུགས་དང་བའོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་སྟོས་པ་གང་དག་ཡིན་པ། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་རྟེན། མིག་ལ་སོགས་གཞུགས་དང་བ་རྣམས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་
པའི་རྟེན་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་ན་རབ་རྩ་བྱེད་པ་ལས། མིག་གི་
དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཞུགས་དང་བའོ་ཞེས་རྒྱས་པར་
འབྱུང་བའི་གཞུང་དང་ཡང་མཐུན་པར་འབྱུང་རོ། །དབང་པོ་ལྔ་དག་བཤད་ཟིན་ཏོ།

ལཱ་ཉིས་པ་རྟོན་ལྔ་བཤད་པ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་གཞུགས་བཤད་པ་ནི།) རྟོན་ལྔ་བཤད་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག།

གཞུགས་རྣམ་གཉིས་དང་

ལ་དོག་དང་། དབྱིབས་སོ། །དེ་ལ་ལ་དོག་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །
གཞན་དག་ནི་དེའི་བྱེ་བྲག་གོ། །དབྱིབས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་
བྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐུག་པའོ། །ཡང་གཞུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དེ་ཉིད།

ཐུམ་ཉི་ཤུ།

ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། དམར་པོ་
དང་། རིང་པོ་དང་། སྤང་བྱ་དང་། ལྷམ་པ་དང་། ལྷམ་པོ་དང་། མཐོན་པོ་དང་། དམའ་
བ་དང་། རྩ་ལེ་བ་དང་། རྩ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྟོན་དང་། རྩ་བ་དང་། རྩལ་དང་།
ཁྱུག་ན་དང་། གྲིབ་མ་དང་། ཉི་མ་དང་། སྤང་བ་དང་། སྟན་པ་ལོ། ཁ་ཅིག་ནི་ནམ་མཁའ་
ལ་ཁ་དོག་གཅིག་དང་ནམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་ཏུ་འདོན་རྟོ།།

དེ་ལ་རྩ་ལེ་བ་ནི་དབྱིབས་མཉམ་པ་ལོ། རྩ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་དབྱིབས་མི་མཉམ་པ་ལོ།
ཁྱུག་ན་ནི། ལྟོ་ལུར་རོ། ཉི་མ་ནི་ཉི་མའི་འོད་དོ། སྤང་བ་ནི། ལྷ་བ་དང་། ལྷར་མ་དང་།
མེ་དང་། སྟན་དང་། རོར་བྱ་ནམས་ཀྱི་འོད་དག་གོ། གྲིབ་མ་ནི་གང་ན་གཟུགས་ནམས་
སྤང་བ་ལོ། དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་སྟན་པ་ལོ། ལྟུག་མ་ནི། བར་ཐང་པར་སྤྲོ་བས་ནམ་པར་
མ་བྱེ་བ་ལོ། གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད་ལ་དབྱིབས་སུ་མེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྟོན་
པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། གྲིབ་མ་དང་། ཉི་མ་དང་། སྤང་
བ་དང་། སྟན་པ་ཞེས་བྱ་ལོ། དབྱིབས་སུ་ཡོད་ལ་ཁ་དོག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རིང་པོ་
ལ་སོགས་པའི་བྱོགས་ལུས་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། གཉི་གར་ཡོད་པ་ཡང་
ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ལྟུག་མ་ལོ།

གཞན་དག་ན་རེ། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་རིང་པོ་ལ་སོགས་པར་ཡོངས་སུ་ཆད་པར་
སྤང་བས་ན་ཉི་མ་དང་། སྤང་བ་ཁོ་ན་ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། རི་ལྟར་ན་རྩས་
གཅིག་ལ་གཉི་གར་ཡོད་ཅེན། དེ་ལ་གཉི་ག་མངོན་པའི་བྱིར་རྟེ། ཡོད་པ་འདི་ནི་ཤེས་པའི་
དོན་ཡིན་གྱི་ཡོད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་ནི་ལུས་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་ལའང་ཐལ་
བར་འགྱུར་རོ། གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་བཤད་ཟིན་རྟོ། གཉིས་པ་སྤྲོ་བཤད་པ་ནི།

སྟོན་པ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ།

ཟེན་པ་དང་མ་ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་སེམས་ཅན་དང་། སེམས་
ཅན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་
བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་འབྱུང་རོ། །དེ་ལ་ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་
ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལག་པ་དང་དག་གི་སྐྱ་ལྟ་བུའོ། །མ་ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུད་དང་། བཀས་ཆལ་དང་། རུའི་སྐྱ་ལྟ་བུའོ། །སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་
པ་ནི་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུའོ། །གཞན་ནི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། ཟེན་པ་དང་། མ་ཟེན་པའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་
ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ལག་པ་དང་རྩ་རྩ་བྱུང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རྟེ། དེ་ནི་
འདི་ལྟར་ཁ་དོག་གི་རྩལ་ཕྱ་རབ་གཅིག་ལས་བྱུང་བ་བཞི་ཆོན་གཉིས་རྒྱུར་བྱས་པར་མི་
འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་འདོད་པར་བྱའོ། །སྐྱ་བཤད་ཟེན་རྟོ། །

(གསུམ་པ་རོ་བཤད་པ་ནི།)

རོ་ནི་རྣམ་ཐུག་

མངར་བ་དང་། སྦྱར་བ་དང་། ལན་ཚུ་དང་། ཆ་བ་དང་། ཁ་བ་དང་། དགྲ་བའི་བྱེ་བྲག་
གིས་སོ། །(བཞི་པ་རྒྱ་བཤད་པ་ནི།)

རྒྱ་རྣམ་བཞི།

དྲི་ཞིམ་པ་དང་། དྲིང་བ་རྣམ་པ་གཉིས། དྲི་མཉམ་པ་དང་། མི་མཉམ་པའི་བྱིར་རོ། །
བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་དྲི་ཞིམ་པ་དང་། དྲིང་བ་དང་། དྲི་མཉམ་པའོ་ཞེས་རྣམ་པ་གསུམ་
འབྱུང་རོ། །(ལྔ་པ་རིག་བྱ་བཤད་པ་ནི།)

རིག་བྱ་བཅུ་གཅིག་བདག་ཉིད་རོ། ༡༠

རིག་བྱ་རྩ་གྱི་རང་བཞིན་ནི་བཅུ་གཅིག་སྟེ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་། འཇམ་

པ་ཉིད་དང་། ལྷུ་པ་ཉིད་དང་། ལྷི་པ་ཉིད་དང་། ཡང་པ་ཉིད་དང་། གྲང་པ་དང་། བཀྲེས་
པ་དང་། རྫོམ་པ་ལོ། །དེ་ལ་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་འོག་ནས་བཤད་པར་བྱལོ། །འཇམ་པ་ཉིད་
ནི་མཉེན་པ་ལོ། །ལྷུ་པ་ཉིད་ནི་རུད་རུད་པ་ལོ། །ལྷི་པ་ཉིད་ནི་གང་གིས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་
འཇམ་པར་བྱེད་པ་ལོ། །བརྫོགས་པ་ནི་ཡང་པ་ཉིད་དོ། །གྲང་པ་ནི་ཏོ་བར་འདོད་པར་བྱེད་
པ་ལོ། །བཀྲེས་པ་ནི་ཟད་འདོད་པར་བྱེད་པ་ལོ། །རྫོམ་པ་ནི་རྫོམ་འདོད་པར་བྱེད་པ་ལོ། །
རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་བཏགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འབྱུང་བ་བདེ། ཆོས་བསྟན་པ་ཡང་བདེ་བ་ལོ། །

དག་འདུན་མཐུན་པ་བདེ་བ་ཡིན། མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་ལུབ་བདེ། །

ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་འོ། །དེ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་བཀྲེས་པ་དང་རྫོམ་པ་མེད་དོ། །
ལྷག་མ་ནི་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་གོས་རེ་རེ་ནས་མི་འཇམ་ཡང་བསགས་པ་དག་ནི་འཇམ་
ལོ། །གཞོད་པར་བྱེད་པའི་གྲང་པ་མེད་ཀྱི་མན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡོད་དོ་ལོ། །གང་འདི་
གཞུགས་རྣམ་པ་མང་པོ་བཤད་པ་དེ་ལ་རེས་འགའ་ནི་རྫས་གཅིག་གིས་མིག་གི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་སྐྱེད་དེ། གང་གི་ཆོ་དཔེ་རྣམ་པ་བྱེ་བྲག་རྒྱ་གཅོད་པར་འགྱུར་བ་ནོ། །རེས་འགའ་
ནི་མང་པོས་ཏེ། གང་གི་ཆོ་བྱེ་བྲག་རྒྱ་མི་གཅོད་པ་ན་སྟེ། དཔེར་ན་ཐག་རིང་པོ་ནས་དམག་
བཤམས་པ་ལམ། ཁོར་བུའི་ཆོགས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དུ་མ་ལ་ལྷ་བ་ལྷ་བུ་ལོ། །རྣ་བ་
ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱལོ། །

ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། **ཁ་ཅིག་ན་རེ།** ཤིན་རྒྱུ་མངན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་
དང་། འཇམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཅིག་དང་རེག་བྱ་ལྷས་སྐྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། བརྒྱ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་
ན་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལྷ་པོ་དག་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་
ཀྱི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། འདི་དག་ནི་སྤྱི་མཆོད་

གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་གྱི། རྩམ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱི་ནི་མ་ཡིན་
པས་ཉེས་པ་མེད་དོ།

འདི་དབྱང་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་དང་ལྗེའི་དབང་པོ་གཉིས་ཅིག་ཅན་དུ་ཡུལ་དང་ཐུང་ན་
རྣམ་པར་གཤམ་པ་གང་མྱར་སྟེ་ཞེན། གང་གི་ཡུལ་གསལ་ཆེ་བའོ། ཡུལ་མཉམ་པ་དང་ཐུང་
ན་ནི་ལྗེའི་རྣམ་པར་གཤམ་པ་མྱར་སྟེ་སྟེ། ཟ་བར་འདོད་པས་རྒྱུད་གཏད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་
པོ་ལྟ་དང་། རོན་ལྟ་དང་། དེ་དག་ལ་རི་ལྟར་འཛིན་པ་ཡང་བཤད་ཟིན་ཏོ།

(གསུམ་པ་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཞུགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་རྒྱ་
འབྱུང་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།)

ད་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ་བརྟུན་པར་བྱ་སྟེ།

གཡེངས་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །དགོ་དང་མི་དགོའི་རྩིས་འབྲེལ་གང་།

འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་བརྟུན་། ༡༡

སེམས་གཡེངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་གྱི་ཡང་ཡིན་པའོ། །སེམས་
མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུ་གཤམ་མེད་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོང་མས་པར་འཇུག་པའི་
ཡང་ཡིན་པའོ། །ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲིས་ནི་མ་གཡེངས་པ་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཡང་ཡིན་
ནི་ཞེས་བྱ་བར་མཛོན་ནོ། །དགོ་དང་མི་དགོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོ་ལེགས་དང་དགོ་ལེགས་མ་
ཡིན་པའོ། །རྩིས་འབྲེལ་གང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུན་ཏོ། །ཁོབ་པའི་རྒྱུན་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་
པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། །ཞེས་བྱ་བ་བརྟུན་དོ།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་ན་རེ། རྒྱུར་བྱས་པའི་དོན་ནི་རྒྱུའི་དོན་ཏོ། །སྟེང་པ་ལ་སོགས་
པ་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་
ནི་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲི་ནི་དེའི་མིང་གསལ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་
ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན

པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ། །བཟོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཚིག་ཡིན་པར་
སྟོན་པའོ། །མདོར་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལྷུང་བའི་གཟུགས་དག་
བ་དང་མི་དག་བ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ། །

(གཉིས་པ་དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ལ་བཞེ། འབྱུང་བའི་དབྱེ་བ། བྱེད་ལས། མཚན་
ཉིད། རྟོགས་གཙོང་དོ། །དང་པོ་ནི།)

འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱར་བྱས་པ། །ཞེས་སྒྲུས་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན།

འབྱུང་བ་དག་ནི་སའི་ཁམས་དང་། །རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་ཁམས་རྣམས། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བཞེ་པོ་དེ་དག་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་འཛིན་
པའི་ཕྱིར་ཁམས་དག་གོ། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་དག་གཟུགས་
གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཉིད་དུ་རིགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། །ཡང་ན་ས་དང་། རྩ་
དང་། མེ་དང་། རྒྱུད་གི་སྤང་པོ་དེ་དག་བྱ་བ་ལ་ཤས་ཆེ་བ་དེ་དག་ལ་དེ་རྣམས་ཆེན་པོར་
གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(གཉིས་པ་བྱེད་ལས་ནི།) ཡང་ཁམས་དེ་དག་གི་ལས་ནི་གང་དུ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ།
རང་བཞིན་ནི་ཅི་ཞེ་ན།

འཛིན་པ་ལ་སོགས་ལས་སུ་གྲུབ། །

ཅེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། ས་དང་། རྩ་དང་། མེ་དང་། རྒྱུད་གི་ཁམས་འདི་དག་ནི་གོ་རིམས་
བཞིན་དུ། འཛིན་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་། སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ལས་
དག་ཏུ་གྲུབ་པོ། །རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ནི་འཕེལ་བ་དང་རྒྱས་པར་བྱེད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་དག་ནི་དེ་དག་གི་ལས་ཡིན་ནོ། །

(གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ནི།) རང་བཞིན་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ།

ཐ་གཤེར་རྩོམ་གཡོ་བ་རྣམས། ༡༩

ཐ་བ་ནི་སའི་ཁམས་སོ། ཁ་ཤེར་བ་ནི་རྩའི་ཁམས་སོ། རྩོ་བ་ནི་མའི་ཁམས་སོ། ཁ་ཡོ་
བ་ནི་རྩང་གི་ཁམས་སོ། འདིས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡུལ་གཞན་དུ་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་གཡོ་བར་
བྱེད་དེ། སྒྲོན་མེ་གཡོ་བ་བཞིན་དུ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། རབ་རྩ་བྱེད་པ་དག་དང་མདོ་
སྡེ་ལས། རྩང་གི་ཁམས་གང་ཞེན། ཡང་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་ལ། རབ་རྩ་བྱེད་པ་དག་
ལས། ཡང་བ་ཉིད་དེ་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཞུགས་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། རེའི་ཕྱིར་གཡོ་བའི་
རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩང་གི་ཁམས་ཤེས་པ་སྟེ། འདིའི་རང་བཞིན་ལས་
གྱིས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ།

(བཞི་བ་དོགས་གཅོད་ནི།) ས་ལ་སོགས་པ་དང་། སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱེ་
བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།

འཛིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྟངས་དུ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད།

འདི་ལྟར་ས་སྟོན་པ་ན། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། ས་ལ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་
དུ་རྒྱུ་ཡང་རོ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟངས་དུ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཉིད་ལ་བརྗོད་དོ།

རྩང་ཚོགས་ཁམས། ཉིད་ཡིན་

རྩང་གི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཛིག་རྟེན་ན་རྩང་ཞེས་འདོགས་སོ།

དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན། ༡༩

རི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟངས་དུ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ།
རྩང་ལ་ཡང་རྩང་སྟོན་པོ། རྩང་རྒྱུ་པོའི་ཞེས་བརྗོད་དོ། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་པའི་བར་འདི་གཞུགས་གྱི་ཚུལ་པོ་ཞེས་བྱ་ཞེན། གཞུགས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། བཅོམ་

ལྷན་འདས་ཀྱིས། དགེ་སློང་དག་གཞུགས་སུ་ཡོད་ཅིང་གཞུགས་སུ་རུང་བས། དེའི་ཕྱིར་
གཞུགས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་ཞེས་བྱའོ། ཅིས་གཞུགས་སུ་རུང་ཞེ་ན། ལག་པའི་
འདུས་ཏེ་རིག་པས་ན་རིག་ན་ཡང་གཞུགས་སུ་རུང་ངོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་
བུའོ། །གཞུགས་སུ་རུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གནོད་པར་བྱུང་རུང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་སྟེ། འདི་
ལྷན་དོན་གྱི་སྡེ་ཚན་དག་ལས།

གལ་ཏེ་འདོད་པ་ཚོལ་བྱེད་ཅིང་། །འདུན་པ་སྟེས་པའི་ལུས་ཅན་ཏེ།

འདོད་པ་དེ་དག་མ་འབྱོར་ན། །ཟུག་རྩས་ཟུག་བཞིན་གནོད་པར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞུགས་ཀྱི་གནོད་པ་གང་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་འགྱུར་མ་
སྟེད་པའོ། །**གཞན་དག་ན་རེ།** གཞུགས་སུ་རུང་བ་ནི་ཐོགས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

འོ་ན་ནི་རྩལ་གྲ་རབ་གཞུགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞུགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རྩལ་གྲ་རབ་ཀྱི་གཞུགས་གཅིག་ལ་ལོགས་གིག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དོ། །འདུས་པ་
ལ་གནས་པ་དེ་ལ་ནི་གཞུགས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དོ། །འོ་ན་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་
གཞུགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་གཞུགས་སུ་ཡོད་ཟིན་པ་དང་། གཞུགས་སུ་ཡོད་
པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་གཞུགས་ཡིན་ཏེ་བྱུང་གིང་བཞིན་ནོ།

འོ་ན་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཞུགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་ལ་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གཞུགས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་ལྗོན་པ་
གཡོས་བས་གྱིབ་མ་གཡོ་བ་བཞིན་ནོ། །འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་ལོག་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡང་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་ལྗོན་པ་མེད་
ན་གྱིབ་མ་མེད་པ་བཞིན་ནོ།

གཞན་དག་ན་རེ། རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ལ་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་
ལྟ་ན་འོ་ན་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྟེན་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

གཞུགས་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ཉེ་བར་བཀོད་པ་འདི་ནི་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
 བར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཤིང་ལྗོན་པ་ལ་གྲིབ་མ་ཉིད་དང་། ཁོར་བྱ་ལ་འོད་ཉིད་
 བཞིན་ཏུ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་གོ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་
 བ་ནི་དེ་ལྟར་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དེ་དག་གི་
 སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཙམ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཙམ་དུ་ཟད་པས་སོ། ཤིང་ལྗོན་པ་ལ་བརྟེན་
 ནས་གྲིབ་མ་དང་། མར་མེ་ལ་བརྟེན་ནས་འོད་འཇུག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རེ་ཞིག་བྱེད་གྲག་
 ཏུ་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲིབ་མ་ལ་སོགས་པ་ཁ་དོག་གི་རྒྱལ་ལྷ་རབ་རྣམས་སོ་སོ་རང་གི་འབྱུང་
 བ་བཞེ་ཚན་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། གྲིབ་མ་དང་འོད་དེ་དག་ལ་བརྟེན་
 བ་ཉིད་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་འགགས་ཀྱང་
 འགག་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལྟར་བརྟེན་པར་མི་
 རུང་ངོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ལན་དུ་མི་རུང་ངོ། །

གཞན་དག་ནི་འདི་ལ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ནི་ཐ་དད་དུ་གྱུར་
 བ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ནི་གཞུགས་སུ་རུང་བ་སྟེ་མིག་ལ་སོགས་པ་འོ། །ལ་ལ་ནི་གཞུགས་སུ་མི་
 རུང་བ་སྟེ་ཡིད་དོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བས་ན་འདྲ་
 བར་ཐལ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞུགས་སུ་ཡོད་པས་ན་གཞུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་
 འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །

(གསུམ་པ་ལམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་ཚུལ་ནི།) གཞུགས་ཀྱི་ཡུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 བསྟན་པ་གང་དག་ཡིན་པ།

དབང་དོན་དེ་དག་ཁོན་ལ། སྐྱེ་མཆེད་དང་ནི་ལམས་བསྟན་འདོད། །

སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་སྟེ། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་དང་གཞུགས་ཀྱི་
 སྐྱེ་མཆེད་ནས། ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་རིག་བྱེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་ཡིན་ནོ། །ལམས་རྣམ་

པར་གཞག་པ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཁམས་བཅུ་ལྟེ། མིག་གི་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
ནས། ལུས་ཀྱི་ཁམས་དང་རེག་བྱའི་ཁམས་ཀྱི་བར་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་།
དེའི་སྒྲེ་མཆེད་དང་། ཁམས་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

(གཉིས་པ་ཚོར་སོགས་གསུམ་ཀྱི་ཕྱང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཚོར་བ།
འདུ་ཤེས། འདུ་བྱེད། ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་སྒྲེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།)
ཚོར་བ་ལ་ལོགས་པ་བཛོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ།

ཚོར་བ་ཕྱིང་པའོ་

ཕྱིང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་ཚོར་བའི་ཕྱང་པོ་སྟེ། བདེ་བ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱལ་བ་དང་། སྤྲུག་
བསྐྱལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་དབྱེ་ན་ཚོར་བའི་ཚོགས་དྲུག་སྟེ།
མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ནས། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཚོར་བའི་བར་རོ། །(གཉིས་པ་འདུ་ཤེས་ནི།)

འདུ་ཤེས་ནི། །མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། ། ༡༥

གང་སྟོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། རིང་པོ་དང་། བྱང་ཁུ་དང་། བོ་དང་། མོ་དང་། མཛའ་
བཤེས་དང་། མཛའ་བཤེས་མ་ཡིན་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་
རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་དེ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འོ། །དེ་ཡང་དབྱེ་
ན་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དྲུག་སྟེ། ཚོར་བ་བཞིན་ནོ། །(གསུམ་པ་འདུ་བྱེད་ནི།)

འདུ་བྱེད་ཕྱང་པོ་བཞི་ལས་གཞན།

གཟུགས་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཕྱང་པོ་བཞི་ལས་
གཞན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས།
སེམས་པ་ཚོགས་དྲུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ནི་ལས་ཀྱི་རང་

བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས། འདུས་བྱས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདུ་བྱེད་ཉི་པར་ལེན་པའི་
ལུང་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལྟག་མ་རྣམས་དང་ལྡན་པ་
མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལུང་པོར་འདུས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་བསྐལ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་
ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་སྤང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི། ཆོས་གཅིག་མངོན་པར་མ་ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་
པར་ཡང་ལྷག་བསྐལ་གྱི་མཐར་བུད་པར་ང་མི་སྤོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མ་
སྤངས་པར་ཡང་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞོན་མི་བླ་བར་དེ་དག་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་
པོར་བསྐྱས་པར་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ། །

(བཞི་བ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་སུ་བརྟན་བའི།)

དེ་གསུམ་

ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་པོ་དག་སྟེ། སྒྲེ་མཆེད་དང་། ཁམས་
རྣམ་པར་གཞག་བའི།

རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་།

འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་བའི། ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཁམས་ཞེས་བཟུ། ༡༥

དེ་ལྟར་ན་རྣམ་བཟུན་པོ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །
(གསུམ་བ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་བཤད་པ་ལ་བཞི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ།
སྒྲེ་མཆེད་དུ་བཞག་པ། ཁམས་སུ་བཞག་པ། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་བྱེད་བྱག་ཏུ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི།)

རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ།

ཡུལ་དང་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་ཅིང་དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ཏུགསྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་རོ།།

(གཉིས་པ་སྟེ་མཆེད་ཏུ་བཞག་པ་ནི།) རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་བརྟན་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་སྟེ་མཆེད་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི།

ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཀྱང་དེ་ཡིན།།

(གསུམ་པ་ཁམས་སྟུ་བཞག་པ་ནི།) ཁམས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་དེ་དག་ཉིད།

ཁམས་བརྟན་དག་ཏུ་ཡང་འདྲིང་བ་སྟེ།། བརྟན་གང་ཞེ་ན།^ཅ

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཏུག་དང་ཡིད།། ༡༥

མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། ཡིད་
ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། སྟེ་མཆེད་བརྟན་གཉིས་དང་།
ཁམས་བཙུག་ཏུ་བརྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པ་
གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་སྟེ་མཆེད་བརྟན་དང་། ཁམས་བརྟན་དག་གོ། ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཕུང་
པོ་གསུམ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་
མཆེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དང་།
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཏུག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སོ།།

(བཞི་པ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚན་གཞི་རྣམས་བཟུང་བ་
དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།)

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ཏུག་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ།
ཡང་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དེ་གང་ཞེ་ན། གཞན་ནི་གང་ཡང་མེད་དོ། །འོ་
ན་ཅི་ཞེ་ན།

དུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལས་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི།།

རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ།།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་དང་གང་འགགས་མ་ཐག་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཡིད་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་
ཞེ། དཔེར་ན་བྱ་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་ལར་འགྱུར་པ་དང་། འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་ས་བོན་
ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ལོ།།

(གཉིས་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི།) དེ་ལྟ་ན་འོ་ན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དུག་དང་
ཡིད་གྱི་ཁམས་རྣམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་འདུས་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་ན་ཁམས་བཅུ་བདུན་
ནམ། བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཁམས་བཙུ་བརྒྱད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན། དེ་
ལྟ་འདྲ་ཡིན་མེད་གྱི། འོན་ཀྱང་།

དུག་པའི་རྟེན་ནི་རབ་བསྒྲུབ་ཕྱིར། །ཁམས་ནི་བཙུ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདོད།། ༡༧

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྟ་བོ་དག་གི་རྟེན་ལྟ་ནི་མིག་གི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ན་
དུག་པོ་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གྱི་རྟེན་ནི་གཞན་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་རྟེན་
རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡིད་གྱི་ཁམས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟ་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་
དམིགས་པ་དུག་ཚན་རྣམ་པར་གཞག་པས་ཁམས་བཙུ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ།།

འོ་ན་ནི་དག་བཙུ་བཙུ་བའི་སེམས་ཐ་མ་ཡིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གང་གིས་མཚུངས་
པ་དེ་མ་ཐག་པ་འདས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡིད་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཟུ་གཞན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་མི་སྒྲེ་བར་ཟད་དོ།།

(གཉིས་པ་བསྒྲུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། བསྒྲུབ་དངོས་དང་། བསྒྲུབ་འཕྲུལ་ལོ། །
དང་བོ་ནི།) དེ་ལ་སྤང་བོ་དག་གིས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསྒྲུས་སོ། །ཉེ་བར་ལེན་
པའི་སྤང་བོ་དེ་དག་གིས་ནི་ཟག་པ་དང་བཙས་པ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུས་སོ། །སྒྲེ་མཆོད་དང་
ཁམས་དག་གིས་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་བསྒྲུས་སོ། །མདོར་བསྒྲུབ།

ཐུང་པོ་དང་ནི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་། །ཁམས་གཅིག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པར་གཤམ་
པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཐུང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ།།

(གཉིས་པ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི།) བསྐྱབ་པ་དེ་ནི་གང་དང་གང་ནས་འབྱུང་ཡང་རུང་།

རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ།

གཞན་ཀྱི་དངོས་པོས་ནི་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གཞན་ཀྱི་དངོས་དང་མི་ལྡན་ཕྱིར། ༡༥

●

ཆོས་ནི་གཞན་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གང་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་བསྐྱས་པར་ནི་མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་གི་དབང་པོ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཐུང་པོ་དང་།
མིག་གི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་། ཁམས་དག་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་། ཀླན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་
དག་གིས་བསྐྱས་ཉེ། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་ངོ་བོ་དང་མི་ལྡན་
པའི་ཕྱིར། ཐུང་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་བསྐྱབ་པའི་དངོས་
པོ་བཞི་པོ་དག་གིས་འཁོར་རྣམས་བསྐྱས་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ཀྱིས་གཞན་བསྐྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདར་བཏགས་པ་ཡིན་པར་བྱའོ།།

(གསུམ་པ་དོགས་གཅིད་ནི།) མིག་དང་། རྩ་བ་དང་། སྒྲ་དག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཁམས་ནི་བྱ་རྩ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་འབྱུང་ཉེ། འདི་ལྟར།

མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་མོད་ཀྱི། །རིགས་དང་སྦྱོད་ལུལ་རྣམ་པར་གཤམ།

འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་གཅིག་ཉིད།

དེ་ལ་རིགས་འདྲ་བ་ནི་གཉི་ག་མིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོད་ལུལ་འདྲ་

བ་ནི་གཉི་གའི་ཡུལ་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདྲ་བ་ནི་གཉི་ག་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་མིག་གི་ཁམས་ནི་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ན་བ་དང་། ལྷ་དག་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ།

མཛེས་བྱའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་འབྱུང་ངོ་། ༡༥

མིག་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་རྟེན་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་དང་ན་བའི་རྟེན་གཅིག་དང་། ལྷའི་ཐུག་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་ན་ཤིན་ཏུ་མི་མཛེས་པར་འབྱུར་རོ། །ཡུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྒྲེ་མཆེད་དག་བཤད་ཟིན་ཏོ།

(གཉིས་པ་སྦྱ་འཇུག་པའི་དོན་ནི།) ཡུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྒྲེ་མཆེད་གྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་འདིར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

སྦྱངས་དང་སྒྲེ་དགུ་རིགས་གྱི་དོན། །ཡུང་པོ་སྒྲེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ཡིན།

མདོ་ལས། གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་ཡང་རུང་འདས་པ་འཇུག་མ་འདས་པ་འཇུག་ད་ལྟར་བྱུང་བ་འཇུག་ནང་གི་འཇུག་ཕྱིའི་འཇུག་རགས་པ་འཇུག་སྒྲ་བ་འཇུག་རན་པ་འཇུག་གྲ་མ་པ་འཇུག་ཐག་རིང་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་འཇུག་ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུས་ཏེ་གཟུགས་གྱི་ཡུང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགྲོའོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྦྱངས་པའི་དོན་ནི་ཡུང་པོའི་དོན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ།

དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་རྣམས་ན་རེ། གཟུགས་འདས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགགས་པའོ། །མ་འདས་པ་ནི་མ་བྱུང་བའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་བྱུང་བ་ལ་མ་འགགས་པའོ། །ནང་གི་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའོ། །གཞན་ནི་ཕྱིའི་འོ། །ཡང་སྒྲེ་མཆེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་སོ། །རགས་པ་ནི་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །སྒྲ་བ་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པའོ།

ཡང་ན་ལྟོས་པ་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལྟོས་པ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་པོ་ཞེན། མ་ཡིན་
 ཏེ། ལྟོས་པས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་རགས་པ་ཡིན་པ་ནི་ནམ་དུ་ཡང་དེ་
 ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱོད་པ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་བྱ་བ་ཞིན་ནོ། །རན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ། །ཁྱ་
 རོམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །འིང་པ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའོ། །ཉེ་
 བ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་སྟེ། རྣམ་པར་གཤམ་པའི་བར་དུ་འད་དེ་དང་འབྱེད། །འདི་ནི་ཁྱད་པར་
 ཡིན་ཏེ། རགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལྡེ་ལ་བརྟན་པའོ། །སྤྱོད་པ་ནི་ཡིད་ལས་བྱུང་བའོ། །ཡང་ན་
 ས་ལས་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

བརྩམ་པ་ན་རེ་ནི། གཞུགས་རགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལྡེ་ས་གཞུང་བར་བྱ་བའོ། །གཞན་
 བེ་སྤྱོད་པའོ། །རན་པ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའོ། །ཁྱ་རོམ་པ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བའོ། །རྩིང་བ་ནི་
 ཡུལ་མི་སྤྱང་བ་ཅན་ནོ། །ཉེ་བ་ནི་ཡུལ་སྤྱང་བ་ཅན་ནོ། །འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་
 མིང་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
 དག་གིས་རིང་བ་དང་ཉེ་བ་ཉིད་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་སོ། །རགས་པ་དང་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་
 སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སྟེ་བའི་སྟོང་དོན་ནི་
 སྟེ་མཆོད་ཀྱི་དོན་ཏེ། དེས་པའི་ཆོག་རྒྱ་ན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སྟེ་བ་
 མཆོད་པར་བྱེད་པས་སྟེ་མཆོད་རྣམས་ཏེ། རྒྱས་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ།

རིགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁམས་ཀྱི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་རི་འགའ་ཞེག་ལ་ལྷགས་དང་། ཟངས་
 དང་། དཔུལ་དང་། གསེར་ལ་སོགས་པ་རིགས་མང་པོ་དག་ཡོད་པ་ལ་ཁམས་ཞེས་བརྟེན་
 པ་དེ་བཞིན་དུ། ཉེན་དང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཡོད་པ་ལ་ཁམས་བཅོ་
 བརྒྱད་ཅེས་བྱའོ། །

དེ་ལ་འབྲུང་གནས་དག་ནི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གང་གི་
 འབྲུང་གནས་ཡིན་ཞེན། རང་གི་རིགས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འདུས་མ་བྱས་ཁམས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། འོ་ན་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་
 བྱུང་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དག་ནི། ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དག་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁམས་བཅོ་
བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བས་ཁམས་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་འདི་ནི་རིགས་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། གལ་
ཏེ་སྤྱངས་པའི་དོན་མུང་པོའི་དོན་ཡིན་ན་མུང་པོ་རྣམས་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ།
རྒྱས་སུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱངས་པ་དང་གང་ཟག་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱས་ཀྱི་རྒྱལ་མ་རབ་གཅིག་པུ་ཡང་མུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་གཅིག་པུ་ལ་སྤྱངས་
པ་ཉིད་མེད་པས་སྤྱངས་པའི་དོན་ནི་མུང་པོའི་དོན་ཏོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ།

གཞན་དག་ནི། བྱ་བའི་ཁུར་བྱིར་བའི་དོན་ནམ། ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་དོན་ནི་མུང་
པོའི་དོན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱོད་པ་པོ་དཔལ་བར་བྱ་བའི་མུང་པོ་གསུམ་དག་ཏུ་དཔལ་བར་བྱའོ་
ཞེས་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ནི་མདོ་དང་འགལ་ལོ།

མདོ་ལས་ནི་སྤྱངས་པའི་དོན་ཁོ་ནར་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་འདས་
པ་འཇམ། མ་འོངས་པ་འཇམ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །དེར་ནི་གཟུགས་འདས་པ་ལ་སོགས་
པ་སོ་སོར་མུང་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་གཤེས་ཏེ། གཟུགས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་
རེ་རེ་ཞིང་གཟུགས་ཀྱི་མུང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ནི་གཤེས་པར་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཐམས་
ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་ཞེས་འཕྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གཟུགས་ཀྱི་མུང་པོ་དག་
ནི་སྤྱངས་པ་བཞིན་དུ་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟ་ན་སྤྱོད་མཆེད་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། མིག་
ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་མ་རབ་མང་པོ་ནི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་མུང་པོའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་ཚིགས་
པ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་རྒྱའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རམ། ལུལ་ལྟ་བུ་གཅིག་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དབང་པོ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྤྱོད་མཆེད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།

ཕྱི་ཐག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ལས་ནི། གལ་ཏེ་ཚེས་མདོན་པ་བ་ཞིག་མུང་པོ་བཏགས་
པའི་ཡོད་པར་ལྟ་ན་ནི་དེ་རྒྱལ་མ་རབ་ཀུན་གཅིག་དང་། སྤྱོད་མཆེད་གཅིག་དང་། མུང་པོ་
གཅིག་གི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱོད་པ། །འོན་ཏེ་མི་ལྟ་ན་ནི་དེ་རྒྱལ་མ་རབ་ཀུན་གཅིག་

དང་། རྒྱུ་མཆེད་གཅིག་དང་། སྤང་པོ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤོའ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །ཕྱོགས་
ཡིན་ཡང་ཕྱོགས་ཅན་ཡིན་བཞིན་དུ་ཉི་པར་འདོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རས་ཡུག་གི་
ཕྱོགས་གཅིག་ཆོག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཆོག་གི་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ།།

**(གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། ཆོར་འདུ་ལོགས་
སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ། འདུས་མ་བྱས་སྤང་པོར་མི་སྟོན་པའི་དགོས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།)**

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྟོན་པ་རྣམས་པ་
གསུམ་རྩོམ་པར་མཛད་ཅེ་ན། སྤྲུལ་པ། གདུལ་པ་རྣམས་ཀྱི།

ཆོངས་དབང་འདོད་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར། །སྤང་པོ་ལ་སོགས་གསུམ་བསྟན་རྒྱུ། ༡༠

རྣམ་པ་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆོངས་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་
སྟེ། ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་རིལ་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པས་ཆོངས་
སོ། ཁ་ཅིག་ནི་གཟུགས་ཁོ་ན་ལའོ། ཁ་ཅིག་ནི་གཟུགས་དང་སེམས་དག་ལའོ། །དབང་
པོ་དག་གྱང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དབང་པོ་རྣམ་པོ་དང་། འབྲིང་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕྱིར་རོ། །
འདོད་པ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཆོག་བསྐྱས་པ་དང་། བར་མ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་འདོད་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་དག་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་དང་། རྒྱུ་མཆེད་དང་། ཁམས་དང་
གསུམ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་བྲག་གོ།

(གཉིས་པ་ཆོར་འདུ་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི།) ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་
བྱུང་བ་གཞན་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ལ། འདུ་ཤེས་དང་། ཆོར་བ་
དག་ནི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྤང་པོར་བྱས་ཤེ་ན། སྤྲུལ་པ།

ཅོད་པའི་ཅུ་པར་གྱུར་བ་དང་། །འཁོར་པའི་རྒྱ་ཕྱིར་རིམ་རྒྱའི་ཕྱིར།།

སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་ཆོར་བ་དང་། །འདུ་ཤེས་ལོགས་ཤིག་སྤང་པོར་བཞག། ༡༡

རྩོད་པའི་རྩ་བ་དག་ནི་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་དང་། ལྷ་བ་ལ་ལྷག་
པར་ཞེན་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་
དག་སྟེ། ཆོར་བ་རོ་མུང་བའི་དབང་གིས་ནི་འདོད་པ་རྣམས་ལས་མངོན་པར་ཞེན་ལ། འདུ་
ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ནི་ལྷ་བ་རྣམས་ལའོ། །དེ་དག་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་
ཏེ། ཆོར་བ་ལ་ཞེན་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མུར་བ་ནི་འཁོར་རོ། །གང་ཡང་སྤང་བའི་
གོ་རིམས་ཀྱི་རྒྱ་སྟོན་པར་འཁྱུར་བའི་གོ་རིམས་ཀྱི་རྒྱ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་འདི་གཉིས་ལོགས་
ཤིག་ཏུ་སྤང་བོར་བྱས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

(གསུམ་པ་འདུས་མ་བྱས་སྤང་བོར་མི་སྟོན་པའི་དགོས་པ་ནི།) འོན་ཅིང་ཕྱིར། སྟེ་
མཆེད་དང་། ཁམས་དག་ཏུ་ནི་འདུས་མ་བྱས་བཤད་ལ། སྤང་བོ་དག་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ཞེན།

སྤང་བོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས། འོན་དུ་མི་རུང་བྱིར་མ་བཤད།

དེ་ནི་སྤང་བོ་དག་གི་ནང་དུ་བརྗོད་ན་དེ་ནི་གཟུགས་མ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
བར་དུ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། རེ་ཞིག་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་བསྟུ་བར་
ནི་མི་རུས་སོ། །སྤང་བོ་དུག་པར་བརྗོད་པར་ཡང་མི་རུས་སོ། །

ཅིང་ཕྱིར་ཞེན། དོན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། སྤངས་པའི་དོན་དུ་ནི་སྤང་བོའི་དོན་ཏོ་
ཞེས་བཤད་ན། འདུས་མ་བྱས་ན་གཟུགས་བཞིན་དུ་འདི་ལྟར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་
ཏུ་བསྟུས་ནས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྤང་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགྲོ་བར་འཁྱུར་བ་འདས་
པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་
ཞེས་བྱ་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་
སྤང་བོ་ཞེས་གྲང་བྱ་ན། འདུས་མ་བྱས་ནི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་གཉི་ག་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ།

ཁཅིག་ན་རེ། ཇི་ལྟར་སྤྲུམ་པ་ཆག་པ་སྤྲུམ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤང་བོ་ཞིག་པ་
ཡང་སྤང་བོ་ཡིན་པར་མི་འོས་སོ་ཞེས་ཟེར་རྟེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆོད་དག་
ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྤང་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་བཤད་ཟིན་རྟོ།།

(བཞི་བ་ཆོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། སྤང་བོ་ལྗེ་གོ་རིམ། དབང་བོ་
དུག་གི་གོ་རིམ། འཕྲོས་དོན་དོགས་གཅོད་དོ། །དང་བོ་ནི།)

རིམ་ནི་རགས་དང་ཀྱན་ཉོན་མོངས། རྫོད་སོགས་དོན་ཁམས་ཇི་བཞིན་ནོ། ༡༡

གཟུགས་ནི་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་པས་རགས་སོ། །གཟུགས་ཅན་
མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ཡང་ཆོར་བ་ནི་རྒྱ་བ་རགས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདི་ལྟར་རྩེ་ལག་
པ་ལ་ཆོར་རོ། །དེ་རྒྱུད་པ་ལ་ཆོར་རོ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །འདུ་ཤེས་ནི་གཉིས་པས་
ཆེས་རགས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་བས་ནི་འདུ་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་གང་ཆེས་རགས་པ་དེ་
སྤང་བཤད་དོ།།

ཡང་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ཅན་གྱི་འཁོར་བ་ན་པོ་དང་མོ་དག་ལན་ཚུན་གཟུགས་ལ་མཛོན་
པར་དགའ་སྟེ། དེ་དག་གྲང་ཆོར་བའི་རོ་སྤང་བ་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཆགས་པ་
ཡང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིན་ཅི་ལྟག་དེ་ཡང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་དག་གིས་སོ། །སེམས་གྲང་དེ་དག་གིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བྱས་པས་ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ།།

ཡང་ན་རྫོད་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱིས་རྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བོ་ནི་རྫོད་དང་
ཟས་དང་ཆོད་མ་དང་བྱན་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཁམས་ཀྱིས་རྟེ་འདོད་པའི་ཡོན་
ཏན་གཟུགས་ཀྱིས་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སོ། །ཆོར་བས་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ནི་བསམ་
གཏན་རྣམས་སོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱིས་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ནི་གཟུགས་མེད་པ་གསུམ་མོ། །འདུ་བྱེད་
ཙམ་གྱིས་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ནི་སྤིང་པའི་རྩེ་མོ་སྟེ། འདི་དག་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་ཡིན་

ལ། དེ་དག་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་སོ་ཞེས་མུང་པོའི་གོ་རིམས་ཞིང་དང་ས་བོན་གྱི་གོ་
 རིམས་ལྟ་བུར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་མུང་པོ་རྣམས་ནི་ལྷ་སྟེ་མི་ཉུང་མི་མང་
 རོ། །ཁང་གི་ཕྱིར་འདི་དག་ནི་ཆེས་རགས་པ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གོ་རིམས་
 གྱི་རྒྱ་དང་ཟས་དང་ཆོད་མ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་དག་གི་ཁམས་གཉིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་གོ་རིམས་
 གྱི་རྒྱ་དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། ཆོར་བ་དང་འདུ་གེས་དག་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་ལོགས་གིག་ཏུ་
 མུང་པོར་བྱས་སོ།།

(གཉིས་པ་དབང་པོ་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ནི།) མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་
 དྲུག་གི་གོ་རིམས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་དབང་ཉིད་ཀྱིས་ན་དེའི་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་རྣམས་གྱི་གོ་རིམས་སུ་འགྱུར་རོ། །དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས།

ད་ལྟའི་དོན་ཕྱིར་དང་པོར་ལ།

མིག་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་ཡུལ་ནི་ད་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤར་སྟོས་སོ། །ཡིད་གྱི་ཡུལ་མ་
 དེས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་གི་ཡུལ་ནི་ད་ལྟར་ཡིན་པ་ནས། ཁ་ཅིག་གི་ཡུལ་ནི་དུས་གསུམ་
 དང་དུས་མ་ཡིན་པའི་བར་ཡིན་ནོ།།

འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་དོན་ཕྱིར་བཞི།

དང་པོར་ཞེས་བྱ་བར་སྟེགས་སོ། །ལྷ་རྣམས་ལས་ཀྱང་བཞིར་སྤར་སྟོས་པ་ནི་ཡུལ་
 འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་གྱི་ཡུལ་ནི་མ་དེས་ཏེ། དེས་འགའ་ནི་འབྱུང་
 བ་དག་ཡིན་ལ། དེས་འགའ་ནི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བ་དག་ཡིན་ནོ། །དེས་འགའ་ནི་གཉི་
 ག་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ནི་ཆེས་རིང་ལྗང་འདུག་ཕྱིར།

ལྷག་མ་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཆེས་རྒྱང་རིང་བ་དང་ལྗང་བར་འདུག་པས་གཞན་པས་སྤར་

གློ་མ་ཏེ། མིག་དང་རྩ་བའི་ཡུལ་གྱི་དེང་བའི་སྤྱིར་གཉིས་པས་དེ་དག་ལྟར་གློ་མ་སོ། །དེ་
 གཉིས་པས་ཀྱང་མིག་ནི་ཆེས་གྱུར་དེང་པོ་ལ་འཇུག་ཏེ། རྩ་གྱུར་གྱུར་དེང་པོ་ནས་མཐོང་
 ཡང་དེའི་གླེ་མི་ཐོས་པས་དེའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་གློ་མ་སོ། །སྤྱ་དང་ཕྱེ་ནི་གྱུར་དེང་པོ་ལ་འཇུག་
 པ་མེད་མོད་ཀྱི། དེ་གཉིས་པས་ཀྱང་སྤྱ་ནི་ཆེས་ལྷུང་བར་འཇུག་པའི་སྤྱིར་ལྟར་གློ་མ་ཏེ།
 ཟས་ཕྱེ་དང་མ་ཐུང་པ་ཉིད་ཀྱི་དྲི་འཛིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཡང་ན་ཇི་ལྟར་གནས་བཞིན་ཟིན། ༥༩

ཡང་ན་ལུས་འདི་ལ་མིག་གི་རྟེན་ནི་དང་པོ་ན་གནས་སོ། །དེའི་འོག་ན་ནི་རྩ་བའི་འོ། །
དེའི་འོག་ན་ནི་སྒྲའི་འོ། །དེའི་འོག་ན་ནི་ལྷའི་འོ། །ལུས་ཀྱི་ནི་པལ་ཆེར་དེའི་འོག་ན་འོ། །
ཡིད་ནི་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཡུལ་ན་མིག་གནས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ས་ནི་རྩ་
ལྷུང་གནས་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །

(གཞུག་པ་འཕྲོས་དོན་དོགས་གཙོང་ལ།) ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་གཞུགས་ཀྱི་མུང་པོས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲུ་མ་ཆེད་བཅུ་པོ་དག་ལས་གཅིག་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མ་ཆེད་དུ་བརྗོད་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་གཅིག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མ་ཆེད་ཅས་བྱ་ཞེས། ལྷན་པ།

བྱེ་བྲག་དོན་དང་གཙོ་བོའི་བྱིར། ཁྱོམ་མང་བ་དང་མཆོག་བསྐྱུས་བྱིར།

གཅིག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་དང་། གཅིག་ནི་ཚོས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་། ༡༥

བྱེ་བྲག་གི་དོན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེས། ཅི་ནས་ཀྱང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་རྒྱུ་པར་གཞག་
པའི་སྒོ་ནས་བརྩམས་པའི་དག་གི་སོ་སོར་སྐྱེ་མཆེད་ཉིད་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། མིག་ལ་སོགས་པ་བྱེ་བྲག་དུ་བྱས་པ་དག་གིས་ནི་གང་མིག་ལ་སོགས་
པར་ནི་མིང་མ་བཟགས་ལ། གཞུགས་ནི་ཡིན་པ་དེ་གཞུགས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཤམ་པར་
འགྱུར་བས་འདྲིའི་མིང་གཞན་མ་བརྟོད་དོ།

ཡང་ན་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ནི་ཐོགས་པ་དང་བཅས་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ལག་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་དག་གིས་རིག་ན་གཞུགས་སུ་
 རུང་བ་དང་། བརྟན་དུ་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ནི་འདི་ནའོ། །ཆོ་གོ་མོ་ཞིག་ནའོ་ཞེས་བརྟག་
 ཏུ་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་དེ་གཞུགས་སོ་ཞེས་གྲགས་ཀྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེ་བྲག་གི་དོན་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་དུ་བཤད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་
 ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་འདིར་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་མང་པོ་རྣམས་བསྐྱས་ཏེ། དེའི་བྱིར་ཆོས་ཀྱི་
 སྒྲར་སྒྱིར་རྫོང་པར་བྱེད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་དེ་ཡང་དེར་བསྐྱས་ཏེ་
 གཞན་དག་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། རྣམ་པ་ཉི་ཤུའི་རིག་པའི་བྱིར་དང་། ཤེའི་དང་ལྷའི་དང་འཕགས་
 པའི་གེས་རབ་དང་མིག་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་གཅིག་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་
 དུ་བརྟན་ཏེ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ལས་ལྟུང་བ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པར་བརྟན་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་
 བོ་བསྐྱུ་བ། ཕུང་ཁམས་སྒྲུ་མཆེད་གཞན་བསྐྱུ་བ། ཞར་ལ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་དོ་བོ་བསྐྱུ་བ་
 བའོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས། དཔོན་དང་། ཆོས་ཕུང་གི་ཆད་དོ། །དང་བོ་ནི།

མདོ་དག་ལས་ཕུང་བོ་དང་། སྒྲུ་མཆེད་དང་། ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་དང་གཞན་དག་
 ཀྱང་དམིགས་ན། ཅི་དེ་རྣམས་འདི་དག་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱས་སམ། འོན་ཏེ་ཐ་དད་པ་ཞིག་
 ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་ཞེན། འདི་དག་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱས་ཀྱི་ཐ་དད་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་ལ་
 རེ་ཞིག་

ཆོས་ཀྱི་ཕུང་བོ་བརྒྱད་ཁྱིམ་གྱི་གཞན་རྣམས་སྐྱབ་པས་གསུངས་དེ་དག།

ཆོག་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། གཞུགས་དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། ༡༥

གང་དག་གི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཆོག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་

ན་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྐྱས་སོ། །གང་དག་གི་ལྟར་ན་མིང་གི་རང་བཞིན་
ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྐྱས་སོ། །

(གཉིས་པ་ཚོས་ཕུང་གི་ཚད་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དག་ག། རང་ལུགས་བཞག་
པའོ། །དང་པོ་ནི།) ཡང་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཚད་ནི་ཅམ་ཞེན།

ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ཚད་ཅམ་ཟེར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ནི་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པའི་ཚད་ཅམ་མོ་
ཞེས་ཟེར་རྟེ། དེ་ནི་སྒོ་ཀ་དུག་སྟོང་རོ། །ཡང་གཞན་དག་ན་རེ།

ཕུང་པོ་ལ་སོགས་གཏམ་རེ་ཡིན།

ཞེས་ཟེར་རྟེ། ཕུང་པོ་དང་། རྒྱུ་མཆེད་དང་། ཁམས་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་
བ་དང་། བདེན་པ་དང་། ཟས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་
པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་རྒྱུ་མཆེད་དང་། ཟད་པར་གྱི་རྒྱུ་
མཆེད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དང་། མཛོན་པར་གཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་
ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། སྟོན་ནས་གཤེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
གཏམ་རྒྱུད་རེ་དེ་ནི་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཞེས་ཟེར་རོ། །(གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི།)

སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། ཚེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས། ༡༥

འདི་སྐད་དུ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་པ་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་
ལུག་དང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་སྟོད་པ་ཐ་དད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་
བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་གསུངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

(གཉིས་པ་ཕུང་ཁམས་རྒྱུ་མཆེད་གཞན་བསྐྱབ་པ་ནི།) དེ་ལྟར་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་
འདི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཉིད་དུ་བསྐྱས་པ།

དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར། སྤང་པོ་སྦྱི་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ནི།
རང་གི་མཚན་ཉིད་ལེགས་དབྱེད་དེ། རི་སྐྱད་བཤད་པར་བསྟུ་བར་བྱ། ༡༧

མདོ་གཞན་དག་ལས་སྤང་པོ་དང་། སྦྱི་མཆེད་དང་། ཁམས་གཞན་གང་དག་གསུངས་
པ་དེ་དག་གྲུང་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས། རི་སྐྱད་བཤད་པ་བཞིན་དེ་དག་གི་རང་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ལེགས་པར་དབྱེད་ནས་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་རི་སྐྱད་བཤད་པ་འདི་དག་ཉིད་དུ་
བསྟུ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཚུལ་གྱི་མས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་།
རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་སྤང་པོ་དག་ལས་ཚུལ་
གྱི་སྤང་པོ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོས་བསྟུས་སོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་
པོས་བསྟུས་སོ། །ཟད་པར་གྱི་སྦྱི་མཆེད་བཅུ་པོ་དག་ལས་བརྒྱད་ནི་མ་ཆགས་པའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྦྱི་མཆེད་ཀྱིས་བསྟུས་སོ། །

འཁོར་རྣམས་དང་བཅས་ན་ནི་སྤང་པོ་ལྟའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་དང་ཆོས་
ཀྱི་སྦྱི་མཆེད་དག་གིས་བསྟུས་ཏེ། ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྦྱི་མཆེད་རྣམས་གྲུང་དེ་དང་
འདྲའོ། །ཟད་པར་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྦྱི་མཆེད་དག་དང་། ནམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་སྦྱི་མཆེད་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དག་ནི་སྤང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱི་མཆེད་དག་གིས་བསྟུས་སོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྦྱི་མཆེད་ལྟ་པོ་དག་
ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྦྱི་མཆེད་ཀྱིས་བསྟུས་སོ། །འཁོར་རྣམས་
དང་བཅས་ན་ནི་སྤང་པོ་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱི་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུས་སོ། །

སྦྱི་མཆེད་གཉིས་ལས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ནི་དྲི་དང་པོའི་སྦྱི་མཆེད་བཅུ་བཞི་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུས་སོ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྦྱི་མཆེད་དུ་ཉི་པར་འགྲོ་
བཞི་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱི་མཆེད་དག་གིས་བསྟུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་མང་པོ་ལ་ལས་
ཁམས་དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་བསྟན་པ་དེ་དག་གྲུང་ཅི་རིགས་པར་བསྟུ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཞར་ལ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། བམ་མཁའ་དང་། རྣམ་
ཤེས་སོ། །དང་བོ་ནི།)

དེར་གང་དག་སའི་ཁམས་དང་། རྒྱའི་ཁམས་དང་། མའི་ཁམས་དང་། རྒྱུད་གི་ཁམས་
དང་། བམ་མཁའི་ཁམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲུག་བསྟན་པ་ལ། དེ་དག་
ལས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་བཤད་ན། དེ་ཅི་བམ་མཁའ་ཉིད་བམ་མཁའི་ཁམས་ཡིན་
ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་
འཇམ་ཞེན། སྤྲུལ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

འོན་ཅི་ཞེན། རྫོང་དང་། རྒྱར་ཁུང་དང་། ཁ་དང་། རྩ་ལ་སོགས་པའི།

བྱ་ག་བམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ།

བྱ་ག་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ།

སྤྱང་དང་སྤུན་པ་དག་ཡིན་ལོ།

བྱ་ག་ནི་སྤྱང་བ་དང་སྤུན་པ་དག་ལས་གཞན་དུ་གཟུང་དུ་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་བམ་
མཁའི་ཁམས་ནི་སྤྱང་བ་དང་སྤུན་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། མཚན་མོ་དང་ཉིན་མའི་རང་བཞིན་
དུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གྲག་གོ། །དེ་ཉིད་ཐོགས་པའི་ཉེ་བའི་འཁོར་གྱི་གཟུགས་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གནོད་པར་བྱར་རུང་བའི་ཕྱིར། བསགས་པར་
གནས་པའི་གཟུགས་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་འཁོར་ལོ་ལོ།།

གཞན་དག་ན་རེ། དེ་ལ་གཞན་མི་ཐོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་ཐོགས་མེད་ཀྱང་ཡིན་ལ་
གཟུགས་གཞན་གྱི་ཉེ་འཁོར་ཡང་ཡིན་པས་ཐོགས་མེད་ཉེ་འཁོར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

(གཉིས་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི།)

ཐག་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། རྣམ་ཤེས་ཁམས་ཡིན་

ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་མི་བྱ་ཞེན། འདི་ལྟར་ཁམས་དྲུག་པོ་འདི་དག་ནི། **སྒྲིབ་འི་**
རྟེན། ༡༥ །ཡིན་པར་འདོད་དེ། དེ་དག་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་སེམས་ནས་འཆི་བའི་
 སེམས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲིབ་འི་གཞིར་གྱུར་པ་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
 བོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ལས་ཁམས་བཞི་ནི་རིག་བྱའི་ཁམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་
 སོ། །ལྟ་བུ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །དྲུག་པ་ནི་རྣམ་པར་གཤམ་པའི་
 ཁམས་བདུན་པོ་དག་ཏུ་འདུས་སོ། །

(བཞི་བ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་བདུན། གཉིས་ཚན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། གསུམ་
 ཚན། བཅས་མ་བཅས། གཟུགས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ། རྒྱུད་བགས་མ་དང་། ཐོབ་པའི་ལྷན་པར་།
 བྱིན་པ་ལོགས་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟན་དུ་ཡོད་མེད་དང་། ཐོགས་
 བཅས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ནི།)

གང་དག་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བསྟན་པ་དེ་དག་ལས་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ།
 བསྟན་དུ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེན།

བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཟུགས་གཅིག་ལ།

དེ་ནི་འདི་ནི་འདི་ན་འོ། །ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་ནའོ་ཞེས་བསྟན་པར་རུས་སོ། །ལྟག་མ་རྣམས་
 ནི་བསྟན་དུ་མེད་པའོ་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །

(གཉིས་པ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི།) ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
 ནི་དུ། ཐོགས་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེན།

ཐོགས་དང་བཅས་པ་གཟུགས་ཅན་བརྟ།

གཟུགས་ཀྱི་ལུང་པོས་བསྟུས་པའི་ཁམས་བརྒྱ་གང་དག་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་ཐོགས་པ་
 དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟུགས་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།

སྒྲིབ་པ་དང་། ཡུལ་དང་། དམིགས་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་ནི་རང་གི་ཡུལ་དུ་གཞན་སྒྲིབ་པའི་གོགས་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ལག་པ་འམ། རྩོད་པ་ལ་ལག་པ་རྟུགས་གོག་སྒྲིབ་པ་འམ། རྩོད་པ་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།

ཡུལ་ལ་སྒྲིབ་པ་ནི་མིག་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡུལ་ཅན་རྣམས་གཟུགས་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡུལ་རྣམས་ལ་སྒྲིབ་པ་སྟེ། བཏགས་པ་ལས་ཇི་སྒྲིབ་དུ། རྩོད་པ་སྒྲིབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་པའི་མིག་གྱང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཉ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྟེ། རྒྱུ་ལ་སྒྲིབ་པ་ལ་རྩོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མི་པལ་ཆེ་བའི་ལྟ་བུ་སྟེ། གཉི་གར་སྒྲིབ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྩོད་པ་སྒྲིབ་པ་གསོད་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་། ཤ་ཟ་བ་དང་། ཉ་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྟེ། གཉི་གར་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་སྟེ།

མིག་གང་མཚན་མོ་སྒྲིབ་པ་ཉིན་པར་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། བ་སྒྲིབ་དང་། ལྷག་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྟེ། ཉིན་པར་སྒྲིབ་པ་མཚན་མོ་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་པལ་ཆེ་བའི་ལྟ་བུ་སྟེ། མཚན་མོ་དང་ཉིན་པར་སྒྲིབ་པ་ནི་བྱི་དང་། སྒྲིབ་དང་། རྩོད་དང་། སྒྲིབ་དང་། རྩོད་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྟེ། གཉི་གར་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་ཡུལ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྟེ། དམིགས་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་རང་གི་དམིགས་པ་དག་ལ་སྒྲིབ་པ་སྟེ།

ཡུལ་དང་དམིགས་པ་དག་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། གང་ལ་གང་ཞིག་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་ན་རང་གི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་ན་འདི་ལ་གཏོད་པ་ནི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བས་ན་འདིར་བཅུ་ལོ་དག་ནི་སྒྲིབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བན་ཚུན་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཚོས་གང་དག་ཡུལ་ལ་ཐོགས་པས་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་དག་སྒྲིབ་པ་ལ་ཐོགས་
པས་ཀྱང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལུ་བཞི་སྟེ། ལུ་དང་པོ་ནི་སེམས་ཀྱི་ལམས་བདུན་དག་དང་།
ཚོས་ཀྱི་ལམས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཡུལ་ལྔ་པོ་
དག་གོ། །གསུམ་པ་ནི་དབང་པོ་ལྔ་དག་གོ། །བཞི་པ་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་གཏོགས་
པ་ཚོས་ཀྱི་ལམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སོ།།

གང་དག་ཡུལ་ལ་ཐོགས་པས་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་དག་ཉིད་དམིགས་པ་ལ་
ཐོགས་པས་ཀྱང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཚིག་ཕྱི་མ་དང་སྒྲིབ་པ་སྟེ། རེ་ཞིག་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་
པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཡུལ་ལ་ཐོགས་པས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་ཐོགས་པས་ཡིན་
ལ་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ་དབང་པོ་ལྔ་རྣམས་སོ།།

བཅུན་པ་གཞོན་རྒྱལ་ན་རེ་ནི། གང་ལ་ཡིད་སྦྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་གཞན་དག་གིས་
ཐོགས་པར་བྱེད་རུས་པ་དེ་ནི་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་གཤམ་པར་བྱ་ལ། བསྐྱོག་པ་
ནི་ཐོགས་པ་མེད་པར་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དག་བཤད་
ཟིན་ཏོ།།

**ལགཉིས་པ་གསུམ་ཚན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས། དགེ་ཐོགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་།
ལམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ནི།)**

ལམས་བཙོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་དགེ་བ་རྣམས་ནི་དུ། མི་དགེ་བ་རྣམས་ནི་དུ། ལུང་
དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན།

ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱད་

བརྒྱད་པོ་དག་གང་ཞེ་ན། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་བཅུ་བཤད་པ་གང་དག་ཡིན་པ།

དེ་དག་ཉིད། །གསུགས་སྒྲུ་མ་གཏོགས་

དབང་པོ་ལྔ་རྣམས་དང་། གྱི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱའི་ལམས་རྣམས་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་

དག་ནི་དག་བ་དང་མི་དག་བའི་ངོ་བོར་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་
དག་གོ།

གཞན་དག་ནི་ནི། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཕྱིར་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་
ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།

གཞན་རྣམ་གསུམ། ༡༥

གཞན་ཁམས་བརྩུ་བོ་དག་ནི་དག་བ་དང་། མི་དག་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡང་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་དག་ནི་དག་བ་ཡིན་ནོ། །ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དག་ནི་མི་
དག་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་མ་ཆགས་
པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། ཀུན་ནས་བསྐྱང་བ་དང་། སོ་
སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ནི་དག་བའོ། །ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། ཀུན་ནས་བསྐྱང་བ་ནི་མི་དག་བའོ། །

གཞན་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་དང་སྒྲིའི་ཁམས་ནི་ལུས་དང་དག་གི་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དག་བ་དང་མི་དག་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་
བ་དག་ནི་དག་བ་དང་མི་དག་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །དག་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

(གཉིས་པ་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པ་ནི།) ཁམས་བཙུང་བ་ལྟར་པོ་དེ་དག་
ལས་འདོད་པར་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི་དུ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་པ་
རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན།

འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ།

གཏོགས་པ་ནི་མ་བྱལ་བ་སྟེ། འདོད་པའི་ཁམས་དང་ལྡན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་བཙུ་བཞིའོ།

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་ཁམས་བཙུ་བཞི་སྟེ།

དྲི་དང་རྩོད་དག་སྣ་དང་ནི། ལྷེ་འོ་རྣམ་ཤེས་ཁམས་མ་གཏོགས། ༡༠

དེ་ན་དྲི་དང་རྩོད་ག་མེད། དེ་གཉིས་ནི་ཁམས་ཀྱི་ཟས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་དག་གི་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དམིགས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་སྣ་དང་ལྷེ་འོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་དེ་ནི་རེག་བྱའི་
ཁམས་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་དེ། ཁམས་ཀྱི་ཟས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟས་ཀྱི་རང་
བཞིན་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ན་ཡོད་དོ། །དྲི་དང་རྩོད་ག་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཐལ་བར་འགྱུར་
རོ། །རེག་བྱ་དབང་པོའི་རྟེན་དང་གཞི་དང་བགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་དུ་ཆུག་
ཀྱང་ཟས་མིད་པ་མེད་པར་དྲི་དང་རྩོད་ག་ལ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟ་བུས་
ན་དེ་ན་ཟས་མིད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་དྲི་དང་རྩོད་ག་དགོས་པ་མེད་
ཀྱི་རེག་བྱ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

གཞན་དག་ན་རེ་ནི། སྟོ་མས་པར་འཇུག་པའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་འདིར་
གཟུགས་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་ཞིང་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱང་ཐོས་ལ་གྱིན་དུ་སྦྱངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པར་
གྱུར་པའི་རེག་བྱའི་བྱུང་པར་གྱིས་ཀྱང་ལུས་ལ་པན་འདོགས་པས། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བའི་བསམ་
གཏན་ན་གསུམ་པོ་དེ་དག་སྤིང་གྱི། དྲི་དང་རྩོད་ག་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་སྣ་དང་ལྷེ་འོ་དབང་པོ་དག་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་དེ། དགོས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་མེད་པར་ནི་རྟེན་མཛེས་པ་ཉིད་དང་།
མདོན་པར་བརྟེན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དགོས་པ་དེར་ཟད་ན་མཛེས་པར་བྱ་
བའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་དུ་རྟེན་ཁོ་ནས་ཆོག་གི་དབང་པོ་ནི་དགོས་པ་མེད་དོ། །དབང་
པོ་མེད་པའི་རྟེན་ནི་མི་སྤིང་དེ། མའི་དབང་པོའི་རྟེན་བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་དགོས་པ་མེད་པའི་

ཐྱིར། མི་སྲིད་པར་རིགས་ཀྱི་སྣ་དང་ལྗེའི་དབང་པོའི་རྟེན་ནི་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
 བས། དེའི་ཐྱིར་འདི་དག་ནི་དབང་པོ་མེད་པར་ཡང་སྲིད་པར་རིགས་སོ། །དགོས་པ་མེད་
 པར་ཡང་དབང་པོ་མཛོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མངལ་དུ་ངེས་པར་འཆི་བ་
 རྣམས་ཀྱི་ལྷ་ལུ་འོ། །དགོས་པ་མེད་པ་ཡིན་མེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དབང་པོ་སྟེ་བའི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། དབང་པོ་ལ་སྲིད་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 རོ། །གང་ཡང་ཡུལ་ལ་སྲིད་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དབང་པོ་ལས་ཀྱང་སྲིད་
 པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་ཡུལ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་སྣ་དང་
 ལྗེའི་དབང་པོ་དག་འབྱུང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ན་པོའི་དབང་པོ་ཡང་ཅི་སྟེ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར། མི་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཐྱིར་
 རོ། །མདོ་མས་ཀྱི་སྒྲ་བ་སྒྲུབས་སུ་རྒྱབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཅིའི་ཐྱིར་མི་མཛེས་པར་འགྱུར། དགོས་
 པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱའི་དབང་གིས་འབྱུང་བས་རྒྱ་
 ཡོད་ན་མི་མཛེས་པར་བྱེད་བཞིན་དུ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །

འོ་ན་ནི་མདོ་ལས་དབང་པོ་རྣམས་མ་ཆང་བ་མེད་ཅིང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བ་
 དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ན་དབང་པོ་གང་དག་སྲིད་པ་དེ་དག་གིས་དབང་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་
 བས་འདི་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་པོའི་དབང་པོ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་བར་
 འགྱུར་རོ། །འདི་རྒྱ་དང་དུ་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྟེ་མཆེད་དུག་ལ་སྲིད་པ་ཀྱན་དུ་སྦྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་སྒོ་
 རས་ནི་མ་ཡིན་པས་དེ་ན་སྣ་དང་ལྗེའི་དབང་པོ་དག་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དྲི་དང་རོ་དག་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། །པོའི་དབང་པོ་ནི་འཁྲིག་པ་རིག་པའི་སྒོ་ནས་སྲིད་པ་ཀྱན་དུ་སྦྱོད་པས་དེ་ལྟ་བུས་ན་
 གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་གདོགས་པའི་ཁམས་བཅུ་བཞིའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

གཟུགས་མེད་གདོགས་པ་ཡིད་དང་ནི། ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁམས།

གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་དེར་སྟེ་སྟེ། དེའི་ཐྱིར་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་

རང་བཞིན་གྱི་ཁམས་བཅུ་དང་དེ་དག་ལ་རྟེན་པ་དང་དམིགས་པ་རྣམ་པར་གྲེས་པའི་ཁམས་
ལྟ་ཡང་མེད་དོ།

(གསུམ་པ་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ། ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས། རྟོག་
དཔྱོད་དང་བཅས་མ་བཅས། དམིགས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་སོ། །དང་པོ་ནི།)

ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེན། ཡིད་དང་། ཚུལ་
དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲེས་པའི་ཁམས་གང་དག་བཤད་པ།

དེ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད།

གང་དག་ལ་མ་གྱི་བདེན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་དེ་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་
པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།

ལྟག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ། ༡༡

ལྟག་མ་ཁམས་བཅོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།

(གཉིས་པ་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་མ་བཅས་ནི།) རྟོག་པ་དང་བཅས་དཔྱོད་པ་དང་
བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ། རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཅམ་དག་ནི་དུ། རྟོག་པ་ཡང་མེད་ལ་དཔྱོད་
པ་ཡང་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེན།

རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ནི། རྣམ་པར་གྲེས་པའི་ཁམས་ལྟ་ཡིན།

འདི་དག་ནི་རྟོག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་ཁ་བྱི་རོལ་དུ་བལྟས་པའི་བྱིར་རྩེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཁི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་བཟུང་བའི་
དོན་ཏོ།

ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ།

ཐ་མ་དག་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཚུལ་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲེས་པའི་

ཁམས་ཏེ། གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་པར་གྲུབ་པའི་ཁམས་དང་། རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་དག་ལས་གཞན་པ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་
 མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དག་དང་འདོད་པའི་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་རྟོག་པ་
 དང་བཅས་དཔྱད་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ནི་རྟོག་པ་
 མེད་ཅིང་དཔྱད་པ་ཙམ་དག་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྤྱིད་པའི་
 ཕྱི་མོའི་བར་གྱི་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་གསལ་ཅད་དང་།
 བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་དཔྱད་པ་ནི་རྟོག་པ་ཡང་མེད་ལ་དཔྱད་པ་ཡང་མེད་པ་དག་
 ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་ནི་རྟོག་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔྱད་པ་དང་མཚུངས་པར་
 ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྟོག་ཏུ་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །

འདོད་པའི་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དཔྱད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གི་
 བར་དུ་མི་འདུན་དེ་རི་རྒྱུད་དུ་བཞུགས་པར་བྱ་ཞེ་ན། དཔྱད་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དཔྱད་པ་མེད་ཅིང་རྟོག་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྟོག་པ་དང་བཅས་དཔྱད་པ་དང་བཅས་པའི་ས་ན་ཆོས་རྣམ་པ་བཞེས་པ་
 དེ། རྟོག་པ་དང་བཅས་དཔྱད་པ་དང་བཅས་པ་དག་ནི་རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་མ་རྟོགས་པ་
 མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམས་སོ། །རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱད་པ་ཙམ་དག་ནི་རྟོག་པ་འོ། །རྟོག་
 པ་ཡང་མེད་དཔྱད་པ་ཡང་མེད་པ་དག་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །དཔྱད་
 པ་མེད་ཅིང་རྟོག་པ་ཙམ་ནི་དཔྱད་པ་འོ་ཞེས་བྱ་འོ། །

ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཉིས་གསལ་སྟེ། ༡༡

ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཞུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་པོ་དག་སྟེ། དེ་དག་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོག་ཏུ་རྟོག་པ་ཡང་མེད་དཔྱད་པ་ཡང་མེད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་རྣམ་པར་གྲུབ་པའི་ཆོག་པ་ལྡན་པ་རྣམས་རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་དང་བཅས་པ་
 དག་ཡིན་ན། རི་ལྷར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དག་ཅིས་བྱ་ཞེ་ན།

དེས་པར་རྟོག་དང་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ལོ། རྟོག་པར་རྟོག་པ་རྟོག་མི་རྟོག།

རྟོག་པར་རྟོག་པ་ནི་རྟོག་པ་གསུམ་མོ་ཞེས་གྲགས་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་དང་། དེས་པར་རྟོག་པ་
 དང་། རྟོག་པ་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ལོ། རྟོག་པ་རྟོག་པ་དེ་དག་ལ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་
 ཡོད་ཀྱི་གཞན་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་རྟོག་པ་མེད་པ་དག་ཅེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་
 བ་རྟོག་པ་དག་གི་པ་ལ་རྟོག་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། རྟོག་པ་རྟོག་པ་རྟོག་
 པ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འོག་ནས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གི་ནང་ནས་སྟོན་ཏོ།
 གཞན་དག་གི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན། རིམ་བཞིན་བྱ།

དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཡེང་། ཡིད་ཀྱི་དྲན་པ་ཐམས་ཅད་ཉིད། ༡༩

ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟ་བུ་ལོ། ཤེས་རབ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཞེས་བྱའོ། །
 མ་ཉམས་པར་གཞག་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དེས་པར་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ལོ།
 ཡིད་ཀྱི་དྲན་པ་ཉིད་མ་ཉམས་པར་གཞག་པ་དང་མ་ཉམས་པར་གཞག་པ་མ་ཡིན་
 པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ལོ། རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

(གསུམ་པ་དམིགས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ནི།) དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་རྟོག་པ་ནི་
 བྱ། དམིགས་པ་མེད་པ་རྟོག་པ་ནི་བྱ་ཞེ་ན།

དམིགས་པ་ཅས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བསྟན་ནོ།

མིག་དང་། རྩ་བ་དང་། ལྟ་བུ་དང་ལྟེ་དང་། ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པར་ཤེས་པ་ལོ། ཁམས་
 རྟོག་པ་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ཁམས་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ལྟ་བུ་ལོ། ལྟ་བུ་ལོ།
 དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དག་གོ། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་ཀྱང་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
 ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་ལོ། ལྟ་བུ་མ་གཞིགས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་
 བསྟན་པ་དག་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་ལྟ་བུ་ལོ། ལྟ་བུ་ལོ། དམིགས་པ་མེད་པ་ཞེས་
 བྱ་བར་གྲུབ་པོ།

(བཞི་པ་གཞུགས་ཅན་གྱི་དབྱེ་པ་ལ་ལ། ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་དབྱེ་པ། འབྱུང་འབྱུང་གྱི་
དབྱེ་པ། བསགས་མ་བསགས་གྱི་དབྱེ་པ། གཅད་བྱ་གཅོད་བྱེད་གྱི་དབྱེ་པ། ཟླ་ལ་ལ།
གྱི་དབྱེ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།) ཟིན་པ་རྣམས་ནི་དུ། མ་ཟིན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེན།

མ་ཟིན་དགུ།

དགུ་གང་ཞེན། དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་བདུན་བརྒྱད་པའི་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་
པ་གང་དག་ཡིན་པ།

བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྟུ།

དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་། ཚཱ་ཀྱི་ཁམས་དང་། སྒྲའི་ཁམས་ཤིང་།
ཁམས་དགུ་པོ་དེ་དག་ནི་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ།

དགུ་པོ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། ༥༧

ཟིན་པ་དག་ཀྱང་ཡིན། མ་ཟིན་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མིག་དང་རྩ་བ་དང་སྒྲ་དང་
ལྟེ་དང་ལུས་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྣམས་
ནི་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུགས་དང་། གྱི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱའི་ཁམས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་
དབང་པོ་དང་ཐ་མི་དད་པ་རྣམས་ནི་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ།

གཞན་དག་ནི་མ་ཟིན་པ་རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཅ་བ་མ་གཏོགས་པའི་སྟུ་དང་། བ་
སྟུ་དང་། སེན་མོ་དང་། སོ་དག་ལ་ཡོད་པ་དང་། བྱི་ས་དང་། གཅིན་དང་། མཆིལ་མ་
དང་། སྒྲ་བས་དང་། བྲག་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡོད་པ་དང་། ས་དང་རྩ་ལ་སོགས་པ་དག་
ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ།

ཟིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ཞེན། བན་པ་དང་གཞོད་པ་དག་གིས་ཕན་ཚུན་མཐུན་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་གཞུང་
བ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ན་སེམས་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པའོ།

(གཉིས་པ་འབྱུང་འབྱུང་གྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།) ཁམས་དུ་དག་གཅིག་ནི་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཡིན། དུ་དག་གཅིག་ནི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བ་ཡིན་ཞེ་ན།

རིག་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ།

འབྱུང་བ་དག་དང་། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བ་ལོ། །དེ་ལ་འབྱུང་བ་དག་ནི་བཞི་ལོ། །འབྱུང་
 བ་ལས་གྱུར་བ་ནི་འཇམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བདུན་ཏེ། འབྱུང་བ་དག་ལ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ།

ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་དགུ་པོ་ནི། འབྱུང་གྱུར་

དབང་པོ་ལྔའི་ཁམས་དག་དང་ཡུལ་བཞི་སྟེ། ཁམས་དགུ་པོ་དེ་རྣམས་ནི། འབྱུང་བ་
 ལས་གྱུར་བ་དག་ཁོ་ན་ལོ།

ཆོས་ཁམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བ་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
 བ་ཞེས་བྱ་ལོ། །ལྷག་མ་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མ་
 གཏོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་གཉིས་ག་མ་ཡིན་པ་ལོ།

བརྩན་པ་སངས་རྒྱལ་ལྷན་པའི་ནི། སྟེ་མཆེད་བརྩན་པོ་དག་ནི་འབྱུང་བ་ཅམ་མོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །དེ་ནི་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་བཞི་ཉིད་དང་། སྤྱི་བ་ལ་སོགས་
 པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རིག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 མིག་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་ལ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་ཀྱང་ཁ་དོག་
 ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་དག་སྟོང་མིག་ནི་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་
 བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་དང་བ་གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་
 བ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།

དག་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ནི་ཕྱི་ལྟེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་
 བྱས་པ་གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དག་སྟོང་སྟེ་ནི་

ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་
ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་དང་རོ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།།

དག་སྒོར་རེག་བྱ་རྣམས་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་།
འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་
པའི་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནས་འབྲུང་བ་རྣམས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་འབྲུང་བ་དག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གསལ་བར་ཀྱན་དུ་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་མདོ་ལས། གང་མིག་གི་ཤེའི་གོང་ལུ་ལ་སྤྱོད་པ་མཁྱེད་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དང་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པའི་ཤེའི་གོང་ལུ་ལ་དེ་རྟེན་དུ་བསྟན་པར་
ཟད་དོ། །**མདུལ་དུ་འཇུག་པ་ལས།** དག་སྒོར་འདི་ནི་ཁམས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །སེམས་ཅན་གྱི་རྩིས་ཀྱི་གཞི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡང་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སེམས་ཉིད་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁས་བླངས་པར་རིགས་
པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཆོས་འདི་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་
བ་སེམས་ལ་བརྟེན་པའི་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་
ལ་ཐོགས་པ་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་འབྲུང་བ་དང་འབྲུང་བ་
ལས་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་ཇི་རྟེན་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ།།

(གསུམ་པ་བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།) བསགས་པ་རྣམས་ནི་དུ། བསགས་
པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེན།

གཟུགས་ཅན་བརྩམས་པའོ། ༣༥

དབང་པོའི་ཁམས་ལྟ་དང་། ལུལ་ལྟ་དག་ནི་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
བསགས་པ་དག་གོ།

(བཞི་བ་གཙང་བྱ་གཙོད་བྱེད་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།) ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་པོ་དག་ལས་གཙོད་
བར་བྱེད་པ་ནི་གང་གཙང་བར་བྱ་བ་ནི་གང་། སླེག་པར་བྱེད་པ་ནི་གང་། བསླེག་པར་བྱ་བ་
ནི་གང་། འཇལ་བར་བྱེད་པ་ནི་གང་། གཞལ་བར་བྱ་བ་ནི་གང་ཞེན།

གཙོད་བྱེད་གཙང་བར་བྱ་བ་ཉིད། བྱི་རོལ་གྱི་ནི་ཁམས་བཞི་ཡིན།

གཟུགས་དང་བྱི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དག་སྟ་དང་གིང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པའོ། གཙོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་འདི་ཅི་ཞེན། འདུས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་ཅན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེད་པའོ། ལུས་གྱི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཙང་བར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་མ་ལུས་པར་བཅད་ན་དེ་དག་ལ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

དབང་པོ་རྣམས་ལ་ནི་གཉིས་སུ་འབྱུར་བ་མེད་དེ། གཙང་པའི་ཡན་ལག་ལ་དབང་པོ་
མེད་པའི་བྱིར་རོ། གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོར་མའི་འོད་བཞིན་དུ་དང་བའི་
བྱིར་རོ།

(ལྷ་བ་སླེག་འཇལ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།) ཇི་ལྟར་གཙོད་བྱེད་གཙང་བར་བྱ་བ་ཉིད་བྱི་རོལ་
གྱི་ཁམས་བཞི་ཡིན་པ་ལྟར།

དེ་བཞིན་བསླེག་བྱ་འཇལ་བྱེད་པའོ།

དེ་དག་ཉིད་བསླེག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཉིད་འཇལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་
པོ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དང་བའི་བྱིར་འོད་བཞིན་ནོ། །སྟེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར་རོ།

སླེག་དང་གཞལ་ལ་མི་མཐུན་སྟེ། ༥༥

ཁ་ཅིག་ན་རེ་ནི། ཁམས་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་སླེག་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། གཞལ་
བར་བྱ་བའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེན། མེད་ཁམས་ཁོ་ན་སྒྲིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ལྷི་བ་ཉིད་ཁོ་ན་གཞལ་
བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ།

(ལྷ་པ་བྱུང་བ་གསུམ་ལ་གཉིས། ལྷི་པ་བྱུང་བ་དང་། དམིགས་གྱིས་བསལ་བའོ། །
དང་པོ་ནི།) ལྷ་པ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲིས་པའི་ཁམས་རྣམས་ནི་དུ། ལྷ་པ་ལས་བྱུང་བ་
རྣམས་ནི་དུ། ལྷ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དུ། ལྷ་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ནི་དུ། ལྷ་དང་
ཅིག་མ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེན། ལྷ་པ་།

རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲིས་པ་དང་། ལྷ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནང་གི་ལྷ།

རེ་ཞིག་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་ཁམས་ལྷ་པོ་དག་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲིས་པ་
ཡང་ཡིན་ལ། ལྷ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། ལྷ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་
དག་ལས་མ་གཏོགས་པ་ལྷ་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ལྷ་ལས་
སྒྲིས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲིས་པ་སྟེ། བར་གྱི་ཆོག་མི་མངོན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་བ་
ལང་གི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ན་འབྲས་སུའི་དུས་སུ་ཕྱིན་པའི་ལས་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷ་པ་པར་
སྒྲིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལས་སྒྲིས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲིས་པ་རྣམས་
སོ། འབྲས་སུ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའོ།

ཡང་ན་ལྷ་ལ་འབྲས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲས་སུ་ལ་ལྷ་བཏགས་པ་རིག་
པའི་སྒྲེ་མཆེད་དུག་པོ་འདི་དག་ནི་སྒྲོན་གྱི་ལས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟ་བུའོ། ཟས་དང་། ལེགས་པར་བྱ་བ་དང་། གཉིད་ལོག་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་
པར་དག་གིས་ལྷ་པ་པར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་ལྷ་པ་ལས་བྱུང་བ་དག་གོ།

གཞན་དག་ན་རེན། ཆངས་པར་སྒྱུད་པས་ཀྱང་ལྷ་པ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེས་ནི་
མི་གཞོད་པ་ཙམ་དུ་ཟེད་གྱི་ལྷ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ལྷ་པ་པའི་ལྷ་དེ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་

རྒྱུད་ལ་ཕྱིར་བཞེན་ཏུ་ཀུན་ཏུ་བསྐྱུང་ངོ། །སྐྱེ་ནི་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་པ་
ལས་བྱུང་བ་ཡོད་ཀྱི།

སྐྱེ་ནི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་སྐྱེས་མིན།

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་དགུང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གང་བསྟན་བཅོས་བཏགས་
པ་ལས། ཚིག་རྒྱབ་པོ་སྤོང་བ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་པུ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཚངས་པའི་
དབྱངས་ཉིད་འབྱུང་བོ་ཞེས་གསུངས་སོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་ནི། བརྒྱད་པ་འདི་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་དག་ལས་ནི་འབྱུང་བ་རྣམས་
འབྱུང་། འབྱུང་བ་རྣམས་ལས་ནི་སྐྱེ་འབྱུང་བོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བརྒྱད་པ་འདི་ནི་ལྷ་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་དག་ལས་ནི་རྣམ་པར་སྐྱིན་པ་ལས་
སྐྱེས་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་འབྱུང་། དེ་དག་ལས་ནི་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་འབྱུང་། དེ་
དག་ལས་ནི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་འབྱུང་བོ། །དེ་དག་ལས་ནི་སྐྱེ་འབྱུང་བོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་འོ་ན་ནི་ལུས་ཀྱི་ཚེར་བ་ཡང་ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར་རྣམ་པར་སྐྱིན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བཞེན་ཏུ་རིགས་པ་དང་འགལ་
པར་བྱུང་ན་རྣམ་པར་སྐྱིན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།

རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་རྣམ་སྐྱིན་སྐྱེས། ༡༧ ཐོགས་པ་མེད་བརྒྱད་

བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དག་དང་། ཚེས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་སྒྲུལ་པ་མཉམ་
པ་དང་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་དག་གོ། རྣམ་
པར་སྐྱིན་པའི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྐྱིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དག་གོ། རྒྱས་པ་ལས་
བྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། ཐོགས་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་རྣམ་གསུམ།

གཞན་ནི་ལྷ་ག་མ་བཞེས་པ་གཞུགས་དང་། སྐྱ་དང་། དི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱའི་ཁམས་

དག་སྟེ། དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲིས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན། རྒྱུ་པ་ལས་བྱུང་བ་དག་
ཀྱང་ཡིན། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །**།གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ནི།**

རྣམ་དང་ལྷན་ཅིག་

འདུས་མ་བྱས་ནི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ལ་ཡོད་པས་དེའི་
ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་པུ་རྣམ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ།

——ཐ་མ་གསུམ། རྒྱན་ཅིག་མ་སྟེ་

ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ནི་འདྲོན་
པའི་རིམ་པས་ཐ་མ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་བཟོད་པའི་དང་པོ་སྟག་
བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཆོགས་ལ་རྒྱན་ཅིག་མ་གཅིག་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་
བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱན་ཅིག་མ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །འདུས་བྱས་གཞན་ནི་
རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་མ་བྱུང་བ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལ་སྟག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཁམས་ཡིན་ནོ། །ལྟག་མ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སོ། །

།འབྱུང་བ་ཐོབ་པའི་བྱུང་བར་ནི། འདི་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། གང་གིས་མིག་གི་ཁམས་དང་
མི་ལྷན་པ་ལས་ལྷན་པ་འཛོལ་བ་དེ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་ཡང་ཡིན་
ནམ། གང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཡིན་པ་དེ་མིག་གི་ཁམས་དང་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་
ན། སྒྲིས་པ།

——མིག་དང་ནི། རྣམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་། ༥༥

ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་འཛོལ་བ་ཡོད།

རེ་ཞིག་སོ་སོ་ནི་མིག་གི་ཁམས་དང་ཡིན་ལ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་

༄༅༄ གཟུགས་ལ་སོགས། །མ་གཏོགས།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲག་དང་། རྟེན་དྲག་སྟེ། །ཁམས་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་ནང་གི་
ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་དྲག་པོ་དེ་དག་ནི་སྤྱིའི་ཡིན་ནོ། །

བདག་མེད་ན་རྩི་ལྟར་ན་ནང་གི་འཇམ། སྤྱིའི་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ནི་ངར་འཛིན་པའི་རྟེན་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་བདག་ཅེས་ཉེ་བར་འདོགས་ཏེ།

མཁས་པས་བདག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ནི། །དུལ་བས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གཞན་ལས།

སེམས་དུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་དུལ་བས་ནི་བདེ་བ་འདྲེན། །

ཞེས་སེམས་དུལ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་དེའི་སྤྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་
བདག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་གྱུར་པའི་སྤྱིར་ནང་གི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱིར་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། འོ་ན་ནི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲག་པོ་དེ་དག་ནང་གི་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཡིད་གྱི་
ཁམས་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཆེ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་
ན་ཡང་དེ་དག་ཉིད་དེ་དག་ཡིན་ཏེ་མཚན་ཉིད་ལས་ནི་མི་འདའོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཡིད་གྱི་
ཁམས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱུར་བ་ཡིན་པར་ནི་མི་
འགྱུར་བ་ཞིག་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་པར་ཡང་འདོད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱུར་བ་ཡིད་གྱི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་འདས་པའི་དུས་ན་ཡང་ཡིད་གྱི་ཁམས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་པར་
མི་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་ནི་དུས་རྣམས་སུ་འབྲུལ་བ་མེད་དོ། །

ལགཉིས་པ་རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་
 རིན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། བརྟེན་པ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་རྣམས་ནི་དུ། དེ་དང་མཚུངས་པ་
 རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་གཅིག་ཏུ།

ཚེས་ཁིས་བྱ་བ་ནི། བརྟེན་པ་དང་བཅས་

གང་ཞེས་ཀྱམ་པར་གེས་པ་གང་གི་ཡུལ་དུ་ངེས་ལ་གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཀྱམ་པར་གེས་པ་དེ་
 གླེས་པ་ལམ་གླེས་པ་འི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཡུལ་དེ་ནི་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། གང་ལ་
 ཡིད་གྱི་ཀྱམ་པར་གེས་པ་མཐའ་ཡས་པ་མ་གླེས་པ་ལམ་གླེ་བར་མི་འགྱུར་བ་འི་ཚོས་གྱི་
 ཁམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ། འདི་ལྟར་འཕགས་པ་འི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་
 བློ་གཏོར་ནི་ཟེ་བར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་དོ་སྒྲུལ་པ་འི་སེམས་འདི་སྒྲེལ།

དེའི་དམིགས་པ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ་ཚོས་ཐམས་
ཅད་ཡིན་ནོ། །ཁེམས་ཀྱི་སྒྲིད་ཅིག་མ་དེ་ཡང་ཁེམས་ཀྱི་སྒྲིད་ཅིག་མ་གཞན་ཀྱི་དམིགས་པ་
མ་ཡིན་པས་སྒྲིད་ཅིག་མ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པར་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་
ན་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ནི་རྟག་ཏུ་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་མ་འུ་མེད། ༣༩ དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་གྱུར་ཡིན།

ཀྱང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་པའོ།།

(གཞིས་པ་དེ་མཚུངས་ཀྱི་དོན་ནི།) དེ་དང་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅི་ན།

གང་ཞིག་རང་གི་ལས་མི་བྱེད།

གང་རང་གི་ལས་བྱེད་པ་དེ་ནི་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པའི་ཞེས་བཤད་རང་འགྱུར་རོ། ཁི་
ལ་མིག་གང་གིས་གཞུགས་ན་མས་མཐོང་བ་དང་། ལྟ་བ་ལམ་ལྟ་བར་འགྱུར་བའི་མིག་དེ་
ནི་བརྟེན་པ་དང་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་བར་ལ་ཡང་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་

བྱེད་པས་བཟོད་པར་བྱའོ། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་དེ་དང་མཚུངས་པའི་མིག་ནི་རྣམ་པ་
བཞི་སྟེ། གཟུགས་རྣམས་མ་མཐོང་བར་འགགས་པ་དང་། འགག་པ་དང་། འགག་པར་
འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། མི་སྟེ་བའི་ཚོས་གང་ཡིན་པའོ།

རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། མི་སྟེ་བའི་ཚོས་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་གཤམ་པ་
དང་ལྟན་པ་དང་། ལྟན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བྱིར་ཏེ། ལུས་ཀྱི་བར་
དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། ཡིད་ནི་མི་སྟེ་བའི་ཚོས་ཁོ་ན་དེ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །
གཟུགས་གང་དག་མིག་གིས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། མཐོང་བར་འགྱུར་
བ་དེ་དག་ནི་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ།

དེ་དང་འདྲ་བ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གང་དག་མ་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འགགས་པ་དང་།
འགག་པ་དང་། འགག་པར་འགྱུར་བ་དང་། གང་དག་མི་སྟེ་བའི་ཚོས་རྣམས་ཏེ། དེ་བཞིན་
དུ་རིག་བྱའི་བར་དག་ལ་ཡང་རང་གི་དབང་པོའི་བྱེད་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་དག་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། གཅིག་གི་མིག་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །
དེ་དང་མཚུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། གཟུགས་
ནི་གང་ཞིག་ལྟ་བུ་བ་དེའི་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ་གང་མི་ལྟ་བུ་བ་དེའི་ནི་དེ་དང་མཚུངས་
པ་ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། གཟུགས་གང་ལ་གཅིག་ལྟ་བུ་བ་དེ་ལ་མང་པོ་ཡང་ལྟ་བར་འགྱུར་
བ་སྲིད་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རྒྱ་བ་དང་ཕྱོགས་དང་གྲུད་དག་ལ་ལྟ་བུ་ལྟ་སྟའོ། གང་གཉིས་
མིག་གཅིག་གིས་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་སྲིད་པ་ནི་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར་རྒྱུད་གཅིག་གི་དབང་གིས་རྣམ་པར་གཞག་གོ། གཟུགས་ནི་སྤུན་མོང་ཡིན་པའི་བྱིར་
རྒྱུད་མའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་གཞག་གོ། གཟུགས་ནི་ལྟ་བུ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུ་དང་དྲི་དང་རྩ་
དང་རིག་བྱའི་ཁམས་དག་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ།

སྒྲུ་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་དུ་རྒྱུག་ན་དྲི་ལ་སོགས་པ་ནི་གང་དག་གཅིག་གིས་འཛིན་པ་དེ་དག་
གཞན་གྱིས་མི་འཛིན་ཏེ། སྤང་ནས་འཛིན་པའི་བྱིར་རོ། ཉེ་ལྟ་བས་ན་དེ་དག་ཀྱང་སྤུན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པའི་རིགས་སོ་ཞེན། དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ཡང་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་བ་ཉིད་དེ། གཅིག་གིས་སྣ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་གཞན་དག་གི་ཡང་ཡིན་པ་སྤྱིད་པ་དེ་ནི་ཡོད་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་དག་ནི་གཟུགས་བཞིན་དུ་བསྐྱེདོ།

མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་དང་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ནི་སྤྱི་བ་དང་མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ཞེན། དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཐན་ཚུན་བརྟེན་པ་འཇམ། བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་བརྟེན་པ་འོ། །དེ་འདི་དག་ལ་ཡོད་པས་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ། འབྲས་བུ་རེག་པ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་བརྟེན་པ་མཚུངས་པ་འོ། །གང་དག་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་དེ་དག་དང་རིགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་དང་མཚུངས་པ་དག་གོ།

(གསུམ་པ་མཐོང་སྤང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། གནས་མ་བུ་པའི་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།)

མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཁམས་རྣམས་ནི་དུ། བསྐྱོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ནི་དུ། སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེན།

རེ་ཞིག་གཟུགས་ཅན་བརྩུ་ནི་བསྐྱོམས་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །ལྟ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྟ་བུ་དག་གོ།

~~~~~**ཐ་མའི་གསུམ་རྣམ་གསུམ། ༤༠**

ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་སྟེ། སྤྱ་རྒྱས་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་

དང་། །དེ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་དང་
བཅས་པ་རྣམས་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལྟག་
མ་རྣམས་ནི་བསྐྱེམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་སྤང་བར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དག་གོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་དང་། རན་སོང་བའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་
ཀྱང་འཕགས་པའི་ལས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་དག་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོར་བསྡུ་བ་ནི་
འདི་ཡིན་ནོ། །(གཉིས་པ་གནས་མ་བུའི་འདོད་པ་དགག་པ་ནི།)

ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་མཐོང་སྤང་མིན། །གཞུགས་མིན་དུག་པ་མིན་སྐྱེས་མིན།།

ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ་
གཞུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀྱན་ཏུ་ཆད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་
ཀྱང་དེ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ནི་གཞུགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་
དེ་དག་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་དག་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཕྱིར་དང་། སྐྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཚེས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་
པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །དུག་པ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱི་
སྐྱེ་མཆེད་དོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་དུག་པ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་སྟེ། དབང་པོ་ལྟ་
ལས་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་མེད་དོ། །

(བཞེ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་
ཏོ། །དང་པོ་ནི།) །ཁམས་བཙུང་བ་བརྒྱུད་པོ་དག་ལས་ལྟ་བུ་ནི་དུ། ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་ནི་དུ་ཞེན།

མིག་དང་ཚིག་གི་ཁམས་ཕྱོགས་ནི། ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་གང་ཞེན། སྐྱས་པ།

རྣམ་པ་བརྒྱད། ༡

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟ་བུ་ལྟ་དག་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་
པའི་ལྟ་བུ་དང་། སློབ་པའི་ལྟ་བུ་དང་། མི་སློབ་པའི་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚས་ཀྱི་ཁམས་རྣམ་པ་
བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་ལྟ་བུ་མིན་ནོ། །ལྟ་གཤམ་ནི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་
ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྱ་རྒྱས་བརྟན་པར་སྟོན་པའི་དུས་ལ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །འཇིག་
རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་གཤམ་
རབ་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། །སློབ་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལྟ་བུ་ནི་སློབ་པའི་
འོ། །མི་སློབ་པ་ནི་མི་སློབ་པའི་འོ། །སྤྱིན་དང་བཅས་པ་དང་སྤྱིན་མེད་པའི་མཚན་མོ་དང་
ཉིན་མོ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་ཉིན་མོངས་པ་ཅན་དང་ཉིན་མོངས་པ་
ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ལྟ་བུ་དག་གིས་ཚས་ལ་ལྟ་བུའོ། །

(གཉིས་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ལ་དུག། དབང་པོའི་གཤམ་རབ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་
དགག། མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་སྒྲུབ། དབང་པོས་ལུལ་འཇིན་པའི་བྱད་པར། རྟེན་གྱི་དུས་
ངེས་པ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན། དབང་ལུལ་རྣམ་གྲེས་དང་རྟེན་གྱིས་པའི་ངེས་
པའོ། །དང་པོ་ནི།)

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཁོན་ལ་འཇིག་རྟེན་
པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་ཞེན། འདི་ལྟར།

རྣམ་གྲེས་ལྟ་དང་མཚུངས་སྤྱེས་སྟོ། །ངེས་རྟོག་མེད་ཕྱིར་ལྟ་མ་ཡིན།

རྟོག་པར་བྱེད་པ་ནི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་ཞུགས་པ་དག་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་
རྣམ་པར་གྲེས་པ་ལྟ་དང་ལྟན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་གཤམ་རབ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་
འདི་ནི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གྲེས་རབ་ཉིན་མོངས་པ་ཅན་ནམ་ཉིན་མོངས་པ་
ཅན་མ་ཡིན་པ་གཞན་ཡང་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས་པ་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དོགས་པ་གཙོང་བཅོ། །དང་པོ་ནི།) འོ་ན་ནི་མིག་གུང་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མེད་ན། ཇི་ལྟར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་དོན་གྱིས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར།

མིག་གིས་གཞུགས་རྣམས་མཐོང་

གལ་ཏེ་མིག་གིས་མཐོང་བར་གྱུར་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་དང་ལྡན་པས་གུང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ།

(གཉིས་པ་དོགས་གཙོང་ལ་གསུམ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་མི་མཐོང་དབྱེད། མིག་དང་མིག་ཤེས་གང་གིས་མཐོང་དབྱེད། མིག་གཉིས་ཀས་མཐོང་མི་མཐོང་དབྱེད་བཅོ། །དང་པོ་ནི།) འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན།

རྟོན་བཅས།

གང་གི་ཆེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་དེའི་ཆེ་མཐོང་གི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

(གཉིས་པ་མིག་དང་མིག་ཤེས་གང་གིས་མཐོང་དབྱེད་ནི།) དེ་ལྟར་འོ་ན་ནི་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ནས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མིན། ༥ །པས་མཐོང་ངོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱ་བར་རུས་པ་ནི་མིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གང་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །གཞུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་ལོ།

གང་གི་ཕྱིར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཞུགས་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུ་གོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མཐོང་བར་གྱུར་ན་དེ་ནི་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སོགས་པ་མེད་པས་གཞུགས་བསྐྱེད་པས་པ་ལ་ཡང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །བསྐྱེད་པས་པ་ལ་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་ཉིད་དེ། དེ་བས་ན་མ་སྐྱེས་པས་

ཇི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར། ཅི་སྟེ་མི་སྟེ། གང་གི་ལྟར་ན་མིག་གིས་མཐོང་བ་དེའི་ལྟར་ན་ནི་
མིག་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་བསྐྱིབས་པ་ལ་འཇུག་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཡང་རྟེན་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཡུལ་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མི་སྟེ་བར་མི་རུང་ངོ་།

མིག་གྲང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་བཞིན་དུ་ཡུལ་དེ་སྟངས་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཅི་ན། འདི་ལྟར་
ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་བསྐྱིབས་པ་མི་མཐོང་མཆིང་བ་དང་། ལྟང་ཆོར་དང་ཤེལ་
དང་རྩ་དག་གིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་རྟེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་མིག་ཐོགས་
པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་གཞུགས་བསྐྱིབས་པ་མི་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་ཇི་ལྟ་ཞེ་ན། གང་ལ་སྒྲུང་བ་ལ་གཤགས་མེད་ན་གཞུགས་བསྐྱིབས་བཞིན་དུ་ཡང་
དེ་ལ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། གང་ལ་གཤགས་ཡོད་པ་དེ་ནི་མི་སྟེ་བས་
མ་སྟེས་པའི་ཕྱིར་བསྐྱིབས་པ་མི་མཐོང་ངོ་།

འོ་ན་གང་མདོ་ལས། གང་མིག་གིས་གཞུགས་རྣམས་མཐོང་ནས་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེར་ནི་དགོངས་པ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཡིད་གྱིས་ཆོས་
རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་ནི་འདས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་
སོ། །ཡང་ན་བརྟེན་པའི་ལས་བརྟེན་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཁྱིའུ་དག་
འཕོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཇི་ལྟར་མདོ་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་གཞུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྟུག་པ་རྣམས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་མིག་
གིས་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ། །མདོ་ལས། དུམ་ཟེ་མིག་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཞུགས་རྣམས་མཐོང་
བར་བྱ་བ་ལ་སྟོོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲང་གསུངས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མིག་གི་སྟོོ་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་
ཤེས་པས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་འོང་དུ་རྩད་དོ། །དེར་ནི་ལྟ་བ་ལ་སྟོོ་ཞེས་བྱ་བར་ཟད་དོ། །
མིག་ནི་གཞུགས་རྣམས་མཐོང་བར་བྱ་བ་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མི་རུང་ངོ་།

གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མཐོང་ན་གང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་ཤི་ན། འདི་གཉིས་ལ་

ཁྱད་པར་ཡང་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། གང་གིས་གཟུགས་རྒྱུ་པར་གྲུ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་མི་
མཐོང་མོད། དཔེར་ན་གཤམ་རབ་འགའ་ཞིག་ལ་མཐོང་ཞེས་ཀྱང་བྱ། རབ་ཏུ་གྲུ་པ་ཞེས་
ཀྱང་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་པར་གྲུ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་མཐོང་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་པར་
གྲུ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།།

གཞན་དག་ན་རེ་ནི། གལ་ཏེ་མིག་གིས་མཐོང་ན་མིག་བྱེད་པ་པོར་གྱུར་པའི་ལྟ་བུའི་
བྱ་བ་གཞན་གང་ཞིག་ཡིན་པ་བརྟེན་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་ལྟ་བུ་ཀར་མི་རུང་སྟེ།
རི་ལྟར་རྒྱུ་པར་གྲུ་པས་གྲུ་པར་འདོད་ལ། དེ་ལ་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བའི་བྱེ་
བྱག་ཀྱང་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདི་ལ་ཡང་རུང་བར་འགྱུར་རོ།།

གཞན་དག་ན་རེ་ནི། མཐོང་བ་ནི་མིག་གི་རྒྱུ་པར་གྲུ་པ་ཡིན་ལ། མིག་ནི་དེའི་རྟེན་
དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲོགས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་
སྒྲོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མིག་གི་རྒྱུ་པར་གྲུ་པ་པའི་རྟེན་
དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་པར་གྲུ་པས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མི་འགྱུར་
ཏེ། འདིག་རྟེན་ན་རྒྱུ་པར་གྲུ་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའོ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་སྒྲུག་ན་
གཟུགས་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་གྱི་རྒྱུ་པར་གྲུ་པས་སོ་ཞེས་ནི་མི་ཟེར་རོ།།

བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་། མིག་དང་ཐུང་ཅིང་རྒྱུ་པར་གྲུ་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་
བ་ལ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བའོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་མིག་གིས་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཞེས་
བྱའོ། རྒྱུ་པར་གྲུ་པ་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །རྒྱུ་པར་གྲུ་པ་ནི་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་གཟུགས་
རྒྱུ་པར་གྲུ་པས་སོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཉི་མས་ཉིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ།།

མདོ་སྟེ་པ་རྒྱུ་པར་ན་རེ་ནི། ཉམ་མཁའ་ལྡན་པ་འདིས་ཅི་དགོས། མིག་དང་གཟུགས་
རྒྱུ་པར་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྒྱུ་པར་གྲུ་པ་སྟེ་བ་དེ་ལ་ལྟ་བུ་པའི་སུ་ཞིག་ཡིན། ལྟ་བུ་ནི་
གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་ཆོས་ཙམ་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་ཙམ་དུ་ཟུང་
ལ། དེ་ལ་ཡང་ཐ་སྟོད་དུ་གདགས་པའི་དོན་དུ་འདུན་པའི་སྒོ་ནས་མིག་གིས་མཐོང་ངོ། །
རྒྱུ་པར་གྲུ་པས་རྒྱུ་པར་གྲུ་པས་སོ་ཞེས་ཉེ་བར་འདོགས་པར་བྱེད་པས་འདི་ལ་མཛོན་

པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྷོངས་ཀྱི་མིའི་ཚོག་ལ་མངོན་པར་
ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་མིང་ལ་མངོན་པར་བརྒྱག་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

མིག་གིས་མཐོང་ངོ་། །རྣ་བས་ཐོས་སོ། །སྤྲོས་ཚོར་རོ། །ལྟེས་ལྟོང་ངོ་། །ལུས་ཀྱིས་
རེག་གོ། །ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་རྩ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་
གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ།

(གསུམ་པ་མིག་གཉིས་གསུམ་མཐོང་མི་མཐོང་དབྱང་བཞི།) ཅི་མིག་གཅིག་གིས་
གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ངམ། འོན་ཏེ་གཉི་གས་ཤེ་ན། འདི་ལ་ངེས་པ་མེད་དོ།

མིག་ནི་གཉི་ག་དག་གིས་ཀྱང་། །མཐོང་སྟེ་གསལ་བར་མཐོང་ཕྱིར་རོ། ། ༧

ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ན་རེ། མིག་གཉི་གས་ཀྱང་མཐོང་སྟེ། འདི་ལྟར་གཉི་ག་བྱེ་ན་
གསལ་བར་རབ་རྩ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །མིག་གཅིག་བྱེ་ལ་གཉིས་པ་བྱེད་བྱེ་ན་ལྷ་བ་
གཉིས་སུ་འཛིན་གྱི་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གཞན་དུ་གྱུར་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྟེན་རྣམ་པར་
ཆད་པར་ཐལ་བར་ཡང་མེད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཟུགས་བཞིན་དུ་ཡུལ་ན་མི་གནས་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

(གསུམ་པ་དབང་པོས་ལུས་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས། གྲང་མ་གྲང་དང་། མཉམ་
མི་མཉམ་སོ། །དང་པོ་ནི།)

གལ་ཏེ་མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་རྣ་བས་ཐོས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་
དུ་ཡིན་ན་ཅི་འདི་དག་ཡུལ་དང་གྲང་བ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་མ་གྲང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བ་ནི། །ཡུལ་དང་མ་གྲང་

འདི་ལྟར་གཟུགས་རྒྱུང་རིང་པོ་ནས་མཐོང་ཞིང་མིག་ལ་ཡོད་པའི་མིག་སྤྲན་མི་མཐོང་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲན་རྒྱུང་རིང་པོ་ནས་ཐོས་སོ། །ཡུལ་དང་གྲང་བ་ནི་ད་ཅིག་ཡིན་ན་ནི་འདི་

ན་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ལ་ལྟའི་མིག་དང་། རྣ་བ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་མིག་ཡུལ་དང་མ་སྤང་བ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཐག་རིང་བ་དང་བར་དུ་ཆོད་པ་མ་
སྤང་བ་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་ཞེན། རེ་ཞིག་ཁབ་ལོང་གིས་ཀྱང་ལྷགས་མ་སྤང་བ་ཐམས་
ཅད་རི་ལྟར་མི་འདྲེན། ཡུལ་དང་སྤང་བ་ཉིད་ཅིག་ཡིན་ན་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མིག་སྒྲན་ནམ་སྤང་
མ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་སྟེ་ནི་མཚུངས་སོ། །རི་ལྟར་ཡང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་
དང་སྤང་བ་ཡིན་ཡང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་
ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། མིག་ཀྱང་མ་སྤང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་
ནི་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་བ་ཉིད་དུ་མི་རུས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་རྣ་བའི་ནང་དུ་
ཡང་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཕྱིར། རྣ་བ་ནི་ཡུལ་དང་སྤང་བ་དང་མ་སྤང་བ་ཡང་ཡིན་པར་སེམས་སོ།།

ལྷག་མ་སྒྲ་དང་ལྷེ་དང་ལུས་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་གཞན་དུ་ཡུལ་དང་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཐཚིག་གོ། ལྷ་རི་ལྟར་ཡུལ་དང་སྤང་བ་ཡིན་ཞེན། དབུགས་མ་བརྒྱབས་པར་དྲི་མི་འཛིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེན། འདབ་ཆགས་པར་འབྱུང་བའོ།།

ཅི་དུལ་སྤང་བ་རྣམས་པན་ཚུན་རེག་གམ་འོན་ཏེ་མི་རེག་ཅེན། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ།
མི་རེག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
རེག་པར་འགྱུར་ན་ནི་རྣམས་འདྲེས་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་རེག་
ན་ནི་ཆ་ཤས་དང་བཅས་པ་དག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དུལ་སྤང་བ་རྣམས་ནི་ཆ་
ཤས་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

འོན་རི་ལྟར་སྒྲ་མཛོན་པར་འགྱུབ་པར་འགྱུར་ཞེན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་རེག་
པར་གྱུར་ན་ལག་པས་ལག་པ་ལ་བསྐྱུན་ན་འབྲིང་བར་འགྱུར་ལ། རོ་བས་རོ་བ་ལ་བསྐྱུན་
ན་ཡང་འབྲིང་བར་འགྱུར་རོ། །རི་ལྟར་བསགས་པ་ལ་བརྒྱབ་ན་ཞིགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་
ན། རྒྱུད་གི་ཁམས་ཀྱིས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུད་གི་ཁམས་ཁ་ཅིག་ནི་འཛིག་པར་ཞུགས་

པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་འཛིག་པའི་ཆོ་ལྷ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ནི་འཛིན་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་
ན་ཆགས་པའི་ཆོ་ལྷ་སྟེ།

ད་ནི་རི་ལྷར་འདབ་ཆགས་པར་སྤང་བས་གསུམ་པོ་ཡུལ་དང་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེན། དེ་
དག་གི་དབྱས་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་འདབ་ཆགས་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །ཡང་འདུས་པ་རྣམས་ནི་ཆ་གས་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རེག་པར་འགྱུར་བས་
ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྷར་བྱས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས། ཅི་རེག་པའི་རྒྱ་ཕན་གྱི་རེག་པ་
ཞིག་སྟེས་པ་འཇལ། འོན་ཏེ་མ་རེག་པའི་རྒྱ་ཕན་ཞིག་སྟེ་ཞེས་དྲིས་ནས་སྒྲིམ་པ། རྒྱའི་ཕྱིར་
རེས་འགའ་ནི་རེག་པའི་རྒྱ་ཕན་གྱི་མ་རེག་པ་སྟེ་སྟེ། གང་གི་ཆོ་རྣམ་པར་ཞིགས་པ་ནའོ། །
རེས་འགའ་ནི་མ་རེག་པའི་རྒྱ་ཕན་གྱི་རེག་པ་སྟེ་སྟེ། གང་གི་ཆོ་བསགས་པར་འགྱུར་བ་
ནའོ། །རེས་འགའ་ནི་རེག་པའི་རྒྱ་ཕན་གྱི་རེག་པ་སྟེ་སྟེ། གང་གི་ཆོ་བསགས་པ་དང་ལྷན་
པ་བསགས་པ་ཁོ་ནའོ། །རེས་འགའ་ནི་མ་རེག་པའི་རྒྱ་ཕན་གྱི་མ་རེག་པ་སྟེ་སྟེ་དཔེར་ན་
ཉི་ཟེར་གྱི་རྩལ་ལྷ་སྟེ་ཞེས་འབྱུང་བའི་གཞུང་འདི་ཡང་འཐད་པར་འགྱུར་རོ།

བཅུན་པ་དབྱིག་བཞེས་ན་རེན། རྩལ་སྤྱོད་རབ་རྣམས་རེག་པར་གྱུར་ན་ནི་སྤྲད་ཅིག་མ་
ཕྱི་མར་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། **བཅུན་པ་ན་རེན།** རེག་པ་ནི་མེད་གྱི་འདབ་
ཆགས་པ་ལ་རེག་གོ་སྒྲུལ་དུ་འདུ་ཤེས་པར་ཟད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། བཅུན་པའི་ལུགས་འདོད་
པར་བྱའོ། །དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་ནི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་པར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བར་སྟོང་པ་
དག་ཏུ་འགོ་བ་ལ་སུ་ཞིག་འགོག་ན་འདི་ལྷར་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཏུ་འདོད། རྩལ་
སྤྱོད་རབ་རྣམས་ལས་བསགས་པ་དག་ག་ཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཁོ་ན་བསགས་པ་
ལ་རེག་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ལྷ་སྟེ། གལ་ཏེ་རྩལ་སྤྱོད་རབ་ལ་ཐོགས་
ཆ་ཐ་དད་པར་རྟོག་ན་ནི་རེག་གམ་མ་རེག་གྱང་རུང་སྟེ། ཆ་གས་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་
བར་འགྱུར་རོ། གལ་ཏེ་མ་ཡིན་ན་ནི། རེག་གྱང་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ།

(གཉིས་པ་མཉམ་མི་མཉམ་ནི།) ཡང་ཅིའི་མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གིས་བདག་ཉིད་

གྱི་ཚད་དང་མཉམ་པའི་དོན་ལ་མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་དུ་འཇུག་
 པས་རི་ལ་སོགས་པ་འཛིན་ཏམ། འོན་ཏེ་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་ཞིག་ལ་འཛིན་ཅེ་ན།
 རེ་ཞིག་གང་དག་ཡུལ་དང་ཐུད་པར་བཤད་པ།

སྒྲ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་ནི།

ཡུལ་ནི་མཉམ་པར་འཛིན་པར་འདོད། ༧༧

དབང་པོའི་རྒྱལ་མ་རབ་རྣམས་རི་སྟེང་པ་དེ་སྟེང་གི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་མ་རབ་རྣམས་དང་
 ཐུད་ནས་རྣམ་པར་གཤམ་པ་སྟེང་དོ། །མིག་དང་རྣ་བ་དག་གིས་ནི་མ་ངེས་ཏེ། རེས་འགའ་
 བེ་རྒྱུད་སྟེ་གང་གི་ཆོ་སྒྲའི་ཅེ་མོ་མཐོང་བ་ནའོ། །རེས་འགའ་ནི་མཉམ་སྟེ་གང་གི་ཆོ་རྒྱལ་
 འབྱུང་མཐོང་བ་ནའོ། །

རེས་འགའ་ནི་ཆོ་སྟེ་གང་གི་ཆོ་མིག་ཕྱེ་བ་ཙམ་གྱིས་རི་ཆེན་པོ་མཐོང་བ་ནའོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་ན་བས་སྒྲུང་བ་དང་འབྲུག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ཐོས་པ་ལ་ཡང་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །ཡིད་ནི་
 ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་བས་འདིའི་ཆད་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་ནི་མི་སྦྱད་དོ། །

ཡང་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གི་རྒྱལ་མ་རབ་རྣམས་རི་ལྟར་གནས་གེ་
 བ། རེ་ཞིག་མིག་གི་རྒྱལ་མ་རབ་རྣམས་ནི་མིག་གི་འབྲས་བུ་ལ། གོ་སྟོད་ཀྱི་མེ་ཏྲོག་བཞིན་
 དུ་གནས་ཏེ། ཁ་དོག་དང་བཅས་བཀའ་པས་བྱེས་པར་མི་འཇུག་རོ། །

གཞན་དག་ན་མེ། གོང་བུ་བཞིན་དུ་སྒྲ་འོག་ན་གནས་ཏེ། ཤེལ་བཞིན་དུ་དང་བའི་ཕྱིར་
 ཡན་རྒྱུན་མི་སྦྱིབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྣ་བའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་མ་རབ་རྣམས་ནི་རྣ་བའི་བྱ་གཤི་
 བར་ན་གནས་སོ། །སྒྲའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་མ་རབ་རྣམས་ནི་མཚུལ་པའི་ནང་ན་གནས་ཏེ།
 དབང་པོ་དང་པོ་གསུམ་ནི་སྤང་བ་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །ལྗེའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་མ་རབ་རྣམས་
 ནི་རྒྱ་བ་ཁམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ལྗེའི་དབང་ན་སྒྲའི་ཅེ་མོའི་ཁྱོན་ཙམ་ཞིག་ལྗེའི་དབང་པོའི་
 རྒྱལ་མ་རབ་དག་གིས་མ་ཁེབས་སོ་ཞེས་གྲག་གོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་རྒྱལ་མ་རབ་རྣམས་

ནི་ལུས་པལྱེན་དུ་གནས་སོ། །མེད་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒྱལ་མཉམ་ནི་རྩེ་ལྷུབས་ལྟ་བུ་ཡིན་
ལོ། །མེད་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒྱལ་མཉམ་ནི་མཆོག་པོར་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལ་མིག་གི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ལྷ་རབ་རྣམས་ཤེས་ལག་འཛི་ཐམས་ཅད་བསྟེན་པ་དང་
 བཅས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཤེས་ལག་འཛི་དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཤེས་ལག་འཛི་ཁ་
 ཅིག་བསྟེན་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷའི་དབང་
 པོའི་རྒྱལ་ལྷ་རབ་ཀྱི་བར་རྒྱ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་ལོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ལྷ་རབ་རྣམས་
 བློ་རིལ་གྱིས་བསྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མེད་དེ། རབ་རྒྱ་ལའང་བའི་དཔྱལ་བའི་ནང་ན་
 ལའོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ལྷ་རབ་ཚད་མེད་པ་ཞིག་དེ་དང་མཚུངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྟེན་ན་ནི་ལུས་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ་ལོ། །

དབང་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་པམ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་རབ་གཅིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་
 པ་ནི་མེད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྟ་བུ་དག་གི་རྟེན་དང་དམིགས་པ་ནི་བསམས་
 པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལོ། །དེ་ནི་ད་གྱི་སྤྱིར་རྒྱལ་ཁབ་རབ་ནི་མི་མཐོང་བའི་སྤྱིར་བསྟན་ཏུ་མེད་པ་
 ཡིན་ནོ།།

(འཛིན་པ་རྟེན་གྱི་རྒྱུ་ལས་པ་ནི།) ཅི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་འདི་བར་གྱི་ཁམས་ཀྱི་པོ་བཤད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་འདི་དག་རི་ལྟར་ལྟ་རྣམས་གྱི་
ཡུལ་ད་ལྟར་ཡིན་ལ། ཐ་མའི་རྒྱལ་གསུམ་ཡིན་པ་ལྟར་རྟེན་གྱུང་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནས་ཞེན་
སྒྲུལ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན།

ཐ་མའི་རྟེན་འདས་

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་འགགས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་དོ།

ལྷ་རྒྱལ་གྱི། དེ་དག་ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་བཤད་ཡིན།

འང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་འདས་པ་ཡང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལྷན་

ཅིག་སྒྲིམ་པའི་རྟེན་ནི་མིག་ཡིན་པ་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་ལུས་ཡིན་
ལ། དེ་དག་གི་འདས་པའི་རྟེན་ནི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་ས་ལྔ་
པོ་དེ་དག་གི་རྟེན་ནི་དབང་པོ་གཉིས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་གང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་ཡིན་པ་དེ་དེའི་
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྟེན་གྱིས་དངོས་པོར་ཡང་ཡིན་ཞེན། ལུ་བཞི་སྟེ། ལུ་དང་པོ་ནི་
མིག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡིན་
ནོ། །གསུམ་པ་ནི་འདས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་བཤད་པ་ལས་མ་གཏོགས་
པའི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་དབང་
པོ་བརྟུན་པར་བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ནི་ཆོག་ས་མ་དང་སྦྱར་བ་སྟེ། རི་ཞིག་
གང་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་ཡང་
ཡིན་ནོ། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་ཡིན་ལ་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་མ་ཡིན་
པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདས་མ་ཐག་པའོ། །

(ལུ་བཞི་དང་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་གཉིས། རྟེན་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་
དང་། རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།)

ཡང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཉི་ག་ལ་རག་ལུས་ཏེ་སྒྲེན། ཅིའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་
པ་ཁོ་ན་ལ་རྟེན་ཞེས་བྱའི། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཞེན།

དེ་དག་གྱུར་པས་འགྱུར་ཉིད་ཕྱིར། རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན། ། ༥༥

ཁམས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱུར་པས་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་རྣམས་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། བན་པ་དང་གཞོད་པ་དང་། གསལ་བ་དང་མི་གཞོད་པ་དང་
མི་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱུར་པས་ནི་དེ་དག་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བས་ན་དེ་

དག་ལ་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཉིད་རྟེན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་གིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཡིན་
གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས་པ་རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།) ཡང་དེ་དག་གིས་
ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནས། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཡིན་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཚེས་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ན།

དེའི་ཕྱིར་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་གྱིས། ། དེ་དག་གིས་ནི་རྣམ་ཤེས་བསྟན། །

ཇི་ལྟར་ན་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། མིག་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་རྟེན་
དུ་འགྱུར་བར་མི་རུས་ལ། གཟུགས་ནི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་ཡང་འགྱུར་
ལ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་དམིགས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་
དེ་དང་འབྲུག་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་བས་ན་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱད་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྟན་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྩ་བོ་ཆེའི་སྒྲ་དང་། བས་ཀྱི་སྒྲ་གྲུ་བཞིན་ནོ། །

(ལྷག་པ་དབང་ལུས་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་གྱིས་པའི་ངེས་པ་ལ་བཞི། མིག་ལ་དངོས་སྒྲ་
སྒྲར་བ། རྣ་བ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། རྣ་ལྟེ་ལུས་གཟུམ་གྱིས་ངེས་པ། ཡིད་ངེས་
མེད་དུ་བསྟན་པའོ། ། དང་བོ་ནི།)

ཡང་ལུས་དག་ལ་གནས་ཏེ་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བུ་ནས། ཅི་ལུས་དང་མིག་
དང་གཟུགས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་རྣམས་ས་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་
གཞན་གྱིས་པ་ཡང་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲས་པ། ཐམས་ཅད་ལ་བྱེ་བྲག་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་
སྒྲ་སྒྲིས་པ་རང་གི་མིག་གིས་རང་གི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བུ་ནི་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་

ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རང་གི་གཟུགས་རྣམས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་གིས་ལྟ་བ་ན་
 ལུས་དང་གཟུགས་དག་ནི་རང་གི་ས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མིག་དག་ནི་དེའི་
 ས་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་དག་ལ་ལྟ་བ་ནི་གཟུགས་རྣམས་ཀྱང་དེའི་ས་
 པ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་གཟུགས་རྣམས་ཀྱང་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མིག་གིས་ལྟ་བ་ན་
 ལུས་དང་གཟུགས་དག་ནི་རང་གི་ས་པ་ཡིན་ལ། མིག་ནི་དེའི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །མིག་གི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་ས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་
 དག་ལ་ལྟ་བ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་གཟུགས་དག་ནི་དེའི་ས་པ་ཡིན་ལ། ལུས་ནི་འདྲོད་
 པ་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །མིག་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་
 གཉིས་པའི་ས་པ་དག་ལ་ལྟ་བ་ན་མིག་དང་གཟུགས་དག་ནི་དེའི་ས་པ་ཡིན་ལ། ལུས་ནི་
 འདྲོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལྟར་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པའི་མིག་གིས་དེ་དག་གི་
 ས་པ་དང་། ས་འོག་མ་པའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་བར་བྱའོ།

བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐྱེས་པ་རང་གི་མིག་གིས་རང་གི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་ན་
 ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །འོག་མ་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་ནི་གསུམ་རང་གི་ས་པ་ཡིན་
 ནོ། །རང་གི་གཟུགས་རྣམས་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མིག་གིས་ལྟ་བ་ན་གསུམ་ནི་
 རང་གི་ས་པ་ཡིན་ལ། མིག་ནི་དེའི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །འདྲོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་ན་
 ལུས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་ནི་རང་གི་ས་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་རྣམས་ནི་འོག་མ་པ་
 ཡིན་ནོ། །མིག་ནི་དེའི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་ན་མིག་དང་
 གཟུགས་ནི་དེའི་ས་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་ནི་རང་གི་ས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
 ལ་སོགས་པའི་མིག་གིས་ལྟ་བའི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་རོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་
 སོགས་པར་སྐྱེས་པ་རང་དང་གཞན་གྱི་མིག་དག་གིས་རང་དང་གཞན་གྱི་ས་པའི་གཟུགས་
 རྣམས་ལ་ལྟ་བ་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྐྱར་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ།

ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མ་ཡིན།

ལུས་དང་མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ནི་འདྲོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་
བར་ས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། མིག་གི་རྣམ་པར་གླེང་བའི་འདྲོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ས་པ་དང་། ས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ས་གང་བའི་ལུས་ཡིན་པ་ས་དེ་པ་འཇམ་
ས་གོང་མ་པའི་མིག་ཡིན་གྱི་ས་འོག་མ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་མིག་གི་ཡུལ་ནི་དེའི་ས་པ་
འཇམ་ ས་འོག་མ་པའི་གཟུགས་ཡིན་གྱི།

མིག་གི་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན།། ༧

ས་གོང་མ་པའི་གཟུགས་ས་འོག་མ་པའི་མིག་གིས་མཐོང་བར་ནི་ནམ་ཡང་མི་རུས་
སོ། །རྣམ་པར་གླེང་བའང་གོང་མ་ནི་མིག་གི་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་བཞིན་ནོ།།

-----དེ་ཡི་གཟུགས། །ལུས་ཀྱི་འང་གཉི་ག་ཐམས་ཅད་དུ།

དེའི་ཞེས་བྱ་བ་བཤད་མ་ཐག་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་གླེང་བའི་ཡུལ་ནི་གོང་མ་དང་འོག་
མ་དང་རང་གི་ས་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིན་ལ། ལུས་ཀྱི་འང་གཟུགས་དང་། རྣམ་
པར་གླེང་བ་དག་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིན་ནོ།།

(གཉིས་པ་རྣ་བ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་བ་ནི།) ཇི་ལྟར་མིག་འདི་རྒྱས་པར་བཤད་
བ་ལྟར། རྣ་བ་འང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་ལྟེ།

ལུས་ལ་འོག་མའི་རྣ་བ་ཡིན། །རྣ་བའི་གོང་མའི་རྣ་བ་ཡིན།།

རྣམ་པར་གླེང་བའང་དེའི་རྣ་བ། །ལུས་ཀྱི་འང་གཉི་ག་ཐམས་ཅད་དུ།

ཞེས་རྒྱས་པར་རྒྱུར་བར་བྱ་ལོ།

(གསུམ་པ་སྒྲ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་གྱི་རེས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བཏང་བ་དང་། དམིགས་
གྱིས་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།)

གསུམ་དག་ནི། །ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ནིང་། །

སྒྲ་དང་ལྟེ་དང་ལུས་གྱི་ཁམས་རྣམས་གྱི་ལུས་དང་རང་གི་ལུས་དང་རྣམ་པར་གཤམ་པ་
རྣམས་རང་གི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།

(གཉིས་པ་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ནི།) དེ་ལྟར་བྱེ་བྲག་རྒྱ་མ་བྱེ་བར་སྤྱིར་བསྟན་ནས།
ཡང་བྱེ་བྲག་རྒྱ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར། དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་རྩོམ་སྟེ།

ལུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་འོག་དང་ནི། །རང་གི་ས་པ་

ལུས་དང་ལུས་གྱི་ཁམས་དང་རེག་བྱ་ནི་རྟག་རྒྱ་རང་གི་ས་པ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ལུས་
གྱི་རྣམ་པར་གཤམ་པ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་ནི་རང་གི་ས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པའི་ཁམས་
དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྤྱེས་པ་རྣམས་གྱི་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་གི་ནི་ས་འོག་མ་ཡིན་པས་
ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྤྱེས་པ་རྣམས་གྱི་ལྟ་བུའོ།

(བཞི་པ་ཡིད་རེས་མེད་དུ་བསྟན་པ་ནི།)

ཡིད་མ་རེས་ཏེ།

རེས་འགའ་ནི་ལུས་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་གཤམ་པ་དང་ཚེས་དག་དང་མཚུངས་པའི་ས་
པའི་ཡིད་ཡིན་ལ། རེས་འགའ་ནི་ས་གོང་མ་དང་འོག་མ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་གྱི་ཕྱིར་ས་ལྟ་
པའི་ལུས་ལ་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། སྤྱི་བའི་ཆེ་ཡིད་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་པར་
ས་ཐམས་ཅད་པ་དག་ཡིན་ཏེ། འདི་རྒྱས་པར་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བསྟན་པའི་མཛོན་
གྱི་གནས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

ཚིག་གི་ཁུར་ཉ་ཅང་མངས་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་བྱིར་དེ་ནི་མི་བཤད་དེ། དགོས་པ་
ཁུང་ལ་ངལ་བ་ཆེ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞར་ལ་འོངས་པའི་སྐབས་རྫོགས་སོ། །

(ལྷ་པ་རྣམ་ཤེས་གང་གི་ཁྲུལ་ཡིན་པ་ནི།) དེ་ནི་འདི་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་བཅོ་
བརྒྱད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་པོ་རྣམས་ལ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་དག་གིས་
རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེན། སྤྲུལ་པ།

གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བྱི་ཡི་ལྷ།

གཟུགས་དང་། སྤྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་རྣམས་ནི་གངས་བཞིན་དུ། མིག་
དང་། རྩ་བ་དང་། སྒྲ་དང་། ལྟེ་དང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་གིས་ཉམས་སུ་ཁྱུང་
ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་རེ་རེ་ཞིང་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁམས་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྷའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ལུས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཤད་
པར་འགྱུར་རོ། །

(དུག་པ་རྟག་མི་རྟག་གི་རྣམ་པ་ནི།) རྟག་པ་རྣམས་ནི་དུ། མི་རྟག་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེན།
ཁམས་གཅིག་རིལ་པོར་རྟག་པ་ནི་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་།

འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྟག་པའོ། ༥

དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟག་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །

(བདུན་པ་དབང་པོ་ཡིན་མིན་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི།) དབང་པོ་རྣམས་ནི་དུ། དབང་པོ་མ་ཡིན་
པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེན།

ཆོས་ཀྱི་ཕྱེད་དང་གང་དག་ནི། །བརྒྱ་གཉིས་ནང་གི་ར་བཤད་དབང་པོ།

མདོ་ལས། མིག་གི་དབང་པོ་དང་། རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་། སྤྱའི་དབང་པོ་དང་། ལྗེ་དབང་པོ་དང་། ལྷས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། མའི་དབང་པོ་དང་། གཤི་དབང་པོ་དང་། སྒྲིག་གི་དབང་པོ་དང་། བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དད་པའི་དབང་པོ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དྲན་པའི་དབང་པོ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་། **དབང་པོ་ཉི་ལྔ་ཅ་གཉིས་**གསུངས་པ་ལ་ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་གོ་ཤིམས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་མ་གྲུས་པས་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྒྲིག་གི་དབང་པོའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འདོན་ཏེ། དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱིར་རོ།

དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཕྱེད་ནི། སྒྲིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་བརྒྱ་གཉིས་དང་། གསུམ་པོ་དག་གི་ཆ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ནང་གི་བརྒྱ་གཉིས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མིང་གིས་སྒྲོས་པ་ལྟ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནོ། །ཐོ་དང་མའི་དབང་པོ་དག་ནི་ལྷས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འོག་ནས་འཆད་དོ། །ལྷག་མ་ཁམས་ལྟ་པོ་དེ་དག་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་དབང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འགྲུབ་པོ།

(གཉིས་པ་གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པ་ནི།) ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། ཁམས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་མཛོད་ཀྱི་གནས་དང་པོའོ། །

མཛོད་གནས་གཉིས་པ། དབང་པོ་བསྟན་པ།

དེ་ནི་གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས། གནས་ཀྱི་གཞུང་
བསྟན་པ་དང་། གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབང་པོའི་རང་བཞིན།
འདུས་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་ཚུལ། རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
དབང་པོ་སོ་སོར་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དབང་པོའི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་
པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབང་པོ་སོ་སོའི་སྒྲ་དོན། གངས་ངེས། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་སོ། །དང་པོ་ནི།)

དབང་པོ་རྣམས་བཤད་པ་ལ་དབང་པོའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དབང་ནི་དབང་ལྷག་དམ་
པ་ལོ། །དེ་དབང་བྱེད་པས་ན་དབང་པོ་རྣམས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དབང་བྱེད་པའི་དོན་ནི་དབང་
པོའི་དོན་ཏོ། །འདི་དག་ལས་གང་ཞིག་གང་ལ་དབང་བྱེད་ཅི་ན།

ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ། །དབང་བྱེད་

རེ་ཞིག་མིག་དང་། རྣ་བ་དག་རེ་རེ་ཞིང་དོན་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་པ་ནི་ལོང་བ་དང་འོན་
པ་དག་ནི་མི་མཛེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་མཛེས་པར་བྱ་བ་དང་། མཐོང་བ་
དང་། ཐོས་ནས་ཡང་བ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར། ལུས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་བ་དང་། མིག་དང་
རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པ་དག་སྦྱེད་པ་དང་། གཟུགས་
བལྟ་བ་དང་སྒྲ་མཉན་པ་དག་གི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པ་ལོ། །

སྒྲ་དང་། ལྟེ་དང་། ལུས་རྣམས་ནི་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ། མཛེས་པར་བྱ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པ་
དང་། དེ་དག་གི་ཁམ་གྱི་ཟས་ལ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར། ལུས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་
བ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་།

བཅས་པ་རྣམས་སྐྱེད་པ་དང་། དྲི་བསྐྱམས་པ་དང་རོ་མུང་བ་དང་། རེག་བྱ་རེག་པ་རྣམས་
གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པའོ།

——བཞི་རྣམས་གཉིས་ལ་ལོ།

ཕོ་དང་མོ་དང་སློག་དང་ཡིད་གྱི་དབང་ཕོ་རྣམས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་དོན་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་
དེ། རེ་ཞིག་ཕོ་དང་མོའི་དབང་ཕོ་དག་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་དང་། ལྷ་དང་དག་ལ་
དབང་བྱེད་དེ། དེ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་ནི་ཕོ་འོ་མོ་འོ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ལྷ་
པར་ནི་རྩ་མ་ལ་སོགས་པ་དབྱིབས་དང་རོ་དང་སྐྱོད་པ་གཞན་པ་ཉིད་དོ།

གཞན་དག་ནི་རྒྱ་ཁྱུང་ཉམ་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དག་ལ་དབང་བྱེད་
དེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་དང་མི་ལྟན་པ་དང་། ཉམས་པ་ཟམ་དང་མ་ནིང་དང་། མཚན་གཉིས་
པ་རྣམས་ལ་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། མཚམས་མེད་པ་དང་། དག་པའི་རྩ་བ་ཀྱན་རྒྱུ་ཆད་
པ་དང་། སྒྲོམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་འཕྲོལ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་མེད་
དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

སློག་གི་དབང་ཕོ་ནི་རིས་མཐུན་པར་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་
དག་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །ཡིད་གྱི་དབང་ཕོ་ནི་ཡང་སྤྲིད་པར་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དབང་
གི་རོ་བོ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་དག་ལ་དབང་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ཡང་སྤྲིད་པར་མཚམས་སྦྱར་
བ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ནི་རི་རྒྱུད་དུ། དེའི་ཆོ་དྲི་ཟེའི་སེམས་གཉིས་ཕོ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་
དང་། ལྷན་ཅིག་པར་གྱུར་པ་ལས། ཁོང་ཁྱོད་དང་ལྷན་ཅིག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞིག་མཛོན་དུ་གྱུར་ན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དབང་གི་རོ་བོ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་
ལ་དབང་བྱེད་པ་ནི་རི་རྒྱུད་དུ། འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་སེམས་ཀྱིས་ཁྲིད་དོ་ཞེས་རྒྱས་པར་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་ཕོ་ལྷ་གང་ཡིན་པ་དང་། དད་པ་ལ་
སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ།

ལྷ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བུ་ལ། ༡

གོ་རིམས་བཞེན་དུ་དབང་བྱེད་དེ། བྱེ་བྱུག་ཏུ་བརྣམས་ན་རེ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་
ལྷ་པོ་དག་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། དེ་དག་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་
དབང་བྱེད་དེ། དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་དོ།

གཞན་དག་ན་རེ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་ཡང་དབང་བྱེད་
དེ། འདི་ལྟར་བདེ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། ལྷག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཅན་གྱི་དད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ངེས་
པར་འགྱུར་བ་ལ་རྟེན་པ་དུག་ཅིས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེད་དོ།

གཞན་དག་ན་རེ། རྣམ་པར་ཤེས་ནས་ཡང་བ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་མིག་དང་རྣ་བ་
དག་གིས་ལྷས་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་བ་ནི་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་དེ་གཉིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ནི་
དབང་བྱེད་དོ། །ཁང་གི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་དབང་བྱེད་
པར་རུང་བར་འགྱུར་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་གཞན་པ་གཟུགས་མཐོང་བ་འམ་སྒྲ་ཐོས་
པ་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་དེ་ལྟ་བུར་ནི་དབང་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།

(གཉིས་པ་མདོ་སྤེལ་བའི་ལུགས་ནི།) འོ་ན་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེན།

རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །དམིགས་པར་དབང་བྱེད་ཕྱིར་དབང་དུག།

མིག་ལ་སོགས་པ་ལྷ་པོ་དག་ནི་རང་རང་གི་དོན་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ལ་དབང་བྱེད་
དོ། །ཡིད་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་
ནི་སོ་སོར་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དོན་རྣམས་ཀྱང་དབང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན།
དབང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ཉིད་ནི་དབང་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། མིག་
ནི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ལ་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

དམིགས་པ་དེ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གཞུགས་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞུགས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཆོས་རྣམས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བར་དུ་ཡང་
དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་རོ།

མོ་ཉིད་མོ་ཉིད་ལས་དབང་བྱིར། །ལུས་ལས་མོ་དང་མོའི་དབང་དག། ༡

ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཁོ་ན་ལས་མོ་དང་མོའི་དབང་པོ་དག་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། རོན་ཐ་
དང་པར་གྱུར་པ་དག་ནི་མེད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཆ་འགའ་སྟེ། མདོ་མས་ཀྱི་ཐྱོགས་མོ་
དང་མོའི་དབང་པོའི་མིང་འཛོལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། མོ་ཉིད་དང་མོ་ཉིད་
དག་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མོའི་ངོ་བོ་ནི། རང་བཞིན་ང་རོ་དང་གཡོ་བ་དང་
བསམ་པ་དག་སྟེ། དེ་ནི་མོའི་མོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མོའི་ངོ་བོ་ནི། རང་བཞིན་ང་རོ་དང་གཡོ་
བ་དང་བསམ་པ་དག་པ་དག་སྟེ། དེ་ནི་མོའི་མོ་ཉིད་ཡིན་ནོ།

རིགས་གནས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། །རྣམ་པར་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་ཕྱིར།། སྒྲིག་དང་ཆོར་བ་རྣམས་དང་ནི། །དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟར་འདོད་དོ། ༡

སྒྲིག་གི་དབང་པོ་ནི་རིས་མཐུན་པར་གནས་པར་བྱ་བ་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །ཆོར་བ་རྣམས་
ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་མདོ་ལས། བདེ་བའི་ཆོར་
བ་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར། སྒྲིག་བསྐྱལ་ལ་ནི་ཁོང་ཁྱོད་བ། སྒྲིག་བསྐྱལ་ཡང་མ་
ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་མ་རིག་པ་ཞེས་གསུངས་སོ།

དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བོ་དག་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱ་བ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་
དེ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་གནོན་ལ་ལམ་ཡང་འབྲེན་པར་བྱེད་དོ། །
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་སོ་སོར་དབང་པོ་ཡིན་པར་འདོད་དོ།

ཕྱ་ངན་འདས་སོགས་གོང་ནས་གོང་། །འཛོལ་བ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར།།

ཀུན་གྱིས་བྱེད་དང་ཀུན་གྱིས་དང་། །དེ་བཞིན་ཀུན་གྱིས་ལྷན་དབང་པོ།། ༤

དེ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་སོ་སོར་དབང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་
ཀུན་གྱིས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི། ཀུན་གྱིས་པའི་དབང་པོ་འཛོལ་བར་བྱ་བ་ལ་དབང་
བྱེད་དོ། །ཀུན་གྱིས་པའི་དབང་པོ་ནི། ཀུན་གྱིས་པ་དང་ལྷན་པའི་དབང་པོ་ཐོབ་པར་བྱ་
བ་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །ཀུན་གྱིས་པ་དང་ལྷན་པའི་དབང་པོ་ནི། ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་
འདའ་བར་བྱ་བ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། སེམས་རྒྱུ་པར་མ་གྲོལ་བ་ལ་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་
འདའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི། རྣམ་གྲངས་གཞན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
གྲངས་གཞན་གང་ཞེན། ཀུན་གྱིས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །ཀུན་གྱིས་པའི་དབང་པོ་ནི། བསྐྱེད་པས་
སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །ཀུན་གྱིས་པ་དང་ལྷན་པའི་དབང་
པོ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་དབང་བྱེད་དེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བས་
དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ལ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་ཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

(གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ལ་གཉིས། བྱེད་པ་བྱེད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་སོ། །
དང་པོ་ནི།)

དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཉིད་ཡིན་ན། མ་ཤིག་པ་ལ་སོགས་པས་ཁ་བསྐྱང་དགོས་
ཏེ། མ་ཤིག་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གྲང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དབང་བྱེད་པས་དེའི་
ཕྱིར་དེ་དག་གྲང་དབང་པོ་ཉིད་ཏུ་ཁ་བསྐྱང་བར་བྱ་ལ། དག་ལ་སོགས་པ་དག་དང་། ལག་
པ་དང་། རྒྱུ་པ་དང་། རྒྱུ་པ་དང་། མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱང་ཆོག་དང་། ལེན་པ་དང་། འགྲོ་བ་
དང་། རྒྱུ་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་བྱ་བ་དག་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཉིད་ཏུ་
ཁ་བསྐྱང་བར་བྱའོ་ཞེན། ཁ་བསྐྱང་བར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་འདིར་ནི།

སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག་ །གནས་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཉིད།།

ཆོག་མཚན་དང་རྣམ་བྱུང་མི་སྟོན་པ། །དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྟོན་བྱ། ༥

འདོད་དེ། དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་དབང་པོ་དྲུག་དག་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་མཆོད་དྲུག་པོ་དེ་ནི་
སེམས་ཅན་གྱི་རྣམས་ཀྱི་གཞི་ཡིན་ནོ། །མོ་དང་མོའི་དབང་པོ་དག་གིས་ནི་དེ་མོ་དང་མོར་བྱེ་
བྲག་ཏུ་འབྱེད་དོ། །སྟོག་གི་དབང་པོས་ནི་གནས་པར་བྱེད་དོ། །ཆོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་དོ། །དང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷན་ནི་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་ཆོག་ས་
སོགས་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་བྱུང་བར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་ལ་
སོགས་པ་ནི་དབང་པོ་ཉིད་ཏུ་མི་འདོད་དོ། །(གཉིས་པ་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ནི།)

ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི། སྐྱེ་དང་གནས་དང་ཉེར་སྦྱོད་ལས།།

བརྩུབ་ཞི་དེ་བཞེན་ལྷོག་པ་ལ། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ།། ༦

ཡང་ན་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཐ་དད་པར་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དག་
ན་ནི། འཇུག་པའི་རྟེན་ནི་དབང་པོ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་ནི་མོ་དང་མོའི་དབང་པོ་དག་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་པ་ནི་སྟོག་གི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེས་གནས་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉེར་སྦྱོད་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་
དབང་པོ་བརྩུབ་ཞི་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དག་ནི་ལྷོག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷོག་པའི་
རྟེན་ནི་དང་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་ནི་ཀུན་གྱིས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་
ནོ། །གནས་པ་ནི་ཀུན་གྱིས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་གྱིས་པ་དང་ལྷན་པའི་དབང་
པོས་ནི་ཉེར་སྦྱོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་དག་ནི་དེ་སྟོན་ཅིག་ཡིན་
ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་གོ་རིམས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ།།

དག་གི་ཆོག་སྐྱེ་བར་བྱ་བ་ལ་དབང་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་བྱུང་བར་སྟོན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ལག་པ་དང་། ཀླུ་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། འགྲོ་བ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། གཞན་དང་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་ལ་ལེན་པ་དང་འགོ་
བ་ཞེས་བྱའོ། །སྤྱུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལག་པ་དང་། རྒྱུ་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཡང་ལེན་ཞིང་
འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་པ་ལྟར་ལྟར་པར་བྱ་བ་ལ་དབང་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁའ་ལ་
གནས་པའི་རྣམས་ཉིད་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྒྱུ་ལོ་ལྟར་ལྟར་བར་བྱེད་
བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོམས་ཀྱང་ཀུན་ཏུ་དགའ་བར་བྱ་བ་ལ་དབང་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དགའ་
བ་དེ་ནི་མོ་དང་ཐོའི་དབང་པོས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲིག་མ་དང་། སོ་དང་། མིག་གི་ལམ་དང་ཚིགས་རྣམས་ཀྱང་མིད་པ་དང་། བཅའ་བ་
དང་། འབྱེད་པ་དང་། འཇུགས་པ་དང་། བསྐྱུམས་པ་དང་། བརྒྱུད་པའི་བྱ་བ་དག་ལ་
དབང་པོ་ཉིད་ཡིན་པ་ལམ། རྒྱུར་རྒྱུར་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་བྱ་བ་ལ་དབང་པོ་ཉིད་ཡིན་
པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་དག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཐོའི་དབང་པོ་ལ་ཐུག་པ་རྣམས་ནི་བསྟན་ཟེན་ཏེ། །

སྒྲིག་གི་དབང་པོ་ནི་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་གི་ནང་ཁོ་
ན་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གི་
ནང་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

(གསུམ་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས། ཚེར་དབང་ལྡེའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་མེད་
ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུས་ཚེར་བདེ་སྤྱད།
སེམས་ཚེར་བདེ་སྤྱད། བཏང་སྒྲོམས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱད་བསྐྱུལ་དང་། བདེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།)

བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ཀུན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པར་
བྱ་སྟེ། དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

ལུས་ཚེར་སེམས་པ་མ་ཡིན་གང་། །སྤྱད་བསྐྱུལ་དབང་པོའོ་

སེམས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གནོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་སྤྱད་བསྐྱུལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།

(གཉིས་པ་བདེ་བ་ནི།)

—སེམ་པ་ནི། །བདེ་བའོ—

ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་སེམ་པ་ནི་བདེ་བའི་དབང་བོའོ། །སེམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕན་འདོགས་
བ་སྟེ་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ།

—བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། །སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་བོ། །

བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་སེམ་པ་དེ་ཉིད་བདེ་བའི་དབང་བོ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ན་ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལྡ་མེད་བའི་བྱིར་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ནི་མེད་དོ། །

(གཉིས་པ་སེམས་ཚོར་བདེ་སྤྲུག་ལ་གཉིས། ཡིད་བདེ་དང་། ཡིད་མི་བདེའོ། །
དང་བོ་ནི།)

གཞན་ན་དེ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན།

བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་པ་འདོད་བའི་ཁམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་བོ་
དང་། གཉིས་པ་ན་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་སེམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་བོ་
ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ནི་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་། བདེ་
བའི་དབང་བོ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཡིད་བདེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས་པ་ཡིད་མི་བདེ་ནི།)

སེམས་ཀྱི་སེམ་པ་མ་ཡིན་པ། །ཡིད་མི་བདེ་བའོ—

(གསུམ་པ་བཏང་སྒྲུམས་ཀྱི་དབང་བོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། ལུས་སེམས་ཀྱི་
དེ་གཉིས་སོ་སོར་མི་འབྲེན་པའི་དོན་ཏེ། །དང་བོ་ནི།)

—བཏང་སྒྲུམས་ནི། །བར་མའོ—

སེམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་སེམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན། སྟུག་བསྐྱལ་ཡང་མ་ཡིན། བདེ་བ་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚར་བ་ནི་བར་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ།

(གཉིས་པ་ལུས་སེམས་ཀྱི་དེ་གཉིས་སོ་སོར་མི་འདྲན་པའི་དོན་ནི།)

ཅི་ལུས་ཀྱི་འཇམ། སེམས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་ཞེན། སྟུག་པ། གཉི་གའི་ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་
འདི་བསྟུས་ནས་དབང་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཤིང་།

——མི་རྟོག་ཕྱིར། ༡

སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་ནི་ཕལ་ཆེར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་སྐྱའི་ལུས་ཀྱི་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ཀྱི་དབང་གིས་ནི་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེ་བས། དེའི་ཕྱིར་དེ་
དག་དབང་པོ་ཉིད་ཏུ་ཐ་དད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་དང་སེམས་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པ་ཁོ་ནར་རང་གི་རང་གིས་སྐྱེ་བས་དབང་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ། །ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡང་གཞན་
ཏུ་ཕན་འདོགས་ལ། སེམས་ཀྱི་ཡང་གཞན་ཏུ་ཕན་འདོགས་སོ། །

དེ་བཞིན་ཏུ་ལུས་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱལ་ཡང་གཞན་ཏུ་གཞོད་པ་བྱེད་ལ། སེམས་ཀྱི་ཡང་གཞན་
ཏུ་གཞོད་པ་བྱེད་དོ། །བཏང་སྟོམས་ལ་ནི་བྱེ་བྲག་དེ་མེད་དེ། དེ་བས་ན། བཏང་སྟོམས་
ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པས་ཐ་དད་པ་མེད་དོ།

(གཉིས་པ་བྱི་མེད་དབང་པོ་གསུམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི།)

མཐོང་བསྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་ལ་དགུ་ །གསུམ་ཡིན་——

ཡིད་དང་། བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་རྣམས་དང་། དད་པ་ལ་
སོགས་པ་ལྟ་དང་དབང་པོ་དགུ་པོ་དེ་དག་ནི་ལམ་གསུམ་དག་ཏུ་དབང་པོ་གསུམ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤིས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །བསྟོམ་
པའི་ལམ་ལ་ནི་ཀུན་ཤིས་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་ནི་ཀུན་ཤིས་པ་

དང་ལྷན་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་
 ཤེས་པར་བྱ་བར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་ནི་སྒྲོན་མ་མཐོང་བ་ཀུན་ཤེས་
 པར་བྱ་བ་ནི་མེད་ཀྱི། བ་རྒྱས་ལྷག་མ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་
 ཇོ། །མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ལ་ནི་ཀུན་ཤེས་སོ་སྒྲུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་འདི་ལ་
 ཡོད་པས་སམ། འདི་ཀུན་ཤེས་པ་སྤང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པས་ན་ཀུན་ཤེས་པ་དང་
 ལྷན་པའོ། །ཟད་པ་དང་མི་སྒྲེབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བདག་གིས་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པས་
 སུ་ཤེས་ཏེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དོ་སྒྲུམ་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་ནི་ཀུན་
 ཤེས་པ་དང་ལྷན་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ།།

ལག་ཉིས་པ་དབང་པོའི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི། རྣམ་པའི་རིམ་
 དཔེ་བསྟན་པ། རི་ལྟར་རྟེན་པའི་ཚུལ། འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ་པ། དབང་པོ་ལྷན་ཚུལ་
 ལོ། །དང་པོ་ལ་དུག་ ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ། རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་མིན། རྣམ་སྒྲིན་དང་
 བཅས་མ་བཅས། དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ། ཁམས་གང་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པ།
 སྤང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ནི།)

རང་གི་ངོ་བོ་བསྟན་ནས། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་
 ནི་དུ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་
 ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ།

གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད།།

ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚོགས་སྟེ། དྲི་མ་རྣམས་ནི་ཟག་པའི་རྣམ་གངས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ།།

གཞུགས་ཅན་སྟོག་དང་སྤྲུལ་བསྐྱེད་དག །ཟག་དང་བཅས་པ་

དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་བདུན་དང་། སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། སྤྲུལ་བསྐྱེད་དང་། ཡིད་

མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དག་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཅན་བདུན་
ནི་མིག་དང་། རྩ་བ་དང་། ལྗང་དང་། ལྗེ་དང་། ལུས་དང་། མོ་དང་པོའི་དབང་པོ་རྣམས་ཏེ།
གཟུགས་ཀྱི་མུང་པོས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དགྲ་རྣམས་གཉིས། ༧

ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་བཅས་སྟོམས་དག་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་
པ་ལྟ་དང་། དབང་པོ་དགྲ་པོ་དེ་དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་
ཡང་ཡིན་ནོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས། གང་ལ་དབང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་དེ་ནི་ཕྱི་
རོལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པར་ང་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་ནི་ཁུངས་སུ་མི་རུང་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་ཏུ་མཛད་ནས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་གཞག་པ་མཛད་ནས་གང་ལ་དབང་
པོ་འདི་དག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བྱང་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་བའོ། །བྱང་པ་ནི་དགེ་
བའི་རྩ་བ་ཀུན་ཏུ་མ་ཆད་པའོ། ཕྱི་རོལ་པ་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀུན་ཏུ་ཆད་པ་སྟེ། དེའི་དབང་
ཏུ་མཛད་ནས་ཕྱི་རོལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པར་ང་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་ཏུ་སྐྱེས་ཤིང་འཛིག་རྟེན་ཏུ་གས་པ་རྣམས་
ལ་དབང་པོ་རྣམས་པོ་དག་གྱང་མཆིས། དབང་པོ་འབྲིང་པོ་དག་གྱང་མཆིས། དབང་པོ་རྩལ་
པོ་དག་གྱང་མཆིས་སོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་བསྐྱོར་བ་ཁོ་ནའི་ཆེ་གསུངས་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་གྱང་ཡོད་པ་ཉིད་དོ།

ཡང་ངས་ཇི་སྲིད་ཏུ་དབང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་དག་གི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། མི་སྣང་བ་དང་།

རོ་མྱོང་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་
ཤེས་པ་དེ་སྤྲིད་དུ་ང་འཛིག་རྟེན་ལྟ་དང་བཅས་པ་འདི་ལས་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ།
ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟག་པའི་རྣམ་པ་འདི་མེད་དོ།

(གཉིས་པ་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་པ་ནི།) དབང་པོ་དུ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དག་ཡིན།
དུ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཡིན་ཞེན། རེ་ཞིག་གཅིག་ཏུ།

སྤྲིན་ནི་རྣམ་སྤྲིན་

འོན་དགེ་སྤྲོད་དག་དག་བཅོམ་པའི་ཆེད་འདུ་བྱེད་དག་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་སྤྲིན་གི་
དབང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་གང་གི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཞེན། བརྟན་བཅོས་ལས། ཆེད་འདུ་བྱེད་
དག་ཇི་ལྟར་འཛིག་པར་བྱེད་ཅེན། དགེ་སྤྲོད་དག་བཅོམ་པ་རྩུ་འབྱུལ་དང་ལྷན་པ་སེམས་
ལ་དབང་ཐོབ་པས་དགེ་འདུན་རྣམ་གང་ཟག་ལ་ལྷུང་བཟེད་དམ་ཆོས་གོས་སམ། དགེ་
སྤྲོད་གི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་གང་ཡང་རུང་བ་ལྟལ་ནས། དེ་བསམས་ཏེ་རབ་གྱི་མཐའ་པའི་
བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་དེ་དེ་ལས་ལངས་ནས། བདག་གི་ཡོངས་
སྤྲོད་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། ཆེད་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་སེམས་
སྤྲོད་པར་བྱེད་ཅིང་ཆོག་ཏུ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཡོངས་སྤྲོད་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གང་
ཡིན་པ་དེའི་ཆེད་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

གང་དག་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ལྟག་མ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་བྱེད་དོ་སྟམ་དུ་སེམས་པ་དེ་
དག་ན་རེན། དེས་ཆེ་རབས་སྒྲུ་མ་ལ་ལས་བྱས་པའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བསྟོམས་པའི་སྟོབས་
གྱིས་བྱངས་ནས་སོ་སོར་མྱོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དེའི་ཆེད་འདུ་བྱེད་དག་ཇི་ལྟར་གཏོང་ཞེན། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲིན་པ་བྱིན་ནས་བསམས་ཏེ་
རབ་གྱི་མཐའ་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། དེ་དེ་ལས་ལངས་ནས་
བདག་གི་ཆེད་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡོངས་སྤྲོད་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་གྱུར་ཅིག་
སྟམ་དུ་སེམས་སྤྲོད་པར་བྱེད་ཅིང་ཆོག་ཏུ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དེ། དེའི་དེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ།

མདོ་ལས་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས། རྟོག་གི་འདུ་བྱེད་དག་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་ཆེད་འདུ་བྱེད་དག་བཏང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། **ཁ་ཅིག་ན་རེ།** ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། འདི་ལྟར་རྟོག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་ནི། རྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ནི་ཆེད་འདུ་བྱེད་དག་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ནི་རྟོག་གི་འདུ་བྱེད་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དེ། གང་དག་གིས་རིས་མཐུན་པར་གནས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ཆེད་འདུ་བྱེད་དག་ཡིན་ལ། གང་དག་གིས་དུས་གཞན་གྱི་བར་དུ་འཆོ་བ་དེ་དག་ནི་རྟོག་གི་འདུ་བྱེད་དག་ཡིན་ནོ། ཁང་པོའི་ཆོག་ནི་ཆོད་དང་རྟོག་གི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅིག་མ་རྣམ་པ་མང་པོ་རྣམས་ལ་གཏོང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པའི་ཕྱིར་དེ། རྒྱུད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ནི་གཏོང་བ་འཕྲ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་མེད་དོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུས་གཞན་གྱི་བར་དུ་འདུག་པ་ཆེད་རྣམས་གཅིག་སུ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། **ཁ་ཅིག་ན་རེ།** འདུ་བྱེད་མང་པོ་རྣམས་ལ་ཆོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆེད་རྣམས་གཅིག་སུ་ནི་མེད་དོ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འདུ་བྱེད་སྟོས་པ་མི་མཛད་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་ཆེད་འདུ་བྱེད་དག་བཏང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཤིང་ན། འཆི་བ་ལ་མངའ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ནི་བཏང་ལ། ཆོ་ལ་མངའ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ནི་སྒྲུབ་གསུམ་ཁོ་ན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་དེ། བྱིན་ཆད་ནི་གཏུལ་བའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། གང་ཡང་ངས་རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུད་པ་བཞི་པོ་དེ་ལྟར་བསྟོམས་པ་དག་གིས་འདོད་ན་བསྐྱལ་བ་འཕྲ་བསྐྱལ་བ་བས་ལྷག་པར་བཞུགས་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་དེ་ཡང་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

བྱེད་བྱས་ཏུ་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ན་རེ་ནི། སྤང་པོ་དང་འཆི་བ་དག་གི་བདུད་དག་ལས་རྒྱལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་ཟེར་དེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གིང་དུང་དུ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟའི་སྤུང་པ་

བདུད་དག་ལས་རྒྱལ་ལོ། །ཞར་ལ་འོངས་པ་རྫོགས་སོ། །དུས་མ་ཉིད་བཅུ་པར་བྱ་སྟེ།

——བཅུ་གཉིས་གཉིས། །བཅུ་གཉིས་གང་ཞེན།

ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ། །མ་གཏོགས་པ་སྟེ——

དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་མ་བརྒྱད་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་མ་གཏོགས་པ་སྟོག་གི་དབང་
པོ་ལས་གཞན་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡང་ཡིན་ལ། རྣམ་
པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་བདུན་རྒྱུ་པ་ལས་བྱུང་བ་
རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་
དང་། ལྷག་བཟུལ་དང་། བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་
རྣམས་ནི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་དང་། སྟོད་ལམ་པ་དང་བཟོའི་གནས་པ་
དང་། ལྷལ་པ་རྣམས་ནི་ཅི་རིགས་པར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་
རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཉིས་མ་
གཏོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །

གལ་ཏེ་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་ན་ལས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཡིད་བདེ་བ་སྟོང་
བར་འགྱུར་བའི་ལས་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དང་། བཏང་སྟོམས་
སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཞེས་གསུངས་པའི་མདོ་འདི་རི་ལྟར་དང་ཞེ་ན། མཚུངས་པར་
ལྷན་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་
མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ལས་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་ན། བདེ་བ་
དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་རིག་པ་བདེ་བ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

འོན་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རི་ལྟར་དགའ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ་རག་སྟེ། མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཡིན་
ན་ཡང་ཉེས་པ་མེད་ལ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཤོ་སྐབས་མེད་

པས་ན་དེ་ནི་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ལ་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་ཁྱད་པར་དག་གིས་
སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་བདེ་བ་ཡང་དེ་དང་
འདྲ་བས་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་རོ། །

འོ་ན་གལ་ཏེ་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པར་གྱུར་ན་མཚམས་མེད་པ་བྱེད་པ་རྣམས་
དེའི་ཕྱིར་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྤྱད་པས་ལས་དེ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པར་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན། ཡིད་མི་བདེ་
བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཡིད་བདེ་བ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པར་གྱུར་ན་བསོད་ནམས་བྱེད་
པ་རྣམས་དེའི་ཕྱིར་ཡིད་བདེ་བ་སྤྱད་པས་ལས་དེ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པར་འགྲུར་རོ། །

འོ་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
པར་སྤྲོན་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་ཡིད་བདེ་བ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམ་པར་
སྤྲོན་པ་ཡང་རྩི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན།

བྱེད་པ་ཀུན་ལ་རྣམས་ལ་ཅེ། ཅི་འདྲ་ཡང་རུང་སྟེ། ཡིད་བདེ་བ་ལ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པའི་
གོ་སྐབས་ཡོད་རིམ་གྱི་དུ་ཟིན་གྱང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཀུན་དུ་
མི་འབྱུང་བས་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་མེད་ཅེས་ཟེར་རོ། །

དེ་ལ་བརྒྱུད་པ་སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། གཞན་རྣམས་བདེ་འགོ་ན་ནི་བདེ་བ་རྣམ་པར་
སྤྲོན་པ་ཡིན་ལ། དན་འགོ་བ་ནི་མི་བདེ་བའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་
ནི་གཉིས་ཀར་གཉི་གའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ཡིན་ནོ། །བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། བདུང་
སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱུག་བསྐྱལ་ཀྱི་དབང་
པོ་ནི་མི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ཡིན་ནོ། །བདེ་འགོ་ན་མི་དགེ་བས་མཚན་གཉིས་
པོ་དེའི་གནས་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བས་འཕངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ནི་རྟོགས་སོ། །

(གསུམ་པ་རྣམ་སྤྲོན་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི།) འདི་བརྟོག་པར་བྱ་སྟེ། དབང་

པོ་དུ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཡིན། དུ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་པ་དག་ཡིན་
ཞེན། གང་འདི་ཡིད་མི་བདེ་བ་བཤད་མ་ཐག་ལ།

དེ་གཅིག་ནི། རྣམ་པར་སྤྲིན་བཅས་

དེ་གཅིག་སྤྱི་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཁྱི་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྲིན་ནི་ཁོ་
ན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དང་རིམ་པ་གཞན་དུ་སྦྱར་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ལུང་དུ་
མ་བསྟན་པ་ཡང་མེད་ལ། མཉམ་པར་གཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟག་པ་མེད་པ་ཡང་
མེད་དེ། དེའི་བྱིར་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

བཅུ་རྣམ་གཉིས། ༡༠

རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་
ནོ། །བཅུ་གང་ཞེན།

ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་དང་ལ་སོགས།

ཚོར་བ་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲོས་པས་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལས་གཞན་པའི་ཚོར་བ་གཟུང་
ངོ། །དད་ལ་སོགས་ནི། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་
དང་། ཤེས་རབ་བོ། །དེ་ལ་ཡིད་དང་། བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་
མི་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟག་
པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི།
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི།
རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་
རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་
པ་དག་ཡིན་ནོ། །གཞན་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ།

(བཞི་བ་དག་སོགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི།) ཏུ་ནི་དག་བ་དག་ཡིན། ཏུ་ནི་མི་དག་བ་
དག་ཡིན་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་གཅིག་ཏུ།

དག་བ་བརྒྱད་

དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མོ།

ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། རྣམ་གཉིས་

དག་བ་ཡང་ཡིན་མི་དག་བ་ཡང་ཡིན་ནོ།

ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་ནི། རྣམ་གསུམ་

དག་བ་དང་མི་དག་བ་དང་ལུང་ཏུ་མ་བསྟན་པ་དག་གོ།

གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་། ༡༡

གཞན་དེ་ཡང་ཞེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པ་དང་། བརྒྱད་པ་སློག་སྟེ། དེ་དག་ནི་ལུང་ཏུ་
མ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།

(ལྟ་བུ་ཁམས་གང་ཏུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པ་ནི།) དབང་པོ་འདི་རྣམས་ལས་དབང་པོ་
གང་ཞིག་ཁམས་གང་ཏུ་གཏོགས་ཤེ་ན།

དྲི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས་།

རེ་ཞིག་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་མེད་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་
མ་གཏོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་འདོད་པ་དང་ལྟན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ལྟན་པ་
མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།

མོ་མའི་དབང་དང་སྟུག་བསྐྱལ་དག། མ་གཏོགས་གསུགས་གཏོགས་

དྲི་མ་མེད་པ་ཡང་མ་གཏོགས་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རྟེ། སྟུག་བསྐྱལ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྟུག་

དགུ་ནི་བསྐྱོམ་པས་

སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཡིན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པ་དང་།
བརྒྱད་པ་སྟོག་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་བསྐྱོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པོ་ནི། སྤང་བར་བྱ་མིན་ལང་

དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
བསྐྱོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་གྲང་ཡིན་ལ། སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དག་གྲང་མ་
ཡིན་ནོ།།

གསུམ་མིན། ༡༩

ཀྱན་གཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་སྤང་
བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་སྤང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པའི་
བྱེད་བྱ་གསལ་ཞིན་ཏོ།།

(གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་རྟོག་པའི་རྩལ་ལ་གཉིས། རྟོག་རྩལ་དངོས་དང་། ལར་བྱུང་འགག་
པའི་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདོད་ཁམས། གཞུགས་ཁམས། གཞུགས་མེད་ཁམས་
སུ་རྟོག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བཏང་། དམིགས་བསམ་ལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།)

ད་ནི་རྟོག་པ་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་གང་དུ་དང་པོ་ཉིད་དུ་དབང་པོ་རྣམ་པར་སྤྲིན་
པ་དུ་ཞིག་རྟོག་ཅེ་ན།

འདོད་པར་དང་པོར་རྣམ་སྤྲིན་གཉིས། རྟོག་དེ་

ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། སྟོག་གི་དབང་པོ་འོ།།

(གཉིས་པ་དམིགས་བསམ་ལ་ནི།) དེ་དག་གྲང་།

རྩལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ས་མིན།

རྩལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་དག་གི་ས་སྐྱོང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། མངལ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་དག་གིས་རྟེན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་དབང་པོ་དག་མ་ཡིན་ཞེན། དེ་གཉིས་ནི་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་ཆོག་དོན་མི་ཟ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་རྩལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་དག་གིས་དུ་ཞིག་འཐོབ་ཅེན།

དེ་ཡིས་དུག་གས་

ཞེས་བྱ་བ་ནི། གལ་ཏེ་མཚན་མ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་སྟེ། འདི་ལྟར་བསྐྱལ་བ་དང་པོ་བ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །དུག་གང་ཞེན། མིག་དང་། རྩ་བ་དང་། སྒྲ་དང་། ལྗེ་དང་། ལུས་དང་། སྒོག་གི་དབང་པོ་རྣམས་སོ།

བདུན་ནམ་

ཞེས་བྱ་བ་ནི། གལ་ཏེ་མཚན་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་སྟེ། འདི་ལྟར་ལ་སོགས་པ་དག་ནའོ།

བརྒྱད།

ཅེས་བྱ་བ་ནི། གལ་ཏེ་མཚན་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་ནའོ། །ཅི་རྩལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཡང་མཚན་གཉིས་པ་ཡོད་དམ་ཞེན། དན་སོང་དག་ན་ཡོད་དོ། །དེ་ཞིག་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།

(གཉིས་པ་གཟུགས་ཁམས་སུ་རྟེན་ཚུལ་ནི།) འོ་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེན།

གཟུགས་ན་དྲུག་གོ་

ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་ནི་འདོད་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདོད་པ་
 རྣམས་ཞེས་བསྟན་པ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་གཟུགས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་གཟུགས་
 རྣམས་ཞེས་བསྟན་ཏེ། མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་ཡང་གཟུགས་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞི་
 བ་གང་དག་གཟུགས་རྣམས་ལས་འདས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དེ་ན་ནི་དང་པོ་ཉིད་དུ་དབང་བོ་དྲུག་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་འཐོབ་སྟེ།
 འདོད་པའི་ཁམས་ན་རྟུན་ཏེ་སྒྲིབ་མཚན་མ་མེད་པ་དག་གིས་རྟེན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་
 དག་ཉིད་དོ། །(གཟུམ་པ་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་རྟེན་ཚུལ་ནི།)

གོང་མར་གཅིག་། ༡༧

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་པས་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པས་རིང་པའི་
 བྱིར་དང་། སྒྲིབ་ས་ཆེས་མཚན་ཡིན་པའི་བྱིར། གོང་མ་སྟེ་དེར་ནི་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྒྲིག་གི་
 དབང་བོ་གཅིག་ཁོ་ན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཐོབ་སྟེ། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། རྟེན་པ་བཤད་
 ཟིན་ཏོ།།

(གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ལགས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྒྱིར་བཏང་དང་། དག་སེམས་དང་
 ལྷན་པའི་དམིགས་བསལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཟུགས་མེད། གཟུགས། འདོད་པར་
 ལགས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།)

ད་ནི་གཏོང་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་གང་དུ་འཆིབ་ན་དབང་བོ་ཞིག་ཐམས་ཅད་
 གྱི་ཐ་མར་གཏོང་ཞེ་ན།

གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆིབ་ནི། བྲོག་དང་ཡིད་དང་བཏང་སྒྲོམས་ཉིད།

འགག་པར་འགྱུར་རོ་

(ལཱིས་པ་ལཱུགས་ནི།)

མ་རྒྱལ་སྐད་བརྒྱད།

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འཆིན་ཐུང་པོ་དེ་དག་དང་། མིག་ལ་སྟོགས་པ་ལྟ་དང་། དབང་
པོ་བརྒྱད་ལགས་སྟེ། བརྒྱ་དེ་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་དབང་པོ་ཁམས་ཁང་བར་སྟེ་ཞིང་འཆིལོ།
ལ་སྟུམ་པ་འདོད་པར་ལགས་ཚུལ་ལག་ཉིས། རྒྱ་སྟེས་དང་། མངལ་སྟེས་ཀྱི་ལགས་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།)

འདོད་པར་བརྟུན་པ་དགུ་ལྟ་བུར་བརྟུན། ༡༥

འདོད་པའི་ཁམས་སུ་འཕྲིན་མཁོན་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་།
མོ་དང་མོའི་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་བརྩུ་ལག་པར་འགྲུར་རོ། །མཁོན་གཉིས་པ་ཞིག་ན་
ནི་དགུ་ལོ། །མཁོན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བརྒྱད་དེ། ཅིག་ཅར་འཕྲིན་པ་ལ་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟ་སུ
ཡིན་ནོ། །(གཉིས་པ་མངལ་སྒྲེས་ཀྱི་ལག་ཁྱུ་ལ་ནི།)

རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་བཞི།

[illegible]

ལ་གནས་ཏེ་འཛིན་དེ་མོ་ནི།

དགོ་བ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་ལྷ།

དགེ་བའི་སེམས་ལ་གནས་ཏེ་འཆི་བ་ཐམས་ཅད་དུ་རིན་པོ་ལས་དབང་པོ་རྣམས་

དང་། ལྷག་པར་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་འགག་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་གདོན་
མི་ཟ་བར་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་མེད་པ་ན་ནི་བརྒྱན་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །
གཞུགས་ན་ནི་བརྒྱ་གསུམ་མོ་ཞེས་རྒྱས་པར་བརྟེན་བར་བྱའོ།

**(གསུམ་པ་འབྲས་སུ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ་པ་ལ་གསུམ། འབྲས་སུ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་
དུས་ཐོབ་པ། བར་པ་གཉིས་དུས་ཐོབ་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།)**

དབང་པོའི་སྐབས་སུ་དབང་པོའི་ཚས་ཐམས་ཅད་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་
གྱི་འབྲས་སུ་གང་ཞིག་དབང་པོ་དུ་དག་གིས་འཐོབ་ཅེ་ན།

འབྲས་སུ་མ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་དགུས་འཐོབ་པོ།

ཡང་ཐ་མ་གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་ཉིད་གྱི་འབྲས་
སུའོ། །བར་མ་གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། ལན་ཅིག་ཐྱིར་འོང་བའི་འབྲས་སུ་དང་། ཐྱིར་མི་འོང་
བའི་འབྲས་སུའོ། །དེ་ལ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་སུ་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷན་
ཤེས་པ་དང་ལྷན་པའི་དབང་པོ་མ་གཏོགས་པ་དག་དང་། ཡིད་དང་། བཏང་སྟོམས་གྱི་
དབང་པོ་དག་དང་དགུས་འཐོབ་སྟེ། ལྷན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་བར་ཆད་མེད་
པའི་ལམ་ལ་རིག་པར་བྱའོ། །ལྷན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ལ་རིག་
པར་བྱའོ།

གཉི་གས་ཀྱང་དེ་འཐོབ་སྟེ། གོ་རིམས་བཞེན་དུ་བྲལ་བའི་འཐོབ་པ་འབྲེན་པར་བྱེད་
པ་དང་། རྟེན་ཡིན་པའི་ཐྱིར་རོ། །དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷན་
ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་མ་གཏོགས་པ་དག་དང་། ཡིད་གྱི་དབང་པོ་དང་། བདེ་བ་
དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་
དགུས་འཐོབ་པོ། །**(གཉིས་པ་བར་པ་གཉིས་དུས་ཐོབ་པ་ནི།)**

གཉིས་ནི་བརྟན་དང་བརྒྱན་དང་དགུས། ༡༥

ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་ལུ་དག་ནི་རེ་རེ་ཁོང་དབང་པོ་བདུན་
ནམ་བརྒྱད་དམ་དགུ་དག་གིས་འཛོལ་སྟེ། ཇི་ལྟ་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་
བའི་འབྲས་ལུ་མཐར་གྱིས་འཛོལ་ལ་དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཛོལ་ན་ནི་དེ་དང་
བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་། བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་བདུན་དག་
གིས་འཛོལ་བོ། །འོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཛོལ་ན་ནི་དེས་དབང་
པོ་བརྒྱད་དག་གིས་འཛོལ་སྟེ། བརྒྱད་པ་ནི་ཀུན་གཤམ་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཡལ་
ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་གིས་འཛོལ་ན་ནི་དེ་དགུས་འཛོལ་སྟེ། གང་དག་ཁོ་
ནས་རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་ལུ་འཛོལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་ལུ་མཐར་གྱིས་འཛོལ་ལ། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་
གྱིས་འཛོལ་ན་ནི་དེ་དབང་པོ་བདུན་གྱིས་འཛོལ་སྟེ། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་ལུ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཛོལ་ན་ནི་དེ་དབང་
པོ་བརྒྱད་གྱིས་འཛོལ་སྟེ། དེ་དང་འདྲའོ། །ཅི་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་གིས་འཛོལ་
ན་ནི་དེ་དགུས་འཛོལ་སྟེ། རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་ལུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །

འདི་ནི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་
སྟོམས་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆོ་འདི་མཐར་གྱིས་
བ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བསམ་
གཏན་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཆོ་ཡང་དབང་པོ་བརྒྱད་གྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་ལུ་འཛོལ་སྟེ།
དེ་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་པ་ལ་ནི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་ནི་རྟག་ཏུ་བཏང་སྟོམས་གྱི་དབང་པོ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ནི་གཉི་
གས་ཀྱང་འཛོལ་བོ། །འོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་འཇུག་ན་ནི་དེ་དབང་པོ་དགུས་
འཛོལ་སྟེ། དགུ་པ་ནི་ཀུན་གཤམ་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །

(གཞུག་བརྩོན་པ་སྤང་བ་ནི།) འོ་ན་ཆོས་མངོན་པ་ལས་དབང་པོ་དུ་ཞིག་གིས་དགུ་

བཅོམ་པ་ཉིད་འཐོབ་ཅེན། སྤྲུལ་པ། བཅུ་གཅིག་གིས་འཐོབ་པོ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་རི་ལྟར་དག་དག་གིས་འཐོབ་ཅེས་བཤད་ཅེན། དེ་ནི་དག་ཁོ་ནས་འཐོབ་སྟེ།

བཅུ་གཅིག་དག་གིས་དག་བཅོམ་ཉིད། །འགའ་ཞིག་སྤྱིད་བྱིར་བཤད་པ་ཡིན།།

གང་ཟག་གཅིག་འགའ་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཉམས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་བདེ་བ་
དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དག་གིས་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་འཐོབ་པ་
སྤྱིད་པ་ཡོད་པས་དེའི་བྱིར་བཅུ་གཅིག་གིས་ཞེས་བཤད་ཀྱི། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དུས་
གཅིག་ཏུ་སྤྱིད་པ་ནི་མེད་དོ། །འདི་བྱིར་མི་འོང་བ་ལ་ཡང་རི་ལྟར་ཐལ་བར་མི་འཇུག་ཞེན།
འདི་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཆད་ནས་ཡང་བདེ་བའི་དབང་པོས་འཐོབ་པ་མེད་དོ། །འདོན་
ཆགས་དང་བལ་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་མེད་དེ། དེའི་
འདོད་ཆགས་དང་བལ་བ་ནི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་འཐོབ་པའི་བྱིར་རོ།།

**(བཞི་བ་དབང་པོའི་ལྷན་ཚུལ་ལ་གསུམ། དེས་ལྷན། ཉུང་ལྷན། མང་ལྷན་ནོ། །དང་
པོ་ལ་བདུན། གསུམ་གྱི་དེས་ལྷན། བཞིའི་དེས་ལྷན། ལྷ་ལྷན། བདུན་ལྷན། བརྒྱད་ལྷན།
བཅུ་གཅིག་ལྷན། བཅུ་གསུམ་དེས་པར་ལྷན་པའོ། །དང་པོ་ནི།)**

དབང་པོ་གང་ཞིག་དང་ལྷན་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་དབང་པོ་དག་དང་ལྷན་པ་དག་ཡིན་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ།

བཏང་སྒྲོམས་དང་ནི་སྒྲིག་དང་ནི། །ཡིད་དང་ལྷན་ལ་དེས་གསུམ་ལྷན།། ༡༥

གང་ཞིག་བཏང་སྒྲོམས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་ལྷན་པ་
དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དབང་པོ་གསུམ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཉིད་དང་རོ། །འདི་
དག་ནི་པན་ཚུན་མེད་ན་མི་ལྷན་པ་ཡིན་གྱི་ལྷག་མ་ནམས་དང་ནི་མ་དེས་ཏེ། ལྷན་པ་ཡང་
ཡོད་མི་ལྷན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་མིག་དང་ན་བ་དང་སྒྲ་དང་ལྟེའི་དབང་པོ་དག་

ནི་གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པ་དང་མི་ལྡན་ནོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་གང་གིས་མ་ཐོབ་
པ་དང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དག་དང་མི་ལྡན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་གཟུགས་མེད་པར་
སྐྱེས་པ་དང་མི་ལྡན་ནོ། །མོའི་དབང་པོ་དང་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པ་
དང་མི་ལྡན་ནོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་གང་གིས་མ་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་
མི་ལྡན་ཏེ། མོའི་དབང་པོ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་
པ་དང་གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་མི་ལྡན་ནོ། །

ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་དང་། གཟུགས་
མེད་པར་སྐྱེས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཁོ་ན་དང་མི་ལྡན་ནོ། །སྤྱལ་བཟུལ་གྱི་དབང་པོ་དང་ནི་
གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེས་པ་མི་ལྡན་ནོ། །ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ནི་འདོད་པའི་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མི་ལྡན་ནོ། །དད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀྱན་ཏུ་
ཆད་པར་མི་ལྡན་ནོ། །ཀུན་གྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། འབྲས་
བྱུང་ལ་གནས་པ་དག་དང་མི་ལྡན་ནོ། །ཀུན་གྲུབ་པའི་དབང་པོ་དང་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་།
མ་ཐོབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ནི་མི་ལྡན་ནོ། །ཀུན་གྲུབ་པ་དང་ལྡན་
པའི་དབང་པོ་དང་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་སློབ་པ་དག་དང་མི་ལྡན་ནོ། །མ་བཀག་པའི་གནས་
སྐབས་དག་ཏུ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དང་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

(གཉིས་པ་བཞི་ལྡན་ནི།)

བདེ་ལུས་ལྡན་ལ་བཞི་དག་དང་།

གང་ཞིག་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་བཏང་སྟོམས་ལ་སོགས་
པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་། བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་བཞི་དང་ལྡན་ལ། གང་ཞིག་
ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡང་གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་བཞི་དང་
ལྡན་ནོ། །(གསུམ་པ་ལྡན་ནི།)

མིག་སྒྲིག་སྒྲིག་པ་ལྟ་དང་ལྟོ།།

གང་ཞིག་མིག་གི་དབང་པོ་དང་ལྟོ་པ་དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་བཏང་སྒྲིམས་དང་སྒྲིག་
དང་ཡིད་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དག་དང་། དེ་དང་དབང་པོ་ལྟ་དང་ལྟོ་ཏེ། རྒྱ་བ་དང་སྒྲིག་དང་
ལྟའི་དབང་པོ་དག་དང་ལྟོ་པ་དེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ།།

ཡིད་བདེ་ལྟོ་པ་ཡང་

གང་ཞིག་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ལྟོ་པ་དེ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་བཏང་སྒྲིམས་
དང་སྒྲིག་དང་ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་དབང་པོ་ལྟ་དང་ལྟོ་ཏོ། །བསམ་
གཏན་གཉིས་པར་སྒྲིམ་པ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མ་ཐོབ་པ་བདེ་བའི་དབང་པོ་གང་དག་
དང་ལྟོ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ལྟོ་ཏོ།།

(བཞི་བ་བརྟན་ལྟོ་ཏོ།)

སྒྲིག་བསྒྲིག་ལྟོ་པ་ བརྟན་དང་

གང་ཞིག་སྒྲིག་བསྒྲིག་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྟོ་པ་དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ལུས་དང་། སྒྲིག་
དང་། ཡིད་དག་དང་། ཚཱ་བའི་དབང་པོ་བཞི་དང་བརྟན་དང་ལྟོ་ཏོ།།

(ལྟོ་པ་བརྟན་ལྟོ་ཏོ།)

མའི་དབང་སྒྲིག་ལྟོ་པ་། ༡༥ བརྟན་དང་

གང་ཞིག་མའི་དབང་པོ་དང་ལྟོ་པ་དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་བརྟན་པོ་དེ་དག་དང་མའི་
དབང་པོ་དང་བརྟན་དང་ལྟོ་ཏོ། །སྒྲིག་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲིམ་མི་མའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་
བདེ་བ་དང་དང་པ་ལ་སྒྲིམས་པ་གཟུང་སྟེ། དེ་དག་དང་ལྟོ་པ་མི་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་བརྟན་
དང་ལྟོ་པ་ཡིན་ཏེ། བརྟན་པོ་དེ་དག་དང་མའི་དབང་པོ་དང་ལྟོ་ཏོ། །ཡིད་མི་བདེ་བའི་
དབང་པོ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །དང་པ་ལ་སྒྲིམས་པ་དང་ལྟོ་པ་མི་ལྟོ་པོ་དེ་དག་དང་བཏང་

སྟོམས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་དག་དང་ལྡན་ནོ། ། རྟུག་པ་བརྩ་གཅིག་ལྡན་ནི།

ཀླན་ཤེས་ལྡན་པ་ཡི། ། དབང་པོ་ལྡན་པ་བརྩ་གཅིག་ལྡན།

ཀླན་ཤེས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པས་ན་ཀླན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཡོད། ། གང་ཞིག་ཀླན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་སྟོག་དང་ཡིད་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་། ཀླན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་བརྩ་གཅིག་དང་ལྡན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཀླན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡང་བརྩ་པོ་དེ་དག་ཉིད་དང་། ཀླན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་ནོ།

(བདུན་པ་བརྩ་གསུམ་ངེས་པར་ལྡན་པ་ནི།)

ཀླན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་ལྡན་པ། ། བརྩ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ། ༡༥

བརྩ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་ཞེན། ཡིད་དང་སྟོག་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དག་དང་། ཚོར་བའི་དབང་པོ་བཞི་དག་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་། ཀླན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་ནོ།

(གཉིས་པ་རྩུང་ལྡན་པ་གཉིས། དག་པ་མེད་པའི་རྩུང་ལྡན་དང་། གཞུགས་མེད་བྱིས་པའི་རྩུང་ལྡན་ནོ། ། དང་པོ་ནི།)

ཡང་གང་ཞིག་ནང་ན་རྩུང་བ་དག་དང་ལྡན་པ་དེ་དབང་པོ་འི་སྟེང་ཅིག་དང་ལྡན་ཞེན།

དག་མེད་ནང་ན་རྩུང་ལྡན་པ། ། ལུས་ཚོར་སྟོག་ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྡན།

དག་མེད་ནི་དག་པའི་རྩ་བ་ཀླན་དུ་ཆད་པ་སྟེ། དེ་ནང་ན་རྩུང་བ་དག་དང་ལྡན་ན་ཚོར་བ་ལྟ་དག་དང་། ལུས་དང་ཡིད་དང་སྟོག་དག་དང་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་ནོ། ། ཚོར་བར་བྱེད་པ་ནི་ཚོར་བ་སྟེ། ཟུང་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཐོ། ། ཡང་ན་ཚོར་བ་ནི་ཚོར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ།

(གཉིས་པ་གཞུགས་མེད་བྱིས་པའི་ཉུང་ལྡན་ནི།) རི་ལྷར་དགེ་བ་མེད་པ་ནང་ན་ཉུང་
བ་དག་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་བརྒྱད་དག་དང་ལྡན་པ་ལྟར།

གཞུགས་མེད་བྱིས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ།

བྱིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སོ་སའི་སྐྱེ་བའི་མིང་རོ། །བརྒྱད་གང་དག་དང་ལྡན་ཞེན།

བཏང་སྟོ་མས་སྟོག་ཡིད་དགེ་རྣམས་དང་། ༡༠

བཏང་སྟོ་མས་དང་སྟོག་དང་། ཡིད་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་ནོ། །དགེ་བ་
སྟོས་པ་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་བར་བྱ་སྟེ། གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཀུན་
ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བསྐྱུས་པར་བཤམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་མ་ཡིན་
ཏེ། བརྒྱད་ཀྱི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བྱིས་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

(གསུམ་པ་མང་ལྡན་ལ་གཉིས། སོ་སྐྱེ་དང་། འཕགས་པའི་མང་ལྡན་ནོ། །དང་པོ་ནི།)

ཡང་གང་ཞིག་ནང་ན་དབང་པོ་མང་པོ་དག་དང་ལྡན་པ་དེ་རི་སྟེད་ཅིག་དང་ལྡན་ཞེན།

མང་པོར་ལྡན་ན་བཙུང་གུ་སྟེ། དྲི་མ་མེད་རྣམས་མ་གཏོགས་སོ།

ཟག་པ་མེད་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་སོ། །དེ་ཡང་མཚན་གཉིས་མཚན་གཉིས་པ་དབང་
པོ་ཚང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཙུང་གུ་དང་ལྡན་ནོ།

(གཉིས་པ་འཕགས་པའི་མང་ལྡན་ནི།) གཞན་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན།

འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཏེ།

སྟོབ་པ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བཤམ་པ་ཡང་ནང་ན་མང་པོ་དང་ལྡན་ན་བཙུང་གུ་དང་ལྡན་ཏེ།

མཚན་གཅིག་དྲི་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས་། ༡༡

མཚན་གཅིག་དང་ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་

དང་། གཉིས་པོ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་གཏོགས་སོ། །ཁམས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཞེ་
ལ་འོངས་པ་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་རྟོ། །

(གཉིས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྒྲུ་ཚུལ་ལ་གཉིས། གཟུགས་ཅན་དང་། གཟུགས་ཅན་མིན་
བའི་སྒྲུ་ཚུལ་ལ། །དང་པོ་ལ་གཟུགས། རྣམས་བརྒྱད་དང་ལྔ་ན་པར་སྒྲེ་བ། དགྲ་དང་ལྔ་ན་པར་
སྒྲེ་བ། བརྒྱད་དང་ལྔ་ན་པར་སྒྲེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།)

ད་ནི་འདི་དབྱེད་བར་བྱ་སྟེ། ཅི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་ཅི་ལྟར་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་
བ་དེ་བཞིན་དུ་ཐ་དད་པར་སྒྲེ་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཁ་ཅིག་ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་སྒྲེ་
བའང་ཡོད་ཅི་ན། སྒྲས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུགས་དང་སེམས་
དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་དང་། སེམས་དང་ལྔ་ན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་དང་། འདུས་མ་
བྱས་དང་ལྔ་ར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདུས་མ་བྱས་ལ་ནི་སྒྲེ་བ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །

ཆོས་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།

འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། །སྒྲུ་མེད་པ་རབ་རྩལ་རྣམས་བརྒྱད་།

ཐམས་ཅད་ལས་སྤྱ་བའི་གཟུགས་ནི་བསགས་པའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་
ཆེས་ཆུང་བ་ནི་མི་མངོན་ནོ། །དེ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྒྲུ་ཡང་མེད་དབང་པོ་ཡང་མེད་པ་
ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྣམས་བརྒྱད་དང་ལྔ་ན་པར་སྒྲེ་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །རྣམས་བརྒྱད་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་། རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་བཞི་སྟེ།
གཟུགས་དང་། ཁྱི་དང་། རྩ་དང་། རེག་བྱ་རྣམས་སོ། །

(གཉིས་པ་དགྲ་དང་ལྔ་ན་པར་སྒྲེ་བ་ནི།) རྩལ་སྤྱ་རབ་དབང་པོ་དང་བཅས་ལ་སྒྲུ་མེད་
བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྣམས་དགྲ་འཕམ། རྣམས་བརྒྱད་དང་ལྔ་ན་པར་སྒྲེ་སྟེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་

ལུས་དབང་ལྔ་ན་པར་སྒྲེ་བའོ།

འདི་ལ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡོད་པས་ཅ་འདི་ནི་ལུས་དབང་ལྔ་ན་པོ། །དེ་ལ་རྣམས་དགྲ་ནི་

བརྒྱད་པོ་དག་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའོ། །(གཞུམ་པ་བརྒྱད་དང་ལྗན་པར་སྒྲེ་བ་ནི།)

དབང་པོ་གཞན་ལྗན་ཇུས་བརྒྱའོ། ༡༡

དབང་པོ་གཞན་གྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཇུས་བརྒྱ་སྟེ། དགུ་པོ་དེ་དག་ཉིད་
དང་། མིག་དང་། རྩ་བ་དང་། སྒྲ་དང་། ལྗེའི་དབང་པོ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
གོ། །རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དེ་དག་སྒྲ་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲེ་ན་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཇུས་དགུ་
དང་། བརྒྱད་དང་བརྒྱ་གཅིག་དང་ལྗན་པར་སྒྲེ་བ་ན་སྒྲེ་འོ། །དབང་པོ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་སྒྲ་
ཡང་ཡོད་དེ། ཟིན་པའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་ཕྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ།

ཇི་ལྟར་ན་འབྲུང་བ་རྣམས་ཐ་མི་དད་པ་ལས་འདི་ན་འདུས་པ་ཁ་ཅིག་ཁོ་ན་ནི་སྒྲ་བར་
དམིགས། ཁ་ཅིག་ཁོ་ན་ནི་གཤེར་བ་འམ་རྩོ་བ་འམ་གཡོ་བར་དམིགས་ཤེ་ན། གང་ཞིག་
གང་ན་ཆེས་གསལ་ཞིང་མཐུའི་སྒྲོ་ནས་ཤས་ཆེ་བ་དེ་ནི་དེ་ན་དམིགས་ཏེ། དཔེར་ན་ཁ་བ་
དང་སྒྲོང་ལུང་ཆོགས་ལ་རེག་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱེད་ལན་ལྗེའི་བྱེམ་འེ་རོ་བཞིན་ནོ།

ཡང་ཇི་ལྟར་དེ་དག་ན་ལྟག་མ་རྣམས་ཡོད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱ་ཞེ་ན། ལས་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་ཏེ། སྒྲུང་པ་དང་འཛིན་པ་དང་། སྒྲིན་པ་དང་། གཡོ་བའི་བྱིར་རོ། །རྒྱུན་དང་ཐང་ན་
སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གཤེར་བ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།

གཞན་དག་ན་རེ། རྒྱད་གལ་གྲང་བའི་བྱེད་པར་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྩོ་བ་ཡོད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་
དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མ་འདྲེས་ཀྱང་བྱེད་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་དང་ཆོར་བའི་བྱེད་པར་
བཞིན་ནོ།

གཞན་དག་ན་རེ། དེ་དག་ལས་དེ་དག་ས་པོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་ཀྱི་རང་གི་རོ་བོར་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། ཤིང་གི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་ལམས་རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
ཞེས་ཟེར་རོ། །རྒྱུང་ལ་ཁ་དོག་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། དོན་འདི་ནི་དང་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་རྗེས་
སྒྲུང་བག་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

ཡང་ན་འདྲེས་པར་བྱི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཁ་དོག་འབྱུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་བྱི་དང་རོ་དག་མེད་པར་བཤད་པས་དེས་ན་ཡོད་པའི་རྩལ་
སྤར་བ་རྣམས་ནི་རྣམས་སྤྱག་དང་། བདུན་དང་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བཤད་ཟིན་པ་དང་
འབྲ་བའི་ཕྱིར་མི་བཤད་དོ།

ཡང་ཅི་འདིར་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་རྣམས་སྤྱག་ཟུང་ངམ། འོན་ཏེ་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམས་ལ་རྣམས་སྤྱ་
གཟུང་། དེས་ན་ཅིར་འབྱུར། གལ་ཏེ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་རྣམས་སྤྱག་ཟུང་ནས་ནི་རྣམས་བརྒྱད་དང་
ལྷན་པ་དང་རྣམས་དགུ་དང་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྟ་ཅང་ཉུང་ས་པར་སྦྱས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡང་རྩལ་སྤར་བ་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་ལ་དབྱིབས་ཀྱང་
ཡོད་དོ། །ཁྱི་བ་ཉིད་དང་ཡང་བ་ཉིད་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་། འཇམ་བ་ཉིད་
དང་རྩལ་བ་ཉིད་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གང་བ་ཡང་
ཡོད་ལ། བཀའ་སྤྱོད་པ་དང་སྦྱོམ་པ་ཡང་ཡོད་དོ།

འོན་ཏེ་སྦྱེ་མཆེད་ལ་རྣམས་སྤྱག་ཟུང་ན་ནི་རྣམས་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྟ་ཅང་
མངས་པར་སྦྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམས་བཞི་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞེད་པར་བྱ་སྟེ། འབྲུང་བ་
རི་སྟེང་པ་དག་ཀྱང་རེག་བྱའི་སྦྱེ་མཆེད་ཡིན་ནོ། །འདིར་རུང་ཟད་ཅིག་ནི་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་
རྣམས་སྤྱག་ཟུང་སྟེ། རྟེན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ། །འདིར་རུང་ཟད་ཅིག་ནི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་
རྣམས་ལ་རྣམས་སྤྱག་ཟུང་སྟེ་རྟེན་ཅན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་འབྲུང་བའི་
རྣམས་རྣམས་མང་པོར་འབྱུར་ཏེ། རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་འབྲུང་བ་བཞི་
ཚན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདིར་ནི་རིགས་ལ་རྣམས་སྤྱག་ཟུང་སྟེ། འབྲུང་བ་བཞི་པོ་གཞན་དག་ཀྱང་རིགས་ལས་
མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འབད་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་ཅི་དགོས། ཚིག་ནི་འདུན་པའི་
སྒྲོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་པས་དོན་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ། །གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དེས་པར་
ལྷན་ཅིག་སྦྱེ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

(གཉིས་པ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུ་རྒྱུ་ལ་གཉིས། མདོར་བརྟན་པ་དང་། ལྷན་
བར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།) ལྷན་མ་རྣམས་ཀྱི་བརྟོན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་པའི་སྟེན་ཅིག།

འདི་དག་ནི་ཕན་ཚུན་མེད་ན་འབྱུང་བར་མི་ལུས་སོ།

ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མཛན་ཉིད་དང་།

ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བར་སྒྱུར་ཏེ། གཟུགས་སམ། སེམས་སམ། སེམས་ལས་
བྱུང་བ་དག་གམ། ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་རུང་། གང་ཅུང་ཟད་སྒྲིབ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་
འདུས་བྱས་ཀྱི་མཛན་ཉིད་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེ།

འཕྱོང་བ་ལས་

ཐོབ་པ་དང་ནི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེ། དེ་གཞན་དང་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བྱེ་བྲག་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་སྒྲིས་སོ།

(གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སེམས་དང་མཚན་ལྡན་རྒྱས་པར་བཤད།
མི་ལྟན་འདུ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བརྟན་པ་ ལྷན་པར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།)

སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཞེས་བརྟོན་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་གང་ཞེན།

“སེམས་བྱུང་རྣམ་ལུ་སྟེ། །ས་མང་ལ་སྟོགས་ཐད་ཕྱིར། ༡༡

སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་ལུ་སྟེ། ས་མང་པོ་དང་དང་། དཔེ་པོ་ས་པར་
པོ་པ་རྣམས་དང་། རོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་རྣམས་དང་། མི་དཔེ་པོ་ས་མང་པོ་པ་
རྣམས་དང་། རོན་མོངས་པ་ཀུང་དུའི་ས་པ་རྣམས་སོ།

ས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོ་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་རྟེ། གང་ཞེས་གང་གི་གོ་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་ནི་
དེའི་ས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འདི་དག་ལ་ས་མང་པོ་བ་ཡོད་པས་ན་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་རྟེ།
གང་དག་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའོ།།

(གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། ས་མང་པོའི་དབྱེ་བ། སེམས་གང་གི་འཁོར་བ་
སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་པ། འདྲ་མཚུངས་ཀྱི་ཁྱད་འབྱེད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ལ་ལྔ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ། དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ས་
མང་པོ་བ། མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་ཅུའི་ས་པ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི།) གང་དག་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བ་དེ་དག་གྲང་གང་ཞེ་ན།

ཆོར་དང་སེམས་པ་འདུ་གེས་དང་། འདུན་དང་རེག་དང་སློ་གྲོས་དང་།།

ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ།། ༡༥

ཆོས་བརྒྱ་པོ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོག་ས་པར་འབྱུང་ངོ་
ཞེས་གྲག་གོ་ཡོ། །དེ་ལ་ཆོར་བ་ནི་མྱོང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། བདེ་བ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་
དང་། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལྷག་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའོ། །སེམས་པ་ནི་སེམས་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པའོ། །འདུ་གེས་ནི་འདུས་ནས་གེས་པ་སྟེ། ཡུལ་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་
པའོ། །འདུན་པ་ནི་བྱེད་འདོད་པའོ། །རེག་པ་ནི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་གེས་པ་
འདུས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རེག་པའོ། །སློ་གྲོས་ནི་གེས་རབ་སྟེ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་
པའོ། །བྱན་པ་ནི་དམིགས་པ་མི་བརྟེན་པའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པའོ། །
མོས་པ་ནི་འདོད་པའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སེམས་རྟེན་ཅིག་པ་ཉིད་ངོ་། །སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་ཐུ་བས་དེ་ནི་རེ་ཞིག་རྒྱུན་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་གཙང་
པར་དག་འཕེལ་སྐྱོད་ཅིག་མ་དག་ལ་ལྟ་སྟོན་གྲང་ཅི་དགོས། རེ་ཞིག་སྤྱན་ར་སོགས་པ་
གཟུགས་ཅན་རྣམས་ ...ཡང་པོ་མང་པོ་ལ་དེག་གི་རོའི་ཁྱད་ར་ - དང་ད་པོས་གཟུང་ ༡༥ ུ

བ་རྒྱམས་པེས་པར་གཟུང་བར་དཀའ་ན། ཚུམ་གང་དག་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་ནིང་སྒོས་
གཟུང་བར་བྱ་བ་རྒྱམས་ལྟ་སྒོས་ཀྱང་ཅི་དགོས།

(གཉིས་པ་དགེ་བའི་ས་མང་ནི།) འདི་དག་ལ་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་ཡོད་པས་འདི་དག་
ནི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་དག་ཡིན་ཏེ། གང་དག་དགེ་བའི་སེམས་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བའོ།
དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན།

དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས། །བདར་སྒྲོམས་ངོ་ཚ་ཤེས་ཁེལ་ཡོད།།

རྩ་བ་གཉིས་རྒྱམ་མི་འཆོད་དང། །བརྩོན་འགྲུས་རྟག་ཏུ་དགེ་ལས་འབྱུང་།། ༡༥

ཚུམ་འདི་དག་ནི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་དད་པ་ནི་སེམས་དང་
བའོ། །གཞན་དག་ནི་བདེན་པ་དང་དཀོན་མཆོག་དང་ལས་དང་འབྲས་སུ་རྒྱམས་ལ་
མཛོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཟེར་ངོ་། །བག་ཡོད་པ་ནི་དགེ་བའི་ཚུམ་རྒྱམས་བསྒོམ་
པའོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་པ་བསྒོམ་པ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་དེ་ལ་གཅེས་སུ་
འཛིན་པ་ནི་དག་ཡིན་པའོ། །སྒྲེ་བ་གཞན་དག་གི་མདོ་ལས་ནི། སེམས་ཀྱན་ཏུ་བསྤྱང་
བའོ་ཞེས་འདོན་ཏོ། །ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ནི་དོ་།

མདོ་ལས། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་གསུངས་
པ་ནི་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་རི་ལྟར་
ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་རུང་བར་འབྱུང་ཞེ་ན། འོ་ན་དེར་ནི་ལུས་ལས་སུ་རུང་བ་ཁོ་ན་
ལ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།

དེ་རི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དག་མཐུན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་ལས་སུ་རུང་བ་དེ་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་འདྲེན་
པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་ལར་སྤྱང་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྤྱིས་པ་ཡོད་དེ། དབེར་ན་
བརྩོན་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དགའ་བ་དང་དགའ་བའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཚུམ་རྒྱམས་དགའ་བ་ཡང་

དག་བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་དང་ཁོང་ཁོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཞི་ད་
 སེམས་གྱི་རྒྱིབ་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་རྩོལ་བ་རྣམས་
 ཤེས་རབ་གྱི་ཐུང་པོར་གསུངས་པ་དག་ལྟ་བུ་སྟེ། རྟོག་པ་དང་རྩོལ་བ་དག་ཤེས་རབ་གྱི་
 རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱ་འཐོབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཤིན་
 ཏུ་སྤངས་པ་ཡང་བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་ཅས་
 བྱ་བའི་རྒྱ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བཏང་སྟོམས་ནི་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སེམས་
 ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ།

ད་ནི་རི་ལྟར་ན་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་རྩོལ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་འབྱུང་།
 རྩོལ་བ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་བཏང་སྟོམས་ཀྱང་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རུང་བར་འགྱུར་ཞེ་
 བ། འདི་དག་གི་བྱེ་བྲག་ནི་ཤེས་པར་དཀའ་ཞེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཤེས་པར་དཀའ་
 བ་ཡང་ཤེས་པ་ནི་ཡོད་ཀྱི། གང་འགལ་བཞིན་དུ་ཡང་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་
 ཤེས་པར་དཀའོ། རྩོལ་བ་ཡང་གཞན་དུ་འབྱུང་ལ། རྩོལ་བ་མེད་པ་ཡང་གཞན་དུ་འབྱུང་
 རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འོ་ན་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་
 དམིགས་པ་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ལས་འདི་ལྟ་བུའི་རིགས་གཞན་ཡང་འབྱུང་བར་
 འགྱུར་བས་ངང་རྩལ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདི་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །རྩོམ་ཤེས་པ་དང་ཁྱེལ་
 ཡོད་པ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

རྩ་བ་གཉིས་ནི་དག་པའི་རྩ་བ་གཉིས་པོ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དག་
 ཡིན་ནོ། །གཏི་མུག་མེད་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། ཤེས་
 རབ་ནི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་པས་འདི་དག་པའི་ས་མང་པོ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ནི་མི་བརྟོག་
 རོ། །རྣམ་པར་མི་འཆོབ་ནི་རྣམ་པར་ཐོ་མི་འཚམས་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་སེམས་མངོན་
 པར་སྟོབ་པའོ། །དག་པའི་ས་མང་པོ་པ་རྣམས་བཤད་ཟིན་ཏོ།

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ས་མང་ནི། ས་མང་པོ་ནི་ས་མང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་
ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་ཡོད་པས། འདི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་དག་
ཡིན་ཏེ། ཆོས་གང་དག་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེན།

རྫོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། མ་དད་བ་དང་མྱུགས་དང་རྟོན།
ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་།

དེ་ལ་རྫོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་རིག་པ་སྟེ། མི་ཤེས་པ་དང་མིག་སེལ་བའོ། །བག་མེད་
པ་ནི་དག་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་བསྟོམ་པ་སྟེ། བསྟོམ་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་
སོ། །ལེ་ལོ་ནི་སེམས་མངོན་པར་མི་སྟོབ་པ་སྟེ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
སོ། །མ་དད་པ་ནི་སེམས་མ་དད་པ་སྟེ། དད་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །མྱུགས་པ་གང་
ཞེན། ལུས་ལྗིད་ཀྱི་དང་། སེམས་ལྗིད་ཀྱི་དང་། ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དང་།
སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །

ཆོས་མངོན་པ་ལས་ལུས་ཀྱི་མྱུགས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་མྱུགས་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་
ལྟར་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལུས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་ཞེན། ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་ནི་ལྟ་བ་བཞིན་
ནོ། །རྟོན་པ་ནི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞེས་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱུག་པོ་འདི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་
པའི་ས་མང་པོ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་མངོན་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་བརྩུ་བོ་འདི་དག་མ་ཡིན་ནམ། དེ་
ལས་མྱུགས་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། མ་དད་བ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བརྟེན་ངས་པ་དང་། སེམས་
རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟུལ་བཞིན་མ་ཡིན་
པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་དང་། རྟོན་པ་དང་། བག་མེད་པའོ་ཞེས་འབྱུང་
ངོ་ཞེན། འབྱུར་བ་ཤེས་པ་ནི་ལྟ་རྣམས་དགའ་བ་ཡིན་གྱི། འདོད་པ་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་

ནོ། །འདི་ལ་འདོད་པ་གང་ཡིན་ཞེན། བརྟེན་ངས་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། ཤེས་
བཞེན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་བཞེན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་
རྣམས་ནི་ས་མང་པོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། །དཔེར་ན་གཏི་མུག་མེད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞེན་
ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་དག་བའི་ས་མང་པོ་བར་ངེས་པར་མ་བཟུང་བ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་ས་
མང་པོ་བ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ངེས་པར་མི་བཟུང་སྟེ། དུན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཁོ་ན་བརྟེན་
ངས་པ་ཡིན་ལ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཁོ་ན་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་གང་དག་ས་མང་པོ་བ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་ཡང་
ཡིན་ནམ་ཞེན། སྤྱབ་ཞེ་སྟེ། སྤྱད་པོ་ནི་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་དང་།
འདུན་པ་དང་། རེག་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། མ་རེག་པ་དང་།
ཚོད་པ་དང་། བག་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་དུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལྟ་
རྟེན་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །བཞི་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའི་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །ཁ་
ཅིག་ནི་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ལོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་གཞན་དུ་འདོད་དེ། དེ་དག་
གི་སྤྱབ་ཞེ་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱགས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་
པར་ལྟན་པར་འདོད་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་དག་རྒྱུ་མ་བཏོན་པ་སྤྱེ་ཞིག་གིས་
ཉེས། འདི་རྒྱད་དུ་གཏོན་པར་བྱ་བ་ནི་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་མཐུན་པའི་བྱིར་མ་
བཏོན་ཏེ། རྒྱགས་པ་སྦྱོད་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གིན་རྒྱུར་དུ་སྦྱོད་པར་འགྱུར་ཀྱི་ཚོད་པ་
སྦྱོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་གྲག་གོ།

གང་ཞིག་ཚོད་པ་མི་སྦྱོད་ལ་རྒྱགས་པ་སྦྱོད་པ་ཡང་སྤྱེ་ཞིག་ཡོད། ཡང་ན་གང་ཞིག་
རྒྱགས་པ་མི་སྦྱོད་ལ་ཚོད་པ་སྦྱོད་པ་ཡང་སྤྱེ་ཞིག་ཡོད་དེ། འདི་དག་ནི་ནམ་དུ་ཡང་ལྟན་
ཅིག་སྦྱོད་པ་ཉིད་འདོར་བར་མི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གང་ཞིག་གང་ལ་ཤས་ཆེ་བ་དེ་
ནི་སྦྱོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་ས་ཆེན་པོ་བ་ནི་དུག་པོ་ཁོ་ནར་

འགྲུབ་པོ། །དེ་དག་གྲང་རྟག་རྟ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཁོན་ལ་འབྱུང་གི་གཞན་དུ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །(བཞི་པ་མི་དགེ་བའི་སྐུ་མང་ནི།)

མི་དགེ་ལ་ནི་ཁྲེལ་མེད་དང་། ༡༥ རོ་ཆ་མེད་པའོ་

རོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་རྟག་རྟ་འབྱུང་བས་ཚེས་འདི་
ཉིད་ནི་མི་དགེ་བའི་སྐུ་ཆེན་པོ་པ་དག་ཅེས་བྱའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་འོག་ནས་
འཆད་དོ། །(ལྔ་པ་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུ་འེམ་པ་བཤད་པ་ནི།)

ཁོན་པ་དང་། ཁོན་དུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི།

ཐུག་དོག་འཚོག་འཆབ་སེར་སྣ་དང་། རྒྱུ་དང་རྒྱལ་ས་དང་ནམ་འཛོམ་ནི། ༡༦

ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུ་འེམ་པ་རྣམས།

འདི་དག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུ་འེམ་པ་ཡོད་པས་འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དུ་འེམ་པ་
རྣམས་ཏེ། མ་རིག་པ་ཅན་དང་བསྐྱེམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྐུ་པ་ཁོན་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་ཉིད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དག་གི་ནང་ནས་སྟོན་
པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་བཤད་ཟིན་ཏོ།

རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་འགྱོད་པ་དང་གཉིད་ལ་སོགས་པ་མ་དེས་པ་གཞན་དག་གྲང་
ཡོད་པས། དེ་ལ་སེམས་གང་ཞིག་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དུ་ཞིག་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་
བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རེ་ཞིག་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། དགེ་བ་དང་མི་
དགེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མ་འདྲེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། ས་
བསྐྱིབས་པ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ།

གཉིས་པ་སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་པ་ལ་གཉིས། འདོད་སེམས་
གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་པ། ཁམས་གོང་ན་གང་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི།
དགེ་བའི་སེམས་གྱི། མི་དགེ་བའི་སེམས་གྱི། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འཁོར་དུ་གང་ཡོད་པ།
གཉིད་གསལ་བྱེད་དུ་སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྱིར་བཏང་དང་། དམིགས་བསལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི།)

དེ་ལ་རེ་ཞིག་འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་སེམས་ནི་ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་
བ་ཡིན་པས་དེའི་བྱིར་འདི་ལ།

འདོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་ནི།

རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་བྱིར། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་གཉིས། ༡༥

གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་སྟེ། ས་མང་པོ་བ་བཅུ་དང་། དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་བཅུ་
དང་། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པའོ། །གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ནི།)

ལ་ལ་དག་ཏུ་འགྱོད་པ་བསྟན།

དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འགྱོད་པ་མེད་པས་གང་ལ་ཡོད་པ་དེར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
སྒྲགས་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གསུམ་འབྱུང་ངོ་། །འགྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་
ཅེ་ན། ངན་པར་བྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འགྱོད་པའོ། །འདི་ནི་འགྱོད་པ་ལ་དམིགས་པའི་
ཆོས་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་ལ་འགྱོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་
རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་ལ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མི་སྤྱག་པ་ལ་དམིགས་པའི་མ་ཆགས་པ་
ལ་མི་སྤྱག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་གྲོང་ཐམས་ཅད་ལྟགས་སོ། །ཡུལ་
ཐམས་ཅད་ལྟགས་སོ་ཞེས་གནས་པ་སྟོན་པ་མཐོང་ལ། འགྱོད་པ་ཡང་ཡིད་ལ་གཅགས་
པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ན་འདི་ནི་འབྲས་ལྷ་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རིག་པ་འི་སྒྲིམ་ཆེད་དུ་ག་
པོ་འདི་དག་ནི་སྒྲོན་གྱི་ལས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འོ་ན་གང་མ་བྱས་པ་ལ་དམིགས་པ་དེ་རི་ལྟར་འགྱུར་པ་ཡིན་ཞེན། མ་བྱས་པ་ལ་བྱས་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། བདག་གིས་མ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མ་ལེགས་པ་བྱས་སོ་ཞེས་བྱ་
བ་ལྟ་བུའོ། །འགྱུར་པ་དགེ་བ་གང་ཞེན། དགེ་བ་མ་བྱས་པ་དང་མི་དགེ་བ་བྱས་པ་ནས་
གཏུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །བསྒྲོག་པ་ནི་འགྱུར་པ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་གཉི-
ས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གང་ཡོད་པ་ནི།**

མི་དགེ་བའི་སེམས་དང་། ལྟ་དང་ལྟན་ལ་འདེམ་ཉི་ཤུ་འབྱུང་།

མི་དགེ་བའི་སེམས་མ་འདྲེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་འབྱུང་
སྟེ། ས་མང་པོ་པ་བཅུ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་དུག་དང་། མི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་
ས་མང་པོ་པ་གཉིས་དང་། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པའོ། །མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་
གང་ལ་མ་རིག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་མེད་
པའོ། །མི་དགེ་བའི་སེམས་ལྟ་བུ་པ་དང་ལྟན་པ་ལ་ཡང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་སྟེ། མ་འདྲེས་པ་ལ་གང་
དག་འབྱུང་བ་ཁོ་ནའོ། །ལྟ་བ་ལྟག་པའི་ཕྱིར་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན།
མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ས་མང་པོ་པ་ཁོ་ནའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལ་མི་དགེ་བ་ལྟ་བུ་པ་དང་ལྟན་པ་ནི་གང་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བ་འཇམ། ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་
འཛིན་པ་འཇམ། ཚུལ་ཁྱིམས་དང་བརྟུལ་ཁྱུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡོད་པའོ། །

ཉོན་མོངས་བཞི་དང་ཁོ་སོགས་དང་། ༡༩ འགྱུར་པ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་གཅིག་

མི་དགེ་བའི་སེམས་འདོད་ཆགས་ཀྱང་རུང་། ཁོང་ཁོ་བ་ཡང་རུང་། ད་རྒྱལ་ཡང་རུང་།
ཐེ་ཚོམ་ཡང་རུང་། ཉོན་མོངས་པ་བཞི་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་

ཤུ་ཅུ་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དང་མ་འདྲེས་པར་བཤད་པ་ཉི་ཤུའོ། །ཁྱོ་བ་ལ་
སོགས་པ་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་
ལ་ཡང་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་དང་། ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དང་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་འབྱུང་ངོ་། །
འབྱོར་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡང་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། འབྱོར་པ་དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་
བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་མི་དགེ་བའི་སེམས་མ་འདྲེས་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་ལ་ཡང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་ལ་ནི་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་འབྱུང་ངོ་། །

(གསུམ་པ་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འཁོར་དུ་སེམས་ལུང་གང་ཡོད་པ་ལ་གཉིས།
བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དང་། མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འཁོར་དུ་གང་ཡོད་པའོ། །
དང་པོ་ནི།)

བསྐྱིབས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་

འདོད་པའི་ཁམས་ན་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ། །དེ་ལ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ། ས་དང་པོ་བ་བརྩ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་དུག་དང་།
རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པའོ། །ལྟ་བ་ནི་ལྷ་མ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དེ་ལྷག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས་པ་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འཁོར་དུ་གང་ཡོད་པ་ནི།)

ལུང་མ་བསྟན། །གཞན་ལ་བརྩ་གཉིས་དག་ཏུ་འདོད་།

བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ལས་གཞན་པ་ནི་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པའོ། །དེ་ལ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བརྩ་གཉིས་འབྱུང་བར་འདོད་དེ། ས་མང་པོ་བ་བརྩ་
དང་། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དག་གོ། ཉི་ཤེས་པ་དག་ནི། འབྱོར་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་
ཡང་འདོད་ལ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡང་ཡིད་བདེ་བ་དང་འབྲ་བར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་ཡང་

འདོད་དེ། དེ་དག་གི་ལྷན་ན་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་ལ་བརྩུག་སུམ་འབྱུང་
བར་འབྱུང་རོ། །(བཞི་པ་གཉིད་གསལ་བྱེད་དུ་སྦྱར་བ་ནི།)

གཉིད་ནི་ཀླན་ལ་མི་འགལ་གྱིར། ༡༠ གང་ལ་ཡོད་པ་དེས་བསྟན་ནོ།

གཉིད་ནི་དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རི་རྒྱན་
བཤད་པའི་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་བས། དེའི་ཕྱིར་གང་ལ་དེ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེས་
བསྟན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་ལ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་འབྱུང་བ་དེ་ལ་ནི་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་མོ། །
གང་ལ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་འབྱུང་བ་དེ་ལ་ནི་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་འཁོམས་བྱ་བ་དེ་ལ་སྟོན་པ་ལོ། །

(གཉིས་པ་ཁམས་གོང་མ་ན་སེམས་འབྱུང་གང་ཡོད་པ་ལ་གཉིས། བསམ་གཏན་ནང་
པོ་ན་དང་། གཉིས་པ་ཡན་ན་གང་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་གཞི་ཙམ་ཁྱད་
གཉིས་ན་གང་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་ན་གང་ཡོད་པ་ནི།)

གང་དེ་ལྷར་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེས་བར་བཤད་པ།

དེ་ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དགོ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད།

བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ནི་རི་རྒྱན་བཤད་པ་དེ་ལས་འགྲོད་པ་དང་གཉིད་དང་། གང་
ཡང་ཅུང་ཟད་མི་དགོ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། གཡོ་དང་སྦྱ་དང་རྒྱགས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཁྲོ་བ་ལ་
སྟོན་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་དག་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དེ།
གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་དང་འདྲའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་མེད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་
དག་ཁོ་ན་དང་།

(གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ན་གང་ཡོད་པ་ནི།)

རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན། ༡༡ །ན་མེད་དེ། ལྷག་མ་ནི་དེ་དང་འདྲའོ།

(གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ན་གང་ཡོད་པ་ནི།)

དེ་ཡི་གོང་ན་དབྱེད་པ་ཡང་།

བསམ་གཏན་བྱེད་པར་ཅན་ལས་གོང་མ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་།
གཟུགས་མེད་པ་དག་ན་ནི་རིག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། དབྱེད་པ་ཡང་མེད་དོ། །ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་
སྒྲིམ་ནི་གཡོ་དང་སྒྲུ་ཡང་མེད་དེ། ལྷག་མ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ། །ཚངས་པའི་བར་དུ་སྒྲུ་ཡོད་པར་
འབྱུང་གི། །འཁོར་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གོང་ན་ནི་མེད་དེ། དེ་ནི་རང་གི་འཁོར་གྱི་
ནང་དུ་དགོས་པ་རྟ་ཐུལ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་མ་ལུས་པར་གང་དུ་འགག་
པར་འགྱུར་ཞེས་དྲི་བ་དྲིས་པ་དང་། མི་ཤེས་པས་ཁོ་བོ་ནི་ཚངས་པ་འོ། །ཚངས་པ་ཆེན་
པོ་འོ། །དབང་བྱུག་གོ། །བྱེད་པ་པོ་འོ། །སྒྲུལ་པ་པོ་འོ། །འབྲིན་པར་བྱེད་པ་པོ་འོ། །འབྲིན་པ་
པོ་འོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཏམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱར་རོ། །ས་གང་ན་སེམས་
གང་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རི་སྟེད་ཅིག་འབྱུང་བ་དེ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།

(གསུམ་པ་འདྲ་མཚུངས་ཀྱི་བྱེད་འབྱེད་ལ་བཞི། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་ཀྱི་བྱེད་
པར། དག་འགྲུས་ཀྱི་བྱེད་པར། རྟོག་དབྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར། དར་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་ས་པའི་བྱེད་པར་
རོ། །དང་པོ་ནི།)

ད་ནི་གཞུང་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཁ་ཅིག་གི་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་འབྱུང་བ་བརྗོད་པར་བྱ་
སྟེ། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེན།

མ་གུས་རོ་ཆ་མེད་

ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་རྣམས་ལ་མ་གུས་པ་ཉིད་དེ། དཀྱར་བ་མེད་པ་ཉིད་
དང་། འཛིགས་པས་དབང་མི་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ནི་རོ་ཆ་མེད་པ་ཉིད་དེ་གུས་པའི་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་སོ།

——ཁྱེལ་མེད། །ཁ་ན་མ་ཐོ་འཛིགས་མི་ལྟ།

ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲད་པ་སྟེ། དེ་ལ་འཛིགས་པར་མི་ལྟ་བུ་བཞི་ཁྱེལ་མེད་པ་ལོ། །འདིར་འཛིགས་པ་ནི་མི་འདོད་པ་ལེ་འབྲས་སུ་སྟེ། འདི་ལས་འཛིགས་པར་འགྱུར་བ་ལེ་བྱེད་རོ། །འདི་རི་ལྟར་གྲེས་པར་བྱ། མི་འཛིགས་པར་ལྟ་བུ་འཛིགས་པར་མི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་འཛིགས་པར་མི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཡིན། དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མི་འཛིགས་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ནི་གྲེས་རབ་ཡིན་པར་གྲེས་པར་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་འཛིགས་པར་མི་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ནི་མ་རིག་པར་གྲེས་པར་འགྱུར་རོ། །ལྟ་བུ་ཡང་ལྟ་བུ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ་མི་ལྟ་བུ་ཡང་མི་ལྟ་བུ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཉི་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཁྱེལ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཞན་དག་ནི་ཅི། བདག་ལ་ལྟོས་ནས་ཉིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཛོམ་པ་ནི་རྩོམ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཁྱེལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་ལྟོས་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་རི་ལྟར་འགྱུར་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདག་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཅིག་ཅར་རོ་ཞེས་ནི་མི་ཟེར་རོ། །འོན་ཀྱང་མི་འཛོམ་པ་ཁ་ཅིག་བདག་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་འཇུག་པ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩོམ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་འཇུག་པ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁྱེལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱོག་པ་ནི་རྩོམ་གྲང་ཁྱེལ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རེ་ཞིག་རྟོག་པ་དང་པོ་ལྟར་ན་གྲུས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དེ། བཀྱར་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དང་། འཛིགས་པས་དབང་སྤྱར་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ནི་རྩོམ་གྲང་པ་ཡིན་ལ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དག་ལ་འཛིགས་པར་ལྟ་བུ་ཉིད་ནི་ཁྱེལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི་བདག་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དག་ལས་འཛོམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས་པ་དག་འགྲུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ལམས་གང་ན་གང་ཡོད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།)

དགའ་བ་དང་གུས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅི་ན། དགའ་དད་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་

ཏེ། དགའ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་
པའོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནི་སྤྲོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྲོད་ཆུང་མ་ལ་སོགས་པ་དག་
ལ་དགའ་བ་ལྟ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་དད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟོན་པ་དང་
སྒྲ་མ་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་རྣམས་ལ་དགའ་བ་ལྟ་སྟེ། །དད་པ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་མ་ཡིན་པ་
ཡང་ཡོད་དེ། སྟུག་བསྐྱེད་དང་ཀླན་འབྱུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་ལྟ་སྟེ།

དགའ་བ་ཡིན་ལ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དགའ་བ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལྟ་སྟེ།
གཉི་ག་ཡིན་པ་ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་ལྟ་སྟེ། །གཉི་ག་མ་ཡིན་
པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའོ། །གང་ཟག་དག་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་དགའ་བ་ཡིན་ལ་
གྲུས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤྲོད་ཆུང་མ་དང་། ལྟན་ཅིག་གནས་པ་དང་། ཉེ་གནས་དག་ལ་
དགའ་བ་ལྟ་སྟེ། །གྲུས་པ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྒྲ་མ་གཞན་དག་ལ་གྲུས་པ་ལྟ་
སྟེ། །གཉི་ག་ཡིན་པ་ནི་རང་གི་སྒྲ་མ་དག་ལ་གྲུས་པ་ལྟ་སྟེ། །དེ་གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་ནི་
རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའོ།

གཞན་དག་ན་རེ། དད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྟོན་དུ་
འགྲོ་བའི་དགའ་བ་ནི་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་ཉིད་དགའ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གྲུས་ཉིད་ངོ་ཚ་ཤེས། ༡༡

གྲུས་པ་ནི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཡིན་ཅོ། །གཞན་དག་ན་རེ། གྲུས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་བཀུར་བ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་འཛེམ་པ་ནི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གྲུས་པ་ཉིད་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

(གཉིས་པ་ཁམས་གང་ན་གང་ཡོད་བཞི།)

དེ་གཉིས་འདོད་དང་གཟུགས་དག་ན།

གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་དག་མེད་དོ། །དད་པ་དང་ངོ་ཚ་

ཤེས་པ་དག་གི་པའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དད་པ་
 བློ་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཚུལ་དག་དང་གང་ཟག་ལ་དད་པ་ཡིན་ལ། བརྟུར་བ་དང་བཅས་པ་
 ཉིད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ། དེ་ལ་གང་དག་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་
 པ་དེ་དག་དེ་ན་མེད་དེ། འདིར་ནི་དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་དེ་དག་ལ་བསམས་པ་ཡིན་ནོ།

(གསུམ་པ་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།) རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་དག་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་
 ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།

རྟོག་དང་དཔྱད་པ་ཅིང་ཞིབ་ཉིད།

གང་གི་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་འོ་ཞེས་འོག་ནས་འཆད་དེ། རྟོག་པ་ནི་སེམས་ཅིད་པའོ། །
 དཔྱད་པ་ནི་སེམས་ཞིབ་པའོ། །སེམས་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་ཇི་ལྟར་ལྟན་ཞེ་ན།

(ཁ་ཅིག་ན་ཟེ།) དཔེར་ན་མར་སར་རྒྱ་དག་གི་ནང་དུ་བོར་བ་སྟེང་ནས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་
 དག་གིས་རེག་ན་རྟ་ཅང་ཡང་མི་འབྱུག་ལ། རྟ་ཅང་ཡང་མི་འཇུ་བ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་
 ཀྱང་རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རྟ་ཅང་ཞིབ་པར་ཡང་མི་འབྱུར། རྟ་ཅང་ཅིང་
 བར་ཡང་མི་འབྱུར་ལ། དེ་ལ་གཉི་གའི་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་ནི་ཇི་ལྟར་ཉི་མ་དང་རྒྱ་མར་སར་འབྱུག་པ་ཉིད་དང་འཇུ་བ་ཉིད་དག་གི་རྒྱ་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་པ་ལྟར་རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་དག་ཀྱང་
 ཅིང་བ་དང་ཞིབ་པ་ཉིད་དག་གི་རྒྱ་མཚན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། ཅིང་བ་དང་ཞིབ་པ་ས་དང་
 རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོས་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་པས་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མའི་བར་དུ་རྟོག་པ་དང་།
 དཔྱད་པ་དག་ཡོད་པར་འབྱུར་རོ། ཅིང་བ་དང་ཞིབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་
 ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།

(གཞན་དག་ན་ཟེ།) མདོ་ལས་རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་དག་ནི་དག་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་
 ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། བརྟུགས་གིང་དཔྱད་ནས་ཚིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་ནི་

མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལ་རྩིང་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞིབ་
བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དབྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ངོ། །

གལ་ཏེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ལ་རྩིང་བ་ཡང་ཆོས་གཞན་ཡིན། ཞིབ་པ་ཡང་ཆོས་གཞན་
ཡིན་ན་འདི་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་བཞིན་དུ་རིགས་ཐ་
དད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་འགལ་བ་མེད་ངོ། །རིགས་གཅིག་པ་ནི་རྒྱང་རྒྱ་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཅིག་
ཅར་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་ངོ། །རིགས་ཐ་དད་པ་ཡང་ཡོད་ངོ། །

འོ་ན་ནི་དེ་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་བརྗོད་པར་ནི་དཀའ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱང་རྒྱ་
དང་ཆེན་པོའི་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བར་འབྱུར་ངོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་གསལ་བར་མི་འབྱུར་ཏེ།
རིགས་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱང་རྒྱ་དང་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ངོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། སེམས་གཅིག་ལ་རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་དག་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་
ཟེར་ངོ། །ད་ནི་འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ལག་ལྔ་པར་བཤད་ཅེན། ས་ལས་དེ་
ཡན་ལག་ལྔ་པར་བཤད་ཀྱི་སྒྲ་ད་ཅིག་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

(བཞི་པ་ད་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི།) ད་རྒྱལ་དང་། རྒྱགས་པ་དག་ལ་ཐ་
དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེན།

ད་རྒྱལ་ཁེངས་པ་རྒྱགས་པ་ནི། །རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་ཡི། ། ༡༩

སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའོ། །

པ་ལོ་ལ་པོ་ལས་གང་ཡང་རྒྱང་བའི་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོངས་སུ་བཏགས་ནས་སེམས་ཁེངས་
པ་ནི་ད་རྒྱལ་ཡོ། །རྒྱགས་པ་ནི་རང་གི་ཆོས་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་
གཏུགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། ཆང་ལས་སྒྲེས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱགས་པ་ཡང་འདྲོད་ཆགས་
ལས་སྒྲེས་པའི་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ངོ། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་
སེམས་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

(འཛིན་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་པ་ལྟན་པ་ལ་གཉིས། སེམས་གྱི་རྣམ་གྲངས་དང་། སེམས་
བྱུང་གི་འབྲ་མཚུངས་སོ། །དང་པོ་ནི།)

གསུང་རབ་ལས་འདི་དག་གིས་ཐ་སྟད་དུ་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་མིང་འདི་དག་
བརྗོད་དེ།

སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། འོན་གཅིག་

འབྲེད་པས་ན་སེམས་སོ། །ཤེས་པས་ན་ཡིད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་རྣམ་པར་
ཤེས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ཁམས་དག་གིས་བསགས་པས་ན་
སེམས་སོ། །དེ་ཉིད་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཡིད་དོ། །རྟེན་པར་གྱུར་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །

(གཉིས་པ་སེམས་བྱུང་གི་འབྲ་མཚུངས་ནི།) ཇི་ལྟར་སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་གཅིག་པ་དེ་བཞིན་དུ།

“སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། རྟེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཙས་དང་། ༡༥

མཚུངས་པར་ལྟན་པ་འདྲ་དོན་གཅིག་སྟེ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་ཉིད་
དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རྟེན་དང་བཙས་པ་དག་ཅིས་བྱའོ། །ཡུལ་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་
དམིགས་པ་དང་བཙས་པ་དག་གོ། །དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
གཙོད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་དང་བཙས་པ་དག་གོ། །མཉམ་པར་ལྟན་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་པར་
ལྟན་པ་དག་གོ། །རྣམ་པ་གང་དག་གིས་མཚུངས་པར་ལྟན་ཞེན།

“རྣམ་པ་ལྟ།

མཚུངས་པ་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་རྟེན་དང་། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། ཏུས་དང་། རྩས་
མཚུངས་པ་དག་གིས་མཚུངས་པར་ལྟན་ནོ། །རྩས་མཚུངས་པ་གང་ཞེན། ཇི་ལྟར་སེམས་

གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ཡིན་པ་ལོ། །སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྒྱས་པ་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་དག་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །
(གཉིས་པ་མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། ཆོས་གྱི་ཁྱད་
པར་གཞན་བསྟན་པས་མཐུག་བསྟུས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།)

མི་ལྡན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྣམས།

ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྐྱལ་མཉམ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འཐུག་དག་དང་། ༡༥

སྟོག་དང་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་ནི། མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་།

འདུ་བྱེད་འདི་དག་ནི་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། གཟུགས་གྱི་
རང་བཞིན་ཡང་མ་ཡིན་པས་སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཅེས་བྱའོ། །

(གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བདུན། ཐོབ་མ་ཐོབ། སྐྱལ་མཉམ། འདུ་ཤེས་མེད་
པ། སྟོམས་འཐུག་སྟོག་ཁཚན་ཉིད། མིང་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། རོ་བོ་རོས་བསྐྱང་བ་དང་། དེ་གང་གི་ཡིན་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རེ་ཞེག

ཐོབ་པ་རྙེད་དང་ལྡན་པ་ལོ།

ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མ་ཐོབ་པ་དང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ལས་རྙེད་པ་དང་། ཐོབ་
ནས་ལྡན་པ་ལོ། །བསྟོག་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །

(གཉིས་པ་དེ་གང་གི་ཡིན་པ་ལ་གཉིས། སྦྱར་བཏང་། དམིགས་བསལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི།) ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་འདི་དག་གང་གི་ཡིན་ཞེན།

ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་སྟེ། ༡༦ གཏོགས་པ་རྣམས་གྱི་འོ-

གཞན་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་རྣམས་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དག་དང་ནི་འགལ་

ཡང་ལྡན་པ་མེད་དོ། །རྒྱད་དུ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་མི་
བསྐྱེད་པ་དག་དང་ནི་འགའ་ཡང་ལྡན་པ་མེད་དོ། །འདི་ནི་རེ་ཞིག་འདུས་མ་བྱས་དག་གི་
ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །(གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ནི།)

འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་དག་ནི།

འགོག་གཉིས་ཀྱི།

སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་དང་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ནོ། །
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོས་མཛོན་པ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་སུ་ཞིག་ལྡན་ཞེན།
སྤྲོས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གྲགས་ལོ། །སོ་སོར་བརྟགས་རྣམས་
འགོག་པ་དང་ནི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་གནས་པ་མ་
གཏོགས་པ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སོ་སོའི་སྤྱོད་པ་ཅིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ནམ་མཁའ་
དང་ནི་འགའ་ཡང་ལྡན་པ་མེད་དེ། དེ་བས་ན་འདི་ལ་ཐོབ་པ་མེད་དེ། གང་ལ་ཐོབ་པ་མེད་
པ་དེ་ལ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་
བ་རྫས་གཞན་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གང་ལས། སྤྲོས་པ་མདོ་ལས་ཏེ། མདོ་
ལས་དེ་མི་སྒྲོབ་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་པའི་དག་བསྐྱེད་ཅིང་སོ་སོར་ཐོབ་པ་ལས་ཀྱན་ཏུ་ལྡན་པས་
ན་ཡན་ལག་ལྡན་པར་སྤངས་པའི་འཕགས་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་ནི་དེས་ནི་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྤྱོན་པ་དག་དང་སེམས་ཅན་གཞན་དག་དང་ཡང་
ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། མདོ་ལས་དག་སྒོར་དག་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་
པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་ལྡན་པ་ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ནི་དབང་བ་
དེ་ཉིད་ལ་ལྡན་པའི་སྒྱར་གསུངས་ཏེ། དེ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དག་ལ་དབང་ཉིད་དགའ་
དགྲར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡན་པ་དེར་ནི་དབང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞན་དུ་ནི་རྫས་གཞན་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་མི་རུང་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། མི་རུང་བ་འདི་

དག་ཡོད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རམ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་
སྤང་ལ་སོགས་པ་ལྟར་འདིའི་རང་གི་ངོ་པོ་ཡང་མི་སྤང་ལ། མིག་དང་ན་བ་ལ་སོགས་པ་
ལྟར་བྱ་བ་ཡང་མི་སྤང་བ་དེའི་ཕྱིར་ཇུས་ཀྱི་ཆོས་མི་བྲིད་པས་མི་རུང་ངོ་།

གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ལ་ཐོབ་པའོ་ཞེས་བྱའོ་ཞེན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མ་ཡིན་
པར་འགྱུར་རོ། ཆོས་གང་དག་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་དང་། གང་དག་ས་འཕོས་པ་དང་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་བཏང་སྟོམས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཇི་ལྟར་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་ལྷན་
ཅིག་སྒྲེས་པའི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ལྷན་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེའི་ཆོས་སྒྲེ་བ་འཇམ། སྒྲེ་བའི་སྒྲེ་བ་ཅི་ཞེག་
བྱེད་པར་འགྱུར། འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུང་བྱ་དང་
འབྱིང་དང་ཆེན་པོ་སྒྲེ་བའི་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐོབ་པ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འོན་ཏེ་དེ་ལས་དེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལས་དེ་དག་སྒྲེ་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཐོབ་པ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། །ཐོབ་པ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྐད་
དུ་སྒྲ་ཟེར། འོན་ཅི་ཞེན། རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་པ་མེད་ན་འཛིག་རྟེན་
པའི་ཡིད་དང་ལྷན་པའི་འཕགས་པ་དང་། སོ་སའི་སྒྲེ་བོ་རྣམས་ལ་འདི་དག་ནི་འཕགས་
པའོ། །འདི་དག་ནི་སོ་སའི་སྒྲེ་བོའོ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་སྤངས་པ་དང་མ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་འགྱུར་བར་འོས་སོ།

འདི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའོ། །འདི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པའོ་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ཉིད་དུ་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཐོབ་པ་ཡོད་ན་ནི་དེ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་ལས་འདི་ཡང་
འགྱུར་བོ། །འདི་ནི་རྟེན་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས་འགྱུར་པར་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
གནས་དེ་ནི་མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་མཐུས་ཇི་ལྟར་དེ་དག་གིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡང་འབྱུང་བར་མི་རུས་པ་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུ་
མེས་ཆོག་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ས་པོན་དུ་མ་གྱུར་པ་འཇམ། འཛིག་རྟེན་པའི་
ལམ་གྱི་ས་པོན་གྱི་དངོས་པོ་ཉམས་པར་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། བསྟོག་

པ་ནི་མ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པས་གང་མ་སྤངས་པ་དེ་དང་མི་ལྡན། གང་སྤངས་པ་དེ་དང་ནི་མི་
ལྡན་ནོ་ཞེས་གདགས་སོ།།

དགེ་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མ་འབད་པར་སྐྱེ་བ་རྣམས་དང་། འབད་
དེ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཏེ། གང་དག་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མ་འབད་པར་སྐྱེ་བ་རྣམས་དང་ནི་རྟེན་དེ་དག་གི་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་ཉམས་
པར་མ་བྱས་པའི་བྱིར་ལྡན་ལ། ཉམས་པར་བྱས་པའི་བྱིར་མི་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བའི་
ཙ་བ་ཀྱུན་ཏུ་ཆད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལོག་པར་ལྟ་བུས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྒྱ་ལ་
དགེ་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་གཏན་དུ་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །གང་དག་འབད་དེ་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེས་པ་དེ་དག་དང་རྒྱུད་ལ་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་དབང་ཉིད་
ཐོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་བྱིར་འདིར་ས་བོན་ཁོན་ཙ་ནས་མ་བཏོན་
པ་དང་། ཉམས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། དབང་ཉིད་ཀྱི་དུས་ན་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་ནི་ལྡན་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཐོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞན་ནི་མེད་དོ། །ས་བོན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན།
འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་རྒྱུད་འགྱུར་བའི་བྱེ་བྲག་གི་མངོན་སུམ་མཐའ་བརྒྱད་པས་ལུས་
པའི་མིང་དང་གཟུགས་གང་ཡིན་པའོ། །འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན། རྒྱུད་གཞན་
ཉིད་དུ་འགྱུར་པའོ། །རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞིག་ཡིན། འདུ་བྱེད་དུས་གསུམ་པ་རྒྱ་
དང་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་རྣམས་སོ།།

གང་ལས་ཀགས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་པོ་དག་བསྒྲོམ་པའི་
རྒྱལ་བ་དང་མི་ལྡན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེར་ནི་ལྡན་པ་ཀགས་པ་དང་དུ་ཡེན་པ་འམ་མི་
སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྤྱིད་དུ་དེ་དང་དུ་ཡེན་པ་འམ་མི་སེལ་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་དེ་དག་བསྒྲོམ་པའི་
རྒྱལ་བ་དང་མི་ལྡན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྡན་པ་འདི་དང་དེ་འགོག་པ་མི་ལྡན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་བཏགས་པའི་ཚོས་ཡིན་གྱི་རྣམ་གྱི་ཚོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲུབ་ཆུ་མས་ན་རེ། གཉི་ག་རྩ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེན། འདི་ནི་ཁོ་པོ་ཅག་གིས་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

(གསུམ་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་གཉིས། ཐོབ་པའི་ཁྱད་ཆོས། མ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་
སོ། །དང་པོ་ལ་རྩལ་ རྩལ་གྱི་ཁྱད་པར། རོ་བོའི་ཁྱད་པར། ཁམས་གྱི་ཁྱད་པར། སྦྲོབ་མི་
སྦྲོབ་གྱི་ཁྱད་པར། སྦྲང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར། རྩལ་གྱི་ཁྱད་པར་དམིགས་གྱིས་བསལ་
བཤོ། །དང་པོ་ནི།)

ཐོབ་པ་དེ་ནི། རྩལ་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ།།

ཞེས་གྲག་སྟེ། ཆོས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ཡང་ཡོད། མ་འདས་པ་དང་
ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་རྩལ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སོ་
སོར་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །(གཉིས་པ་རོ་བོའི་ཁྱད་པར་ནི།)

དགེ་ལ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ལ་སོགས།།

དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་རྩལ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་
བྱ། དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་རྩལ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།
(གསུམ་པ་ཁམས་གྱིས་ཁྱད་པར་ནི།)

དེར་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་ཁམས་པ།། ༣༥

ཆོས་གང་དག།ཁམས་གང་རྩལ་གཏོགས་པ་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་རང་གི་ཁམས་པ་ཡིན་
ཏེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རིམ་པ་
བཞིན་རྩལ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པ་ཡིན་ནོ།།

མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི།།

ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཁམས་གསུམ་

པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་ལོ། །དེ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་ནི་ཁམས་
གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་
སྤྱད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། ཟག་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་འི་ཟག་པ་མེད་པ་
ཉིད་དོ། །དེ་ནི་མདོར་བསྡུས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །

(བཞི་བསྐྱོབ་མི་སྐྱོབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།) སྐྱོབ་པ་འི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་སྐྱོབ་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་ནོ། །མི་སྐྱོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མི་སྐྱོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྐྱོབ་
པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པས་དེ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ།

སྐྱོབ་དང་མི་སྐྱོབ་མིན་གྱི་གསུམ།

སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་འི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་
པ་འི་ཆོས་རྣམས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་སྐྱོབ་པ་ལ་སོགས་པ་འི་
བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རེ་ཞིག་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། སོ་སོར་
བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་དང་། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་སོ་སོར་བརྟགས་
པས་འགོག་པ་འི་ཐོབ་པ་ནི་སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྐྱོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་སྐྱོབ་
པ་འི་ལམ་གྱི་ས་ཐོབ་པ་འི་ནི་སྐྱོབ་པ་ལོ། །མི་སྐྱོབ་པ་འི་ལམ་གྱི་ས་ཐོབ་པ་འི་ནི་མི་སྐྱོབ་པ་ལོ། །

(ལྔ་བ་སྤང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།) མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་
རྣམས་ནི་ཐོབ་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་བས་དང་བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ། །སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པས་དེ་བསྟན་པར་བྱ་བ་སྟེ།

སྤང་བྱ་མིན་པ་འི་རྣམ་གཞིས་འདོད།

སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་འི་ཆོས་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ལས་སོ་སོར་
བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་དང་། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་སོ་སོར་བརྟགས་

པས་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་ནི་བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་
ཐོབ་པའི་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་སྟེ་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ།།

རྒྱལ་བ་རྒྱལ་གྱི་ཁྱད་པར་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ལ་གསུམ། མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་དམིགས་བསལ། བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི། དགེ་མི་དགེ་འོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱལ་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་སྒྱིར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དམིགས་གྱིས་
བསྟན་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།

ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྟན་ཅིག་སྟེ། ༡༥

མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་རྒྱལ་བསྟན་པ་རྣམས་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ལྟན་ཅིག་
སྟེ་བཞོན་སྟེ། སྤང་སྟེ་བ་ཡང་མེད་ལ་རྒྱལ་བྱིས་སྟེ་བ་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་དེ་དག་གི་ནི་
འདས་པ་རྣམས་གྱི་ཡང་འདས་པ་ཞོན་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་གྱི་བར་དུ་ཡང་ད་
ལྟར་བྱུང་བཞོན་ཡིན་འོ།།

ཅི་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་དེ་དང་འདྲ་འམ་ཞེན།

མངོན་ཤིས་སྒྲུལ་བ་མ་གཏོགས་པ།

ཐམས་ཅད་གྱི་དེ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། མངོན་པར་ཤིས་པ་ལུང་རྒྱལ་བསྟན་པ་གཉིས་དང་།
སྒྲུལ་པའི་སེམས་མ་གཏོགས་པའོ། །དེ་དག་ནི་སྒྱོར་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་འགྲུབ་པས་སྟོབས་
དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་སྤང་དང་བྱིས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྟེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །བཟོའི་གནས་པ་ཁ་
ཅིག་དང་། སྟོད་ལམ་པ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་ཡང་འདོད་དོ།།

(གཉིས་པ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དམིགས་བསལ་ནི།) ཅི་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་རྒྱལ་
མ་བསྟན་པ་ཞོན་འི་ཐོབ་པ་ལ་ལྟན་ཅིག་སྟེ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེན། སྒྲུལ་པ།

བསྐྱབས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་འདྲ་

གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བསྐྱབས་ལ་ལུང་རྒྱལ་བསྟན་པའི་ཐོབ་པ་ཡང་ལྟན་

ཅིག་སྒྲེ་བ་ཁོ་ན་སྟེ། ཚེན་པོས་ཀྱང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མི་སྒྲོ་བ་པས་སྒྲོ་བས་རྒྱང་
བས་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ།།

(གསུམ་པ་དགེ་མི་དགའི་དམིགས་པས་ལ་ནི།) རི་ལྟར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཚེས་
རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པའི་བྱེ་བྲག་འདི་ཡིན་པ་ལྟར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་
ཡང་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེན། སྒྲུལ་པ། ཡོད་དེ།

——འདྲོད་པ་ན། གཞུགས་ཀྱི་ལྷར་ནི་སྒྲེ་བ་མེད།།

འདྲོད་པ་ན་སྒྲོད་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷར་སྒྲེ་བ་མེད་
དོ། །ལྟན་ཅིག་སྒྲེ་བ་དང་། དུས་ཕྱིས་སྒྲེ་བ་ནི་ཡོད་དོ།།

(གཉིས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ལ། རོ་ཐོའི་ཁྱད་པར། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། འམས་
ཀྱི་ཁྱད་པར། མ་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་མེད་པ། ཉམས་རྩལ་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།)

ཅི་མ་ཐོབ་པ་ཡང་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་དམ། སྒྲུལ་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་
ཅི་ལྟ་བུ་ཞེན།

མ་ཐོབ་པ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན།། ༡༧

མ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

(གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།) དུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ནི།

འདས་མ་སྒྲེས་ཀྱི་དེ་རྣམ་གསུམ།།

ད་ལྟར་བྱུང་བའི་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་མེད་དོ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དག་
གི་ནི་དུས་གསུམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །(གསུམ་པ་འམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།)

འདྲོད་སྐྱོགས་གཏོགས་དང་དྲི་མེད་ཀྱི་འང་།།

རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་དེ། འདྲོད་པར་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་འདྲོད་པ་དང་

གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པར་
གཏོགས་པ་རྣམས་དང་། མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ།

(པལྱི་པ་མཐོབ་པ་ལ་ཟག་མེད་མེད་པ་ནི།) མ་ཐོབ་པ་ཟག་པ་མེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་
མེད་དེ། འདི་ལྟར།

ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། སྤྱོད་པ་འདོད་དོ་

བསྟན་བཅོས་ལས། སོ་སོའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་གང་ཞེན། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མ་
རྟོན་པའོ་ཞེས་འདོན་ཏེ། གལ་ཏེ་མ་རྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་སོ་སོའི་སྤྱོད་
པ་ཉིད་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་མི་འོས་སོ།

འཕགས་པའི་ཆོས་གང་དག་གི་མ་རྟོན་པ་ཡིན་ཞེན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། བྱང་
པར་མེད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་རྟོན་པ་མེད་པར་མ་རྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་དང་མི་
ལྟན་པའི་ཕྱིར་དང་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་རོ། །འོ་ན་ནི་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་
པ་གོས་སོ། །གཏོན་མི་དགོས་ཏེ། ཆོག་གཅིག་ལུ་དག་ཀྱང་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་རྩ་འབྱུང་བའོ། །རྒྱུ་ལ་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ།

གཞན་དག་ནི། ལྷག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་དེ་དག་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་
བ་རྣམས་ཀྱི་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་བཏང་བས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བར་
ཡང་མི་འབྱུང་ཏེ། དེ་དག་གི་མ་རྟོན་པ་གཏན་ཏུ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་
རིགས་གསུམ་པ་ཡིན་ན་གང་དག་གི་མ་རྟོན་པ་ཡིན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་ནི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་ཏུ་འབྱུང་རོ། །ལན་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ནི་འབད་པ་
དོན་མེད་པར་འབྱུང་བས་མདོ་སྟེ་པ་རྣམས་ཀྱི་རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་
སྟེ་པ་རྣམས་ཀྱི་རི་ལྟ་བུ་ཡིན། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ནི་སོ་སོའི་སྤྱོད་
པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ།

(ལྷ་པ་ཉམས་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ནི།) ཡང་མ་ཐོབ་པ་འདི་རི་ལྷ་ར་རྣམ་པར་ཉམས་པར་
འགྱུར་ཞེན། ཆོས་གང་གི་མ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི།

——དེ་ཐོབ་དང་། ༤༠ ས་འཕྲོས་ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འགྱུར་།

རེ་ཞིག་འདི་ལྷ་སྟེ། འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་མ་རྟེན་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་དེ། དེ་ནི་དེ་
རྟེན་པ་དང་ས་འཕྲོས་པ་ལས་རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དག་གི་ཡང་དེ་བཞིན་
དུ་སྐྱར་བར་བྱའོ། རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཐོབ་པ་དེ་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེ་
ཞིང་ཐོབ་པ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ཅི་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་དག་གི་ཡང་ཐོབ་པ་དང་། མ་
ཐོབ་པ་ཡོད་དམ། སྤྲུལ་པ། གཉི་གའི་ཡང་གཉི་ག་ཡོད་དོ། ཉེ་ལྷ་ན་ཐོབ་པ་རྣམས་སྐྱུག་
པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཡན་ཚུན་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པར་
ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། ཆོས་བདག་ཉིད་གཏོགས་པ་གསུམ་སྐྱེ་སྟེ། ཆོས་དེ་དང་། དེའི་ཐོབ་
པ་དང་། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པའོ། ཉེ་ལ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པས་ཆོས་དེ་དང་། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་
དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ལ། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པས་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་
བས་དེའི་ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྷ་ར་བྱས་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་དག་བའང་རུང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡང་རུང་
ཆོས་བདག་ཉིད་གཏོགས་པར་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་གསུམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་གི་རྗེས་
གྱི་ཐོབ་པ་ཡང་གསུམ་ཡིན་པས་དུག་ཏུ་འགྱུར་རོ། སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་ལ་ནི་སྐད་ཅིག་
མ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་སྐྱེས་པའི་རྗེས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དགུ་པོ་རྗེས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་
བཅས་པས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ།

དེ་ལྷ་ར་ཐོབ་པ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་སྟེལ་བའི་འགྲེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ན་ཐོག་ཆགས་
གཅིག་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་འདས་པ་དང་མ་འདས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པའི་དག་བའི་སྐད་ཅིག་མ་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་

དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བར་བཅས་པ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་གཏོགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་ཡས་པ་དག་སྟེ་བར་འགྱུར་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོའི་སྤྱད་
 ཀྱི་ལུས་ཀྱི་སྤྱད་ཅིག་མ་ལ་རྒྱས་མཐའ་ཡས་པ་ཅན་དག་འབྱུང་ངོ་། །ཀྱི་མ་འདི་ནི་ཐོབ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཐོགས་པ་མེད་པས་འདི་ལྟར་གོ་སྐབས་རྟེན་ཀྱི། དེ་
 ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྟོག་ཆགས་གཉིས་པའི་ནི་རྣམ་མཁའ་ལ་གོ་སྐབས་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ།

(གཉིས་པ་སྐལ་བ་མཉམ་ནི།) ཡང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེ་ན།

སྐལ་བ་མཉམ་སེམས་ཅན་འདྲ་བའོ།

སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་
 བཅོས་ལས་ནི་འདིའི་མིང་རིས་མཐུན་པ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་
 དང་། ཐ་དད་པ་སྟེ། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་དུ་སྐལ་
 བ་མཉམ་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་རེ་རེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ།

ཐ་དད་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ཁམས་དང་ས་དང་འགོ་བ་དང་། སྟེ་གནས་
 དང་། རིགས་དང་། ཐོ་དང་། མོ་དང་། དགེ་བསྟན་དང་། དགེ་སྦྱོང་དང་། སྟོབ་པ་དང་།
 མི་སྟོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ་སོར་ངེས་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ནི་
 སྤང་པོ་དང་སྟེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་སྟོན་ནས་སོ།

གལ་ཏེ་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱས་བྱུང་བར་མེད་པ་ཞིག་མེད་ན་ཕན་ཚུན་བྱུང་
 བར་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོ་འཇུག་
 པ་དང་། འདོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྟོ་དང་འདོགས་པ་དག་
 ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྟོར་བར་བྱའོ།

འཆི་འཕོ་བར་ཡང་འགྱུར་ཞིང་སྟེ་བར་ཡང་འགྱུར་ལ། སེམས་ཅན་ཀྱི་སྐལ་བ་མཉམ་པ་
 ཉིད་འདོར་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཐོབ་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྤྱ་བཞི་སྟེ། སྤྱ་

དང་པོ་ནི་གང་ནས་འཆི་འཕོ་བ་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་ནས། །གཉིས་པ་ནི་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་
སྟེ། དེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་འདོར་ཁིང་། །འཕགས་པའི་སྐལ་བ་མཉམ་
པ་ཉིད་འཕོ་བ་པོ། །གསུམ་པ་ནི་འགོ་བ་འཕོ་བ་ལས་སོ། །བཞི་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་
གཏོགས་པའོ།།

གལ་ཏེ་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པའི་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་གྲིག་ཡོད་ན་གོ་སོ་སོའི་
སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། མིའི་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ལས་ནི་མི་ཉིད་གུད་ན་བརྟག་ཏུ་མེད་
དོ། །འཛིག་རྟེན་གྱིས་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་མཐོང་
བ་ཉིད་ལ། །འདི་གེས་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་ཆོད་མོད་ཀྱི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
རིགས་ཐ་མི་དད་པ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་དོ། །དེ་ཡོད་དུ་ཆུག་ན་ཡང་དེ་ལས་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱེད།

གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདོད་དེ།
སྤྲུང་དང་། བས་དང་། མོན་སྒྲན་སྤུང་དང་། མོན་སྒྲན་གེུང་དང་། ཨ་མ་དང་། ཤིང་པ་
ན་ས་དང་། ལྷགས་དང་། གསེར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་རིགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ཀྱང་རི་ལྟར་བྱེ་བྲག་མེད་པར་སྐལ་བ་མཉམ་
པ་ཉིད་དུ་འདོགས་པར་བྱེད། དེ་ལྟ་ན་ནི་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་དག་གི་ཐུབ་པའི་མཐའ་ནི་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེས་ན་རྣམ་པ་མི་
འདྲ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་གེས་པ་མཚུངས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གཅིག་
ཡིན་ཡང་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་འདི་ནི་དེ་དག་གི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ།།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་ན་མེ། གལ་ཏེ་གསལ་བར་བྱས་ཀྱང་རུང་། གལ་ཏེ་གསལ་བར་
མ་བྱས་ཀྱང་རུང་སྟེ། མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྒྱལ་མི་རྣམས་རང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་འོང་
ན་ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

དེ་སྐད་གསུངས་མོད་ཀྱི་རྣམ་གཞན་ནོ་ཞེས་ནི་མ་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གང་

དག་ལ་མི་ལ་སོགས་པར་འདོགས་པའི་འདུ་བྱེད་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལོ་ནར་ཟད་དེ།
སྤྱ་ལུ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིལ་བ་མཉམ་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་སྐད་དུ་ནི་མི་བཟོད་དོ།

ཤམ་མ་བ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཚན་གཞི་དོས་བཟུང་བ།
འབྲས་བུ་བཞི་གང་ཡིན་པ། ས་གང་དུ་གཏོགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཡང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེན།

འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་འདུ་ཤེས། །མེད་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །

འགོག་པའོ་

འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྟེ་བ་དག་གི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
རྣམས་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམས་ཡིན་ཏེ། གང་
གིས་མ་འོངས་པའི་དུས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དུས་གཞན་གྱི་བར་དུ་
གྲུང་གི་ཁུ་འགོག་པ་བཞིན་དུ་འགོག་ཅིང་སྟེར་མི་སྟེར་བའོ།

ཤཉིས་པ་འབྲས་བུ་བཞི་གང་ཡིན་པ་ནི། དེ་ཡང་གཅིག་ཏུ།

རྣམ་སྟོན་

གང་གི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡིན་ནོ།
ཤམ་མ་བ་ས་གང་དུ་གཏོགས་པ་ནི། གང་དག་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་འཁོད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གང་ཞེན།

དེ་འབྲས་ཆེ།

གང་དག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཁ་ཅིག་འཁོད་པའི་ལྟ་དེ་
དག་ནི་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་བཞིན་ནོ། ཅི་དེ་

དག་ནམ་ཡང་འདྲ་ཤེས་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བའི་དུས་དང་འཆི་འཕོས་པའི་
 དུས་ན་འགྱུར་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་འདུག་སྟེ། འདྲ་
 ཤེས་སྐྱེས་ནས་གནས་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་དག་གྲང་ཡུན་
 རིང་པོར་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་ལས་སངས་པ་བཞིན་དུ་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་སྡོན་གྱི་སྦྱོམས་
 བར་འཇུག་པའི་འདྲ་བྱེད་ཡོངས་སུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡོན་མེད་པ་མ་བསགས་པའི་ཕྱིར་
 མདའ་འཕངས་པ་ཤུགས་ཟད་པ་དག་ས་ལ་ལྟུང་བ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་ཏེ། གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ནི་གདོན་མི་ཟ་
 བར་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོད་དེ། དཔེར་
 བ། དྲང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་སྐྱེ་བ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

(བཞི་བ་སྦྱོམས་འཇུག་གཉིས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རོ་པོ་སོ་སོར་བཤད། རྟེན་ཐུན་
 མོང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྦྱོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ། །
 འགོག་སྦྱོམས་ཀྱི་ངོ་བོ། །དང་པོ་ནི།)

ཡང་སྦྱོམས་འཇུག་དག་ཅེས་གང་བཤད་པ། སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་དག་གང་ཡིན་
 ཞེ་ན། འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་སྦྱོམས་པར་འཇུག་
 པའོ། །འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་བར་བཤད་པ།

དེ་བཞིན་འདྲ་ཤེས་མེད་སྦྱོམས་འཇུག།

འདྲ་ཤེས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་འམ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པས་
 འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་
 ཀྱི་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་ནི་དེ་ཙམ་ཞིག་མཐུན་པར་འདོན་ཏོ། །
 སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ནི།

བསམ་གཏན་ཐ་མར་

བསམ་གཏན་ཐ་མ་ནི་བཞི་བ་སྟེ་དེ་ནི་དེར་གཏོགས་པ་ཡིན་གྱིས་གཞན་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅེ་ན།

འབྱུང་འདོད་བས།

འདི་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་སེམས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཐར་པར་འདོད་བས་སྟོམས་པར་
འཇུག་གོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་
བྱ་བར་གྲུབ་པོ།

འདི་ནི་དགོ་བའོ་

འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་དགོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་
པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡུང་བོ་ལྟ་འགྲུབ་པའོ།
དེ་དགོ་བ་ཡིན་ཡང་།

སྟེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་ཉིད། ༥

སྟེས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མཐོང་བའི་ཆོས་དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་
མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་གིས་འདི་བསྐྱེད་
ནས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དེ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡང་བསྐྱེད་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསལ་གོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ཐོབ་པ་
ནི་ངེས་པ་ལ་མི་འཇུག་གོ།

དེ་ཡང་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་ཁོ་ནའི་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི།

འཕགས་པའི་མ་ཡིན་

འཕགས་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལ་རྣམ་པར་ལྟར་བའི་གནས་ལྟ་བུར་གཟིགས་པས་འདུ་ཤེས་

མེད་པའི་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་གི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་ཅན་དག་ནི་དེ་ལ་སྟོམས་
པར་འཇུག་གོ།

ཡང་ཅི་འཕགས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་ནས་བསམ་གཏན་བཞིན་དུ་འདི་འདས་
པ་དང་མ་འོངས་པ་དག་ཀྱང་འཐོབ་བམ་ཞེན། རེ་ཞིག་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་མི་འཐོབ་པོ་
ཅིའི་ཐུར་ཞེན། འདི་ནི་འདྲིས་པ་ཡིན་ཡང་མདོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པའི་ཐུར་དང་། སེམས་མེད་པ་བ་ཡིན་པའི་ཐུར་རོ།

དུས་གཅིག་འཐོབ།

དུས་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་སྟེ། མོ་མོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲ་
ལྟར་གྱི་དུས་པ་ཁོན་འཐོབ་པོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་ནི་རི་སྤྲོད་མི་གཏོང་
བ་དེ་སྤྲོད་དུ་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་ཡང་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་མེད་པ་བ་ཡིན་པའི་ཐུར་
མ་འོངས་པ་ནི་མི་འཐོབ་པོ།

(གཉིས་པ་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་ངོ་ཐོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་དམིགས་
བསམ་པ་དང་། འཕྲོས་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།) ད་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་
ན། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཇི་ལྟ་བུར།

འགོག་པ་ཞེས་བཤད་དེ་བཞིན་ཉིད།

དེ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་རྒྱུ་པ་གང་ཞིག་གཟུང་ཞེན། སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བ་རྒྱུས་འགོག་པའི་ཞེས་བྱ་བ་གཟུང་རོ།

འདིའི་བྱུང་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།

འདི་གནས་དོན་དུ་

ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་འདི་ལ་སྟོམས་པར་

འཇུག་གི་དེ་ལ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སྒོན་དུ་བཏང་བས་སོ། །ཡང་དེ་ནི་བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ཡིན་གྱི་འདི་ནི།

—སྒྲིབ་ཅེ་སྒྲིབ་།

འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲིབ་མཆེད་ཀྱི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།

འདི་ནི་དག་བཅོ་

དག་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ནོ། །དག་བ་ཡིན་ཡང་།

—གཉིས་སུ་མྱུང་འགྱུར་དང་། ༤༩ མ་ངེས་

སྒྲིབ་སུ་མྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱུང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དུས་
གཉིས་སུ་མྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གལ་
ཏེ་འདིར་ཡོངས་སུ་མྱུང་ན་ལས་འདའ་བར་བྱེད་ན་རྣམ་ཡང་རྣམ་པར་མི་སྒྲིན་པ་ཁོ་ནར་
འགྱུར་རོ། །དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་སྒྲིབ་པའི་ཅེ་མའི་ཕྱང་པོ་བཞི་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་གཅིག་ཏུ་འཕགས་པའི་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འགོག་པའི་སྒྲོམས་པར་
འཇུག་པ་སྒྲིབ་མི་རུས་ཏེ། ཆད་བས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲོབས་
ཀྱིས་བསྒྲིབ་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་དེ་ལ་མོས་
པའི་ཕྱིར་རོ།

འཕགས་པའི་ཡང་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་
ན་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། **སྒྲིབ་པས་འཐོབ།** །འདི་ནི་སྒྲིབ་པས་འཐོབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས།
འདས་པ་ཡང་མི་འཐོབ་ལ་མ་འོངས་པ་ཡང་མི་འཐོབ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་
འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

(གཉིས་པ་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་དམིགས་བསལ་ནི།) ཅི་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡང་སྦྱར་བ་
ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྒྲིམ་པ། མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

ཐུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ།

སངས་རྒྱུས་བཙམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འདི་ཟད་པ་མཐུན་པ་དང་དུས་མཉམ་
དུ་བརྟེན་སོ། །སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
དེ། དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་འབྱོར་བ་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ནི་བཞེད་པ་ཙམ་ལ་
རག་ལུས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུ་ཐམས་ན་དེ་དག་གི་ཐམས་ཅད་ནི། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་
བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །

ད་ནི་ཡང་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མ་བསྐྱེད་ན་ཟད་
པ་མཐུན་པའི་དུས་སུ་གཉི་གའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་རི་ལྟ་འགྲུབ་ཅེ་ན། འགྲུབ་སྟེ་
བསྐྱེད་ཟེན་བ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་མངའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

(གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ནི།) རུབ་ཕྱོགས་པ་དག་ན་རེ། དེ་ནི་དང་པོ་ཁོ་ནར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སྟོབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་འདི་ཅིའི་
ཕྱིར་མི་འདོད་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་ན་གནས་བརྟན་ཉེ་བསྐྱུངས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཚིག་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པ་མཐུན་པ་སྐྱེད་པར་
མཛོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བ་འདི་ཆད་མར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

དང་པོར་མ་ཡིན་

ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

སྐྱད་ཅིག་མ། ལུམ་རྩ་ཙུ་ཙུ་བཞིས་འཐོབ་ཕྱིར་རོ། ༧

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་ལུམ་རྩ་ཙུ་ཙུ་བཞིས་བྱང་ཆུབ་རྗེས་སུ་

འཛོལ་བ་སྟེ། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ན་བཅུ་དྲུག་དང་། སྲིད་པའི་ཕྱི་མོའི་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དགུ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ན་བར་ཆད་མེད་པ་
 དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་དགུ་སྟེ། བའི་ཕྱིར་བཅོ་བརྒྱད་དེ། དེ་དག་ནི་སྤྲུལ་ཅུ་ཅ་
 བཞིར་འབྱུར་རོ། །ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་ངེས་པ་ལ་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར་ས་འོག་མ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཡང་སྤྱང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
 དེའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་འདིར་མི་འདྲ་བའི་སེམས་མི་སྲིད་པས་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་
 པ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གྲག་གོ།

གལ་ཏེ་བར་སྐབས་སུ་མི་འདྲ་བའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་ན་ཅིར་འབྱུར་ཞེ་ན། བསམ་
 པ་ལྡང་བ་ཅན་དུ་འབྱུར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་བསམ་པ་མི་ལྡང་བ་ཅན་
 ཡིན་ནོ། །

ཉི་འོག་པ་རྣམས་ན་ེ། བསམ་པ་མི་ལྡང་བ་ཅན་ཡིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། ཟག་པ་མེད་
 པའི་ལམ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཟག་པ་ཟད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་རེ་ཞིག་
 སྒྲིལ་མོ་གྲུང་མི་གཞིག་གོ་སྟམ་པའི་བསམ་པ་འདི་མི་ལྡང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟན་གཅིག་ཁོ་ན་
 ལ་དོན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྲ་མ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བེ་བརྗོད་དོ། །

(གཉིས་པ་རྟེན་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ་ནི།) སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
 པའི་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི།

གཉིས་ཀྱི་འདོད་དང་གཞུགས་རྟེན་ཅན་།

འདྲ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཡང་འདོད་པའི་
 ཁམས་དང་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྦྱེད་དོ། །

གང་དག་འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་མི་འདོད་པ་

དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཚུམ་མཛོན་པའི་གཞུང་ག་ཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཡིན་ལ། སྲིད་པ་དེ་རྣམས་
 དང་འབྲིད་པ་ཅན་སྣ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། ག་ཟུགས་ན་སྲོད་པའི་སེམས་
 ཅན་ལྟ་འདྲ་ཤེས་ཅན་སེམས་མི་འདྲ་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་དང་། འདྲ་ཤེས་མེད་པའི་
 སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་
 རྣམས་དང་། ལྟ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་
 པའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་དང་འགལ་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་གཉི་ག་ཡང་འདོད་པ་དང་ག་ཟུགས་
 ལ་བརྟེན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་བྱད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དོ།

འགོག་པ་དང་ཐོར་མེད་ནང་དུ།

འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་དུ་མི་དག་གི་ནང་དུ་སྦྱེད་དོ། །ཕྱིས་
 བྱི་སྣ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དག་གིས་ག་ཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ཡང་སྦྱེད་དོ། །ཅི་འདི་ལས་
 གྲང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྟུམ་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འཆར་བྱེད་ཀྱི་
 མདོ་ལས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་དག་འདི་ན་དགེ་སྟོང་རྩལ་བྲིམས་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡང་ཡིན།
 ཉིང་ངེ་འཛིན་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡང་ཡིན། ཤེས་རབ་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་
 བྱི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ལྡང་བའི་
 གནས་དེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་རྩ་ཤེས་སོ། །

དེ་ནི་མཐོང་བའི་ཚུམ་ཁོ་ན་ལ་དང་པོ་ཉིད་དུ་ཀྱན་ཤེས་པ་ཐོབ་པར་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་
 འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆོ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་ལུས་ཞིག་ནས་གྲང་ཁམ་གྱི་ཟས་ཟ་བའི་ལྟ་ལས་འདས་
 ཏེ། ཡིད་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་ལེ་ལུས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་རྩ་སྦྱེ་བར་འབྱུང་རོ། །དེ་དེར་སྦྱེས་
 རྣམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ལྡང་
 བའི་གནས་དེ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་རྩ་ཤེས་སོ་ཞེས་
 འབྱུང་བ་དང་འགལ་ལོ།

དེར་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཡིད་ལས་བྱང་བའི་ལུས་ཅན་གྱི་ལྷ་ནི་གཟུགས་ན་
 སྦྱོད་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འདི་ནི་སྤྲིད་པའི་ཅེ་མོ་པ་ཡིན་ན་དེ་རི་
 ལྷར་དེ་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། རྩེ་པ་གཞན་
 དག་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ཡང་ཡིན་པར་འདོད་
 པ་དེ་དག་གི་ལྷར་ན་འདི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཡང་འགྲུབ་པ་འདྲ་མོད་ཀྱི།
 འདི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མི་འགྲུབ་པོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ། མདོ་ལས། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་དེ་ངེས་པ་ཡིན་ན་རི་ལྷར་ཐོད་ཀྱལ་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན།
 འདི་ནི་ཚུམ་པ་དང་པོ་པ་ལས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དགའ་མགུའི་དབང་ཐོབ་པ་དག་ཡིན་ན་ནི་
 རྣམ་པར་ཀྱལ་ཏེ་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ།

དེ་ལྷར་ན་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འདི་གཉིས་ནི་ས་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བསམ་
 གཏན་བཞི་པ་དང་སྤྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྦྱོར་བ་ལས་ཀྱང་ངེས་པར་
 འབྱུང་བ་དང་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྡོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། རྒྱད་ལས་ཀྱང་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་དང་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། འབྲས་ལུ་
 ལས་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་སྤྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་འབྲས་ལུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྦྱོང་བར་
 འགྱུར་བ་ལས་ཀྱང་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བར་ངེས་པ་དང་གཉི་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གྲང་པོ་
 སྦྱེད་པ་ལས་ཀྱང་ཁམས་གཉིས་དང་མའི་ནང་དུ་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་འགོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་
 འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པའི་སྟོམས་
 པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པས་དེ་དག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་
 སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཤེས་མོད་ཀྱི་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་བཞིན་ནོ།

དེ་ནི་ཇི་ལྟར་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པའི་སེམས་ལས་ཡང་སེམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
 ཞེན། **ཕྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་རྣམས་ནི།** འདས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་
 རྒྱུན་དུ་འདོད་དེ། **སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་གཤན་དག་ན་རེ་ནི།** རེ་ཞིག་གཟུགས་མེད་པར་
 སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་འགགས་ནས་རིང་དུ་ལོན་ན་ཡང་གཟུགས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེན། དེ་
 བེ་སེམས་ཁོན་ལས་སྐྱེའི་གཟུགས་ལས་ནི་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་དབང་པོ་དང་
 བཅས་པའི་ལུས་འདི་ཁོན་ལས་སྐྱེའི་སེམས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་དང་
 དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་གཉིས་ནི་ཡན་ཚུན་ས་པོན་ཅན་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

བརྩམ་པ་དབྱིག་པ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་དྲིས་པ་ལས། འདི་ནི་གང་གི་ལྟར་ན་འགོག་
 པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་མེད་པ་པ་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཁོ་པོ་ནི་འགོག་
 པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

བརྩམ་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ན་རེ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ཡོད་ན་གསུམ་འདུས་པ་ལས་རེག་པ། རེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་
 དང་སེམས་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་དག་ཀྱང་འགག་
 པར་མི་འགྱུར་རོ། ཁོན་ཏེ་ཚོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྟེང་པ་ཞེས་གསུངས་མོད་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་
 ལ་ཚོར་བ་ཡོད་བཞིན་དུ་སྟེང་པ་མི་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རེག་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་
 པ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེན། ཟུང་བར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་
 རེག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེང་པ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། ཚོར་བ་
 སྐྱེས་པ་ལ་རེག་པ་ནི་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་མ་བྱས་པས་འདི་ནི་མི་འདུའོ། དེ་ལྟ་བུས་ན་**ཕྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་
 པ་རྣམས་ནི་**འགོག་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་སེམས་མེད་པ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཇི་ལྟར་སེམས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་
 མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལ་
 སྒྲོམས་པར་འཇུག་ཅིང་འཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ན་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ལོ།

ཡང་ཅི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འདི་དག་རྫས་སུ་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་བཏགས་པར་ཡོད་ཅི་
ན། སེམས་སྒྲེ་བ་ལ་བགེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྫས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མ་ཡིན་ཏེ།
སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཁོ་ན་དེ་ལ་བགེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོམས་པར་འཇུག་
པའི་སེམས་ཁོ་ན་དེ་དང་འགལ་བའི་རྟེན་སྒྲེད་པའི་ཕྱིར་གང་གིས་ན་དུས་གཞན་གྱི་བར་
དུ་སེམས་མི་འཇུག་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་དང་འགལ་བར་སྒྲེ་སྟེ།
དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །མི་འཇུག་པ་ཙམ་སྟེ་ཡང་སྟོན་མ་བྱུང་བ་
དང་ཕྱིས་ལངས་པ་ལ་མེད་པ་ཡིན་པས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འདི་ནི་འདུས་བྱས་སུ་
བཏགས་སོ། །

ཡང་ན་རྟེན་ཉིད་དེ་ལྟར་མཉམ་པར་བསྐྱབས་པས་ན་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །
འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདིས་དེས་སེམས་ཁོ་ན་སེམས་
འཇུག་པ་དང་འགལ་བ་བྱོབ་སྟེ། མི་འཇུག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པར་གདགས་
སོ། །དེ་རྒྱད་དུ་ནི་མི་བཟོད་དོ། །སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

(ལྟ་བུ་སྟོན་བཤད་པ་ནི།) སྟོན་གང་ཞེ་ན།

སྟོན་ནི་ཆོ་ཡིན་

ཆོས་མངོན་པ་ལས་འདི་རྒྱད་དུ། སྟོན་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ། །ཆོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མི་ཤེས་པས།

——ཐོད་དང་ནི། ཁྱམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ། ། ༥

བཙམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས། འདི་རྒྱད་དུ།

ཆོ་དང་ཐོད་དང་རྣམ་ཤེས་འདིས། །གང་ཆོ་ལུས་ནི་འདོར་བྱེད་ཅིང་།

པོར་ནས་དེ་ཆོ་འདུག་པ་ནི། །སེམས་མེད་ཇི་ལྟར་གིང་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་རྟོག་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གནས་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཆོ་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྟོག་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

འོན་ནི་ཕན་ཚུན་ལྟེ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་གང་གི་དབང་གིས་ན་གཞན་དག་ལྟེ་ག་པར་འགྱུར་པ་གང་ཞིག་སྒར་ལྟེ་ག་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་ཏུ་ལྟེ་ག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་ནི་ཆོ་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱིས་ངེ་སྤྱད་དུ་འཕངས་པ་དེ་སྤྱད་དུ་རྟེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྟོག་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡང་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདོད་དོ། །མ་གྱི་བའི་བར་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་དུ་འོང་རོ། །འོན་ནི་རྟོག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། རྟོག་གྲང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་གཞུགས་མེད་པ་དག་ན་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟེན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྟེན་ནི་ལས་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ལ་ལར་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་རྟོག་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ལ་ལར་ནི་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་དགུ་མི་འཐོབ་པ་ཉིད་དེ་བཤད་ཀྱང་ཟིན་ཏོ། །

ངེ་སྤྱད་དུ་བཤད་ཅིན། མ་གྱི་བའི་བར་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་དུ་འོང་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཆོ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ལོ། །མེད་དོ་ཞེས་ནི་མི་སྒྲིམ་མོད་ཀྱི་རྟེས་གཞན་ནི་མེད་དོ། །འོན་དེ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་ལས་ཀྱིས་ངེས་མཐུན་པ་གནས་པའི་དུས་ཀྱིས་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་འདི་སྤྱད་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་ངེ་སྤྱད་དུ་ལས་ཀྱི་ངེས་མཐུན་པ་འཕངས་པ་དེ་སྤྱད་དུ་དེ་གནས་པ་དེ་ལ་ཆོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྲུ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིན་པའི་དུས་ཀྱིས་འཕེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། མདའ་འཕངས་པ་དག་གི་གནས་པའི་དུས་ཀྱིས་འཕེན་པ་བཞིན་ནོ། །

གང་ཞིག་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་མདའ་ལ་སྒྲེ་སྟེ། དེའི་དབང་

གིས་ན་མ་ལྟར་གི་བར་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུང་དུ་སེམས་པ་དེའི་དེ་ནི་གཅིག་ལུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གེགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་གཞན་དག་ཏུ་མཁྱོགས་པ་དང་ཆེས་
 དང་ཤིན་ཏུ་ཆེས་མཁྱོགས་པར་ཕྱིན་པའི་དུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གྱུར་མི་འཐད་ལ་ལྟར་བ་ཡང་མི་
 འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུད་གིས་དེ་ལ་གེགས་བྱེད་དོ་ཞེན། རྒྱུད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་
 བྱུང་དུ་ལྟར་བའམ་ཡང་ན་གཞན་ཡང་མི་ལྟར་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་རྒྱུད་དུ་ཆོ་
 རྒྱས་གཞན་ཁོ་ན་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་ནི་བརྟོག་དོ། །

ཡང་ཅི་ཆོ་ཟད་པ་ཁོ་ནས་འཆི་བར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་གཞན་དུ་ཡང་ཡིན་ཞེན།
 བཏགས་པ་ལས། ཆོ་ཟད་པར་འཆི་བར་འགྱུར་ལ་བསོད་ནམས་ཟད་པས་མ་ཡིན་པ་ཡང་
 ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་མུ་བཞི་གསུངས་ཏེ། ལྷ་དང་པོ་ནི་ཆོ་རྒྱལ་པར་སྒྲིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་ཡོངས་
 ལྷ་གཏུགས་པ་ལས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ཡོངས་སྒྲིད་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་ཡོངས་
 ལྷ་གཏུགས་པ་ལས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་གཉི་གའོ། །བཞི་པ་ནི་ཡང་བ་ཡོངས་ལྷ་མ་སྒྲངས་
 སོ། །ཆོ་བཏང་བ་ལས་ཀྱང་བརྟོག་པར་བྱའོ། །ཆོ་ཟད་ན་བསོད་ནམས་ཟད་པ་འཆི་བར་བྱ་
 བ་ལ་རུས་པ་མེད་དོ། །

དེ་ལྟ་བུས་ན་གཉི་ག་ཟད་ན་གཉི་ག་ཟད་པ་ལས་འཆི་བར་བཤད་དོ། །ཡེ་ཤེས་ལ་
 འཇུག་པ་ལས། ཆོ་རྒྱུད་ལ་རག་ལུས་ཏེ་འཇུག་པ་ཞེས་བརྟོག་པར་བྱའོ། །ལན་ཅིག་སྒྲུལ་
 རས་གནས་པ་ཞེས་བརྟོག་པར་བྱ། སྒྲུལ་པ། འདོད་པ་ན་སྒྲིད་པའི་སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་
 མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟོམས་པར་མ་
 བྱུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྒྱུད་ལ་རག་ལུས་ཏེ། འཇུག་པ་ཞེས་བརྟོག་པར་བྱའོ། །སྟོམས་པར་
 བྱུགས་པ་རྣམས་དང་། གཞུགས་དང་། གཞུགས་མེད་པ་ན་སྒྲིད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 བེ་ལན་ཅིག་སྒྲུལ་རས་གནས་པ་ཞེས་བརྟོག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཤད་པ་འདིའི་
 དོན་གང་ཡིན་ཞེན། གང་ལ་ལུས་ལ་གནས་པས་གནོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་རྒྱུད་ལ་རག་
 ལུས་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ལུས་ལ་གནོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་རི་ལྷར་སྒྲུལ་
 བ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། གློ་བུར་དང་བཅས་པ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །གློ་བུར་མེད་པ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བ་ནི་ཡོད་དོ། །མདོ་ལས་ལུས་ཐོབ་པ་ནི་བཞི་སྟེ། ལུས་ཐོབ་པ་གང་ལ་བདག་ཉིད་འཆི་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱིས་གསོད་པས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་གསུངས་པ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ལྟ་ཅིད་མོས་མྱོས་པ་རྣམས་དང་། ཡིད་རབ་ཏུ་འབྱུགས་པ་རྣམས་ནི་བདག་ཉིད་འཆི་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་ཡིད་རབ་ཏུ་འབྱུགས་པ་དག་གི་གནས་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་པར་བརྟུན་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ཉིད་འགྲོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངལ་དང་སྒོང་ན་འདུག་པ་རྣམས་ནི་གཞན་གྱིས་གསོད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་ན་སྒྲོལ་པ་རྣམས་གཞན་དག་པལ་ཆེར་ནི་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །

སྲིད་པ་བར་མ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྒྲོད་པ་རྣམས་དང་། འདོད་པ་ན་སྒྲོད་པ་ཁ་ཅིག་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔལ་བ་པ་རྣམས་དང་། བྱང་གི་སྒྲི་མི་སྟན་པ་རྣམས་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། བྱམས་པ་དང་འགོག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོའི་བྱང་སྲོང་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་ཉ་དང་། རྒྱལ་བས་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་ལེན་པ་དང་། མཆོག་ཅན་དང་། གང་ལ་ལེན་པ་དང་། ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་གཞན་པ་གཞོན་ལུ་དང་། འཆོ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འརྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལའི་ཡུམ་དེ་ལྟམས་ན་གནས་པ་དང་། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་དང་། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་མ་དེ་མངལ་ན་གནས་པ་གཉི་ག་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། བཅུན་པ་གང་དག་བདག་ཉིད་འགྲུམ་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ་གཞན་གྱིས་གསོད་པ་ཡང་མ་ལགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གང་ལགས། ཤུ་རིའི་བྱ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྒྲི་མཆོད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་

ཤེན། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་གཞན་དག་ནི་བདག་ཉིད་འཆི་བ་ནི་རང་གི་ས་
པའི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱིས་གསོད་པ་ནི་ས་གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་
གྱི། དེ་ནི་གཉིས་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་གྲག་གོ།

དེ་ལྟ་ནི་འོ་ན་དེ་ན་ཡང་གཞན་གྱི་ས་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་གཞན་གྱིས་གསོད་པར་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི་མཐར་སྒྲོལ་པས་དེ་ལ་སོགས་པ་གོའོ། །ལ་ལར་ནི་
མཐའ་ཡང་དང་པོས་གོ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཆངས་རིས་ཀྱི་ལྟ་དག་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་བདེ་བ་སྟེ་
བ་དང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །ལ་ལར་ནི་དང་པོ་ཡང་མཐས་གོ་སྟེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། འོད་གསལ་པའི་ལྟ་རྣམས་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་བདེ་བ་སྟེ་བ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གང་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འདི་དཔེར་ན་བརྗོད་པ་ཡིན་
པས་འདི་ལས་ལྟག་མ་གོ་བར་ཡང་རིགས་ཏེ། དཔེའི་ཆོས་ནི་གང་གཅིག་ཡིན་ཡང་དེ་དང་
འདྲ་བ་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་དེ་ཡང་འདི་ན་མེད་
པས་འདི་ནི་ཉེ་བར་སྒྲར་དུ་མི་རུང་རོ། །

གལ་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འདི་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་ནི་སེམས་ཅན་ལས་ཐ་
དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དག་གྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མི་རྣམས་དང་ལྟ་ཁ་ཅིག་གོ་ཞེས་
བྱ་བ་འདིར་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་འདི་ནི་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་དོན་ཁོ་ནར་
བལྟ་བར་བྱའོ། །ཏུ་ཅང་ཐལ་བས་ཆོག་གོ། །སྟོག་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

འཇུག་པ་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ། སོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མཆོན་ཉིད་དག་ནི་སྟེ་བ་དང་། །ཆ་དང་གནས་དང་མི་རྟག་ཉིད།

བཞེ་པོ་འདི་རྣམས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དག་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་འདི་དག་ཡོད་
པའི་ཆོས་དེ་ནི་འདུས་བྱས་སུ་མངོན་ནོ། །བསྟོག་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་སྟེ་བས་
ནི་ཆོས་དེ་སྟེད་པར་བྱེད་དོ། །གནས་པས་ནི་གནས་པར་བྱེད་དོ། །ཆ་བས་ནི་རྟོངས་པར་

བྱེད་དོ། །མི་རྒྱལ་པ་ཉིད་གྱིས་ནི་འཇིག་པར་བྱེད་དོ། །མདོ་ལས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་
 འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེར་བཞི་པ་ཡང་བརྗོད་
 པར་བྱ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེར་གང་ཞིག་མ་གསུངས། སྤྲུལ་པ། གནས་པའོ། །འོན་
 བྱེད་གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རྒྱ་བའི་རྣམ་
 བྱངས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱི་བའི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མི་རྒྱལ་པ་ཉིད་ཀྱི་འཇིག་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །མདོ་ལས་ནི་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་གང་དག་འདུ་བྱེད་
 རྣམས་ཀྱི་དུས་འཕོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལྷགས་པ་དེ་དག་ཉིད་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་
 བས་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་མ་འོངས་པའི་དུས་ནས་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་སུ་སྤྱིད་པར་བྱེད་
 དོ། །རྒྱ་བ་དང་མི་རྒྱལ་པ་ཉིད་དག་གིས་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནས་འདས་པར་ཏེ། ཉམ་རྒྱུ་དུར་
 བྱས་ཏེ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐིབས་པོར་ལྷགས་པའི་མི་ཞིག་ལ་དག་
 གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ལས་གཅིག་གིས་ནི་ཐིབས་པོ་ནས་འབྲིན་པར་བྱེད། གཉིས་ཀྱིས་ནི་
 རྒྱག་གཙོད་པར་བྱེད་པ་དེ་དང་འདྲའོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་གྲག་གོ།

གནས་པ་ནི་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་དེ་དག་འཁྱུང་ནས་གནས་
 མོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་མ་བཞག་གོ། །འདུས་མ་བྱས་
 གྱུར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དག་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ནི་
 མདོ་ལས་གནས་པ་དང་རྒྱ་བ་བསྐྱས་ཏེ། གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཅེས་མཚན་
 ཉིད་གཅིག་དུ་གསུངས་མོ། །

ཅི་དགོས་ཤེ་ན། འདི་དག་གི་ནང་ན་འདི་ནི་ཆགས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་
 མ་ཆགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དེ་ནི་དཔལ་དང་འདྲ་བ་འདི་དང་རྣ་ནག་མ་དང་སྣན་ཅིག་དུ་
 བསྐྱབ་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་བཞི་ཁོ་ནའོ་སྟེ་མོ། །

གཉིས་པ་དོགས་པ་བཅད་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་ཡོད་པར་བསྟན།
 ལྷག་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤངས། ཉཅང་ཐལ་བ་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ནི།)

སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་
ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ།

དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་སོགས་༥༥

དེ་དག་ལ་ཡང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དང་། ཆ་བའི་ཆ་བ་དང་། གནས་པའི་གནས་པ་དང་།
མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་ཡོད་དོ།

(གཉིས་པ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི།) དེ་དག་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་
དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་བཞི་བ་དང་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་ཡང་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར།

དེ་ཆོས་བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་འཇུག་༥༦

སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་འཇུག་གོ། །འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེ་
ན། བྱེད་པ་སྟེ་སྐྱེས་པའི་རྩ་ལ་ལོ། །སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་གཅིག་ལ་འཇུག་
གོ། །རི་རྩ་ཞེན། ཆོས་བདག་ཉིད་གཏོགས་པར་མཚན་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཚན་
ཉིད་བརྒྱད་དང་རྩ་ལ་ཉིད་ཀྱི་དགུ་སྟེ་ལ། དེ་ལ་སྐྱེ་བས་ནི་བདག་ཉིད་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་
གཞན་བརྒྱད་སྟེད་པར་བྱེད་དོ། །སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་ནི་སྐྱེ་བ་དེ་ཁོ་ན་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།

དཔེར་ན་བྱིམ་བྱ་མོ་ལ་ལ་ལས་ནི་སྐུ་གྲུ་མང་དུ་འབྱང་ལ། ལ་ལས་ནི་ཉུང་དུ་འབྱང་བ་
དེ་དང་འདྲའོ། །གནས་པས་ཀྱང་བདག་ཉིད་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་བརྒྱད་གནས་
པར་བྱེད་ལ། གནས་པའི་གནས་པས་ནི་གནས་པ་དེ་ཁོ་ན་གནས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ཆ་བ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་བས་ན་ཐུག་པ་
མེད་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གྲག་གོ།

མདོ་སྤེལ་བ་རྣམས་ན་རེ། འདི་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་འདུལ་བར་བསྐྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ལ་

སོགས་པའི་ཚེས་ཅན་དེ་དག་ནི་རི་ལྷོ་རྒྱལ་པར་འབྱེད་པ་ལྷོ་རྒྱལ་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 བོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་རྒྱལ་སུ་ཡོད་པའི་ཚད་མ་རི་ལྷོ་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚེས་བཞིན་དུ་མཛོན་སུམ་པ་འཕམ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་འཕམ། ཡིད་
 ཆེས་པའི་ལུང་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།

འོན་གང་མདོ་སྤེལ་ས། འདུས་བྱས་སྟེ་བར་ཡང་མཛོན་ལོ། །འཛིག་པར་ཡང་མཛོན་
 ལོ། །གནས་པ་གཞན་དུ་འབྱུར་བ་ཉིད་དུ་ཡང་མཛོན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེ་ན། ཚོག་ཤེས་
 པ་ནི་ལྷ་རྒྱལ་ས་དག་ལ་བ་ཡིན་གྱི་དོན་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི་
 དོན་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་སོ། །འདིའི་དོན་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པས་ལྡོངས་པའི་བྱིས་པ་
 རྒྱལ་ས་འདུ་བྱེད་གྱི་རྒྱུན་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་མོས་པས་མཛོན་པར་ཞེན་པས་མོས་པ་
 དེ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་གྱི་རྒྱུན་དེ་འདུས་བྱས་ཉིད་དང་རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བཞེད་ནས། གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུས་
 བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པར་ཟད་གྱི་ཡང་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་ནི་མ་ཡིན་
 ལོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་ནི་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་མཛོན་ལོ། །མི་མཛོན་པ་དེ་དག་ནི་མཚན་
 ཉིད་ཡིན་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་མདོ་དེ་ལས། འདུས་བྱས་སྟེ་བར་ཡང་
 མཛོན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་འདུས་བྱས་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་ཅི་ནས་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་
 ལོ་སྟུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་སྐྱར་ལྟར་རམ། དག་བ་དང་མི་དག་བ་ཉིད་གྱི་བྱ་
 མོའི་མཚན་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ལོ་ཞེས་
 བྱ་བ་དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ནི་མི་རུང་ངོ་སྟུམ་ནས་སྟོས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་རྒྱུན་གྱི་དབང་པོ་ནི་སྟེ་
 བ་ཡིན་ལོ། །ཐོག་པ་ནི་འཛིག་པ་ཡིན་ལོ། །རྒྱུན་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ནི་གནས་པ་ཡིན་
 ལོ། །དེའི་སྤྱི་ཕྱིའི་བྱ་བ་གནས་པ་གཞན་དུ་འབྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པས་
 བ། རིགས་གྱི་བྱ་དག་འབོའི་ཚར་བ་ནི་རིག་བཞིན་དུ་སྟེའོ། །རིག་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །

རིག་བཞེན་དུ་ལྷུ་བ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །**འདིར་སྒྲུས་པ།**

རྒྱན་གྱི་དང་པོ་སྒྲེ་བ་ཡིན། །ཆད་པ་འཛིག་པ་གནས་པ་སྟེ།
དེ་ཉིད་སྒྲ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་ནི། །གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད།

ཡང་འདིར་སྒྲུས་པ།

སྒོན་མེད་ལས་བྱུང་སྒྲེ་བ་སྟེ། །རྒྱན་གནས་དེ་ཆད་འཛིག་པ་ཡིན།
རྒྱན་གྱི་སྒྲ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་ནི། །གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་འདོད།
སྐད་ཅིག་མ་ཡི་ཆོས་ལ་ནི། །གནས་པ་མེད་ན་འཛིག་པར་འགྱུར།
དེ་ཡང་འཛིག་འགྱུར་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་དེར་རྟོགས་དོན་མེད་དོ།

དེ་ལྟ་བུས་ན་གནས་པ་ནི་རྒྱན་ཁོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཆོས་མངོན་པ་ལས་
གནས་པ་གང་ཞེན། འདུས་བྱས་སྒྲེ་བ་རྣམས་མི་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་འདི་ཡང་
འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ནི་འཛིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་ཡེ་
ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་གཅིག་ལ་འབྱུང་བ་གང་ཞེན། སྒྲུས་པ། སྒྲེ་བའོ། །འཛིག་
པ་གང་ཞེན། འཆི་བའོ། །གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་གང་ཞེན། ཆ་བཤོ་ཞེས་
གསུངས་པ་དེར་ཡང་རིས་མཐུན་པའི་སེམས་ལ་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་
ལ་ཡང་རྗེས་གཞན་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དེ་དག་རུང་སྟེ། ཇི་ལྟ་ཞེ་
ན། སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་ནི་སྒྲེ་བའོ། །བྱུང་ནས་མེད་པ་ནི་འཛིག་
པའོ། །སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དང་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་སྐད་ཅིག་མ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་གནས་པའོ། །དེའི་
མི་འདྲ་བ་ཉིད་ནི་གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །འོན་གང་གི་ཆོ་འདུ་བར་ཡང་སྒྲེའོ་
ཞེན། དེ་དག་ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

འདི་ནི་ལྟར་ཤེས་ཤིན། རྟོ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་འཕངས་པ་དང་མ་འཕངས་པ་དང་། ལྟོབས་
 ཆེན་པོ་དང་། ལྟོབས་ཚུང་བྱས་འཕངས་པ་བྱལ་བ་དང་ལྟར་བ་དང་། ཆོས་དལ་བ་དང་།
 ཆོས་ལྟར་བར་ལྟང་བའི་དུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་དེའི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཡོངས་སུ་ལྟར་བའི་བྱེ་
 ྲག་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་བྱེ་བྲག་གི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་མཚར་ཅིག་
 མེད་པས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་འདྲ་བ་བཞིན་དུ་སྤང་རོ། །

འོ་ན་ནི་སྒྲ་དང་མེ་ལྗེའི་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་དང་། ཡོངས་སུ་སྤང་ན་ལས་འདེའ་བའི་ཆེའི་
 སྒྲི་མཆོད་དུག་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པས་
 མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་པ་མ་བྱུང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་
 གནས་པ་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཡིན་གྱི་གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
 གང་ལ་གནས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པས་རྣམ་
 པར་གཞག་པ་ཉམས་པ་མེད་དོ། །

མདོར་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ནི་མདོ་འདི་ལས་འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་མ་
 བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། བྱུང་ནས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བ་འདི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 པར་གསུངས་ལ། འདིའི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གཞན་དང་གཞན་
 དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། འདིར་སྒྲི་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཞན་དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ།

ད་ནི་རི་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞིའི་ཆོས་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རུང་བར་འགྱུར་ཞེ་
 བ། དེ་ཞིག་རི་ལྟར་ན་སྒྲིས་བྲུ་ཆེན་པོའི་མཚན་རྣམས་སྒྲིས་བྲུ་ཆེན་པོ་ལས་མི་གཞན་པ་
 ཡིན། བ་ལང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལྟོག་ཤིང་དང་། མཇུག་མ་དང་། འོག་དང་། ཆེག་པ་
 དང་། རྩ་རྣམས་ཀྱང་བ་ལང་ལས་མི་གཞན་པ་ཡིན། སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་
 ཉིད་ས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་ལས་མི་གཞན་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་རི་ལྟར་
 བྲུན་དུ་འགྲོ་བ་ལས་ནི་ཐག་རིང་པོ་ནས་དུ་བ་ལ་དུ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་དེ་ལས་
 ཀྱང་མི་གཞན་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་རྩལ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདུས་བྱས་གཟུགས་ལ་སོགས་

པ་རང་གི་ངོ་བོ་བཟུང་ཡང་རི་སྒྲིབ་དུ་སྒྲུབ་ན་མེད་པ་དང་ཕྱིས་མེད་པ་དང་རྒྱུན་གྱི་བྱ་བ་མི་
ཤེས་པ་དེ་སྒྲིབ་དུ་འདུས་བྱས་ཉིད་དུ་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མཚན་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཞན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
ནོ། །འོན་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཞན་ཞིག་དུ་ལྷུང་ན་ཡང་ཅི་ལྟར་འཇུག་ཞེས། དེ་
དག་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཚོས་གཅིག་དུས་གཅིག་དུ་སྐྱེས་པ་དང་གནས་པ་དང་
རྒྱས་པ་དང་ཞིག་པར་འཇུག་རོ། །མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བའི་དུས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱེ་བ་མ་འོངས་པ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་དོ། །བསྐྱེད་ཟིན་པའི་ཚོས་
ལ་ནི་ད་ལྟར་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་བྱེད་པས་གང་གི་ཚེ་སྐྱེ་བ་དེ་ཚེ་གནས་པ་འཇུག་
རྒྱ་བ་འཇུག། འཇིག་པར་མི་འཇུག་རོ། །རེ་ཞིག་འདིར་ཅི་མ་འོངས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་དམ་
མེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་དབྱུང་དགོས་པར་འཇུག་ཏེ། ཕྱིས་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་དམ་འོན་ཏེ་མ་
ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བ་པར་འཇུག་རོ། །དེ་ཡོད་དུ་རྒྱུག་ན་ཡང་སྐྱེ་བ་བྱ་བ་བྱེད་ན་རི་ལྟར་
མ་འོངས་པར་འབྱུང་བ་པར་འཇུག། དེ་ལྟ་བུས་ན་མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བརྟེན་པར་
བྱའོ། །བྱུང་བ་ཡང་བྱ་བ་ཞིག་པ་ཡིན་ན་རི་ལྟར་ན་ད་ལྟར་འབྱུང་བ་པར་འཇུག། དེ་ལྟ་བུས་
ན་ད་ལྟའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བརྟེན་པར་བྱའོ། །

གནས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཅིག་ཅར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ན་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་
ཁོ་ན་ལ་ཚོས་གནས་པ་དང་རྒྱ་བ་དང་འཇིག་པར་ཐལ་བར་འཇུག་ཏེ། འདི་གང་གི་ཚེ་
གནས་པས་གནས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་རྒྱ་བས་རྒྱ་བར་བྱེད་ཅིང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་
འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འདི་ཅི་དུས་དེར་གནས་སམ། འོན་ཏེ་རྒྱ་བ་འཇུག། འོན་ཏེ་འཇིག་
པར་འཇུག། གང་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་བྱ་བ་རིམ་གྱིས་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་
དེའི་ལྟར་ན་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་གཞོད་པར་འཇུག་རོ། །འོན་ཏེ་རི་སྒྲིབ་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་
སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་རི་ཅམ་གྱིས་འདི་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟེན་
ན། དེ་ལྟ་བུ་ན་ཡང་དེ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ལས་རེ་ཞིག་གནས་པས་ནི་གནས་པར་

བྱེད་ཀྱི་ཆ་བས་ཀྱང་ཆས་པར་མི་བྱེད་ལ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིག་པར་མི་བྱེད་དོ་
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་ག་ལས། གནས་པ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དོ། །བྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོབས་
 དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར། གང་གི་ཕྱིར་ན་འདི་ཆོས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་མི་རྟག་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་འཛོམས། བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པས་ཡང་མི་རྟུས་ཏེ་སྟེ་བ་བཞིན་ནོ། །སྟེ་བས་ནི་མི་རྟུས་པར་
 རིགས་ཏེ། སྟེ་བས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ད་ལྟ་ཉིད་ཏུ་ཁྱེད་ཏེ་འོངས་ནས་ཡང་བཀྱར་བར་ནི་
 མི་རྟུས་སོ། །གནས་པས་ནི་གནས་པར་བྱ་བ་ཡི་གནས་པར་བྱ་བར་ཡང་རྟུས་སོ། །དེ་ལྟ་
 བས་ན་གང་མི་རྟུས་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ན་འདི་ལ་བགས་བྱེད་པ་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཆ་བ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དེ་
 དག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྟོབས་ཁོ་ན་ཡིན་
 ནོ། །གནས་པའི་བྱ་བ་ལོག་ན་ཡང་དེ་དག་ཀྱང་མི་གནས་ལ་ཆོས་དེ་ཡང་མི་གནས་ན་ནི་
 ལྟར་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྟུས་པར་འགྱུར། ཡང་ན་དེ་དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། གནས་པས་
 ཡོངས་སུ་གཞུང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟེས་པ་ཙམ་དེ་མ་ཞིག་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེས་དེ་ཡལ་
 བར་བཏང་ན་ནི་དེས་པར་མི་གནས་པས་འདི་ཉིད་འདིའི་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། །

རེ་ཞིག་ཆོས་སྟེས་པ་གཅིག་ལ་མི་འཛིག་པ་ནི་གནས་པ་ཡིན་ལ། འཛིག་པ་ནི་མི་རྟག་
 པ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཅིག་ལ་ཆ་བ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མི་སྲིད་དེ། ཆ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 གཞན་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་ལས་དེའི་རྣམ་པ་གཞན་ཉིད་ཏུ་
 བྱི་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །**འདིར་སྒྲུས་པ།**

དེ་བཞིན་ན་ནི་ཆ་མི་འགྱུར། །གཞན་ཏུ་འགྱུར་ན་དེ་གཞན་ཉིད། །

དེ་ལྟ་བས་ན་དངོས་གཅིག་ལ། །ཆ་ཞེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དོ། །

གང་ཡང་ཕྱི་བ་གཞན་དག་ན་རེ། འཛིག་པའི་རྒྱ་དང་ཐུང་ནས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 འཛིག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ནི་འབྲུ་བ་དང་ཐུང་ནས་ལྡས་འབྲུ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་

བྱ་བ་ལྟ་བུར་འགྱུར་རྟེ། འཛིག་པའི་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་ན་དེ་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།
 སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པས་དེ་དག་གིས་
 མི་རྟག་པ་ཉིད་འཛིག་པའི་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་གནས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དག་དུས་
 ཐམས་ཅད་པར་བྱ་བ་བྱེད་པར་འགྱུར་བས་ཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་དང་འཛིག་པ་
 ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་རྒྱན་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འདི་དག་
 གསུངས་པ་ཡིན་རྟེ། དེ་ལྟ་ན་མདོ་དེ་ལེགས་པར་དངས་པ་ཡིན་ལོ།

(གསུམ་པ་རྩ་ཅད་ཐལ་བ་སྒྲུང་བ་ནི།) གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་
 པར་བྱ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་མ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བསྐྱེད།
 འདི་ལྟར།

རྒྱ་དང་རྒྱུན་དག་མེད་པར་ནི། སྐྱེ་བས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མིན།

རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཚོགས་པ་མེད་པར་ནི་སྐྱེ་བས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །འོ་ན་ནི་ཚོགས་
 པ་ཡོད་ན་ནི་འབྱུང་ལ་མེད་ན་ནི་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རྒྱུན་རྣམས་ཁོ་ནའི་མ་བྱུ་ཡིན་
 པར་བརྟ་བར་བྱའི་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཁོ་ན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ལོ་
 ཞེས་ཟེར་རོ། །ཀྱེ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དམིགས་སམ་ཅི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྱོད་པ་དག་ཡོད་
 བཞིན་དུ་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །སྐྱེ་བ་ཞིག་མེད་ན་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་
 སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དུག་པའི་ཚོགས་ཏུ་ཡང་མི་འགྱུར་རྟེ་དཔེར་ན་གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་མི་
 བྱ་བ་བཞིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ།

འོ་ན་ནི་དེས་ན་བདག་མེད་པའི་སྒྲོ་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཅིག་
 གྲང་འདོད་པར་བྱས་ལ། གཅིག་དང་། གཉིས་དང་། ཆེན་པོ་དང་། རྒྱུད་དང་། ཐ་དང་
 པ་དང་ལྷན་པ་དང་། རྣམ་པར་སྐྱེ་བ་དང་། གཞན་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་པ་
 ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་

ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་གངས་དང་། ཚད་དང་། ཐ་དད་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། གཞན་ཉིད་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཁས་སྤང་བར་བྱ་དགོས་སོ།།

གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་དུག་པ་འདི་ཡང་རི་ལྟར་བརྟག་། དེ་ལྟར་བས་ན་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ནར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བརྟགས་པ་ཙམ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་མང་དུ་ཡོད་པས་དེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཞེས་དུག་པར་མཛད་དེ། ཅི་ནས་ཀྱང་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་བྱའི་གཞན་དུ་ནི་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཙན་དན་གྱི་བྱི་ལ་སོགས་པ་དང་། མཆི་གུའི་ལུས་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱེ་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་ཞེན། སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་ནི་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་འོ། །ཡང་རི་ལྟར་ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པར་མི་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་པར་བྱའོ།།

ཡང་ན་རི་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པར་མཚུངས་པ་ལས་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་ན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་བསྐྱེད་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ།།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །རི་དུགས་དག་ཡོད་ཅིས་ཏེ་ནས་མི་མོ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་སྤྱང་བྱ་དག་ཡོད་ཅིས་ཏེ་ལ་དུ་མི་བཟའ་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་སུན་འབྱིན་པ་དག་ཡོད་ཅིས་ཏེ་ལུང་དོར་དུ་མི་རུང་བས་དེ་ལྟར་བས་ན་སྐྱོན་རྣམས་ལ་ཡང་ལན་གདབ་པར་བྱ་ལ། གྲུབ་པའི་མཐའི་རྣམས་སུ་འབྱང་བར་ཡང་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མཚན་ཉིད་རྣམས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

(བདུན་པ་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རོ་པོ་དང་། ལྷ་ཚོས་སོ། །
དང་པོ་ནི།) མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་གང་ཞེན།

མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ནི། མིང་དང་དག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་། ལ

སོགས་པ་སྟོས་པས་ནི་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་གཟུང་རོ། །དེ་ལ་མིང་བྱེད་པ་ནི་མིང་
སྟེ། དཔེར་ན་གཟུགས་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དག་ནི་ཚིག་སྟེ། དཔེར་
ན། གྱེ་མ་འདུ་བྱེད་རྣམས་མི་ཉག་ ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རི་ཙམ་གྱིས་དོན་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་སྟེ། གང་གིས་བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་དང་དུས་གྱི་འབྲེལ་པའི་བྱེད་པར་རྫོགས་
པར་འགྱུར་རོ། །ཡི་གེ་ནི་ཡི་གེ་སྟེ། དཔེར་ན་ཨ་ཨ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱང་ཡི་གེ་འབྲུའི་ཡན་ལག་དག་གི་མིང་དག་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཡི་གེ་
འབྲུའི་ཡན་ལག་རྣམས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡི་གེ་རྣམས་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། རི་ལྟར་ན་
མིང་ཐོས་པ་བྲིས་པས་གོ་བར་འགྱུར་ཞེས་ཡི་གེ་རྣམས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི་ཡི་གེའི་འབྲུ་
རྣམས་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཡི་གེ་རྣམས་ནི་དེ་དག་གི་མིང་མ་ཡིན་ནོ། །མིང་ལ་སོགས་པ་དེ་
དག་གི་ཚོགས་ནི་མིང་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་དག་ཡིན་ཏེ། མང་པོའི་དོན་གང་ཡིན་པའོ། །

དེ་ལ་མིང་གི་ཚོགས་ནི་དཔེར་ན་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་དག་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་
ལ་སོགས་པའོ། །ཚིག་གི་ཚོགས་ནི་དཔེར་ན་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་ཉག་པ་དག་གོ། །མུ་
ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞེ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའོ། །ཡི་གེའི་ཚོགས་ནི་
དཔེར་ན་ཀ་ཁ་ག་གླ་ང་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའོ། །

དེ་དག་ཀྱང་དག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་
རང་བཞིན་དག་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་ཞེན།
དེ་དག་ནི་དག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། དག་གི་སྒྲ་ཡིན་ན་སྒྲ་ཙམ་གྱིས་ནི་དོན་གང་དག་
གོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན། དག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་ལ་མིང་གིས་ནི་དོན་རྫོང་པར་

བྱེད་དོ། །སྤྱི་ཙམ་ཁོ་ན་ནི་དག་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་གང་གིས་དོན་གོ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱི་དེ་དག་
ཡིན་ནོ།།

ཡང་སྤྱི་གང་གིས་དོན་གོ་བར་འགྱུར་ཞེན། གང་གིས་སྤྱི་བ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དག་
ལ་མཚམས་བཅད་བ་སྟེ། དཔེར་ན་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་དེ་ནི་དོན་དག་དག་ལ་
མཚམས་བཅད་བ་ཡིན་ཏེ།

དག་ཕྱོགས་པ་དང་འོད་ཟེར་དང་། །སྤྱུགས་དང་མིག་དང་དོ་རྩེ་དང་།།

མཐོ་རིས་ཆུང་དང་དོན་དག་ལ། །མཁས་པས་གོ་སྤྱི་དེས་གཟུང་བ།།

ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གང་ཡང་མིང་གིས་དོན་རྫོང་པར་བྱེད་དོ་སྟམ་དུ་སེམས་པ་དེས་
ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་གལ་ཏེ་དོན་གོ་བར་བྱེད་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཁས་སྤྱང་བར་བྱ་
དགོས་ཏེ། དེ་ནི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཙམ་ཁོ་ནས་འགྲུབ་ན་དོན་གཞན་རྩལ་མིང་
བཏགས་ཏེ་ཅི་ཞིག་བྱ། རི་ལྟར་ན་དག་མིང་ལ་འཇུག་པ་འདི་ཡང་མི་ཤེས་སོ།།

ཅི་རེ་ཞིག་སྤྱི་དང་པར་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་གསལ་བར་བྱེད། གལ་ཏེ་སྤྱི་དང་པར་བྱེད་ན་ནི་
དག་ནི་སྤྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་ཙམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མིང་སྤྱི་དང་པར་འགྱུར་རོ།།
འོན་ཏེ་སྤྱི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མིང་སྤྱི་དང་པར་བྱེད་བ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི་དེ་ཉིད་དོན་
རྫོང་པར་བྱེད་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་གསལ་བར་བྱེད་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན་ནི་དག་གི་
སྤྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་ཙམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་གསལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།
འོན་ཏེ་སྤྱི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གསལ་བར་བྱེད་བ་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི་དེ་ཉིད་དོན་
གསལ་བར་བྱེད་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།།

ཡང་སྤྱི་རྣམས་ནི་ཚོགས་པ་མེད་ལ་ཚོས་གཅིག་ལ་ཆ་གསལ་གྱི་སྤྱི་དང་པར་འགྱུར་པ་མ་
ཡིན་ལ། སྤྱི་དང་པར་བྱེད་བ་ན་རི་ལྟར་དག་གིས་མིང་སྤྱི་དང་པར་བྱེད། རེ་ཞིག་རི་ལྟར་ན་
འདས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་དང་ཅིག་མ་ཐམས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་

པ་སྐྱེད་པར་བྱེད། དེ་ལྟ་ན་འོན་ནི་སྒྲུ་ཐ་མ་ཁོ་ནས་མིང་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གང་གིས་དེ་གཅིག་
 ཁོ་ན་ཐོས་པ་དེས་ཀྱང་དོན་གོ་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་འདི་སྟུམ་དུ་དག་གིས་ནི་ཡི་གེ་སྐྱེད་
 པར་བྱེད་ལ། ཡི་གེས་ནི་མིང་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་སྟུམ་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་ན། འདི་ལ་ཡང་སྒྲིན་
 དེ་ཉིད་ཡོད་དེ། ཡི་གེ་རྣམས་ཚོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་མིང་གསལ་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ན་ཡང་སྒྲིན་དེ་ཉིད་ཡོད་དོ། །ཡི་གེ་ཡང་དག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ཡོད་པར་གྲེས་རབ་
 དང་ལྡན་པར་ཡིད་བརྟན་པས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་མི་རྣམས་
 བསམ་དག་ནི་ཡི་གེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཡང་མི་རུང་ལ། གསལ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་
 ཡང་མི་རུང་རོ། །འོན་ཏེ་མིང་དོན་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
 རོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་དོན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་མིང་ད་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་
 མི་འགྱུར་རོ། །པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུག་གི་མིང་དག་འཇགས་པ་དོགས་ན་མིང་གང་ཞིག་དེ་
 དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར། ཚོས་འདུས་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཡང་གང་
 དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་ཉིད་མི་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །

གང་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།

ཚོགས་བཅད་མིང་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། ཚོགས་བཅད་བཞིན་སྟུན་དངགས་མ་ཁག།

ཞེས་གསུངས་པ་དེར་ཡང་དོན་རྣམས་ལ་མཚམས་བཅད་པའི་སྒྲུ་ནི་མིང་ཡིན་ལ། མིང་
 རྣམས་བཞོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ཡིན་པས་མིང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །
 བཞོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་རྒྱས་གཞན་དུ་མི་འཐད་དེ་སྐད་བ་ལྟ་བུ་དང་སེམས་ཀྱི་རིམ་པ་
 བཞིན་ནོ། །ཡི་གེ་ཙམ་ཞིག་རྒྱས་གཞན་གྱི་དངོས་པོར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ཡིན་དུ་རྒྱུག་
 ཡང་དེའི་ཚོགས་ཁོ་ན་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དེ་དག་ཏུ་རྟོག་པ་
 དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་དེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་གཤིས་སྐྱེད་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ལྡན་

བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་
ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་ཁྱད་ཆོས་ལ་བཞི། སའི་ཁྱད་པར། རྟོན་མི་རྟོན་གྱི་ཁྱད་པར། བྱུང་བའི་
ཁྱད་པར། དགོ་སོགས་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། (དང་པོ་ནི།)

ཡང་ཅི་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ལྟན་པ་འཇམ། སེམས་ཅན་དུ་རྟོན་པ་འཇམ།
སེམས་ཅན་དུ་རྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་འཇམ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲེས་པ་འཇམ། རྒྱས་པ་ལས་
འབྱུང་བ་འཇམ། རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་འཇམ། དགོ་བ་འཇམ། མི་དགོ་བ་འཇམ། ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་དག་ཅིག་ཅེས་བཅོད་པར་བྱ་ཞེན། རྒྱས་པ། འདོད་དང་གཟུགས་གཏོགས་འདི་
དག་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པ་དང་། གཟུགས་སུ་གཏོགས་པ་དག་ཡིན་ནོ།

གཞན་དག་ནི། གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་དག་ནི་བཅོད་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། (གཉིས་པ་སེམས་ཅན་དུ་རྟོན་མི་རྟོན་ནི།)

——སེམས་ཅན་རྟོན།

དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་དུ་རྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་རྫོང་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་དང་ལྟན་
གྱི་བཅོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། (གཞུག་པ་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་ནི།)

རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་།

(བཞི་པ་དགོ་སོགས་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།)

——ལུང་བསྟན་མིན་

མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་ཡིན་ནོ།

(གཞུག་པ་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པས་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི།) ཇི་ལྟར་མིང་གི་
ཚོགས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་སེམས་ཅན་དུ་རྟོན་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་།

མ་བསྐྱེད་ས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན། ལྷུ་ལ་མཉམ་དེ་ནི་རྒྱ་མཐུན་པ་
ལས་བྱུང་བ་འབའ་ཞིག་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་འདྲ་ཡིན། ལམས་གསུམ་པ་སྟེ། འདོད་
པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ།

ཐོབ་ལྷུ་ལ་གཉིས། ༥

ཐོབ་ལ་རྣམས་ནི་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དག་
ཡིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ཏེ་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ།

སྟོམས་འཇུག་དང་། མི་ལྷན་པ་དག་རྒྱ་མཐུན་པ།

སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་དང་མི་ལྷན་པ་རྣམས་ནི་རྒྱ་མཐུན་པ་
ལས་བྱུང་བ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལྷག་མ་དང་། ལྷག་མ་འདྲ་
ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། སྟོག་གི་དབང་པོ་དག་གིས་ནི་བཤད་ཟིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཡང་མི་
བརྗོད་དོ། །རི་ལྟར་ཐོབ་ལ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཅེན། ལྷན་པ་
ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་མཚན་ཉིད་རྣམས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་། སེམས་
ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཅེན། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་བཤད་ཟིན་ཏོ།

གསུམ་པ་རྒྱ་ཁྱེན་འབྲས་ཁུངས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་བཞི། རྒྱ་བཤད་
པ། འབྲས་ཁུངས་པ་བཤད་པ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཚེས་བཤད་པ། ཁྱེན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེའི་པས་མདོར་བསྟན། མོ་སྟེང་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད།
དུས་ངེས་པས་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།)

རྒྱ་དང་ཁྱེན་དག་མེད་པར་ནི། སྟེང་བ་སྟེང་བྱ་སྟེང་བྱེད་མིན། ཞེས་གང་བཤད་པ། རྒྱ་
རྣམས་ནི་གང་། ཁྱེན་རྣམས་ནི་གང་ཞེན།

བྱེད་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་འཕྱུང་བ་དང་། སྐལ་མཉམ་མཚུངས་པར་ལྟན་བ་དང་། ༥༧
ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་ནམ་སྒྲིབ་དང་། རྒྱུ་ནི་ནམ་བ་དུག་ཏུ་འདོད་།

རྒྱུ་ནི་དུག་པོ་འདི་དག་སྟེ། བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་ལྟན་ཅིག་འཕྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། སྐལ་བ་
མཉམ་པའི་རྒྱ་དང་། མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་རྒྱ་དང་། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་དང་། རྒྱལ་བར་
སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་ལོ།

(གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་བཤད་ལ་དུག་བྱེད་རྒྱ་ ལྟན་ཅིག་འཕྱུང་བའི་
སྐལ་མཉམ་ མཚུངས་ལྟན་ ཀུན་འགྲོ་ རྒྱལ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱ་ལོ། འདྲ་བོ་ནི།) དེ་ལ།

རང་ལས་གཞན་བ་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ།

རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་འདུས་བྱས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ་ཡིན་
ཏེ། སྟེ་བ་ལ་བགེགས་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་པ་གང་དག་མི་ཤེས་
བ་དེ་ལ་སྟེ་བ་དེ་དག་ཤེས་བ་དེ་ལ་མི་སྟེ་འོ་ཞེས་གསུངས་པས་དེ་དག་སྟེ་བ་ལ་ཡང་ཤེས་
བགེགས་བྱེད་ལ། སྐར་མ་རྣམས་མཐོང་བ་ལ་ཡང་ཉི་མའི་འོད་བགེགས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
ནམ། རི་ལྟར་ན་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་འདུས་བྱས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱ་
ཡིན་ཞེ་ན། སྟེ་བ་ལ་བགེགས་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ཞིག་སྟེ་བ་ལ་བགེགས་བྱེད་ལུས་པ་རྣམས་ནི་བགེགས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཉིད་ཏུ་
ཡང་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྟོད་པར་བྱེད་པའི་མི་འཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གོང་མི་རྣམས་
བདག་ཅག་ནི་རྗེ་བོས་བདེ་བར་བྱས་སོ་ཞེས་འཛེར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། གང་ཞིག་བགེགས་
བྱེད་པར་མི་ལུས་པ་དཔེར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་ལ་ལྟ་བུར་ལས་འདས་བ་དང་། མི་སྟེ་
བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་བོ་སྟེ་བ་ལ་དབྱལ་
བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལྟ་བུ་དེ་གོ་རི་ལྟར་ན་རྒྱའི་དངོས་པོ་ཡིན། དེ་དག་མེད་དུ་ཟེན་ཀྱང་དེ་
ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བགེགས་བྱེད་མི་ལུས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོད་པར་བྱེད་པར་མི་ལུས་བཞིན་དུ་
ཡང་དེ་སྐད་དུ་འཛེར་བ་ཡོད་པས་འདིར་དཔེ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ལོ།

འདི་ནི་སྒྲིབ་བརྟན་པ་ཡིན་གྱི། བྱེད་རྒྱུ་འུ་གཙོ་པོ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་
བ་ལ་ཡང་རྩལ་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མིག་དང་གཟུགས་དག་
དང་། ལུས་ལ་ཟས་དང་། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་
ཞིག་འདི་སྐྱེད་དུ་གལ་ཏེ་མི་སྒྲིབ་པའི་ངོ་བོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་དག་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྒྲིབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སློག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་གཤེད་
མ་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་དེ་བརྟན་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་ཆོལ་བར་བྱེད་པ་དེའི་དེ་ནི་གྲུ་
ཀར་མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་མི་སྒྲིབ་པའི་ངོ་བོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཡིན་པར་དམ་འཆའི།
བྱེད་པ་པོའི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་དག་ན་ཤེ། ཐམས་ཅད་སྒྲིས་པ་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩལ་བ་ཡོད་དེ།
འདི་ལྟ་སྟེ་རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་རྩལ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་སྟོལ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །ཇི་ལྟ་སྟེ་ཞེན། དམིགས་པ་དེས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་
བ་སྒྲིབ་ལ། དེས་རིམ་གྱིས་ཕྱིས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་རྒྱུད་པའི་སྒྲོ་ནས་
དེ་ཡང་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རྩལ་བ་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་
སྟེ། འདི་ནི་ཕྱོགས་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །བྱེད་པའི་རྒྱ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

(གཉིས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལ་གསུམ། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་། མཚན་གཞིའི་དཔེར་
བརྗོད། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།)

ལྟན་ཅིག་འབྱུང་གང་ཡན་རྩལ་འབྲས། ༡༠

ཡན་རྩལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་སྟེ། ཆོས་གང་དག་ཡན་རྩལ་གྱི་འབྲས་སུ་ཡིན་
པ་དེ་དག་ནི་ཡན་རྩལ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱའོ། །

(གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་དཔེར་བརྗོད་ནི།) དཔེ་ཇི་ལྟ་སྟེ་ཞེན།

འབྱུང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་ཉེས་འདུག་དང་། །སེམས་དང་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་བཞིན། །

འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་ནི་ཡན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ནི་
 སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །
 འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ནི་མཆོན་གཞིའི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་དག་གི་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལྷན་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་ཅི་རིགས་པར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡན་
 ཚུན་འབྲས་སུ་ཉིད་མེད་བཞིན་དུ་ཆོས་ནི་མཐུན་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་
 བའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་དེའི་མ་ཡིན་པས་ཁ་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །

(གསུམ་པ་འཛོམས་པའི་དོན་ལ་གཉིས། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དོས་བརྒྱད་བ་དང་། དེ་
 སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རི་ལྷར་འཇུག་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།)

སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེན།

སེམས་ལས་བྱུང་དང་སྒྲོམ་གཉིས་དང་། སེམས་དང་དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད། ༡)

སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་། སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་དང་།
 བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་དག་དང་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་
 བ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་དག་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །

(གཉིས་པ་དེ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རི་ལྷར་འཇུག་པའི་རྩལ་ནི།) དེ་དག་རི་ལྷར་སེམས་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་ཅེན། མདོར་བསྟུན།

རྩལ་དང་ནི། །འབྲས་སོགས་དགེ་ལ་སོགས་པས་སོ། །

རེ་ཞིག་དུས་ལས་ནི་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འགག་པ་གཅིག་པ་
 ཉིད་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འབྲས་སུ་ལ་སོགས་པས་ནི་འབྲས་སུ་
 དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་པ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། གཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་སྐྱེ་
 མ་ནི་ལྷན་ཅིག་པའི་དོན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དགེ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་

བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ལ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་བཅུས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལ་སེམས་ནང་ན་ཉུང་བ་ནི་ཚོས་ལྟ་བུ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྟ་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་
ཏེ། ས་མང་པོ་བ་བཅུ་དང་། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་བཞི་བཅུ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་
མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བརྒྱད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །དེའི་ལྟ་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་ཚོས་ལྟ་བུ་ཅ་
བཞི་སྟེ། རང་གི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ།།

གཞན་དག་ན་རེ། བཅུ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ས་མང་པོ་བ་བཅུ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དག་
ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་རྒྱ་དུ་ནི་མི་བརྗོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་གཞུང་། སྤྱུ་
བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་ལ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་
རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་
ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་བ་དང་ཁ་བ་དང་གནས་པ་དང་མི་རྟག་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་དེ་དག་
ལས་གཞན་པའི་སྤྱུ་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གང་ཡིན་པའོ། །འཛིག་ཚོགས་
ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པ་ནི་མ་གཏོགས་པ་
གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་འགལ་བར་འབྱུང་རོ།།

ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། འོ་ན་ནི་གང་དག་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་
ཞེས་དེ་རྒྱ་དུ་མི་འདོན་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་རྒྱ་དུ་གདོན་པར་བྱ་བ་འམ། ཡང་ན་དོན་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་གོ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རེ་ཞིག་གང་ལྟ་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱས་རྒྱ་ཡིན་པ་
དེས་ནི་ལྟ་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ལྟ་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ་ལྟ་ཅིག་འབྱུང་བའི་
རྒྱས་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཚོས་ཀྱི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་། དེ་དག་ཕན་
ཚུན་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཉིད་དང་། དེ་དག་
ཕན་ཚུན་དང་། རྒྱར་བྱས་པའི་གཞུགས་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཕན་ཚུན་དང་། ཐོགས་
པ་མེད་པ་ཅུང་ཟད་དང་། ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་དག་དང་ལྟ་བུའོ། །ཐོབ་པ་དང་ལྟན་པའི་

ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཅིག་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ཀྱང་ལྟ་བུ་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ་ལྟ་བུ་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་སུ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་དང་རྒྱ་མཐུན་པ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་དག་ནི་སེམས་དང་ལྟ་བུ་ཅིག་སྒྲིབ་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་སྒྲུབ་ཡང་སྒྲུ་
ལ་ཕྱིས་ཀྱང་སྒྲུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རུང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ས་ཐོན་ལ་སོགས་
པ་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་འདྲི་དངོས་པོར་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་ཚུལ་འདི་མི་སྣང་བས་ཇི་ལྟར་ལྟ་
ཅིག་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་འདྲི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
དཔེར་ན་མར་མེ་དང་འོད་དག་དང་ལྷ་གྲ་དང་གྲིབ་མ་དག་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

རེ་ཞིག་ཅི་མར་མེ་འོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཆོགས་པ་སྒྲུབ་བྱུང་བ་ཁོན་མར་མེ་འོད་
དང་བཅས་པ་སྒྲུ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དབྱེད་པར་བྱའོ། །འོ་ན་ནི་ཡོད་དམ་སྒྲིབ་ན་
དེ་དག་དང་ལྟ་བུ་ཅིག་དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་སྒྲུ་བ་རྣམས་རྒྱ་དང་ལྟ་བུ་པའི་རྒྱའི་མཚན་ཉིད་ནི་དེ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གང་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད་ན་གང་ཞིག་ངེས་པར་ཡོད་དམ་མེད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་ཅིག་
ཤོས་ནི་རྒྱ་དང་ལྟ་བུ་པ་ཡིན་ལ། ལྟ་བུ་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཡོད་ན་ཐམས་
ཅད་ཡོད་ལ་གཅིག་མེད་ན་ཐམས་ཅད་མེད་པས་རྒྱ་དེ་དང་འབྲས་སུ་འདྲི་དངོས་པོ་རིགས་པ་
ཡིན་ནོ། །རེ་ཞིག་ལྟ་བུ་ཅིག་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་རུང་ན་ཕན་ཚུན་དུ་གོ་ཇི་ལྟར་རུང་། དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་འོ་ན་ནི་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཕན་ཚུན་དང་
འབྱུང་བ་རྣམས་དང་ཡང་ལྟ་བུ་ཅིག་དེར་ཐལ་བར་འབྱུར་ལ། སེམས་ཀྱི་མཐུན་པའི་མཚན་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་སེམས་ལ་སོགས་པ་དང་དེར་ཐལ་བར་འབྱུར་རོ།།

འོ་ན་ནི་ལྷ་གྲ་གསུམ་ཕན་ཚུན་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་པ་བཞིན་དུ་ལྟ་བུ་ཅིག་འབྱུང་བ་རྣམས་
རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་འདྲི་དངོས་པོར་འབྱུང་བོ། །རེ་ཞིག་ཅི་འདི་དག་ལྟ་བུ་ཅིག་འབྱུང་བའི་སྟོབས་
ཀྱིས་གནས་སམ། འོན་ཏེ་ཆོགས་པ་སྒྲུ་མའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
དབྱེད་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་གཞན་ཡང་སྤང་བ་ལམ་གཟེར་བ་ལམ་རྟེན་པར་བྱེད་པ་ས་ཡང་ཅུང་ཟད་ཡོད་དོ།
 དེ་ལ་ཡང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱལ་སོགས་པ་གཞན་དག་གྲང་ཡོད་པས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་
 པའི་རྒྱ་ཉིད་གྲུབ་པོ།

(གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི།) རྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན།

རྐལ་མཉམ་རྒྱ་ནི་འདྲ་བའོ།

ཆོས་འདྲ་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་
 ཟེ། དགེ་བའི་ཡུང་པོ་ལྟ་པོ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
 རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཡུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ནི་ཡུང་དུ་མ་
 བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ།

གཞན་དག་ན་ེ། ཡུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་གཟུགས་ནི་ལྟ་པོ་དག་གི་ཡིན་ལ། བཞེ་ནི་
 གཟུགས་ཀྱི་མ་ཡིན་ཏེ། དམན་པ་དང་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྩར་རྩར་པོ་
 བྱི་རྩར་རྩར་པོ་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་བཅུ་པོ་དག་གི་ཡིན་ནོ། །མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་
 པ་ནི་རིས་མཐུན་པ་གཅིག་ལ་རེ་རེ་སྤྱི་ནས་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་
 མཐུན་པ་གཞན་དག་ཏུ་ནི་གནས་སྐབས་བཅུ་ཆར་ཡང་བཅུ་པོ་དག་གི་ཡིན་ནོ། །ཕྱིའི་དག་
 ལ་ཡང་ནས་ནི་ནས་ཀྱི་ཡིན་ལ། སྤྲ་ལུ་ནི་སྤྲ་ལུའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་སྦྱར་བར་
 བྱའོ། །གང་དག་གཟུགས་ཀྱི་རྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་གཟུགས་ཡིན་པར་མི་འདོད་པ་དེ་དག་
 ལ་ནི་འདས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་མ་འོངས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་
 དང་བདག་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་འདི་འདོད་པ་ལ་གནོད་པར་གནས་སོ། །

(གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། དག་བཅས་ཀྱི་འདྲ་བ། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར།
 གསལ་མེད་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་བཤད་པ། དེ་འཕྲིན་རྟེན་པའི་སྤྱིར་སྤྱད་ལ་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི།

ཅི་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནམ་ཞེན། སྤྲུལ་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན།

རང་རིས་ས་བཤོ་

འདི་དག་ལ་རང་གི་རིས་དང་ས་ཡོད་པས་འདི་དག་ནི་རང་གི་རིས་དང་ས་བ་དག་གོ། །
རིས་ནི་ལྟ་སྟེ། སྤྲུལ་བསྐྱེད་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནས་བསྐྱེད་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་
བར་རོ། །ས་ནི་དགུ་སྟེ། འདོད་པའི་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་བརྒྱད་
ནོ། །དེ་ལ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ནི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་མཐོང་བས་སྤང་
བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་གཞན་དག་གི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་
དུ་བསྐྱེད་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་བར་དུ་ཡང་བསྐྱེད་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །
དེ་དག་ཀྱང་འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་རྣམས་ནི་ཡང་འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ས་བ་རྣམས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་བའི་ཡིན་པ་ནས་སྤང་བའི་ཅེ་
མོའི་ས་བའི་བར་དག་ཀྱང་དེའི་ས་བའི་རྣམས་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི་གཞན་དག་གི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་བར་ནི།)

དེ་དག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན། སྤང་སྤྲུལ་བ་རྣམས་༥༩ །ནི་
ཕྱི་མ་སྤྲུལ་བ་དང་མ་སྤྲུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་
སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ལས་སྤྲུལ་པ། བསྐྱེད་བཅས་ལས་ཏེ།
སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་གང་ཞེན། དག་བའི་ཅུ་བ་སྤང་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རང་གི་ཁམས་ན་
དག་བའི་ཅུ་བ་ཕྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱས་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་
ཀྱི་ཡིན་ནོ། །འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

ཚོས་གང་ཚོས་གང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཚོས་དེ་རེས་འགའ་ཞིག་ཚོས་དེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་
 ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བ་འདི་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཡིན་
 བོ། །ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། མཚུངས་པར་ལྟན་བ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱུ་ལས་
 དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གང་ཞིག་ཚོས་མ་འོངས་པ་དེ་ཡང་
 སྤྲེའི་ཆེད་གནས་སྐབས་ན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །
 དེའི་ཕྱིར་ཐ་མའི་གནས་སྐབས་དེ་ལས་དགོངས་ནས་ནམ་ཡང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ་སྟམ་དུ་སེམས་པ་དེ་ནི་དེའི་ལན་དུ་མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་ཚོས་དེ་སྤྲེའི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་སྤྲོན་རོལ་ནས་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཕྱིས་ཡིན་པས་སོ། །

ཚོས་གང་ཞིག་ཚོས་གང་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཚོས་དེ་རེས་འགའ་ཞིག་
 ཚོས་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བྱ་བ་འདྲི་བ་འདི་ཡང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
 བ་འདིས་རེས་འགའ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་ལུས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་རྟོག་དུ་གཤམ་ཏེ་
 ཚོས་དེ་མ་སྤྲེའི་པར་གྱུར་ནའོ་ཞེས་གསུངས། དེར་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་བརྗོད་
 པར་བྱ་ལ། འདིར་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དེར་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོ་གཉིས་སུ་བསྟན་
 པར་བྱ་བའི་བར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འདིར་
 བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་མི་མཁས་པ་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་འདིར་
 ལན་སྤྲེའི་ཁོ་ན་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོན་གང་འདི་རྟོག་དུ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་མ་འོངས་པ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་
 ལྟན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིན་ལ། འཇིག་ཚོགས་ལ་
 ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

མ་གཏོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ལ་
 འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་རྟོག་དུ་འཇིག་

ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་མ་འོངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་མ་
གཏོགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བའམ། ཡང་ན་དོན་གྱིས་ན་དེ་ལྟར་གོ་བར་བྱའོ།

འོ་ན་བཅུགས་པའི་བཤད་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་བཞི་ཚན་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་
འབྲས་ཐུང་དང་། རྟེན་དང་དམིགས་པར་ངེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རིམ་དང་། འདིར་རྒྱ་ནི་
མཚུངས་པར་ལྟ་བའི་རྒྱ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་ཐུང་ནི་སྤྱི་བྱེད་
པའི་འབྲས་ཐུང་དང་། བདག་པའི་འབྲས་ཐུང་ཡིན་ནོ། །རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའོ། །
དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྐལ་
བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་རྒྱ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། གནས་སྐབས་ནི་
འདོད་པ་ཁོན་ཡིན་གྱི་ཇས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ཐུང་ནི་
ཡིན་གྱི། ཇས་ཀྱི་འབྲས་ཐུང་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ་ནམ་པར་སློན་པའི་རྒྱ་བཞིན་དུ་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡང་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན་
ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། བལྟན་བཅོས་ལས་དེ་སློན་པར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་ཐུང་འབྱིན་པ་དང་
འཛིན་པར་བྱེད་ཅུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོན་སློན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ནི་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་ཐུས་འབྲས་ཐུང་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ན་དེ་ཡང་མ་འོངས་པ་ལ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩ་ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱུང་བེན་པ་ཡང་
མ་འོངས་པའི་རྒྱ་མཐུན་པར་མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་ད་ལྟའི་འདས་པ་བཞིན་ནོ།

རྒྱ་བས་འབྲས་ཐུང་ན་ནི་རུང་བས་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་མ་འོངས་པ་ནི་མེད་དོ། །དེ་
ལྟར་ནམ་པར་སློན་པའི་རྒྱ་ཡང་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ནམ་པར་སློན་པའི་
འབྲས་ཐུང་ཐུང་དང་ལྟན་ཅིག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ལ། མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་ཡང་རྩ་ཕྱི་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ནི་རྩ་ཕྱི་མེད་པར་འདྲ་
བའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་འདྲ་བ་ཡིན་པས་པན་ཚུན་དུ་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་པན་ཚུན་རྒྱ་
མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། པན་ཚུན་རྒྱ་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ནི་རིགས་པ་དང་ལྟན་པ་

མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་ནི་ཐུ་མེད་བཞིན་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡན་ཚུན་འབྲས་ཁུ་
 ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་དང་འབྲས་ཁུ་དག་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟ་བུས་ན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ནི་གནས་སྐབས་ལས་རྣམ་པར་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།
 རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་ནི་མཚན་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་པས་མ་འོངས་པ་ཡང་མི་
 བསྐྱོག་གོ།

(གསུམ་པ་ཟག་མེད་ཅི་ཟག་རྒྱ་བཤད་བཞི།) སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ནི་རང་གི་ས་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་ཅི་དེ་ལྟར་ངེས་སམ་ཞེན།
 དེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ནི་ངེས་སོ།།

ས་དགུའི་ལམ་ནི་ཡན་ཚུན་དུ།

སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་སྐབས་དང་སྦྱར་ཏེ། མི་ལྟོགས་པ་མེད་
 པ་དང་། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པ་
 གསུམ་དག་གི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ཡན་ཚུན་དུ་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་
 ཞེན། འདི་ནི་ས་དེ་དག་རྒྱ་སྒོ་ཐུང་དུ་འོངས་པ་ཡིན་ལ། ས་དེ་པ་དག་གིས་བདག་གིར་མ་
 བྱས་པའི་ཕྱིར་ཁམས་དེ་དག་རྒྱ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ས་གཞན་པའི་རིགས་
 མཐུན་པའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་།

མཉམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན།།

རྒྱ་དེ་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷག་བསྐལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་དེ་
 ཉིད་མ་འོངས་པ་དང་མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ནོ། །མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་
 པ་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བ་དང་
 བསྐྱོམ་པ་དང་མི་སྦྱོང་བའི་ལམ་རྣམས་ནི་གསུམ་དང་གཉིས་དང་གཅིག་དག་གི་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་ཡང་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་ལམ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དང་རྩོན་པོའི་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ།
 དབང་པོ་རྩོན་པོའི་ལམ་ནི་དབང་པོ་རྩོན་པོའི་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དད་པས་རྗེས་
 སུ་འབྲང་བ་དང་དད་པས་མོས་པ་དང་དུས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་རྣམས་ནི་དུག་
 དང་བཞི་དང་གཉིས་དག་གི་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་
 བ་དང་། དུས་དང་མི་སྦྱར་བར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་རྣམས་ནི་གསུམ་དང་གཉིས་དང་
 གཅིག་གི་ཡིན་ནོ།།

ཡང་རི་ལྟར་ས་གོང་མ་བས་འོག་མ་བའི་ལམ་དང་མཉམ་པའམ་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཞེ་
 བ། དབང་པོ་དང་རྒྱས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱས་པ་
 ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱང་དུའི་རྒྱང་དུ་ལ་སོགས་པ་གོང་ནས་གོང་
 དུའོ། །རྒྱད་གཅིག་ལ་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ལམ་
 དག་མི་སྲིད་མོད་ཀྱི་འབྲུང་བ་ནི་མ་འོངས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ།།

(བཞི་བ་དེ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྦྱར་བྱུང་ལ་མཚུངས་པར་བསྟན་བཞི།) ཅི་ལམ་ཁོ་ན་
 མཉམ་པ་དང་བྱད་པར་ཅན་དག་གི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་དག་ཀྱང་།

སྦྱར་བྱུང་དེ་གཉིས་ཁོ་ན་འཛིན་ཡིན།།

མཉམ་པ་དང་བྱད་པར་ཅན་དག་གི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་དམན་པའི་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། །དཔེར་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་སྤྲུལ་པ།

ཐོས་དང་བསམས་བྱུང་ལ་སོགས་པའང་།། ༥༩

ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྒྲུབས་པ་ལས་བྱུང་བ་སྦྱར་བ་ལས་འབྲུང་བའི་ཡོན་ཏན་
 དེ་དག་ཀྱང་ཉམས་པ་དང་བྱད་པར་ཅན་ཁོ་ནའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མ་

ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་ན་སྦྱོད་པའི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཁོ་ནའི་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་དགུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་པ་ལ། རྒྱུ་འབྱུང་འབྱེད་པོ་དག་ནི་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། ལུགས་ནི་དེ་ལྟ་བུའོ། །སྦྱིས་ནས་ཐོབ་པ་ཅན་གྱི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་དུ་སྐྱེལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ།

མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལས་སྦྱིས་པ་དང་། སྦྱོད་ལམ་པ་འཇམ། བཟོའི་གནས་པ་དང་། སྦྱུལ་པའི་སེམས་ལྟན་ཅིག་སྦྱིས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བཞི་དང་། གསུམ་དང་། གཉིས་དང་། གཅིག་དག་གི་སྐྱེལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །སྦྱུལ་པའི་སེམས་བསམ་གཏན་བཞིའི་འབྲས་སུ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བསམ་གཏན་གོང་མའི་འབྲས་སུ་ནི་བསམ་གཏན་འོག་མའི་འབྲས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འབད་པ་འབྲས་སུ་མེད་པར་འབྱུར་དུ་འོང་བའི་ཕྱིར་སྐྱེལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་སུ་ནི་དམན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱུང་དང་ནས་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་སྦྱིས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་མ་སྦྱིས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེན། ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་མ་སྦྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་ཐམས་ཅད་དམན་པའི་ལྟ་བུའོ། །རྒྱུད་གཅིག་ལ་ངས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་སྟོན་ཐོབ་པ་ཕྱིས་སྦྱིས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེན། ཡོད་དེ་

སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཚུལ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་མ་འོངས་པ་དག་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཚུལ་ཤེས་པའི་
 ལྟ་བུའོ། །འདི་ལྟར་འབྲས་བུ་མ་འམ། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་མ་འོངས་པ་ནི་མེད་དོ། །
 ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་སྤྲོས་པ་ནམས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་བྱིས་སྤྱེ་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་
 ཡོད་དམ་ཞེན་ཡོད་དེ། ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལུ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འབྲས་བུ་གོང་མ་ལས་
 ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་འབྲས་བུ་འོག་མ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོད་དང་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཚུལ་ཤེས་
 པའི་ཐོབ་པ་སྐད་ཅིག་མ་བྱི་མ་དང་ལྟན་ཅིག་སྤྱེས་པ་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་ཚུལ་ཤེས་པའི་བཟོད་
 པའི་ཐོབ་པ་ནམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྟེ། དམན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐལ་བ་མཉམ་
 པའི་རྒྱ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །(འཛིན་པ་མཚུངས་ལྟན་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ་ནི།)

མཚུངས་ལྟན་གྱི་སེམས་དག་དང་། །སེམས་བྱུང་།

དེ་ལྟ་ན་ནི་རྒྱལ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལས་སྤྱེས་པ་ནམས་པན་རྒྱུན་དུ་མཚུངས་པར་ལྟན་
 པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ནི་རྣམ་པ་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དག་པ་ཡིན་
 བོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ནི་རྒྱལ་གཅིག་པ་དག་ཡིན་པོ། །དེ་
 ལྟ་ན་ལྷོ་བ་ཚུལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟ་བའི་ལྟ་བུར་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལས་སྤྱེས་པ་ནམས་ལ་
 ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན།

རྟེན་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ།།

གང་དག་ལ་རྟེན་མཚུངས་པ་ཡོད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་ནི་པན་
 རྒྱུན་དུ་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པོ། །མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་མི་དད་པ་སྟེ། འདི་
 ལྟ་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་མིག་གི་དབང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
 དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་

བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷན་
ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ནོ།།

ཡང་དོན་གང་གིས་ན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན། གང་གིས་ན་མཚུངས་པར་ལྷན་
པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་ཞེན། བན་ཚུན་འབྲས་ལུའི་དོན་གྱིས་ན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ།
འདྲོན་པ་ན་མས་པན་ཚུན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །མཚུངས་པ་
ལྷན་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་དོན་གྱིས་ན་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། འདྲོན་པ་
དེ་དག་ཉིད་ཟས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྟོང་པའི་བྱ་བ་ལ་འདྲ་བར་སྦྱར་བ་བཞིན་
ནོ། །གཅིག་མེད་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པར་མི་ལྷན་པས་འདི་ནི་དེ་དག་གི་རྒྱུའི་དངོས་
པོ་ཡིན་ནོ། །(ལྷ་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་བཤད་པ་ནི།) ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་རྒྱ་གང་ཞེན།

ཀུན་འགོ་ཞེས་བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན། རྣམས་ཀྱི་རང་སར་ཀུན་འགོ་ལྟ། ༡༥

རང་གི་ས་པའི་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་ཆོས་ལྟར་སྦྱས་པ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས།
ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་འོག་ནས་ཕྱ་རྒྱས་བསྟན་པའི་
མཛོད་ཀྱི་གནས་ཉིད་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྟབས་
མོང་གི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་སྒྲུལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་
གོ། །རིས་གཞན་དག་གི་ཡང་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་མཐུས་ནི་རིས་གཞན་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་དག་ཀྱང་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

ཅི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་
རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དག་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རབ་
ཏུ་བྱེད་པ་དག་ལས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེན།
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་དང་། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་

པར་སྒྲིན་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་
 རྣམས་གང་ཞེ་ན། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་འདུས་བྱས་རྣམས་དང་། མི་དགེ་བ་རྣམས་
 སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པ་
 འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་འཛིག་ཚོགས་
 ལ་ལྟ་བ་དང་། ཆོས་དེ་དག་གི་སྒྲིབ་བ་དང་ཤ་བ་དང་གནས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་དག་
 མ་གཏོགས་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གང་ཡིན་
 པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

འོན་པ་དགས་པའི་བཤད་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་མི་དགེ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཡོད་
 དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལྷིས་
 ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དེ་ལས་དང་པོར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གང་
 ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཇི་ལྟར་དང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྒྱ་མ་སྤངས་པ་ལས་དགོངས་ནས་
 གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་དེའི་རྒྱ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་སྤངས་ཟེན་པའི་བྱིར་མ་གསུངས་
 སོ། །ཀུན་རྩ་འགོ་བའི་རྒྱ་བཤད་ཟེན་ཏོ།།

(དུག་པ་རྣམས་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་བཤད་བནི།) རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན།

རྣམས་སྒྲིན་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན།

མི་དགེ་བ་རྣམས་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་
 པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཅིའི་བྱིར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
 པའི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་འབྲུག་པར་མི་བྱེད་ཅེ་ན། ལྷོ་བས་རྒྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ་ས་
 བོན་རུལ་པ་བཞིན་ནོ། །ཅིའི་བྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤེད་པས་མངོན་པར་
 མ་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། མངོན་པར་མ་བསྟན་པའི་ས་བོན་གྲང་པོ་བཞིན་ནོ།།

ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་གང་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཞིག་མངོན་པར་འབྲུག་

པར་བྱེད་པར་འགྱུར། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་གཉི་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འགྱུར་པར་བྱེད་དེ་
ས་པོན་གྲུང་པོ་མངོན་པར་བསྟན་པ་བཞིན་ཏེ། འདི་ཇི་ལྟར་གྲེས་པར་བྱ། རྣམ་པར་སློན་
པའི་རྒྱ་ཞིག་རྣམ་པར་སློན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་རྣམ་པར་སློན་པ་ཉིད་རྒྱ་ཡིན་པས་
རྣམ་པར་སློན་པའི་རྒྱ་ཡིན། དེས་ན་ཅིར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་སློན་པའི་རྒྱ་ཞིག་རྣམ་
པར་སློན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་སློན་པ་ལས་སྟེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེར་
མི་འགྱུར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ལས་ལས་སྟེས་པའི་ཕྱིར་ལ་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་སློན་པའི་
རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འོན་ཏེ་རྣམ་པར་སློན་པ་ཉིད་རྒྱ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་སློན་
པའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སློན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེར་མི་འགྱུར་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན།
རྣམ་པར་སློན་པ་ནི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ་རྣམ་པར་སློན་པ་ཡང་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། གཉི་ག་ལྟར་ཡང་རུང་ངོ་ཞེས་སྐར་བཤད་ཟིན་ཏོ།

ཡང་རྣམ་པར་སློན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ཞེན། མི་འདྲ་བར་སློན་པ་ནི་རྣམ་པར་སློན་
པའོ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་རྣམ་པར་སློན་པའི་རྒྱ་ལྟར་པོ་གཅིག་ལ་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་
ཅན་ནི་ཐོབ་པ་རྣམས་དང་དེ་དག་གི་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པའོ། ལྷང་པོ་གཉིས་པ་ལ་འབྲས་
བུ་གཅིག་པ་ཅན་ནི་ལྷས་དང་དག་གི་ལས་དང་དེ་དག་གི་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པའོ། ལྷང་པོ་
བཞི་ལས་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ཅན་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་
བ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པ་དག་གོ། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་རྣམ་པར་སློན་པའི་རྒྱ་
ལྟར་པོ་གཅིག་ལ་རྣམ་པར་སློན་པ་གཅིག་པ་ཅན་ནི་ཐོབ་པ་དང་། འདྲུ་གེས་མེད་པའི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པའོ།

ལྷང་པོ་གཉིས་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་
བཅས་པའོ། ལྷང་པོ་བཞི་པ་ནི་དགེ་བའི་སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནོ། ལྷང་པོ་
ལྔ་པ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནོ། གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་རྣམ་པར་སློན་པའི་རྒྱས་
ལྷང་པོ་གཅིག་ལ་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ཅན་ནི་ཐོབ་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་

སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཡུང་པོ་བཞི་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
དག་པ་རྣམས་དང་དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །

གང་གི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་ཁོ་ན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བའི་
ལས་ཀྱང་ཡོད་དེ། གང་གི་སྒྲིག་གི་དབང་པོ་ཡིན་པའོ། །གང་གི་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པ་
དེའི་ནི་གཉིས་ཏེ། ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དག་གོ། གང་གི་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་
པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། གང་གི་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པ་དེའི་ནི་གསུམ་སྟེ། ལུས་དང་རེག་
བྱ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དག་གོ། གང་གི་གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོའི་སྐྱེ་མཆེད་དག་ཡིན་
པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། གང་གི་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པ་དེའི་ནི་བཞི་སྟེ། མིག་དང་ལུས་
དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སོ། གང་གི་རྣ་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷའི་སྐྱེ་མཆེད་
དག་ཡིན་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། གང་གི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལྷ་དང་། རྒྱ་དང་། བདུན་
དང་། བརྟན་དང་། དགྲ་དང་། བཅུ་དང་། བཅུ་གཅིག་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བའི་ལས་དེ་ཡང་
ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་སྒྲ་ཆོགས་དང་། སྒྲ་ཆོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱིའི་ས་བོན་བཞིན་
ནོ། །དཔེར་ན་ཕྱིའི་ས་བོན་རྣམས་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་འབྲས་ལུ་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷ་སྟེ་
བསྐྱ་དང་། བལ་པོ་སེལ་དང་། ཤིང་བྱ་གོ་རྩ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་ལྷ་ལའོ། །

ཁ་ཅིག་ནི་འབྲས་ལུ་སྒྲ་ཆོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷ་སྟེ། བསྐྱ་དང་གོ་རྩ་ལ་སོགས་པ་
དག་གི་ལྷ་ལའོ། །ལས་དུས་གཅིག་པའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དུས་གསུམ་པ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་
ནི་མི་འགྱུར་གྱི་ལས་དུས་གཉིས་པའི་ཡང་དུས་གཅིག་པའི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བས་འབྲས་ལུ་
ཏ་ཅང་ཉུང་བར་འགྱུར་དུ་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་སྐྱད་
ཅིག་མ་དུ་མ་པ་ནི་ཡིན་གྱི་བསྐྱོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་ལས་དང་ལྷན་
ཅིག་དུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མཐུག་ཐོགས་
ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་དངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་སྒྲིན་
པའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་ལུ་སྒྲིན་པ་ནི་རྒྱ་ལ་ལྷོས་པ་ཡིན་ནོ། །

(གསུམ་པ་རྩམ་ངེས་པས་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི།) ཡང་རྒྱ་འདི་དག་གི་རྩམ་ངེས་པ་གང་ཞེ་
ན། འདི་དག་གི་རྩམ་ངེས་པར་དོན་གྱིས་ནི་བཤད་མོད་ཀྱི་མདོར་བྱས་ནས་མ་བཤད་པས།
དེའི་ཕྱིར་མདོར་བྱས་ཏེ། གྲུབ་འགྲོ་སྒྲུལ་མཉམ་རྩམ་གཉིས་པ་དང་། འདས་པ་དང་། ད་
ལྟར་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་དག་ནི་མེད་དོ། །འདིར་གཏན་ཚིགས་ནི་བཤད་
ཟིན་ཏོ།།

གསུམ་པོ་དག་ནི་རྩམ་གསུམ་པ། ༥༥

ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་དག་ནི་རྩམ་
གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་རྒྱའི་རྒྱའི་རྩམ་ངེས་པ་མ་བསྟན་པས་རྩམ་ཐམས་ཅད་པ་དང་།
རྩམ་དང་བྲལ་བར་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །རྒྱ་རྣམས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

(གཉིས་པ་འབྲས་སུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྩམ་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།) རྒྱ་དེ་དག་གང་གི་ཡིན་པའི་འབྲས་སུ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན།

འདུས་བྱས་བྲལ་བཅས་འབྲས་སུ་ཡིན།།

བསྟན་བཅོས་ལས། འབྲས་སུའི་ཚོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་
ཅད་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའོ་ཞེས་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལྟ་ན་འོ་ན་ནི་འདུས་
མ་བྱས་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་གང་གི་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་རྒྱར་ཡང་འབྱུར་ལ། རྒྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དེ་གང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་འབྲས་སུར་ཡང་འབྱུར་རོ།།

འདུས་བྱས་ཁོ་ན་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་དག་ཡོད་ཀྱི།

འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད།།

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱ་རྣམ་པ་དུག་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་སུ་རྣམ་པ་ལྟ་མི་སྤྱིད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ལམ་འབྲལ་བའི་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱར་མི་འདོད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་

སྐྱེ་བ་ལ་བགཏགས་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་གཞན་པ་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་ནི་སྐྱེ་བ་
དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ད་ནི་དེ་གང་གི་འམ་ཇི་ལྟར་ན་འབྲས་སུ་ཡིན་ཞེན། ལམ་གྱི་འབྲས་སུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
སྟོབས་ཀྱིས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ནི་དེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པའི་ཕྱིར་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ལམ་
གྱི་འབྲས་སུ་ཡིན་གྱི་བྲལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཐོབ་པ་ལ་ཡང་དེའི་རྣམ་པ་གཞན་ལ། བྲལ་
བ་ལ་ཡང་གཞན་ཏེ། ཐོབ་པ་ལ་དེ་ཇི་ལྟར་རྣམ་ཤེན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྲལ་བ་ལ་ཇི་
ལྟར་ཞེན། ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་རེ་ཞེག་ལམ་ནི་ཇི་ལྟར་ཡང་འདིའི་
རྒྱ་མ་ཡིན་གྱི་བྲལ་བ་ནི་འདིའི་འབྲས་སུ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་བདག་པོའི་འབྲས་སུ་ཡང་མེད་ན་གོ་ཇི་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ་ཡིན་ཞེ་
ན། སྐྱེ་བ་ལ་མི་སྐྱེ་བ་པའི་དངོས་པོས་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་འདི་ལ་འབྲས་སུ་ཡོད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དུས་ལས་གོལ་བ་ལ་འབྲས་སུ་འཛིན་པ་དང་། སྐྱེན་པའི་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

མདོ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་ལས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་རྒྱ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་མ་གསུངས་ཀྱི། རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་གསུངས་
ཤེན། གཟུགས་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱེན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་
མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་དང་རྒྱེན་མི་རྟག་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་གཟུགས་ལྟ་རྟག་པར་
ག་ལ་འགྱུར། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ་ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །དེ་ལྟ་ན་འོ་ན་ནི་འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པའི་རྒྱེན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་
རོ། །སྐྱེས་པའི་ཞེས་དཀར་པའི་ཕྱིར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་གང་དག་
ཡིན་པ་དང་རྒྱེན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་མི་རྟག་ན་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་རྒྱེན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་མི་རྟག་ན་ཞེས་ནི་མི་གསུངས་སོ། །རྒྱ་རྣམས་ཀྱང་
གང་དག་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་དེ་དག་ཁོ་ན་མི་རྟག་གོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མི་
སྐྱེ་བ་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་གྱིས་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་མི་དགག་པ་ཡིན་ནམ། མདོ་ལས་དམིགས་

པའི་རྒྱུན་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱི་མི་སྒྲིབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ནི་མ་གསུངས་པས། མདོ་ལས་
འདུས་མ་བྱས་རྒྱུ་དེ་དངོས་པོ་མི་འབྲུག་པོ། །མ་གསུངས་མོད་ཀྱི་བཀག་པ་ནི་མེད་དོ།

མདོ་རྣམས་ཀྱང་ལལ་ཆེར་ལུབ་ན་མ་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རིམ་ལྔ་རེས་པར་གཟུང་
ཡང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི། སྤར་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་བཤད་
དམ། དེའི་ཆེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གང་ཞེ་ན། གང་བྲལ་བའོ་ཞེས་བཤད།

ད་ནི་བྲལ་བ་གང་ཞེ་ན། གང་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའོ་ཞེས་བཤད་པས་པན་
རྒྱུན་རྟེན་པའི་བཤད་པ་འདི་ནི་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བར་བྱ་བ་ལ་རྣམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལྟ་བུས་ན་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་འཕགས་
པ་རྣམས་ཁོ་ནས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སོ་སོར་
བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་བརྟགས་པ་དང་དགེ་བའི་རྣམས་གཞན་ཞིག་
ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་བརྗོད་པར་རྣམས་སོ།

མདོ་སྡེ་བརྣམས་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམས་སུ་མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ནི་
གཟུགས་དང་ཚེར་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྣམས་གཞན་དུ་ནི་མེད་དོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རེག་
བྱ་མེད་པ་ཙམ་ནི་ནམ་མཁའ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྟན་པའི་ནང་དག་ན་ཐོགས་པ་མ་རྟེན་ན་
ནམ་མཁའ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །ཕ་རྒྱས་དང་སྦྱེ་བ་སྦྱེས་པ་འགགས་ནས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་མི་སྦྱེ་བ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་བརྟགས་
པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་རྒྱུན་མ་ཆང་བས་མི་སྦྱེ་བ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་
སྟེ་དཔེར་ན་བར་མ་དོར་འཆི་བའི་རིས་མཐུན་པ་ལྷག་མ་ལྷ་སྤྱོད་ཞེས་ཟེར་རོ།

སྡེ་བ་གཞན་དག་ན་རེ། ཕ་རྒྱས་རྣམས་མི་སྦྱེ་བར་བྱ་བ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམས་པ་ཡོད་
དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །སྟེག་བསྐལ་མི་སྦྱེ་བ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་སྦྱེ་བའི་རྒྱུན་ཕ་རྒྱས་མེད་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམས་པ་མེད་དེ། དེའི་
ཕྱིར་དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ཡང་སོ་སོར་

བརྟགས་པ་མེད་པས་མི་འགྲུབ་པས་དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།

གཞན་དག་ནི། སྒར་སྤྱོད་པ་བྱིས་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་རང་གིས་འགག་པ་འདི་བྱིར་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དེ། རྟོག་པ་དེ་ལ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་དེ། མ་ཞིག་ན་དེ་མེད་པ་འདི་བྱིར་རོ། །སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཡང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་བའི་བྱིར་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་བ་མ་ཡིན་དེ། སྒར་སོ་སོར་བརྟགས་པ་ཡིན་ལ་བྱིས་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱི་མི་སྤྱོད་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

འོན་ཅི་ཞེན། དེ་དག་མི་སྤྱོད་བ་དེ་ནི་སྒྲ་ནས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཆོས་གང་དག་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མེད་ན་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་སོ་སོར་བརྟགས་པ་སྤྱོད་ན་ཡང་མི་སྤྱོད། འདི་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པ་འདི་མཐུ་ནི་འདི་ཡིན་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་གོགས་མ་བྱས་པ་ཤུན་རྣམས་སྤྱོད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་འདི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མི་སྤྱོད་བ་ཁོ་ན་ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ན་འོན་མཛོད་ཆོག་དབང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་དག་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན། གོམས་པར་བྱས། ལན་མང་དུ་བྱས་ན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རི་ལྟར་བྱང་། སྤངས་པ་ནི་བྱ་རན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །མི་སྤྱོད་བ་ནི་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་འབྱུང་བ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པས་སྟུག་བསྐྱེད་སྤངས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་དེ། གཟུགས་ལ་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤྱོད་ཤིག །འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་སྤངས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་གཟུགས་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་སྤངས་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྒྱས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་པར་དུ་གསུངས་དེ། དེ་ལྟར་ན་དུས་གསུམ་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཡང་སྤངས་པར་བྱང་རོ། །ཅི་སྟེ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན། དེར་ཡང་ཚུལ་ནི་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།

ཡང་ན་དགོངས་པ་ནི་འདས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཆོ་རབས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལ། ད་ལྟར་
 བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཆོ་འདི་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྟེང་པ་རྣམ་པར་སྦྱད་པ་དག་ལ་
 འདས་པའི་དུས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེང་པ་རྣམ་པར་སྦྱད་པ་བརྩོད་པ་བྱུང་དོ་ཞེས་འབྱུང་བ་འདས་
 པའི་ཆོ་རབས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བར་དུ་ཡང་དེ་
 དང་འདྲ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་པོ་འདིས་ཀྱང་རྒྱུད་འདི་ལ་མ་འོངས་པ་བསྐྱེད་
 བའི་ཕྱིར་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་བཞག་པ་དེ་སྤངས་པས་དེ་ཡང་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
 རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཟད་པ་ལས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །མ་འོངས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་
 ཉོན་མོངས་པ་ནི་ས་བོན་མེད་པའི་ཕྱིར་གཏན་དུ་མི་སྦྱིབ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
 བ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་ལ་ཅི་ཞིག་སྤང་དུ་ཡོད་དེ། འགགས་ཟེན་པ་དང་། འགག་པ་ལ་
 མཛོན་དུ་སྟོགས་པ་ལ་ནི་འབད་བ་དོན་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྟུམ་པ་འདི་ཡིན་པར་
 འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་
 གང་དག་འདུས་བྱས་ཀྱང་རུང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་རུང་དེ་དག་གི་མཆོག་ནི་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་བཤད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ། ཇི་ལྟར་ན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་
 ཡིན་པར་འོས། འདུས་མ་བྱས་མེད་པ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་ཀྱང་མི་སྦྱེད་དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཇི་
 རྟེན་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

དཔེར་ན་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ན་མེད་པ་ཡང་ཡོད། ཕྱིས་མེད་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་
 མེད་པ་ནི་ཡོད་པར་མི་འགྱུལ་བ་ལྟར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །མེད་
 པ་ཡང་ཁ་ཅིག་གི་ནུབ་སྤྲུགས་པ་ཡོད་དེ། གང་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་
 འདུལ་བ་རྣམས་དེ་ལ་འདུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཞན་དག་གི་མཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱེད་པ་
 པ་འཕྲོལ་བར་འོས་སོ། །གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་མེད་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ན་འགོག་པ་འཕགས་
 པའི་བདེན་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རེ་ཞིག་འགོག་པའི་བདེན་པའི་དོན་འདི་གང་ཡིན། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་མ་ཡིན་

ནམ། འཕགས་པ་ནམས་ཀྱིས་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཡང་སྤྱག་བསྐལ་ཁོ་ནའོ། །སྤྱག་བསྐལ་མེད་པ་ལ་ཡང་མེད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་ན་འདི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། རི་ལྟར་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་པ་ཡང་ཡིན་པར་འགྱུར། རི་ལྟར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བཤད་ཟིན་རྟོ། །གཉིས་པའི་འོག་རྒྱ་མཐོང་བ་དང་བསྟན་པས་ན་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཙམ་ཡིན་ན་ནམ་མཁའ་དང་མུ་རན་ལས་འདས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བསམ་པར་བྱའོ།

གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཁོ་ནར་འདོད་པར་གྱུར་ན་ཅིར་འགྱུར། ཅི་ཞིག་རྒྱ་ཡང་འགྱུར། བྱེ་བྲག་རྒྱ་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་སེམས་ན་ལྟ་སྟེ་བ་པར་འགྱུར་གང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཀླན་རྒྱ་བཏགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། གཞུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་བཞེན་དུ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་མི་དམིགས་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་བཞེན་དུ་ལས་ཀྱང་མི་དམིགས་སོ། །དངོས་པོ་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་གི་འགོག་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་རི་ལྟར་རབ་རྒྱ་བཏགས་ཏེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྲེལ་བ་འགའ་ཡང་མེད་ཀྱི་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་མེད་པའོ་ཞེས་འགག་པ་ཙམ་དུ་རུང་ངོ་། །དངོས་པོ་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་གང་གི་ཐོབ་པ་ཆད་ནས་འགོག་པ་གང་ཐོབ་པ་དེ་དེའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྐྱད་གདགས་སོ། །

འོ་ན་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་རྒྱ་གང་ཞིག་ཡིན། མདོ་ལས་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་མུ་རན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་དགེ་སློང་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རི་ལྟར་ན་མེད་པ་ཐོབ་པར་རུང་། གཉེན་པོ་ཐོབ་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཡང་སྲིད་པའི་རྒྱུ་བ་དང་གིན་རྒྱ་འགལ་བའི་རྟེན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མུ་རན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ།

ལུང་ལས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་མཛད་དེ། འདི་སྐད་དུ་སྟུག་
 བསྐལ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། དེས་པར་སྤངས་པ། བྱང་བར་འགྱུར་བ། ཟད་པ།
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ། རྣམ་པར་ཞི་བ། རུབ་པ། སྟུག་བསྐལ་གཞན་དང་
 ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་མེད་པ། ལེན་པ་མེད་པ། འབྱུང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ།
 ལུང་པོ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་སྤངས་པ། ཟེད་པ་ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ།
 འགོག་པ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདི་ནི་ཞི་བའོ། །འདི་ནི་གྲོ་མོ་པའོ་ཞེས་གསུངས་
 མོ། །འདིར་ཡིན་ན་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་
 ཅི་སྟེ་མི་འདོད་ཅེ་ན། བདུན་པ་འདི་ནི་རུས་པ་མེད་པར་ལྟོ། །འདིར་ཡིན་ན་འབྱུང་བར་
 མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་རི་སྐད་དུ་བཤད་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ན་ནི་
 བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་ཁོ་ནར་ཐལ་བར་འགྱུར་
 རོ། །འོན་ཏེ་ཐོབ་ན་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ན་ནི་གང་ཁོ་ནས་དེ་འཐོབ་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དེ་
 ཉིད་ཡོད་དམ་ཐོབ་ན་སྟུག་བསྐལ་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པར་གྱིས་ཤིག་དེ་ལྟར་ན།

མར་མེ་གི་བར་གྱུར་པ་ལྟར། །དེ་ཡི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར།།

ཞེས་གསུངས་པའི་དཔེ་འདི་ཡང་ལེགས་པར་བྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་མར་མེ་གི་བ་
 མེད་པ་ལྟར་བཙོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཚོས་
 མངོན་པ་ལས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཚོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་དག་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་ལུས་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་ནི་
 ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱི་ཤག་ཏུ་སྦྱབ་རྣམས་ན་ཟེ། འདིའི་དོན་ནི་འདི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དངོས་པོ་
 བེ་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་རི་སྐད་དུ་དེ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཐོབ་པའི་དངོས་
 པོ་དེ་དང་ལྟན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དམིགས་པའི་དངོས་པོ་ནི་རི་སྐད་དུ་ཚོས་

ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཤེས་པས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟ་བུའོ། །ལྷན་པའི་དངོས་པོ་ཇི་སྐད་དུ་དངོས་པོ་གང་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་ནས་
དགྲིས་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་ཡང་ཁོང་ཁྱོད་པའི་ཀུན་ནས་བགྲིས་པ་དང་ཡང་ལྷན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱའི་དངོས་པོ་ནི་ཇི་སྐད་དུ་དངོས་པོ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན།
འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡོངས་སུ་གཞུང་བའི་དངོས་པོ་ནི་ཇི་སྐད་དུ་ཞིང་གི་དངོས་པོ་དང་། ཁྱིམ་གྱི་དངོས་པོ་
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལ་འདིར་ནི་རྒྱའི་དངོས་པོའི་རྒྱར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟ་བུས་ན་འདུས་མ་བྱས་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་དག་ནི་
མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཞིག་དེ་ནི་ཚོགས་སོ། །

**(གཉིས་པ་རྒྱས་པའདད་ལ་གཉིས། རྒྱ་གང་གི་འབྲས་སུ་གང་ཡིན་པ་དང་། འབྲས་སུ་
ལྷའི་ངོ་བོའོ། །དང་བོ་ནི།)**

ཡང་འབྲས་སུ་འདི་དག་ལས་འབྲས་སུ་གང་ཞིག་རྒྱ་གང་གི་ཡིན་ཞེ་ན།

རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་སུ་ཐ་མའི་ཡིན།

རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་ནི་ཐ་མར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཐ་མ་སྟེ། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་སུ་
ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །

བདག་པོའི་འབྲས་སུ་དང་བོའི་ཡིན། ། ༥

བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ་ནི་དང་བོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་བོ་སྟེ་བདག་པོའི་འབྲས་སུ་ནི་དེའི་ཡིན་
ནོ། །བདག་པོའི་འབྲས་སུ་ནི་བདག་པོ་ཡིན་ནོ། །མི་སྤྲིབ་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་དུ་གནས་པ་
གོ་ཅི་ཞིག་དབང་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་ཉིད་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ་ལ་སྟེད་པའི་
དངོས་པོ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལྟ་བོ་དག་ལ་སྟེ་མཆོད་བཅུ་ལྟ་

ལ་དང་། མྱོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་ལས་རྣམས་ལྟ་སྟེ། །རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་མིག་གི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྒྱུད་པས་དབང་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། ཐོས་ནས་ལྟ་བར་འདོད་
པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ།།

རྒྱུ་མཐུན་སྐྱེལ་མཉམ་ཀུན་འགོ་བཤེ།

འདི་གཉིས་དང་འབྲ་བའི་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་སུ་ཡིན་ནོ།།

སྐྱེས་སུ་བཞི་གཉིས་ཀྱི་ཡིན།

སྐྱེས་སུ་བྱེད་པའི་འབྲས་སུ་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་རྒྱ་དག་
གི་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་སུ་འོ་པོ་ལས་མི་གཞན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་སུ་བྱེད་པ་ནི་སྐྱེས་སུ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །དེའི་འབྲས་སུ་ནི་སྐྱེས་སུ་ཡིན་པའོ། །སྐྱེས་སུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེན།
ཆོས་གང་གི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྐྱེས་སུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྐྱེས་སུ་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་
སྤྲེལ་བྱ་རོག་རྒྱུ་དང་། མི་སྤྲང་པོ་ཆེ་ཕྱོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ།།

ཅི་གཞན་དག་ལ་ཡང་སྐྱེས་སུ་བྱེད་པའི་འབྲས་སུ་ཡོད་དམ། འོན་ཏེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་
ཡིན་ཞེན། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་
སྐྱེས་སུ་བྱེད་པའི་འབྲས་སུ་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་རྣམ་
པར་སྤྲིན་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ན་རེ། དེ་ལ་ཡང་སྐྱེས་སུ་བྱེད་པའི་འབྲས་
སུ་འགྲེལ་བ་ནི་ཡོད་དོ། །དཔེར་ན་ཞིང་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གཉིས་པ་འབྲས་སུ་ལྟའི་རོ་པོ་ལ་ལ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི། རྒྱུ་མཐུན་གྱི། བལ་བཤེ། སྐྱེས་
སུ་བྱེད་པའི། བདག་པོའི་འབྲས་སུ་འོ་པོའོ། །དང་པོ་ནི།)

ཡང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་སུ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཅི་ཡིན། བདག་པོའི་འབྲས་སུ་
བར་དུ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེན།

ནམ་སྒྲིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས།།

ནམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་
དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་པས་དེའི་ཕྱིར།

སེམས་ཅན་བརྗོད་

ཅས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་པས་
དེའི་ཕྱིར།

——ལུང་བསྟན་གྱིས་བྱུང་།། ༥༡

ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ནི་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར་ལུང་དུ་བསྟན་
པས་ལུང་དུ་བསྟན་པའོ། །གང་ཞིག་དེ་ལས་དུས་ཕྱི་མ་ལ་འབྱུང་ཞིང་དེ་མ་ཐག་དུ་མ་ཡིན་
པ་དེ་ནི་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལས་ལས་སྟེས་པ་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་
མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཐུན་མོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་
སྟུང་བར་བྱས་སོ། །ནམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟེ། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་
ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་གཞན་གྱིས་སྟུང་བར་ནི་མེད་དོ། །བདག་པོའི་འབྲས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་
སྟུང་ཞེན། ཐུན་མོང་གི་ལས་ལས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(གཉིས་བརྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་སུ་ནི།)

རྒྱ་མཐུན་རྒྱ་དང་འདྲ་བའོ།།

རྒྱ་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་སུ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྐལ་བ་
མཉམ་པ་དང་ཀུན་དུ་འགོ་བའི་རྒྱ་དག་གི་ལྟ་སྟེ། །གལ་ཏེ་ཀུན་དུ་འགོ་བའི་རྒྱའི་འབྲས་
སུ་ཡང་འདྲ་བ་ཡིན་ན་གོ་ཅིའི་ཕྱིར་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཁོ་ནར་མི་འདོད་ཅེན།

འདི་ལྟར་དེ་ནི་ས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལས་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་ལས་ཀྱང་འདྲ་
བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་རྣམ་པ་ལས་ཀྱང་འདྲ་བ་དེ་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་
ཁས་ལེན་བ་ཉིད་དོ།

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་ཞིག་གང་གི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་རྒྱ་འགོ་བའི་རྒྱ་
ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེན། ལུ་བཞིར་བྱ་སྟེ། ལུ་དང་པོ་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ནི་ཀུན་རྒྱ་འགོ་
བ་མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་རིས་གཞན་པའི་ཀུན་རྒྱ་འགོ་བའི་རྒྱ་འོ། །གསུམ་པ་ནི་རིས་
གཅིག་པའི་ཀུན་རྒྱ་འགོ་བའི་རྒྱ་འོ། །བཞི་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའོ།

(གསུམ་པ་བྲལ་འབྲས་ནི།)

བྲལ་བ་སྟོ་ཡིས་ཟད་པའོ།

ཟད་པ་ནི་འགོག་པའོ། །སྟོ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ། དེས་ན་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་
ནི་བྲལ་བའི་འབྲས་སུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ།

(བཞི་པ་སྦྱིས་སུ་བྱེད་འབྲས་ནི།)

གང་གི་སྟོ་བས་ཀྱིས་གང་སྦྱི་བའི། །འབྲས་དེ་སྦྱིས་སུ་བྱེད་ལས་སྦྱིས། ༥༥

དཔེར་ན་ས་འོག་མ་པའི་སྟོར་བའི་སེམས་ཀྱིས་གོང་མ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཟག་
པ་དང་བཅས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྦྱལ་པའི་སེམས་སོ་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་སུ་ལ་སོགས་པའོ། །སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ནི་གང་གི་སྟོ་བས་
ཀྱིས་འཕྲོབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །(ལྟ་བ་བདག་འབྲས་ཀྱི་རྩི་པོ་ནི།)

སྟོན་བྱུང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི། །འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས།

སྟར་བྱུང་བ་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་
པོའི་འབྲས་སུ་ཡིན་ནོ། །སྦྱིས་སུ་བྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་སུ་དག་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་

ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲིམ་སྤྱི་བའི་འབྲས་སྤྱི་བའི་པ་པོའི་ཡིན་ནོ། །བདག་པོའི་འབྲས་
སྤྱི་བའི་པ་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བཟོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་བཟོ་ནི་སྒྲིམ་སྤྱི་
བའི་འབྲས་སྤྱི་ཡང་ཡིན་ལ་བདག་པོའི་འབྲས་སྤྱི་ཡང་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་གི་ནི་
བདག་པོའི་འབྲས་སྤྱི་ལོན་ཡིན་ནོ།།

(གསུམ་པ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་སྤུན་མོང་གི་ཆོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་འཛིན་
འཕྱིན་གྱི་དུས། འབྲས་སྤྱི་གང་རྒྱ་དུས་སྟེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཛིན་པའི་དུས་
དང་། འཕྱིན་པའི་དུས་སོ། །དང་པོ་ནི།)

ཡང་རྒྱ་འདི་དག་ལས་རྒྱ་གང་ཞིག་དུས་གང་དུ་འབྲས་སྤྱི་འཛིན་ཏམ་འཕྱིན་ཅེ་ན།

ལྟ་བོད་ལྟར་འབྲས་སྤྱི་འཛིན།

ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདས་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་སྒྲིམ་སྤྱི་བའི་པ་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །བྱིད་རྒྱའི་རྒྱ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་
འབྲས་སྤྱི་དང་བཅས་པར་མ་ངེས་པས་མ་བཟོད་དོ། །(གཉིས་པ་འཕྱིན་པའི་དུས་ནི།)

གཉིས་ནི་རབ་རྩ་འཕྱིན་པར་བྱེད། ༡༤

ལྟར་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་རྒྱ་དག་ནི་ད་ལྟར་འབྲས་སྤྱི་འཕྱིན་པར་
བྱེད་དེ། འདི་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་སྤྱི་འཛིན་པ་དང་འཕྱིན་པ་ནི་དུས་མཉམ་པ་ལོན་ཡིན་ནོ།།

ད་ལྟར་གྱི་དང་འདས་པ་དག།

འབྲས་སྤྱི་འཕྱིན་པར་བྱེད་དེ། ལྷལ་བ་མཉམ་པ་དང་ཀུན་རྩ་འགོ་པའི་རྒྱ་དག་གོ། །ཇི་
ཞིག་གང་འདས་པ་དག་ནི་རིགས་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དག་གོ། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་སྤྱི་འཛིན་
འཕྱིན་ཅེ་ན། མཚུག་ཐོགས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་སྤྱི་སྤྱུལ་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་འདས་
པ་ཡིན་ལ་འབྲས་སྤྱི་ཡང་བྱུང་ཟིན་པས་ཡང་དེ་ཉིད་མི་འཕྱིན་ཏོ།།

དགེ་བའི་སྒྲུབ་པ་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ལ་འཛིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེན། ལྷ་
བཞི་སྟེ། ལྷ་དང་པོ་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དག་ཀྱང་ཏུ་གཙོད་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་འདོར་
བའི་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དག་གི་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་
བས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོར་འཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ། །འདི་རྒྱད་དུ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་
ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་ཞེས་བཞེད་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་དགེ་
བའི་རྩ་བ་ཀྱང་ཏུ་མ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ལྷག་མ་རྣམས་སུའོ། །བཞི་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་
དག་མ་གཏོགས་པའོ། །

མི་དགེ་བའི་ལྷ་དང་པོ་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་པས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་འདོར་བའི་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་འདོད་པའི་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོར་འཐོབ་པ་
གང་དག་ཡིན་པའོ། །འདི་རྒྱད་དུ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཞེས་བཞེད་པར་
བྱ་བ་ནི་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་ལྷག་
མ་རྣམས་སུའོ། །བཞི་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའོ། །

བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པའི་ནི་ཆོག་ཕྱི་མ་དང་སྦྱར་བ་སྟེ། རེ་ཞིག་འབྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་འཛིན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

འཛིན་པ་ལས་མི་འབྱིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དག་བཅོམ་པའི་ལུང་པོ་ཐ་མ་རྣམས་སོ། །
དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ངེས་པས་ནི་རྒྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྟེ། དགེ་བའི་སྒྲུབ་པ་མཉམ་
པའི་འབྲས་སུ་འཛིན་པ་མི་འབྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སུ་བཞིའོ། །ལྷ་དང་པོ་ནི་དགེ་བའི་སེམས་
ཀྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནམ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་
པའོ། །གཉིས་པ་ནི་བསྐྱོག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་དགེ་
བའོ་ནའོ། །བཞི་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའོ། །མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ངེ་

བཞིན་དུ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་ན་འབྲས་སུ་གཟུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ས་པོན་གྱི་
དངོས་པོར་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཅིག་ནི་འདས་པས་འབྱེན་བར་འགྲུར།

ནུམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་ནི་འདས་པ་ཁོན་ས་འབྲས་སུ་འབྱེན་ཏེ། འདི་ལྟར་ལྟར་ཅིག་གམ་
དེ་མ་ཐག་ཏུ་ནུམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་མེད་དོ། །གཞན་དག་ནི་འབྲས་སུ་ནུམ་པ་བཞི་ཞིག་ཏུ་
ཡང་འཆད་དེ། ཉེན་གྱི་འབྲས་སུ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་རྒྱུད་དཀྱིལ་
འཁོར་ལྟ་སུ་ནས་ས་གཞིའི་རྩ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་ལྟ་བུའོ། །སྒྱུར་བའི་འབྲས་སུ་ནི་འདི་
ལྟ་སྟེ་མི་སྐྱུག་པ་ནས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་བར་ལྟ་བུའོ། །ཆོག་ས་པའི་འབྲས་སུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
མིག་ལ་སོགས་པ་དག་གི་མིག་གི་ནུམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱོམ་
པའི་འབྲས་སུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་གཟུགས་ན་སྟོང་པའི་ལམ་གྱི་སྐྱུལ་པའི་སེམས་ལྟ་བུའོ། །འདི་
ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེས་སུ་བྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་སུ་དག་གི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ། །རྒྱ་
ནུམ་ས་དང་འབྲས་སུ་ནུམ་ས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དེ་ལ་ཆོས་གང་ཞིག་རྒྱ་དག་དུ་ཞིག་གིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྐྱུས་པ། མདོར་བསྟུ་
ན་ཆོས་ནི་ནུམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནུམ་ས་
དང་། ནུམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནུམ་ས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་ནུམ་ས་
དང་། དེ་དག་གི་ལྷག་མ་ནུམ་ས་སོ། །ལྷག་མ་ཡང་གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། ནུམ་པར་སྒྲིན་པ་
ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནུམ་ས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སྐྱེད་ཅིག་མ་དང་
པོ་མ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནུམ་ས་སོ། །

(གཉིས་པ་འབྲས་སུ་གང་རྒྱ་དུས་སྐྱེད་པ་ལ་གཉིས། མཚུངས་ལྟར་དང་། མཚུངས་
ལྟར་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེད་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་བ་དང་། ཉོན་བསྟུ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།) ཆོས་ནུམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི།

ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་སྤྲིན་སྦྱེས། །ལྷག་དང་དང་པོ་འཕགས་ཟིམ་བཞིན། ༥༠

རྣམ་སྤྲིན་ཀུན་འགྲོ་དེ་གཉིས་དང་། །སྐལ་བ་མཉམ་མ་གཏོགས་ལྷག་ལས་སྦྱེས།

ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་ལྷ་ལས་
སྦྱེའོ། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྦྱེས་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་
མ་ལྷ་པོ་ཁོ་ན་ལས་སྦྱེའོ། །ཆོས་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་
རྒྱ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་བཞི་ལས་སྦྱེའོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་དང་པོ་རྣམས་ནི་རྣམ་
པར་སྤྲིན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་དེ་དག་དང་། །སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་
ལྷག་མ་གསུམ་ལས་སྦྱེའོ། །

(གཉིས་པ་བསྟར་བཞི།) ཆོས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་བསྟན་པ་དེ་དག་གང་ཡིན་སྟུང་པ་ལ།

སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། །

(གཉིས་པ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་པའི།) འོ་ན་གང་དག་སེམས་དང་ལྡན་པ་
མ་ཡིན་པ་དང་། གཞུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་དེ་དག་ནི་ལྟ་བུ་ཞེན།

མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་གཞན་དེ་བཞིན། ༥༡

མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱ་གཅིག་པོ་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་
པ་གཞན་ཡང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ལྟ་བུ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ཏུ་སྦྱེ་སྟེ། དེ་
ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྦྱེས་པ་རྣམས་ནི་བཞི་ལས་
སོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གསུམ་ལས་སོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་དང་པོ་ནི་གཉིས་ལས་ཏེ། རྒྱ་
གཅིག་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ནི་མེད་དོ། །རྒྱ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རྩོགས་སོ། །

(བཞི་བ་རྒྱུན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི།) རྒྱུན་རྣམས་གང་ཞེན།

ཀྱེན་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས།།

གང་ནས་གསུངས་ཤིང་། མདོ་ལས། ཀྱེན་ནི་ནི་བཞི་མྱེ་རྒྱུ་ཀྱེན་ནི་དང་། དེ་མ་
ཐག་པའི་ཀྱེན་ནི་དང་། དམིགས་པའི་ཀྱེན་ནི་དང་། བདག་པོའི་ཀྱེན་ནི་དོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། ཀྱེན་དུ་འདྲ་བ་ནི་ཀྱེན་ནི་དོ།།

(གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བཞི། ཀྱེན་བཞི་སོ་སོའི་རང་བཞིན། ཀྱེན་གང་དུས་གང་ལ་
བྱ་བ་བྱེད་པ། དངོས་པོ་གང་ཀྱེན་དུ་ལས་སྟེ་བ། དེ་མ་ཐག་ཀྱེན་བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་བའོ། །
དང་པོ་ལ་བཞི། རྒྱུའི་ཀྱེན། དེ་མ་ཐག་ཀྱེན། དམིགས་ཀྱེན། བདག་ཀྱེན་ནོ། །དང་པོ་ནི།)

དེ་ལ། རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ལྡ་ཡིན།།

བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་ལྡ་ནི་རྒྱུའི་ཀྱེན་ཡིན་ནོ། །(གཉིས་པ་དེ་མ་ཐག་ཀྱེན་ནི།)

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྟེས་པ་རྣམས། །ཐ་མ་མེན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག། ༥༡

དག་པོ་ཙམ་པའི་ཐ་མ་མ་གཏོགས་པ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་མཚུངས་
པ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཀྱེན་ཡིན་ཏེ། ཀྱེན་འདི་ནི་མཚུངས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཡང་
ཡིན་པས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཀྱེན་དོ། །དེ་ནི་ད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་མཉམ་པར་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་གཟུགས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཀྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་པ་ན་སྟོད་
པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་རེས་འགའ་ནི་འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་དང་། གཟུགས་ན་
སྟོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་འབྱུང་ངོ། །རེས་འགའ་ནི་འདོད་པ་ན་
སྟོད་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་འབྱུང་བས་གཟུགས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་འཆོལ་བ་ཡིན་ནོ། །
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཀྱེན་ནི་འཆོལ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

བརྩམ་པ་དབྱིག་བཞེས་ན་རེ། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུད་གཅིག་མ་
འགགས་པ་ཁོ་ནར་གཉིས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

བརྟན་པ་ན་རེ། ཆེས་མང་བ་དང་ཉུང་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རེས་འགའ་ནི་གཟུགས་
མང་པོ་ལས་ཉུང་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་སོག་མའི་ཐལ་བ་ལྟ་བུའོ། །རེས་འགའ་ནི་ཉུང་ཏུ་
ལས་མང་པོ་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་གིང་པ་ཏྲའི་ས་པོན་རྩུང་ཏུ་ལས་རིམ་གྱིས་ཡལ་ག་དུ་མ་
སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པའི་གིང་ཕྱོགས་ཏྲའི་བར་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པའི་སེམས་དག་དང་། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གསུམ་ལ་ཆེས་མང་བ་དང་ཉུང་ཏུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། རིགས་གཞན་ལ་ནི་
ཡོད་ཀྱི་རང་གི་རིགས་ལ་ནི་མེད་དེ། ནམ་ཡང་ཆོར་བའམ་འདུ་གེས་ལ་སོགས་པ་ཆེས་
མང་དུ་འབྱུང་བ་མེད་དོ།།

ཡང་ཅི་རང་གི་རིགས་ཁོ་ནའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། འདིར་ནི་ཆོགས་མཐའ་དག་ཁོ་ན་ཆོགས་མཐའ་དག་གཞན་གྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་
ཐག་པའི་རྒྱུན་ཡིན་གྱི། འདིར་ནི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་ཉུང་ཏུ་ལས་ཆོར་བ་ལ་སོགས་
པའི་རྣམས་མང་པོ་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཅམ་ཞེས་བཤད་པར་ཟད་དོ། །རྒྱུད་
འབྲུབ་དག་ནི་རང་གི་རིགས་ཁོ་ནའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱང་
སེམས་ཁོ་ནའི་ཡིན་ལ། ཆོར་བ་ཡང་ཆོར་བ་ཁོ་ནའི་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་རྒྱས་པར་སེམས་གིང་
གང་གི་ཆོ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་འབྱུང་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་དེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ནི་སྟོན་འགགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷང་བའི་སེམས་ཀྱི་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ལྟ་བུའོ་
ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ནི་མི་བརྗོད་དོ། །ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་འཆོལ་
བར་མཛོན་དུ་གྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་
གསུམ་པ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཅིག་ཅར་མཛོན་དུ་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་
མ་འོངས་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་དུ་མི་འདོད་ཅིན། མ་འོངས་པའི་དུས་ནི་འཆོལ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་བྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་པོའི་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་གི་མཆུག་རྒྱ་མ་འོངས་པ་འདི་
 འབྲུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་ཅི་ན། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ལས་རྗེས་སྤྲད་པ་ག་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལས་འདི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ལས་
 ཚོས་ལས་ཚོས་སྒྲིས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འདས་པའི་དུས་གཟིགས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་འདི་ཡང་
 དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལས། ཚོས་ལས་
 ཚོས་སྒྲི་བར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་མཁྱེན་ལ། དེའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཡང་རྗེས་སྤྲད་པ་ག་པ་ལས་
 བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་ལས་རྗེས་
 སྤྲད་པ་ག་ནས་མ་འོངས་པའི་རྗེས་འཛེལ་བ་རྣམས་མཛོན་སུམ་དུ་བརྟགས་ཏེ། གང་ཟག་
 འདིས་ལས་འདི་ལྟ་བུ་བྱས་པས་མ་འོངས་པའི་འབྲས་སུ་འདི་ཡོངས་སུ་བཟུང་ངོ་ཞེས་བྱ་
 བར་མཁྱེན་ཏོ་ཞེས་གྲག་གོ། །དེ་ལྟ་བུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྒྲིན་གྱི་མཐའ་མ་གཟིགས་
 པར་བྱི་མའི་མཐའ་མི་མཁྱེན་པར་འགྱུར་རོ།།

གཞན་དག་ན་ཇེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྲས་སུའི་རྟགས་སུ་གྱུར་པ་སེམས་
 དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་
 གཟིགས་ནས་བསམ་གཏན་ནམ་མཛོན་པར་མཁྱེན་པ་མཛོན་དུ་མཛད་བཞིན་དུ་ཡང་མ་
 འོངས་པ་མཁྱེན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

མདོ་སྒྲེ་བ་རྣམས་ན་ཇེ། དེ་ལྟར་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་མཚན་མཁན་ཁོ་ན་ཡིན་པར་
 འགྱུར་གྱི་མཛོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་བཞེད་
 པ་ཙམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
 ཡུལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བོ་ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

མ་འོངས་པའི་གོ་རིམས་ངེས་པར་གནས་པ་མེད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཚོས་ཀྱི་མཚོག་གི་མཆུག་
 ཐོགས་སུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཁོ་ན་སྒྲེའི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་ཟེད་པ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྒྲེའི་གཞན་མ་ཡིན་པའི་བར་

དུ་ཡིན་ཞེན། གང་ཞིག་གང་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་དེའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་མེད་བཞིན་དུ་ཡང་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།།

ཅིའི་ཕྱིར་དག་བཙམ་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐ་མ་རྣམས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཞེན། སེམས་གཞན་དང་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་ལྟ་ན་འགགས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཡིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཐ་མ་ཡིད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཡིད་ནི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོས་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། བྱེད་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་རྟེན་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཚང་བས་རྣམ་པར་གཤམ་པ་གཞན་མི་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ།།

མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ནི་བྱེད་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ཆོས་གང་འབྲས་བུར་གཟུང་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམ་སྟོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རི་ལྟར་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་དགག་པར་མི་ལུས་སོ།།

ཆོས་གང་དག་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེན། ལྷ་བཞི་སྟེ། ལྷ་དང་པོ་ནི་སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་ལྷང་བའི་སེམས་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ། །ལྷ་གཉིས་པ་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལོ། །ལྷ་གསུམ་པ་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་དང་། སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་དག་གོ། །ལྷ་བཞི་པ་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷང་བའི་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལོ།།

ཆོས་གང་དག་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དག་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་ཡིན་ནམ་ཞེན། ལྷ་བཞི་སྟེ། གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་གང་དག་ཡིན་པ་

དེ་དག་ནི་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དག་གོ། །དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་
གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གང་དག་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །དེ་ནི་རི་ལྷོང་ལུང་བའི་སེམས་ལུན་རིང་
མོ་ཞིག་རྒྱ་ཆད་པ་སྒྲུམས་པར་འབྲུག་པའི་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན།
སེམས་གཞན་གྱིས་མཚོད་པའི་བྱིར་རོ། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་བཤད་ཟིན་དོ།།

(གསུམ་པ་དམིགས་རྒྱུན་ནི།)

དམིགས་པ་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ།།

ཅི་རིགས་པར་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་བཅས་པའི་ནི་
གཟུགས་སོ། །རྣམ་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ནི་རྒྱུ་ལོ། །སྤྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ནི་དྲི་ལོ། །ལྷུང་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རོ་ལོ། །ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རེག་བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཚོས་གང་ཞིག་ཚོས་གང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཚོས་དེ་ནི་མི་
དམིགས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ནམ་ཡང་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
ན་གིང་ལ་སོགས་པ་མི་སྟེག་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱང་གིང་ཞེས་བྱ་བ་
བཞིན་ནོ། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་སྒྲེ་མཆོད་དང་། རྩས་དང་། སྤྲད་ཅིག་
མ་ངེས་པས་དམིགས་པ་ལ་སྤྲད་ཅིག་བདག་ཉིད་རི་ལྷོང་བར་ངེས་པ་འདི་དག་ཅི་རྟེན་ངེས་
པས་ཀྱང་ངེས་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེན། སྤྱིས་པ་དེ་བཞིན་ཏེ། སྤྱིས་པ་རྣམས་ནི་རྟེན་དང་
ལྷན་ཅིག་པ་དག་ཡིན་ནོ། །མ་སྤྱིས་པ་རྣམས་དང་། འདས་པ་རྣམས་ནི་རྟེན་དང་མ་འབྲེལ་
པ་དག་ཡིན་ནོ།།

གཞན་དག་ནི། འདས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྟེན་དང་ལྷན་ཅིག་པ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །དམིགས་པའི་རྒྱུན་བཤད་ཟིན་དོ། །(བཞི་པ་བདག་རྒྱུན་ནི།)

བྱིད་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད།།

བྱིད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བདག་པོའི་རྒྱུན་ཡིན་ནོ། །རྒྱུན་འདི་ནི་ལྷག་པ་ཡིན་

པས་བདག་པོའི་རྒྱུན་ཏེ། །དམིགས་པའི་རྒྱུན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། བདག་པོའི་
རྒྱུན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ན་འདི་ལ་ལྷག་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེན། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་
ཆོས་རྣམས་ནི་ནམ་ཡང་དམིགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་བདག་པོའི་རྒྱུན་ནི་ཡིན་པས་འདི་ལ་ལྷག་
པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ།

ཡང་ན་ལྷག་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་
བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །རྒྱུན་བཞི་ཆར་གྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལྷ་
ཡོད་དམ་ཞེན། ཡོད་དེ། རང་གི་ངོ་བོས་རང་གི་ངོ་བོ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་ཡོད་
དེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་འདུས་བྱས་ལྟ་བུ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་རྒྱུན་གང་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་གསུམ། ལྷན་འབྱུང་དང་མཚུངས་
ལྷན་གྱི་རྒྱུན་གང་ལ་དང་། སྐལ་མཉམ་སོགས་གསུམ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་
དམིགས་རྒྱུན་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།)

ཡང་རྒྱུན་འདི་དག་བྱ་བ་བྱེད་པ་ན་གནས་སྐབས་གང་གི་ཆོས་ལ་བྱེད་ཅེན། རེ་ཞིག་
རྒྱུའི་རྒྱུན་རྣམ་པ་ལྡར་བཤད་པ་དེ་ལས།

རྒྱ་གཉིས་པོ་དག་འགག་པ་ལ། །བྱ་བ་བྱེད་དོ་

འགག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ད་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་རྒྱ་དག་བྱ་བ་བྱེད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དོ།

(གཉིས་པ་སྐལ་མཉམ་སོགས་གསུམ་ནི།)

གསུམ་པོ་ནི། ༥༩ རྒྱ་ལོ་

རྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་འོངས་པ་སྟེ། རྒྱ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ནི་

སྒྲུལ་བ་མཉམ་པ་དང་། གྲུག་ཏུ་འགོ་བ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་རྣམས་བྱ་བ་བྱེད་དེ།
རེ་ཞིག་རྒྱའི་རྒྱུན་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

(གསུམ་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་དམིགས་རྒྱུན་རྣམས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ནི།)

---དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི། རྒྱུན་དག་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ཡིན།།

མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་དང་། དམིགས་པའི་རྒྱུན་དག་ནི་བྱེད་པའི་ཚུལ་གང་གིས་རྒྱའི་
རྒྱུན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་དེ་ལས་བསྒྲོག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མཚུངས་
པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ནི་སྐབས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲེ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །དམིགས་པའི་
རྒྱུན་ནི་ད་ལྟར་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་འགག་ཐ་
ལ་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །བདག་པོའི་རྒྱུན་ནི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྒྲིབ་པའི་ངོ་བོར་
གནས་པས་འདིའི་བྱ་བ་ནི་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྒྱུན་རྣམས་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་བཤད་
ཟིན་ཏོ།།

(གསུམ་པ་དངོས་པོ་གང་རྒྱུན་དུ་ལས་སྒྲེ་བ་ལ་གཉིས། སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། གཞུགས་
ཅན་བྱེད་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། གཞན་ལུགས་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱུན་བཞི་ལས། གསུམ་ལས། གཉིས་ལས་སྒྲེ་པའོ། །
དང་པོ་ནི།) ཡང་ཚུལ་གང་ཞིག་རྒྱུན་དུ་ཞིག་གིས་སྒྲེད་ཅེན།

བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས།།

དེ་ལ་འདི་དག་རྒྱའི་རྒྱུན་ནི་རྒྱ་ལྟ་བུ་པོ་ཐམས་ཅད་དོ། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ནི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་མ་གཞན་དག་གི་བར་དུ་མ་ཚད་པ་རྣམས་སོ། །དམིགས་
པའི་རྒྱུན་ནི་ཅི་རིགས་པར་ལུལ་ལྟ་བུ་པོ་དག་དང་ཚུལ་ཐམས་ཅད་དོ། །བདག་པོའི་རྒྱུན་ནི་
རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པ་ཚུལ་ཐམས་ཅད་དོ།།

(གཉིས་པ་རྒྱུ་མཉམ་ལས་སྒྲེ་བ་ནི།)

གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས། ༤༤

འགོག་པ་དང་འདྲ་ཤིང་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་ལ་ནི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་
མེད་དེ། དེ་དག་ནི་དམིགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ནི་རྣམ་པ་
གཉིས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ནི་སྒྲེ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །སྒྲེ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་ནི་ས་
མཚུངས་པའི་དགོ་པའི་ཆོས་སྒྲེ་བ་ལ་རྣམས་སོ། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ནི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་བཅས་པའོ། །བདག་པོའི་རྒྱུ་
ནི་སྒྲེ་བ་པའི་ལོན་ནོ། །སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདྲ་བྱེད་པ་
ལས་སྒྲེ་བའི་བྱིར། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཅན་དག་ནི་ཡིན་གྱི་སེམས་སྒྲེ་བ་
ལ་བགགས་བྱེད་པའི་བྱིར་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

(གསུམ་པ་གཉིས་ལས་སྒྲེ་བ་ནི།)

གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྒྲེ།

ཆོས་གཞན་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རྒྱ་དང་བདག་པོའི་
རྒྱུ་དག་ལས་སྒྲེ་འོ། །

(གཉིས་པ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི།) དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རི་རྒྱན་བཤད་པའི་རྒྱ་དང་
རྒྱུ་རྣམས་ཁོ་ན་ལས་སྒྲེ་འི་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་གཅིག་ལ་དབང་ལྷན་དང་སྒྲེས་ལ་
དང་། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་གཏན་ཆོག་སེམས་ཅི་ཞིག་ཡོད།

གལ་ཏེ་གཏན་ཆོག་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པའི་གྲུབ་པར་སེམས་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྒྱ་དབང་ལྷན་ལ་སོགས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲེ་བ་འདི་བསྟུན་པ་མ་
ཡིན་ནམ། གཞན་ཡང་།

དབང་ཕྱག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དབང་ཕྱག་གསལ། གཞན་ཡང་རུང་སྟེ་རྒྱ་གཅིག་ཤུ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་ན་འགོ་བ་
ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་
བ་ཡང་སྤང་ངོ་། །དེ་ནི་འདི་ནི་ད་ལྟར་སྟེ་བར་གྱུར་ཅིག །འདི་ནི་འགག་པར་གྱུར་ཅིག །
འདི་ནི་ཕྱིས་སྟེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅས་དབང་ཕྱག་གི་འདོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་ནི་འདོད་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་དུ་མར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་པ་ཐ་དད་
པ་དེ་ཡང་དེའི་རྒྱའི་དབང་ཕྱག་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།
འོ་ན་ཏེ་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་ན་ནི་དབང་ཕྱག་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་གྱུར་
རིམ་གྱིས་སྟེ་བ་ལ་རྒྱ་གཞན་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
བས་རྒྱ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ལས་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་དབང་ཕྱག་གི་རྒྱར་མོས་པ་འདི་ནི་ཤུ་གྲའི་སྐྱེས་པའི་ལུས་ཁོ་ན་ལས་མ་
འདས་པ་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ་དབང་ཕྱག་གི་འདོད་པ་རྣམས་ཅིག་ཅར་ཡིན་དུ་ཟིན་གྱང་འགོ་བ་ནི་ཅིག་ཅར་
མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ཇི་ལྟ་བར་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཕྱིས་ཁྱད་པར་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་ཞིག་དབང་ཕྱག་གི་འབྱེན་པའི་ཆོགས་འདི་རྟེན་ལ་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད།
གལ་ཏེ་དགའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། འོ་ན་ནི་ཐམས་མེད་པར་དེ་བྱེད་པར་མི་རྣམས་པས་དེ་ལ་
དབང་ཕྱག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་དང་འདྲའོ།

གལ་ཏེ་ཡང་དབང་ཕྱག་དཔལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྟེ་དགྲ་གཞོད་པ་མང་པོ་དང་འབྲེལ་
པ་དག་ཕྱུང་ནས་དེས་དགའ་བར་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟ་ལུའི་དབང་ཕྱག་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།

དེ་ལས་བརྒྱམས་ནས།

གང་ཕྱིར་མ་ལུས་སྟེག་པ་དང་། །གང་ཕྱིར་རྟོ་དང་གང་ཕྱིར་གཏུམ།

གང་ཕྱིར་གདུང་ལྷན་གང་གི་ཕྱིར། །ཤ་དང་ཐག་དང་རྒྱུ་བ།།

དེ་ཕྱིར་དག་པོ་ཞེས་བྱའོ།།

ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་འདི་ཡང་ལེགས་པར་སྒྲས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འགྲོ་བའི་
རྒྱ་གཅིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་དོན་གཞན་དག་གི་སྒྲིམ་སུའི་བྱེད་པ་མངོན་སུ་མ་ནི་བསྟོན་
པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་རྒྱམས་དང་བཅས་པའི་དབང་ལྷག་ལ་ཡང་རྒྱ་རྟོག་པ་རྒྱམས་ནི་གྲས་
པས་སྒྲ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དེ། རྒྱ་རྒྱམས་ལས་གཞན་གྱིས་བྱེད་པ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དབང་ལྷག་དེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་པོ་རྒྱམས་ལ་ཡང་དབང་ལྷག་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་དང་པོ་བྱུང་བ་དབང་ལྷག་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ཡང་རྒྱ་
གཞན་ལ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དབང་ལྷག་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་
རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཙོ་བོ་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟ་བུས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱ་གཅིག་སུ་ནི་མེད་ཀྱི་འདི་ནི་རང་གི་ལས་རྒྱམས་ཁོ་ནས་
སྒྲིབ་དེ་དང་དེར་སྒྲིབ་བར་བྱེད་དོ། །ཉོན་མོངས་སྟོ་མ་སྒྱུངས་པ་རྒྱམས་ནི་རང་རང་གི་རྒྱམ་
པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་སུ་དང་། སྒྲིམ་སུ་བྱེད་པའི་འབྲས་སུ་ཉམས་སུ་སྒྱུང་བ་ན་ལོག་པར་
གཞན་དབང་ལྷག་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་རྫོགས་སོ།།

གཉིས་པ་གཟུགས་ཅན་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་བཤད་པ་ལ་བཞེ། འབྱུང་བས་འབྱུང་བའི་རྒྱེན་བྱེད་
ཚུལ། འབྱུང་བས་འབྱུང་གྱུར་གྱི་རྒྱེན་བྱེད་ཚུལ། འབྱུང་གྱུར་ནང་ལན་ཚུན་རྒྱེན་བྱེད་ཚུལ།
འབྱུང་གྱུར་གྱིས་འབྱུང་བའི་རྒྱེན་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཡང་གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྒྲེ། །ཞེས་གང་བཤད་པ་དེ་ནི་ལྟར་ན་འབྱུང་བ་
རྒྱམས་འབྱུང་བ་རྒྱམས་ཀྱི་རྒྱུའི་རྒྱེན་ཡིན་ཞེན།

དེ་ཡི་འབྱུང་བ་རྒྱམ་པ་གཉིས་།།

འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་སྟེ། སྤྲལ་བ་མཉམ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་

དག་གིས་སོ། །གཉིས་པ་འབྱུང་བས་འབྱུང་ཐུང་གི་སྒྲིབ་བྱེད་ཚུལ་ནི།

འབྱུང་ལས་ཐུང་པའི་རྣམ་པ་ལ། ༥༥

ཐུང་བ་རྣམས་འབྱུང་བ་ལས་ཐུང་པའི་ནི་རྒྱ་རྣམ་པ་ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཞེན།

སྒྲིབ་ཕྱིར་བརྟེན་ཕྱིར་གནས་ཕྱིར་དང་། རྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་འཕེལ་བྱེད་ཕྱིར་།

དེ་ཡང་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ་ཁོན་རྣམ་པ་ལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་ནི་དེ་དག་ལས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྟེན་པའི་རྒྱ་ནི་སྒྲིས་པ་འབྱུང་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་དཔོན་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །གནས་པའི་རྒྱ་ནི་རྟེན་ཏུ་ཐུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་མའི་རྩིག་པ་བཞིན་ནོ། །རྟོན་པའི་རྒྱ་ནི་རྒྱ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་དག་གི་སྒྲིབ་དང་། འབྱུང་བ་དང་། བརྟེན་པ་དང་གནས་པ་དང་། རྟོན་པ་དང་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འབྱུང་ཐུང་ནང་པན་ཚུན་སྒྲིབ་བྱེད་ཚུལ་ནི།

འབྱུང་འབྱུང་རྣམ་གསུམ་པན་ཚུན་སྒྲིབ།

རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། སྐལ་བ་མཉམ་པ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་དག་གིས་སོ། །བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ་ནི་བྱེད་བྲག་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་མི་བགང་རོ། །དེ་ལ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་ལུས་དང་དག་གི་ལས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་པན་ཚུན་ཏུ་ཡིན་གྱི་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ནི་སྒྲིབ་ཐུང་བ་ཐམས་ཅད་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་ནི་ལུས་དང་དག་གི་ལས་གང་གི་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའོ། །

(བཞི་པ་འབྱུང་ཐུང་གིས་འབྱུང་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཚུལ་ནི།)

འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་རྣམ་གཅིག་།

བཤོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགེ་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་དུ་འབྱུང་བ་དང་།
 སེམས་དུ་འཇུག་ཐོགས་སུ་དགེ་སེམས་འབྱུང་བཤོ། །དང་པོ་ནི།) དེ་ལ།

འདོད་སེམས་དགེ་བ་ལས་སེམས་དགུ།

མཇུག་ཐོགས་སུ་ཞེས་འོག་ནས་འཆད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་དགེ་བའི་སེམས་གང་
 ཡིན་པ་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་སེམས་དགུ་འབྱུང་སྟེ། རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་སྟོབ་པ་
 དང་། མི་སྟོབ་པ་དང་། གཞུགས་ན་སྟོད་པ་གཉིས་ཏེ། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་དགེ་བ་
 དང་། ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བའི་ཆོ་བསྐྱིབས་པའོ། །གཞུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པ་ནི་ཉིང་
 མཆོམས་སྟོར་བའི་ཆོ་བསྐྱིབས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཤིན་ཏུ་བསྐྱལ་པའི་ཕྱིར་དགེ་བ་ནི་རྩ་ཡིན་
 བོ། །གཞུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པ་རྣམས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ནས་རིང་བ་ཉིད་བཞིས་རིང་
 བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་དང་རྣམ་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་། གཉེན་པོ་རིང་བ་ཉིད་དག་གིས་
 སོ། །དེ་ལ་རྟེན་རིང་བ་ཉིད་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་གྱི་
 རྟེན་ཉིད་ཏུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རིང་བ་ཉིད་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་རགས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་དམིགས་པ་རིང་བ་ཉིད་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཁོ་ན་ལ་
 རགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་དམིགས་སོ། །གཉེན་པོ་རིང་བ་ཉིད་ནི་འདོད་པའི་
 འདོད་ཆགས་དང་མ་བྱལ་བ་ལ་དེ་མངོན་དུ་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་སྟན་
 འབྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་པར་སྟན་དབྱང་
 བར་མི་བྱས་སོ། །སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའོ། །

(གཉིས་པ་སེམས་དུ་འཇུག་ཐོགས་སུ་དགེ་སེམས་འབྱུང་བ་ནི།)

དེ་ནི་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས། ༤༧

འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ནི་བརྒྱད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རང་

གི་ས་པ་བཞི་དང་། གཞུགས་ན་སྟོད་པ་གཉིས་ལས་ཏེ། ལྷང་བའི་ཆོ་དགོ་བ་དང་། ཉེན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་གཟེར་བ་ས་འོག་མའི་དགོ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་
བསྐྱེདས་པ་དང་། ལྷང་བའི་ཆོ་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་དག་ལས་སོ།།

(གཉིས་པ་མི་དགོ་བའི་སེམས་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས། རུའི་མཇུག་ཏུ་དེ་འབྱུང་བ་དང་།
དེའི་མཇུག་ཏུ་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།)

མི་དགོ་བའི་བཅུ་དག་ལས།།

སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་དག་མ་གཏོགས་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བ་
ན་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མི་དགོ་བའི་
སེམས་འབྱུང་ངོ་། (གཉིས་པ་དེའི་མཇུག་ཏུ་འབྱུང་བ་ནི།)

དེ་ལས་བཞི་སྟེ་

མི་དགོ་བའི་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་སེམས་བཞི་འབྱུང་སྟེ། རང་གི་ས་པ་དག་
ཁོ་ནའོ།།

(གསུམ་པ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས། བསྐྱེདས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། མ་
བསྐྱེདས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ནོ། །དང་པོ་ནི།)

རི་ལྟར་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་མི་དགོ་བའི་སེམས་བཤད་པ།

————བསྐྱེདས་དེ་བཞིན།།

བརྩུ་པོ་ཁོ་ནའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ནི་བཞི་ཁོ་ནའོ།།

(གཉིས་པ་མ་བསྐྱེདས་ལུང་མ་བསྟན་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས། རུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་
དང་། དེ་ལས་རུ་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།)

མ་བསྐྱེདས་པ་ནི་ལྟ་དག་ལས།།

འདོད་པ་ན་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རྟེ། མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ནི་
 ལཱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། གཞུགས་ན་སྦྱོད་པའི་དགེ་བ་
 ལས་སྦྱལ་པའི་སེམས་སོ། །(གཉིས་བདེ་ལས་དུ་འབྱུང་བཞི།)

དེ་ལས་མཆུག་ཐོགས་སེམས་བདུན་ནོ། ༥

འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པས་ལས་ནི་རང་གི་ས་པ་བཞི་
 དང་། གཞུགས་ན་སྦྱོད་པ་གཉིས་རྟེ། སྦྱལ་པའི་སེམས་ཀྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་དགེ་བ་དང་།
 ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆེ་གཞུགས་
 མེད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཁོ་ནའོ།

(གཉིས་བདེ་གཞུགས་ཀྱི་སེམས་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས། དགེ་སེམས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་
 ཏོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། ལཱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་
 འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།)

གཞུགས་ན་དགེ་ལས་བརྒྱ་གཅིག་ལོ།

གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་དགེ་བའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་སེམས་བརྒྱ་
 གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་སྟེ། གཞུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་
 མ་གཏོགས་སོ། །(གཉིས་བདེ་ལཱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་དེ་འབྱུང་བཞི།)

དེ་ནི་དགྲུ་ཡི་མཆུག་ཐོགས་སྟེ།

གཞུགས་ན་སྦྱོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ནི་དགྲུ་ཡི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། འདོད་
 པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཉིས་དང་། གཞུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་མ་བསྐྱིབས་
 ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་མ་གཏོགས་སོ།

(གཉིས་བདེ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས། བསྐྱིབས་བ་དང་། མ་བསྐྱིབས་
 བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བཞི།)

བསྐྱབས་པ་བརྒྱད་ལས་

གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་སེམས་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་བརྒྱད་ལས་འབྱུང་སྟེ།
འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཉིས་དང་། སྟོབ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པ་གཉིས་མ་
གཏོགས་སོ། །(གཉིས་པ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ་ནི།)

་་་དེ་ལས་ཟུག།

གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ནི་ཟུག་སྟེ།
རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་མ་
གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །

(གཉིས་པ་མ་བསྐྱབས་པ་ལ་འདྲ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་ནི།)

མ་བསྐྱབས་པ་ནི་གསུམ་ལས་སོ། ། ༥༢

གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་གསུམ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་
སྟེ། རང་གི་ས་པ་དག་ཁོ་ན་ལས་སོ། །(གཉིས་པ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ་ནི།)

དེ་ལས་ཟུག་སྟེ་

རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དག་དང་།
གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ། །

(གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གསུམ། མ་བསྐྱབས་པ། དག་སེམས།
བསྐྱབས་པ་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི།)

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རི་རྒྱུད་དུ་བཤད་པ་ལྟར།

་་་གཟུགས་མེད་པ་འདྲ། །དེའི་རྩལ་ལོ་

དེ་ན་ཡོད་པའི་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡང་རང་གི་ས་པ་གསུམ་ཁོ་ན་ལས་
འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། ས་འོག་མ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
རྣམས་དང་དུག་འབྱུང་ངོ་།།

(གཉིས་པ་དགེ་སེམས་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བཞི།)

དགེ་བ་ལས། །སེམས་དགུ་དག་གོ་

གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ལས་ནི་སེམས་དགུ་འབྱུང་སྟེ། འདོད་
པ་ན་སྟོད་པའི་དགེ་བ་དང་། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་དག་མ་གཏོགས་སོ། །(གཉིས་པ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བཞི།)

དེ་དུག་གི།

གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པའི་དགེ་བ་ནི་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། གཟུགས་ན་སྟོད་
པའི་དགེ་བ་དང་། སྟོབ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པ་དག་ལས་སོ།།

(གསུམ་པ་བསྐྱེབས་པ་ལ་འང་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བཞི།)

བསྐྱེབས་པ་ལས་བདུན་

གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པའི་བསྐྱེབས་པ་ལས་ནི་རང་གི་ས་པ་གསུམ་དང་། གཟུགས་
ན་སྟོད་པའི་དགེ་བ་དང་། བསྐྱེབས་པ་དང་། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
གཉིས་སོ། །(གཉིས་པ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བཞི།)

དེ་དེ་བཞིན།། ༥༠

དེ་ཡང་བདུན་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་སྟེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་རྣམས་དང་། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་དག་མ་གཏོགས་སོ།།

(བཞི་བ་སློབ་པའི་སེམས་ལ་སྒྱུར་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་རྩ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་ནི།)

སློབ་པ་བཞི་ལས་

ཁམས་གསུམ་པའི་དགེ་བ་དང་། སློབ་པ་ལས་སོ། །(གཉིས་པ་དེ་ལས་རྩ་འབྱུང་བ་ནི།)

་་་དེ་ལས་ལྟ།

བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་དང་། མི་སློབ་པ་འོ།

(ལྟ་བུ་མི་སློབ་པའི་སེམས་ལ་སྒྱུར་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་རྩ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་ནི།)

མི་སློབ་པ་ནི་ལྟ་ལས་སོ།

བཤད་མ་ཐག་པའི་ལྟ་པོ་དེ་ཉིད་ལས་སོ། །(གཉིས་པ་དེ་ལས་རྩ་འབྱུང་བ་ནི།)

དེ་ལས་སེམས་ནི་བཞི་དག་གོ།

མི་སློབ་པའི་སེམས་དེའི་མཛུགས་ཐོག་ས་སུ་ནི་སེམས་བཞི་འབྱུང་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པའི་དགེ་བ་དང་། མི་སློབ་པ་འོ། །སེམས་བརྒྱ་གཉིས་རྫོགས་སོ།

(གསུམ་པ་སེམས་ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ་ནི།)

ཡང་། བརྒྱ་གཉིས་དེ་དག་ཉི་ཤུར་ཡང་། ༡།

བཤད་དེ། རི་ལྟར་བྱས་ནས་ཤེ་ན།

གསུམ་རྩ་སྟེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། སྦྱོར་བྱུང་དགེ་རྣམས་གཉིས་ཕྱེ་ནས།

ཁམས་གསུམ་པོ་དག་རྩ་སྟེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་འོ།

རྣམ་སྤྲིན་སྤྲུལ་དང་སྦྱོད་ལམ་པ། །བཟོ་ཡི་གནས་དང་སྦྱུལ་པ་དང་། ། ༥༡
འདོད་ན་ལུང་བསྟན་མིན་རྣམ་བཞིར། །

ཕྱི་ནས་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རྟེ། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་
ལ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྤྲུལ་པ་དང་། སྦྱོད་ལམ་པ་དང་། བཟོའི་གནས་པ་དང་། སྦྱུལ་
པའི་སེམས་དང་རྣམ་པ་བཞིར་དབྱེད།

གཟུགས་ན་བཟོ་མ་གཏོགས་པའོ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དབྱེ་སྟེ། དེ་ན་བཟོ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཟོའི་གནས་
པ་མ་གཏོགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་བརྩུག་ཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་ཡང་དགེ་བ་དུག་དང་། མ་
བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་བདུན་དུ་ཕྱི་ནས་ཉི་ཤུར་འབྱུར་རོ། །གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་ན་ནི་སྦྱོད་ལམ་པ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྦྱོད་ལམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་མེད་
དོ། །དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་དང་། སྤྱི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །བཟོའི་
གནས་པ་ནི་སྦྱུང་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །སྦྱོད་ལམ་པ་
དང་། བཟོའི་གནས་པ་དག་གི་སྦྱོར་བ་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྟ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དག་ན་ཟེ། བཟོའི་གནས་པས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་སྦྱེ་མཆེད་བརྩུག་ཉིས་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཡང་སེམས་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ལས་གང་གི་མཆུག་ཐོགས་སུ་གང་ཞིག་འབྱུང་ཞེན། རེ་
ཞིག་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་བརྟུང་ལས་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་པའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་ནི་སེམས་
བརྩུ་འབྱུང་སྟེ། མངོན་པར་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་བདུན་དང་།
གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྦྱོབ་པ་དང་། མི་སྦྱོབ་པའོ། །

དེ་ནི་བརྟུང་ཀྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རང་གི་དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
དག་དང་། གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དག་

དང་། སྒྲོབ་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་པ་དག་ལས་སོ། རྒྱུས་ནས་ཐོབ་པའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་ནི་དགུ་
སྟེ། མངོན་པར་ཤེས་པའི་འབྲས་སུ་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་བདུན་དང་། གཟུགས་
དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྒྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དག་གོ། །དེ་ནི་བཅུ་གཅིག་གི་མཁུག་
ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། ལྷ་མ་བཞིན་དུ་རང་གི་བདུན་དང་། གཟུགས་ན་སྒྲོད་པའི་སྒྲོར་བ་
ལས་བྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དག་དང་། སྒྲོབ་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་པ་དག་ལས་སོ། །

མི་དགེ་བ་དང་། བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་ནི་བདུན་ཏེ། ལྷ་
མ་བཞིན་དུ་རང་གི་དག་ཁོ་ནའོ། །དེ་དག་ནི་སེམས་བརྒྱ་བཞིའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་
སྟེ། རང་གི་བདུན་དང་། སྒྲོར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པའི་འབྲས་སུ་དག་
མ་གཏོགས་པ་གཟུགས་ན་སྒྲོད་པ་བཞི་དང་། སྒྲོར་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ་གཟུགས་
མེད་པ་ན་སྒྲོད་པ་གསུམ་ལས་སོ། །

སྒྲོད་ལམ་པ་དང་། ལྷ་མ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་རྒྱུས་པའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་ནི་བརྒྱད་དེ། སྒྲོར་
བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པའི་འབྲས་སུ་དག་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ས་པ་དུག་
དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྒྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དག་གོ།

དེ་དག་ནི་སེམས་བདུན་གྱི་མཁུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། ལྷ་མ་བཞིན་དུ་རང་གི་བདུན་
ཁོ་ན་ལས་སོ། །བཟོའི་གནས་པའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་ནི་དུག་སྟེ། སྒྲོར་བ་ལས་བྱུང་བ་
དང་། མངོན་པར་ཤེས་པའི་འབྲས་སུ་དག་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་རྣམས་ཁོ་ནའོ། །དེ་ནི་
བདུན་གྱི་མཁུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། མངོན་པར་ཤེས་པའི་འབྲས་སུ་མ་གཏོགས་པ་རང་
གི་དག་ཁོ་ན་ལས་སོ། །མངོན་པར་ཤེས་པའི་འབྲས་སུའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་ནི་གཉིས་ཏེ།
མངོན་པར་ཤེས་པའི་འབྲས་སུ་དང་རང་གི་དུག་དང་། གཟུགས་ན་སྒྲོད་པའི་སྒྲོར་བ་ལས་
བྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་དེ་གཉིས་ཁོ་ན་ལས་སོ། །

ད་ནི་གཟུགས་ན་སྒྲོད་པའི་དུག་གི་བཞོད་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་མཁུག་
ཐོགས་སུ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་ན་སྒྲོད་པའི་དགེ་བ་དག་དང་། མངོན་པར་ཤེས་

པའི་འབྲས་བུ་དང་། རང་གི་བྱ་གདངས་། གཞུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པའི་སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བ་
དང་། སྟོབ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པའོ། །དེ་ན་སེམས་བརྩའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། འདོད་
པ་ན་སྟོད་པའི་སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མདོན་པར་གྲེས་པའི་འབྲས་བུ་དག་དང་། སྟོད་
ལམ་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དག་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་བཞི་དང་།
གཞུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པ་སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དག་དང་། སྟོབ་
པ་དང་། མི་སྟོབ་པ་དག་ལས་སོ།།

སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་བརྒྱད་དེ། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་དག་དང་། མདོན་པར་གྲེས་པའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ལྔ་དང་། གཞུགས་
མེད་པ་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ། །དེ་ནི་ལྔ་ལས་ཏེ། མདོན་པར་གྲེས་པའི་འབྲས་
བུ་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་དག་ཁོ་ན་ལས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་
དགུ་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་དག་བ་དག་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དག་སྟེ་བཞི་དང་།
མདོན་པར་གྲེས་པའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ལྔ་འོ།།

དེ་ནི་སེམས་བརྩ་གཅིག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་སྐྱེས་ནས་
ཐོབ་པ་དང་། སྟོད་ལམ་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དག་དང་། མདོན་པར་
གྲེས་པའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ལྔ་དང་། སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ་
གཞུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པ་གསུམ་ལས་སོ།།

སྟོད་ལམ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་བདུན་ཏེ། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
དག་དང་། སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མདོན་པར་གྲེས་པའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་རང་
གི་བཞི་དང་། གཞུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ། །དེ་ནི་ལྔའི་མཇུག་
ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། མདོན་པར་གྲེས་པའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་དག་ཁོ་ན་ལས་
སོ། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །མདོན་པར་
གྲེས་པའི་འབྲས་བུའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་གཉིས་ཏེ། རང་གི་སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་།
མདོན་པར་གྲེས་པའི་འབྲས་བུ་དག་ཁོ་ན་འོ། །དེ་ཡང་དེ་དག་ཁོ་ན་ལས་སོ།།

དེ་ནི་གཞུགས་མེད་པ་ན་སྟོང་པའི་བཞི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་མཁུག་
 ཐོགས་སུ་ནི་བདུན་ཏེ། གཞུགས་ན་སྟོང་པའི་སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རང་གི་བཞི་
 དང་། སྟོབ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པའོ། །དེ་ནི་སེམས་དྲུག་གི་མཁུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ།
 གཞུགས་ན་སྟོང་པའི་སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྦྱེས་པ་མ་གཏོགས་
 པ་རང་གི་གསུམ་དང་། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་དག་ལས་སོ། །སྦྱེས་ནས་ཐོབ་པའི་མཁུག་
 ཐོགས་སུ་ནི་བདུན་ཏེ། རང་གི་བཞི་དང་། ས་འོག་མ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དག་གོ།

དེ་ནི་བཞི་ལས་ཏེ། རང་གི་དག་ཁོ་ན་ལས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མཁུག་ཐོགས་
 སུ་ནི་བརྒྱད་དེ། རང་གི་བཞི་དང་། གཞུགས་ན་སྟོང་པའི་སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་དག་དང་། འདྲོད་པ་ན་སྟོང་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དག་གོ། །དེ་ནི་བརྒྱའི་
 མཁུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རང་གི་བཞི་དང་། འདྲོད་པ་དང་གཞུགས་ན་སྟོང་པའི་སྟོ་
 གནས་ཐོབ་པ་དང་། སྟོད་ལམ་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྦྱེས་པ་དག་ལས་སོ། །རྣམ་
 པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་ནི་དྲུག་སྟེ། སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་
 པ་རང་གི་གསུམ་དང་། འོག་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གསུམ་མོ། །

དེ་ནི་བཞི་ལས་ཏེ། རང་གི་དག་ཁོ་ན་ལས་སོ། །སྟོབ་པའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་ནི་དྲུག་
 སྟེ། ཁམས་གསུམ་པའི་སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། འདྲོད་པ་ན་སྟོང་པའི་སྟོ་གནས་
 ཐོབ་པ་དང་། སྟོབ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པའོ། །དེ་ནི་བཞི་ལས་ཏེ། སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་
 དང་། སྟོབ་པ་ལས་སོ། །མི་སྟོབ་པའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་ནི་ལྔ་སྟེ། སྟོབ་པ་གཅིག་ལུ་མ་
 གཏོགས་པ་སྟོབ་པའི་མཁུག་ཐོགས་རི་ལྔ་བ་བཞིན་དུ། དེ་ནི་ལྔ་ལས་ཏེ། སྟོར་བ་ལས་
 བྱུང་བ་གསུམ་དང་། སྟོབ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པ་དག་ལས་སོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱི་མཁུག་ཐོགས་སུ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་
 སྦྱེས་པ་དང་། སྟོད་ལམ་པ་དང་། བཟོའི་གནས་པའི་སེམས་དག་འབྱུང་ལ། སྟོར་བ་ལས་
 བྱུང་བ་ནི་དེ་དག་ལས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་སྟོད་ལམ་དང་། བཟོ་མའོན་པར་འདུ་བྱ་བ་

ལ་ཁྱལ་ས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབས་རྒྱུད་པ་དང་། མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་བའི་སེམས་ནི་མཛོན་པར་
 འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་འཇུག་པས་དེ་ནི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་
 འབྱུང་བར་རིགས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་འོན་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དག་ལས་ཀྱང་སྦྱོར་བ་ལས་
 བྱུང་བ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱུན་ཏུ་
 འབྱུང་བས་ཡོངས་སུ་སྦྱོབ་པ་ལ་ནི་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལས་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་མཛོན་དུ་
 འགྱུར་བར་རིགས་སོ། །

འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སྐྱེ་གནས་ཐོབ་པ་ལ་ནི་གསལ་བའི་ཕྱིར་སྦྱོབ་པ་དང་། མི་སྦྱོབ་པ་
 དང་། གཞུགས་ན་སྦྱོད་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་གི་མཛོན་པར་
 འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལས་ནི་དེ་དག་མི་འབྱུང་ངོ། །གཞུགས་ན་སྦྱོད་པའི་
 ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སྐྱེ་གནས་ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ།
 གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་
 སུ་ནི་གཞུགས་ན་སྦྱོད་པའི་སྐྱེ་གནས་ཐོབ་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་དཔེར་ན་གཞུགས་
 ནི་གཞོན་པར་བྱར་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ་སྒྲམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའོ། །སྤྱིའི་
 མཚན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྟུ་བྱུག་དང་ལྡན་པའོ། །ཁོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་
 མི་སྦྱུག་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་། གཞུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཟེལ་གྱིས་
 གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དག་པའོ། །དེ་ལ་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འཕགས་པའི་ལམ་མཛོན་དུ་བྱེད་ལ། དེ་ལས་
 ཀྱང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་མི་སྦྱུག་པ་དང་། ལྡན་ཅིག་པའི་དྲན་པ་
 ཡང་དག་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དག་ན་ེ། སྤྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁོ་ནའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འཕགས་པའི་ལམ་མཛོན་

དུ་བྱེད་ལ། དེ་ལས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། མི་སྲུག་པས་སེམས་བརྒྱུ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་འཕགས་པའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་བརྟུང་པ་ལས་དགོངས་
ནས་མི་སྲུག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་བྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྒྲོམ་པར་བྱེད་
དོ་ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གཞན་དག་ན་རེ། འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་མཁུག་ཐོགས་སུ་ཡང་སྲི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁོ་
ནའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རེ་ཞིག་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་
པ་ལ་འཕྱག་ན་ནི་ལམ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཁུག་ཐོགས་སུ་འདོད་པ་ན་སྦྱོང་པའི་སྲི་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་ན། གལ་ཏེ་བསམ་མ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ངེས་པ་ལ་འཕྱག་ན་གོ་རི་ལྟར་ཏེ། གིན་ཏུ་བསྐྱལ་པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ན་སྦྱོང་པ་ནི་མི་
ལུས་སོ། །ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་པར་དེ་དག་གི་ས་པ་ཡང་མི་
ཐོབ་པོ། འཕགས་པ་ནི་ཡང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་མངོན་དུ་མཛད་པ་ཡང་
མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཟེན་པ་དེའི་སྦྱོར་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།

དེས་ནི་དེ་དང་འདྲ་བའི་སྲི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། འདྲ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
ནི་མི་ཏྲག་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ། །ཁྱེད་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་
སྙམ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ནི་མི་བརྗོད་
དོ། །མི་ལྷོགས་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་འཐོབ་པའི་ལྷང་བའི་སེམས་
ནི་དེའི་ས་པའམ་འདོད་པ་ན་སྦྱོང་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲི་མཆེད་ལ་བརྟེན་ནས་
འཐོབ་པ་ནི་དེའི་ས་པའམ་སྤྱིད་པའི་ཕྱེ་མོ་པ་ཡིན་ནོ། །ས་ལྷག་མ་རྣམས་སུ་ནི་རང་གི་ས་
པ་སོ་ནའོ།

འདོད་པའི་ཁམས་མ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་
བ་དང་། སྒྲུས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་མ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐོབ་པ་དང་
བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྒྲུས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་

མེད་དོ། །གང་གི་ཆོ་དེ་དག་སེམས་པར་རྩོམ་པ་དེའི་ཆོ་དེ་དག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཁོ་ན་ཉིང་
 བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་།
 སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དག་གོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་
 པ་ལྡེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འཕགས་པའི་ལམ་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྦྱོར་བ་ལ་རག་ལུས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ལམ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་ཡང་མངོན་
 དུ་འགྱུར་ཏེ། གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

(བཞི་པ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་སོགས་ཀྱི་རྟེན་རྒྱལ་ལ་བཞི། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་
 ལས་དུ་རྟེན་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགོང་པ་ལས་དུ་རྟེན་པ་དང་། སྦྱོབ་པའི་སེམས་ལས་དུ་
 རྟེན་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་མའི་སེམས་ལས་དུ་རྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདོད་
 སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས། གཟུགས་ཀྱི་དེ་ལས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དེ་ལས་དུ་རྟེན་
 པའོ། །དང་པོ་ནི།)

གང་དག་སེམས་བརྒྱུ་གཉིས་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་སེམས་གང་ལ་དུ་ཞིག་རྟེན་ཅེ་ན།

ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། ལྷག་དང་

འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་ན། སེམས་ལྷག་པོ་
 འདི་དག་དང་མི་ལྷན་པ་ལས་རྟེན་དེ། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་དགོང་པའི་རྩ་བའི་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་
 པ་དང་། ཁམས་སུ་སྦྱར་ལྷག་པ་ལས་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དགོང་པ་དང་། ཁམས་སུ་སྦྱར་
 ལྷག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་མི་དགོང་པ་དང་། བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བརྟན་པ་
 དག་དང་། གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་
 གཟུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། སྦྱོབ་པའོ། །

(གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་དུ་རྟེན་པ་ནི།)

ལྷག་དང་

གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལ་ཡང་དུག་རྟེན་དེ། ཁམས་སུ་སྤྱོད་ལོག་པ་
ལས་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་གསུམ་དང་། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
དང་། སློབ་པ་ལོ། (གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་དུ་རྟེན་པ་ནི།)

གཉིས་རྟེན་དོ། ༥

གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལ་ནི་གཉིས་རྟེན་དེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་
པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དེ་ཉིད་དང་། སློབ་པ་ལོ།

(གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་དུ་རྟེན་པ་ནི།)

གཟུགས་སྤྱིས་དགེ་བ་གསུམ་དག་གོ།

གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་དགེ་བ་ལ་སེམས་གསུམ་རྟེན་དེ། དགེ་བ་དེ་ཉིད་དང་། འདོད་པ་
དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་གོ།

(གསུམ་པ་སློབ་པའི་སེམས་ལས་དུ་རྟེན་པ་ནི།)

སློབ་པ་ལ་བཞི་

སློབ་པ་དེ་ཉིད་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ན་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་མ་བསྐྱིབས་ལ་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་དགེ་བ་ལོ།

(བཞི་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་མའི་སེམས་ལས་དུ་རྟེན་པ་ནི།)

ལྷག་མ་དེ།

ལྷག་མར་བྱས་པས་ལྷག་མ་སྟེ། །སེམས་གང་ལ་རྟེན་པ་མ་བཤད་པ་དེ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་

རྟེན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཞན་དག་ལ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་
ལ་ནི། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ་རྟེན་བརྗོད། །དགེ་བའི་སེམས་ལ་བྱུག་ཡིན་ཏེ། །ལུང་མ་
བརྟན་ལ་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་འཆད་དེ། དེར་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་བདུན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུས་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་ལས་འདོད་
པ་ན་སྟོད་པའི་དགེ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྟོད་
པའི་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བརྟན་བ་དག་དང་། དེ་ནི་ཡོད་པའི་ཉིང་འཛིན་དེ་ཐོབ་པ་
ལས་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པའི་དགེ་བ་དག་དང་།

དེས་འཇུག་དག་བཅོམ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ། །སྟོབ་པ་དང་ནི་མི་སྟོབ་པའོ།།

ལྷག་མ་ནི་རྣམ་པར་བཤད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་རྟེན་པར་བྱའོ།།

བསྟུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ནི།

སྟེ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། །འདོད་ཆགས་བྲལ་དང་ཡོངས་ཉམས་དང་།།

དགེ་བའི་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བའི་ཚེ། །སེམས་དེ་ལྟན་པ་མིན་ལས་རྟེན།།

ཀྱེན་གྱི་སྒྲུབས་རྫོགས་སོ།།

(གཉིས་པ་གནས་ཀྱི་མཚན་བརྟན་པ་ནི།) དབང་པོ་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཛོད་ཀྱི་
བཤད་པ་ལས་གནས་གཉིས་པ་རྫོགས་སོ།། །

མཛོད་གནས་གསུམ་པ། འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས། གནས་ཀྱི་གཞུང་བསྟན་
བ་དང་། གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་
དང་། རྫོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་པོ་འགྲོ་བའི་དབྱེ་བ། སྐྱེ་
ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན། སྐྱེས་པ་གནས་པའི་རྒྱུན། གནས་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས།
སེམས་ཅན་ཀྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།
འགྲོ་བ་ལྟར་དབྱེ་བ། སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདོད་ཁམས།
གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱར་དབྱེ་བ་
དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།)

ད་ནི་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རེས་པ་ནིད་ཀྱི་
སེམས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་བྱས་པ་དེ་ལ། འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་
པའི་ཁམས་དེ་དག་གང་ཡིན་པ་བཛོད་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར།

དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་དང་། མི་རྒྱུས་དང་ནི་ལྟ་དུག་དག།

འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་-----

ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྟོན་ཏེ། འགྲོ་བ་བཞི་དང་། ལྟ་འཛིན་དུག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་
པོ་རྒྱམས་དང་། སུམ་ཙུ་ཙ་གསུམ་པ་རྒྱམས་དང་། འཐབ་བྲལ་བ་རྒྱམས་དང་། དགའ་
ལྷན་པ་རྒྱམས་དང་། འཕྱལ་དགའ་བ་རྒྱམས་དང་། གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་པ་རྒྱམས་ཏེ།
དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་རྫོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་བཅས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་འོ། །

(གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི།) དེ་ལ་གནས་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།

-----དཔུལ་བ་དང་། སྦྱིར་དབྱེ་བ་ལས་དེ་ནི་གྲ། ༡

ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། གནས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་འི་ཆོག་གི་ལྷག་མ་དང་སྒྱུར་རོ། །དུལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཡང་སོས་དང་། ཐིག་ནག་དང་། བསྐྱས་འཛོམས་དང་། ཅུ་འཁོད་དང་། ཅུ་འཁོད་ཆེན་པོ་དང་། ཚ་བ་དང་། རབ་ཏུ་ཚ་བ་དང་། མནར་མེད་པ་དང་། སྒྲིང་བཞི་སྟེ། འཛམ་བུའི་སྒྲིང་དང་། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་སྒྲིང་དང་། ལུབ་གྱི་བ་ལང་སྒྲོད་དང་། བྱང་གི་སྒྲུ་མི་སྟན་དང་། བཤད་མ་ཐག་པའི་ལྷའི་རིས་དྲུག་དང་། ཡི་དྲུགས་རྣམས་དང་། ཅུད་འགོ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་པ་དག་ནས་མནར་མེད་པའི་བར་གྱི་གནས་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །སྒྲོད་དང་བཅས་པར་བཟུང་ན་ནི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས་པ་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། སྒྱིར་དབྱེ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལོ། །དང་པོ་ནི།) འདོད་པའི་ཁམས་འདིའི།

གོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་བདུན་ནི། །གཞུགས་ཁམས་ཡིན་-----

(གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། བཞི་པའི་དབྱེ་བ་ལོ། །དང་པོ་ནི།) རི་ལྷ་ཞེན།

-----དེར་སོ་སོའི། །བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་དེ། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དག་ན་རེ་ཞིང་ས་གསུམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །(གཉིས་པ་བཞི་པའི་དབྱེ་བ་ནི།)

བཞི་པ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན། ། ༡

དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། ཚངས་རིས་རྣམས་དང་། ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་རྣམས་དང་། ཚངས་ཆེན་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་འོད་རླུང་རྣམས་དང་། ཚང་མེད་འོད་རྣམས་དང་། འོད་གསལ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་དགོ་རླུང་རྣམས་དང་། ཚང་མེད་དགོ་

རྣམས་དང་། དག་རྒྱས་རྣམས་སོ། །བཞི་པ་ནི་སྤྱི་མེད་རྣམས་དང་། བསོད་ནམས་སྤྱི་མེད་རྣམས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་རྣམས་དང་། མི་ཆེ་བ་རྣམས་དང་། མི་གདུང་བ་རྣམས་དང་། གྲོལ་སྒྲུབ་བ་རྣམས་དང་། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་རྣམས་དང་འོག་མིན་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གནས་བཅུ་བདུན་པོ་འདི་དག་དེ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བཅས་པ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ནོ།།

ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། བཅུ་དྲུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཆངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་ཁོ་ན་དག་ན་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་གནས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གཙོ་བོ་གཅིག་པ་ཅན་ཅིག་སྤྲུགས་པ་བཞིན་དུ་མཛོན་པར་གྱུབ་ཀྱིས་གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྲག་གོ།

གསུམ་པ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། གནས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། སྤྱི་བའི་སྒྲོ་ནས་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།)

གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ།།

ཆོས་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་ནི་གནས་མེད་དེ། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་ན་མི་གནས་ཞེས་བྱ་བར་ངས་པ་ཡིན་ནོ།།

(གཉིས་པ་སྤྱི་བའི་སྒྲོ་ནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི།) དེ་ཡང་།

སྤྱི་བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི།།

གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་སྤྱི་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་མཆེད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྤྱི་མཆེད་དོ། །དེ་དག་ལ་ཡུལ་གྱིས་བྲས་པའི་སྒྲོ་འོག་ནི་མེད་དོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་རྣམས་ཡུལ་གང་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དེ་ནི་དང་།

དུ་སྐྱེ་ལ། ཡང་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོད་པ་བར་མ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་འགྲུབ་པོ།

(གཞུམ་པ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འཇུག་ཚུལ་ནི།)

རི་ལྟར་སེམས་ཅན་གཞུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་གཞུགས་ལ་བརྟེན་ནས་
འཇུག་པ་དེ་ལྟར་གཞུགས་མེད་པ་དག་ན་ཅི་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ཅི་ན།

དེར་ནི་རིས་དང་སྒོག་ལ་ཡང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན། ༡

ཆོས་མདོན་པ་བ་རྣམས་ན་རེ། རིས་མཐུན་པ་དང་། སྒོག་གི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་
སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ན་ཅི་འདྲི་བྱིར་སེམས་ཅན་གཞུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡང་
དེ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པར་མི་འགྲུར། སྟོབས་རྒྱུད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ན་ཅི་འདྲི་
བྱིར་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར་
ཏེ། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ནི་གཞུགས་དང་བྲལ་བའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་ནི་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དེ་ཁོ་ནས་འཇུག་པར་འགྲུར་གྱི་རྟེན་གྱིས་ཅི་ཞིག་
བྱ། རི་ལྟར་སེམས་ཅན་གཞུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རིས་མཐུན་པ་དང་། སྒོག་གི་དབང་པོ་
གཞུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཅི་
ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་འདི་ཡང་བརྟོན་པར་བྱའོ། །དེ་གཉིས་པན་རྒྱན་དུའོ།

འོ་ན་ནི་གཞུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དེ་གཉིས་ཁོ་ན་པན་རྒྱན་དུ་ཅི་འདྲི་བྱིར་མི་བརྟེན།
དེ་གཉིས་སྟོབས་རྒྱུད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ནི་ཅི་འདྲི་བྱིར་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན། སྟོམས་
པར་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར་རོ།

མདོ་ཤེས་རྣམས་ན་རེ། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དམ། སེམས་ཀྱང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
དག་ལ་ཡང་མཆུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་རྟེན་གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གཞན་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་གང་གི་འཕེན་པའི་རྒྱ་གཞུགས་ལ་སྤྲོད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་

དེ་ནི་གཞུགས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་གོ། གང་གི་རྒྱ་གཞུགས་ལ་སྐྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་གཞུགས་ལ་མི་ལྷོས་པར་འཇུག་སྟེ། རྒྱ་དེ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་འདོད་པ་དང་། གཞུགས་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་རྣམས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་སོ། །འདོད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཁམས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སོ། །གཞུགས་དང་ལྷན་པའི་ཁམས་ནི་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་སོ། །བར་གྱི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩོམ་སྤྱོད་གསུང་ལྟ་བུ་དང་། ལ་ལེ་ཤམ་གྱི་བརྒྱུད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ།།

འདི་ན་གཞུགས་མེད་པས་གཞུགས་མེད་པའོ། །གཞུགས་མེད་པའི་ངོ་བོ་ནི་གཞུགས་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཡང་ན་གཞུགས་སུ་རུང་བ་ནི་གཞུགས་སོ། །གཞུགས་མེད་པས་ན་གཞུགས་མེད་པའོ། །དེའི་ངོ་བོ་ནི་གཞུགས་མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་དང་ལྷན་པའི་ཁམས་ནི་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་སོ།།

ཡང་ན་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཏེ། གང་ཞིག་འདོད་པ་རྣམས་འཛིན་པའོ། །གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་གྱུར་དེ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ།།

འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མདོར་བསྟན་ན་ཁམས་ཀྱི་ཟས་དང་། འཁྲིག་པ་དང་ལྷན་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ཏེ།

འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་གང་ཡང་འདོད་པ་མིན།།

སྦྱིས་བུའི་ཀྱན་རྟོག་འདོད་ཆགས་འདོད་པ་ཡིན།།

འཇིག་རྟེན་དག་ན་སྣ་ཚོགས་དེ་བཞིན་གནས།།

འོན་ཀྱང་རྟེན་རྣམས་འདི་ལ་འདུན་པ་འདུལ།།

ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་དེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་ཏུ་རྒྱ་འཛོལ་བྱིས། འཕགས་
པ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ།

འཛིག་རྟེན་སྣ་ཆོགས་གང་དེ་འདོད་མིན་གྱི།
ཀུན་རྟོག་འདོད་ཆགས་འདིར་འདོད་ཡིན་སྟེ།
དེ་ནི་མི་དགའི་རྟོག་པ་ཀུན་རྟོག་ཆོ།
དགའ་སྟོང་ཡང་ནི་འདོད་སྟོང་ཅན་དུ་འགྱུར།

ཞེས་སྟུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བྱས།

གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་སྣ་ཆོགས་གང་དེ་འདོད།
ཅི་སྟེ་ཁྱོད་གྱི་ཀུན་རྟོག་འདོད་ཆགས་ནི།
འདོད་པ་མིན་ན་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ནས་ནི།
ཁྱོད་གྱི་སྟོན་པ་འང་འདོད་སྟོང་ཅན་དུ་འོང་།

ཞེས་སྟུངས་སོ། །ཡང་ཅི་ཆོས་གང་དག་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་
ན་སྟོང་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་
ཅིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྟུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གང་དག་ལ་འདོད་པ་དང་
གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་དག་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའོ།

འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། གང་དག་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཐམས་དག་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་
བའོ། །དེ་ནི་འདི་རྟ་དང་བྲེས་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་ཏེ། རྟའི་བྲེས་འདི་སྟེ་ཡིན་ཞེས་སྟུངས་ན། རྟ་
འདི་སྟེ་ཡིན་པ་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྟ་འདི་སྟེ་ཡིན་ཞེས་སྟུངས་ན། རྟའི་བྲེས་འདི་སྟེ་ཡིན་
པ་འོ་ཞེས་ཟེར་བས་གཉི་ག་ཡང་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རྟ་དང་བྲེས་ལྟ་བུ་མ་

ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གནས་བརྟེན་པ་དེ་དག་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བའི་
འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་ཡིན་ལ། དེ་གང་དུ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་
དེ་ཡང་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། འོག་མའི་འདོད་
ཆགས་དང་བུལ་བའི་དག་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ།།

ཡང་ན་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་པའི་འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སོ། །
བསམ་གཏན་དང་གཞུགས་མེད་པ་དག་ལ་འདོད་ཆགས་པ་ནི་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་
པའི་འདོད་ཆགས་སོ། །སྤྱུལ་པའི་སེམས་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་པ་ཡིན་ཞེ་
ན། ཐོས་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་དེ་ལ་ཆགས་པའི་བྱིར་རོ།།

ཡང་ན་སྤྱུལ་པའི་དབང་གིས་སྤྱུལ་པ་བྱེད་པའི་སེམས་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་སོ། །ཡང་
ན་དྲི་དང་རོ་སྤྱུལ་པའི་བྱིར་ན་དེ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ན་སྦྱོད་པས་ནི་
དེ་གཉིས་མི་སྤྱུལ་པའི་བྱིར་རོ།།

ཡང་ཅི་ཁམས་གསུམ་གཅིག་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཁམས་གསུམ་རྣམས་ལ་མཐའ་
མེད་དེ། རྣམ་མཁའ་ཇི་ཙམ་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དག་ཀྱང་དེ་ཙམ་མོ། །དེ་ཉིད་གྱི་
བྱིར་སྡོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་འབྱུང་བ་ཡང་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་རེ་རེས་སེམས་
ཅན་གྲངས་མེད་པ་ཡོངས་སུ་བྱ་དན་ལས་འདས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་
པ་མེད་དེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ།།

འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཇི་ལྟར་གནས་གི་ན། ཐད་ཀར་གནས་ཏེ། མདོ་ལས།
དཔེར་ན་ཆར་གྱི་རྒྱན་གཏའ་ཤིང་ཙམ་འབབ་པ་ན་བར་སྒྲང་ལས་རྒྱུའི་རྒྱན་འབབ་པ་རྣམས་
གྱི་མཚམས་སམ་བར་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འཆགས་
པ་དང་འཛིག་པ་རྣམས་གྱི་མཚམས་སམ་བར་མེད་དོ། །ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཇི་ལྟར་ཕྱོད་དང་
རྒྱབ་དང་བྱང་གི་བར་དུ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་ཞེས་གསུངས་གྱི་སྟངས་དང་འོག་ཅས་ནི་མ་
གསུངས་སོ།།

གཞན་དག་ན་རེ། སྤེ་བ་གཞན་དག་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་སྤྱོད་དང་འོག་དག་ན་ཡང་ཡོད་
 དེ། འོག་མིན་གྱི་གོང་ན་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་ཡོད་ལ། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་འོག་ན་
 ཡང་འོག་མིན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གང་འདོད་པའི་ཁམས་གཅིག་ལས་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་དང་
 གཟུགས་མེད་པ་དག་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །གང་ཞིག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་བརྟེན་
 པའི་རྩ་འཁྲུལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་དུ་སྦྱོས་པ་ནས་སྤྱོད་
 པར་བྱེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པའི་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་པར་དུ་འགྲོའི་གཞན་དུ་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ།།

(གཉིས་པ་འགྲོ་བ་ལྟར་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། དེས་དང་། ཁམས་ཀྱི་དམིགས་བསམ་པ་
 དང་། དེ་ལས་འགྲོས་པའི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ནི།) ཁམས་གསུམ་པོ་དག་བཤད་པ་གང་
 ཡིན་པ།

དེར་ནི་དམུལ་སོགས་འགྲོ་བ་ལྟ། །རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་

དེ་དག་ཏུ་དམུལ་བ་དང་། དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དུགས་དང་། ལྟ་དང་མི་ཞེས་བྱ་བ་འགྲོ་
 བ་ལྟ་པོ་རང་གི་མིང་དག་ཁོ་ནས་བསྟན་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་འགྲོ་བ་བཞི་དང་ལྔ་
 པའི་ཕྱོགས་སོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ན་ནི་ལྟ་པའི་འགྲོ་བ་གཅིག་
 ཁོ་ནའི་ཕྱོགས་སོ།།

(གཉིས་པ་ཁམས་ཀྱི་དམིགས་བསམ་པ་ནི།) གང་གིས་ན། དེ་དག་ཁམས་དག་ཏུ་ཞེས་
 བྱ་བ་ཅི་འགྲོ་བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཁམས་དག་ཅིག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་ཁམས་
 རྣམས་ནི་དག་པ་དང་། ཉན་མོངས་པ་ཅན་དང་། སྤྱོད་དང་སྤྱིད་པ་བར་མ་པའི་རང་བཞིན་
 དག་ཀྱང་ཡིན་གྱི། འགྲོ་བ་ལྟ་པོ་གང་དག་ཡིན་པ།

་་་དེ་དག་ ཉན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན།།

སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་སྤྲིད་མིན། ༥

འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འགྲོ་
བ་ལྔ་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་སྤྲིད་བ་བར་མའི་རང་
བཞིན་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བདག་ས་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་གནས་བཞིས་ནི་འགྲོ་བ་ལྔ་བསྟུས་
ཀྱི་འགྲོ་བ་ལྔ་ས་ནི་རྒྱུ་གནས་བཞི་མ་བསྟུས་ཏེ། གང་ཞིག་མ་བསྟུས་ཤིང་། སྤྲིད་བ་བར་
མའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལས་ཀྱང་། མིག་གི་ཁམས་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་
ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་དང་བ་གང་ཡིན་པ་དཔུལ་བ་འམ་དུང་འགྲོའི་རྒྱུ་
གནས་བ་དང་ཡི་དྲགས་པའི་ཡུལ་པ་འམ། ལྟ་འམ་མི་འམ། བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་འམ།
སྤྲིད་བ་བར་མ་པའི་མིག་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་དང་། མིག་གི་རྒྱུ་མཆེད་དང་། མིག་གི་
ཁམས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་སྤྲིད་བ་བར་མ་འགྲོ་བ་རྣམས་ལས་ལོགས་
ཤིག་ཏུ་མཛད་དོ། །

མདོ་གང་ལས་ཤི་ན་སྤྲིད་བ་ནི་བདུན་ཏེ། དཔུལ་བའི་སྤྲིད་བ་དང་། དུང་འགྲོའི་སྤྲིད་
བ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྲིད་བ་དང་། ལྟ་འི་སྤྲིད་བ་དང་། མི་འི་སྤྲིད་བ་དང་། ལས་ཀྱི་སྤྲིད་
བ་དང་། སྤྲིད་བ་བར་མའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཏེ། འདིར་ནི་འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་རྒྱ་དང་བཅས་
པ་དང་འགྲོ་བ་དང་བཅས་པར་བཤད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
བར་འགྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་ལས་དེ་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱང་གནས་བརྟན་ཤུ་རིའི་བྱས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་དཔུལ་བ་བའི་ཟག་པ་
རྣམས་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་དཔུལ་བ་ལྗོངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་བྱེད་ཅིང་སོགས་
པར་འགྱུར་རོ། །ཆོ་དང་ལྡན་པ་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། ལུས་དང་
དག་དང་ཡིད་ཀྱི་སྦྱོན་དང་། རྟིགས་མ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གཟུགས་དང་། ཆོར་བ་
དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དཔུལ་བ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་
སྤྲིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་གྲུབ་ནས་དཔུལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགྲོའོ། །

ཆོ་དང་ལྷན་པ་དེ་ལ་ཆོས་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་དཔུལ་བ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ་
 ཞེས་མདོ་འདོན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་འགྲོ་བ་དག་ནི་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཁོ་
 བ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་ནི་རབ་རྒྱ་བྱེད་པའི་གཞུང་འགྲོ་བ་དག་ལ་ཕྱ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས་འགྱུར་པའི་ལན་གདབ་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་
 པའི་སེམས་རྣམ་པ་ལྡ་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་སྦྱོས་པས་དེ་
 བྱི་ཉེས་པ་མེད་དེ། གྲོང་སྦྱོས་ན་གྲོང་གི་ཉེ་འཁོར་ཡང་སྦྱོས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཞན་དག་ནི། དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དག་གྲང་ཡོད་དོ། །ལས་དེ་དག་
 ལས་ལོགས་ཤིག་རྒྱ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གང་བཤད་པ་ནི་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ལོགས་ཤིག་རྒྱ་མཛད་པ་ཡིན་པར་ངེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་སྟིགས་མ་ལྡ་པོ་དག་རྒྱ་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་། ལྟ་བུའི་སྟིགས་མ་དག་ཐ་དད་དུ་གསུངས་ཀྱང་ལྟ་བུ་རྣམས་ཉོན་མོངས་
 པ་དག་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཡང་ཡིན་འགྲོ་བ་ཡང་ཡིན་
 འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདི་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

འདི་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་རུང་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་
 འགྲོ་བས་ན་འགྲོ་བ་ཡིན་ན་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་འགྲོ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འཆི་འཕོ་བའི་
 ཡུལ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་
 འཆི་འཕོ་བའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་འོ་ན་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའི་
 ཕྱིར་སྲིད་པ་བར་མ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བའི་བར་མ་དོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
 འགྲོ་བ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།།

འོ་ན་གནས་བརྟན་ཤུ་རིའི་བུས་རྣམ་པར་སྒྲིཐ་བ་བྱུང་ནས་དཔུལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་
 སུ་འགྲོའོ་ཞེས་གང་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིཐ་བ་བྱུང་ནས་ཞེས་བཤད་ཀྱི་རྣམ་
 པར་སྒྲིཐ་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ནི་མ་བཤད་པ་ཇི་ལྟར། འོ་ན་ཆོ་དང་ལྷན་པ་དེ་ལ་ཆོས་དེ་དག་

མ་གཏོགས་པ་དབྱུང་བ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་གང་བཤད་པ་རི་ལྟར་དང་། སྤང་བོ་དག་ལས་
གཞན་པ་དབྱུང་བ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་འགྲོ་བར་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་གི་རྫས་འགོག་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྤང་བོ་གཞན་འགོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཕྱི་བླ་ཁྱེད་ཀྱི་བཞུགས་པ་ནི། འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་
ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་གྲུང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རང་བཞིན་དག་
ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ན་རེ། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་དག་གྲུང་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

ཀུམ་མ་པ་འཕྲོས་དོན་ལ་བཞི། རྣམ་ཤེས་གྱི་གནས་པ་བདུན། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་
པ་དག་ རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་པ་བཞི། བདུན་དང་བཞིའི་མུ་བཞི་དབྱུང་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། དེ་མེད་དང་། དེ་མིན་པའོ། །དང་པོ་ནི།)

འགྲོ་བ་ལྟ་བུའི་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་ནི་ད་དུ།

ལུས་དང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་དང་། ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག།

བརྗོད་དང་ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཅིག། ཀུམ་མ་པ་འཕྲོས་པ་ལོ་དག། ༥

རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་

ཟེམ་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །མདོ་ལས་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་ཐ་དད་
ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དག་གྲུང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་རྣམས་དང་ལྟ་ཁ་ཅིག་གོ། །འདི་
ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་དང་པོའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྟ་ཁ་ཅིག་གང་ཞེན། འདོད་པ་ན་
སྒྲོལ་བ་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་པ་དང་པོར་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་
སོ། །དེ་དག་གི་ལུས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་དག་གི་ལུས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས་ན་ལུས་ཐ་
དད་པ་དག་སྟེ། ཁ་དོག་དང་རྟགས་དང་དབྱིབས་དུ་མའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་ཤེས་དུ་མའི་ཕྱིར་
འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པའོ། །དེ་འདི་དག་ལ་ཡོད་པས་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཏེ། བདེ་བ

དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སེམས་ཅན་གསུགས་ཅན་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་
ལྟ་སྟེ་ཆངས་རིས་ཀྱི་ལྟ་གང་དག་དང་པོར་བྱུང་བ་དེ་དག་གོ། འདི་ནི་ནུམ་པར་ཤེས་པ་
གནས་པ་གཉིས་པའི་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དང་པོར་བྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འདི་སྟུམ་ཏུ་
བདག་ཅག་ནི་ཆངས་པ་འདིས་བྱུང་ངོ་སྟུམ་ཏུ་འདུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། ཆངས་པ་ཡང་འདི་
སྟུམ་ཏུ་འདི་དག་ནི་བདག་གིས་བྱུང་ངོ་སྟུམ་ཏུ་སེམས་པས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཐ་མི་དད་
པའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཞེང་དང་དབྱིབས་ཀྱི་
ལུས་དང་། ཚིག་ཏུ་བཟོད་པ་དང་། གོས་གྱོན་པ་ཡང་གཞན་ཡིན་ལ། དེའི་འཁོར་གྱི་ཡང་
གཞན་ཡིན་པས་ན་ལུས་ཐ་དད་པ་དག་ཡིན་ནོ།།

●

མདོ་ལས་དེ་དག་འདི་སྟུམ་ཏུ་བདག་ཅག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་ཆོ་རིང་ཞིང་དུས་རིང་
པོར་གནས་པར་མཐོང་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་སེམས་ཅན་འདི་ཡང་སེམས་ལ་འདི་སྟུམ་ཏུ་གྱེ་
མ་སེམས་ཅན་གཞན་དག་ཀྱང་འདིར་བདག་དང་སྒྲུལ་བ་མཉམ་པར་སྦྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་
ཏུ་སྒྲོས་ལ། བདག་ཅག་ཀྱང་འདིར་སྦྱེས་པས་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ།
དེ་དག་གིས་དེ་རི་ལྟར་མཐོང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོད་གསལ་ལ་ལ་གནས་པ་ནུམས་ཀྱིས་
ཏེ། དེ་དག་ནི་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

དེ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མ་ཐོབ་ན་ནི་རི་ལྟར་ན་དེའི་ས་
པའི་སྒྲོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན། འོན་ཏེ་ཐོབ་ན་ནི་རི་ལྟར་ན་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་
པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བུ་ལ་ཞེན་པ་དག་ཡིན། གཞན་
དག་ན་རེ། སྤྱིང་བ་བར་མ་ལ་གནས་པ་དག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

དེ་ན་ཡང་བགའ་ས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུས་རིང་པོར་གནས་པ་མི་སྤྱིད་ན་རི་ལྟར་ན་
དེ་དག་འདི་སྟུམ་ཏུ་བདག་ཅག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་ཆོ་རིང་ཞིང་དུས་རིང་པོར་གནས་པ་
མཐོང་ངོ་སྟུམ་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་ན་གནས་པ་དེ་དག་ཁོ་ནས་དེའི་སྒྲོན་གྱི་

ཚུལ་རྗེས་སུ་བྱན་ཞིང་དེ་ལྟར་དུས་རིང་པོར་གནས་པ་མཐོང་ངོ་། །མཐོང་ནས་ཀྱང་ཕྱིས་
དེ་དག་མཐོང་ངོ་སྟུང་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གསུགས་ཅན་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདྲ་
ཤེས་ཐ་དད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འོད་གསལ་གྱི་ལྟ་རྒྱུ་མས་སོ། །འདི་ནི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་གནས་པ་གསུམ་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་ནི་མཐའ་སྟོོས་པས་བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་མཐའ་དག་སྟོོས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འོད་རྒྱུ་རྣམས་དང་། ཚད་མེད་འོད་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་
པ་གང་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་ཁ་དོག་དང་། རྟགས་དང་། དབྱེ་བས་ཐ་
མི་དད་པའི་ཕྱིར་ལུས་གཅིག་པ་དག་གོ། །བདེ་བར་འདྲ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་བ་ཡང་
མ་ཡིན་སྟུག་བསམ་ཡང་མ་ཡིན་པར་འདྲ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་འདྲ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དག་སྟེ། དེ་
དག་ནི་དངོས་གཞིའི་ས་ལ་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོས་ཡོངས་སུ་སྟོོན་ནས་ཉེར་བསྟོན་གསལ་ས་
བཏང་སྟོོམས་ཀྱི་དབང་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ཉེར་བསྟོན་གསལ་ཀྱི་བཏང་སྟོོམས་ཀྱི་དབང་པོས་
ཡོངས་སུ་སྟོོན་ནས་ནི་ཡང་དངོས་གཞིའི་ས་ལ་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ།
དཔེར་ན་དབང་ལྷག་དག་འདོད་པའི་དགའ་བས་ཡོངས་སུ་སྟོོན་ནས་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བ་ཉམས་
སུ་ཐོང་བར་བྱེད་ལ། ཆོས་ཀྱི་དགའ་བས་ཡོངས་སུ་སྟོོན་ནས་ནི་ཡང་འདོད་པའི་དགའ་བ་
ཉམས་སུ་ཐོང་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུག་གོ།

འདི་དག་རྒྱས་པ་དག་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
དག་ནི་བདེ་བ་དེས་ཡོངས་སུ་སྟོོབ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། བདེ་བ་ནི་ཞི་བ་ཡིན་ལ།
ཡིད་བདེ་བ་ནི་སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་མ་ཞི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོ་ལྷེ་བ་རྣམས་ནི། མདོ་ལས་འོད་གསལ་པའི་ལྟ་འདི་རིས་དེ་ན་སེམས་ཅན་གང་དག་
སྟོོས་ནས་རིང་པོ་མ་ཡོན་པ་འཛིག་རྟེན་འདི་འཛིག་པ་ལ་མི་མཁས་ཤིང་འཆགས་པ་ལ་མི་
མཁས་པ་དེ་དག་མེ་ལྷེ་དེ་མཐོང་ནས་མེ་ལྷེ་དེ་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་སྟོང་པ་བསྟེགས་
ནས་འདིར་འོང་བར་འགྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྒྲག་ནས་ཡི་ཆད་ཅིང་སྟོོབ་པར་འགྱུར་རོ། །འོད་

གསལ་པའི་ལྷའི་རིས་དེ་ན་སེམས་ཅན་གང་དག་སྐྱེས་ནས་རིང་དུ་ལོན་པ་འཛིག་རྟེན་འདི་
འཛིག་པ་ལ་མ་ཁས་ཤིང་འཆགས་པ་ལ་མ་ཁས་པ་ལ་དེ་དག་སེམས་ཅན་སྐྱེས་པ་དེ་དག་ལ་
གྲོགས་པོ་དག་མ་འཛིགས་ཤིག། གྲོགས་པོ་དག་མ་འཛིགས་ཤིག།

མེ་ལྷེ་འདི་ནི་ཐོན་ཡང་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་སྟོང་པ་བསྐྱེད་ནས་ནས་དེ་ཉིད་དུ་མེད་
པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་དབྱགས་འབྱིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་དེ་དག་རི་ལྷར་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དག་
ཡིན་པར་བཤད་དེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་དག་མེ་ལྷེ་འོང་བ་དང་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
དང་། སྐྱེས་པ་དང་མི་སྐྱེས་པར་འདུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དག་ཡིན་གྱི་བདེ་བ་
དང་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པར་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པའི་
ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ།

•

སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་གཅིག་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་གྱུར་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
དགོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལྟ་རྒྱུས་སོ། །འདི་ནི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བཞི་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ།
འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དག་གོ། དེ་ལ་བསམ་གཏན་
དང་པོ་ན་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
པ་ན་ནི་དགོ་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ན་ནི་རྒྱུ་པར་
སྒྲིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པ་
གསུམ་པོ་ནི་མདོ་ལས་རི་རྒྱུད་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་གི་ནི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་གནས་
པ་བདུན་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཅི་རིགས་པར་དེ་
དག་དང་ལྡན་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་དང་བཞི་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས་པ་དེ་མིན་པ་ནི།) ཅིའི་ཕྱིར་ལྷག་མ་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན།
འདི་ལྟར།

~~~~~ ལྷག་མ། དེ་འཛིམས་བྱེད་ལྷན་ ~~~~~

ལྷག་མ་གང་ཞིག་ཅེ་ན། རན་འགོ་རྒྱུས་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། སྤྱིད་པའི་

ཅེ་མོའོ། །འདི་དག་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་པས་དེའི་ཕྱིར་འདི་
 དག་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་ཞེ་ན།
 གང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་རན་སོང་དག་ན་ནི་འཛོམས་
 པར་བྱེད་པ་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་
 གཏན་བཞི་པ་ན་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་
 བོ། །སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ན་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་གཙོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་སྒྲུལ་པ། གང་དུ་འདི་ན་གནས་པ་རྣམས་ན་འགོ་བར་འདོད་ལ། དེ་ན་གནས་པ་
 རྣམས་ནི་བསྐྱོད་པར་མི་འདོད་པ་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པར་བཤད་ན། རན་སོང་དག་
 ན་ནི་གཉི་ག་མེད་དོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་ནི་སེམས་ཙན་རྣམས་བསྐྱོད་པའི་ཡིད་དང་
 ལུན་པ་དག་ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་འཇུག་འདོད་ལ། འཕགས་
 པ་རྣམས་ནི་གནས་གཙང་མར་རོ། །སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ནི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས་པ་སེམས་ཙན་གྱི་གནས་པ་དགུ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་མིན་པའོ། །
 དང་པོ་ནི།) རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་པོ་ཇི་སྐྱོད་བཤད་པ་དེ་དག་དང་།

——སྲིད་ཅེ་དང་། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཙན་རྣམས་།

སེམས་ཙན་གྱི་ནི་གནས་དགུར་བཤད། ། ༥

འདི་དག་ཏུ་སེམས་ཙན་རྣམས་རང་དགས་ཀྱུན་ཏུ་གནས་སོ། །

(གཉིས་པ་དེ་མིན་པ་ནི།)

མི་འདོད་བཞིན་གནས་ཕྱིར་གཞན་མིན། །

གཞན་གང་ཞེ་ན། རན་སོང་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ཏུ་སེམས་ཙན་རྣམས་མི་འདོད་བཞིན་

དུ་ལས་ཀྱི་མིན་པོ་དག་གིས་ཀུན་ཏུ་གནས་སུ་འཇུག་གི་དགའ་སྟེ་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཙོན་ར་བཞིན་
ནོ། །མདོ་གཞན་ལས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

(གསུམ་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་པ་བཞི་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་མིན་
པའོ། །དང་པོ་ནི།) གཞན་ལས་ནི།

གནས་པ་དག་ནི་ཡང་བཞི་སྟེ།

ཞེས་གསུངས་པ་བཞི་གང་ཞེན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འགོ་
བ་དང་། ཆོར་བར་ཡང་ཉེ་བར་འགོ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་སུ་ཉེ་བར་འགོ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་
དུ་ཉེ་བར་འགོ་བའོ། །

དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེན། དེ་དག་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ།

ཟག་དང་བཅས་པའི་ཐུང་པོ་བཞི། །དེ་དག་གྲང་

རང་གི་ས་པ་ཉིད་

ས་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། གནས་པ་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན་ན། སྐལ་བ་
མི་མཉམ་པའི་ས་པའི་ཐུང་པོ་དག་ལ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེད་པའི་དབང་གིས་མི་བརྟེན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་ཞེས་མི་བྱ་ཞེན། བྱེ་བྲག་ཏུ་
སྐྱབ་རྣམས་ན་རེ། གནས་པ་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གནས་པ་པོ་ཉིད་ལ་ནི་གནས་པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཉིད་རྒྱལ་པོའི་བསྟན་
མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ན་ཆོས་གང་དག་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་ནས་བྱ་དང་མཉེན་པའི་རྒྱལ་དུ་འགོ་

བར་བྱེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་དག་ཅེས་བཤད་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གནས་ནས་འགོ་བར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

འོ་ན་མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་ལ་དགའ་བ་ཡང་ཡོད། འདོད་ཆགས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །གང་ལ་དགའ་བ་ཡོད་ཅིང་འདོད་ཆགས་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྟེན་ཅིང་གནས་སོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་ངེ་ལྟ་བུ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་སྟེང་པོ་ལྟའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་ངེ་ལྟ་བུ། དེ་ལྟ་ན་འོ་ན་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ནི་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་མཆོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྟངས་པོ་དག་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ།།

(གཉིས་པ་དེ་མིན་པ་ནི།) སོ་སོར་དབྱེ་བ་ནི་ངེ་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བཞི་དག་ཏུ།

རྣམ་ཤེས། ༥ འབའ་ཞིག་གནས་པར་མ་བཤད་དོ།།

གཞན་ཡང་བཙུམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བཞི་ནི་ཞིང་གི་ངོ་བོར་བསྟན་པ། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟེད་པར་ནི་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོ་ཁོ་ནར་བསྟན་གྱི། ས་བོན་ཉིད་ས་བོན་གྱི་ཞིང་གི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་གཞག་པར་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་བརྟག་གོ། །ཆོས་གང་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དེ་དག་ནི་འདིའི་ཞིང་གི་ངོ་བོར་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཉིད་འདིའི་གནས་པ་དག་ཅེས་བཤད་དོ།།

(བཞི་པ་བདུན་དང་བཞིའི་སྐབས་ཞི་དབྱེད་པ་ནི།) ཡང་ཅི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་གྱིས་བཞི་བསྐྱེད་སམ། འོན་ཏེ་བཞིས་བདུན་བསྐྱེད་ཤེ་ན། བདུན་གྱིས་བཞི་ཡང་མ་ཡིན་ལ། བཞིས་ཀྱང་བདུན་མ་ཡིན་གྱི།

བསྐྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞི་ཡིན་ནོ།།

བསྐྱེད་བྱ་དབྱུང་ན་བདུན་གྱིས་བསྐྱེས་ལ་བཞིས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་
ལ་སོགས་པ་ལྟ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྟ་དང་པོ་ནི་བདུན་དག་ཏུ་རྣམ་པར་གྲུབ་པ་གང་
ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་མོང་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་། སྤྱིད་པའི་ཆེ་
མོན་རྣམ་པར་གྲུབ་པ་མ་གཏོགས་པའི་ལུང་པོ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་དག་ནི་བདུན་དག་
ཏུ་ལུང་པོ་བཞི་རྣམས་སོ། །བཞི་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའོ། །

(གསུམ་པ་སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། གང་དུ་འཇུག་པ་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ།
གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྤྱིད་བཤད་པ། དེས་སྐྱེ་གནས་སུ་བགྲོད་པའི་རྩལ་ལོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། འགྲོ་བ་གང་ལ་སྐྱེ་གནས་གང་ལྟ་བུ་དབྱུང་བའོ། །
དང་པོ་ནི།)

འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པའི་ཁམས་གསུམ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ།

དེར་ནི་སྒྲོང་ལས་སྐྱེས་སོགས། ཁེམས་ཅན་སྐྱེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ། ༡

རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲོང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་གནས་དང་། མངལ་ནས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་གནས་
དང་། རྩྱུད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་གནས་དང་། རྩལ་ཏེ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་གནས་སོ། །སྐྱེ་
གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། འདིར་སེམས་ཅན་རྣམས་འཆོལ་བར་འགྱུར་ཁིང་སྐྱེ་བ་
ཐུན་མོང་པའི་ཕྱིར་འདྲ་བར་འགྱུར་བས་སྐྱེ་གནས་སོ། །

སྒྲོང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་གནས་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གང་དག་སྒྲོང་ལས་སྐྱེས་པ་
རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དང་བ་དང་། ལུང་ལུང་དང་། མ་བྱ་དང་། མེ་ཅོ་དང་། རི་སྐྱོགས་
ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མངལ་ནས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་གནས་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གང་དག་མངལ་ལས་སྐྱེས་པ་
རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྲང་པོ་ཆེ་དང་། རྩ་དང་། བ་ལང་དང་། མ་ཉེ་དང་། བོང་བུ་
དང་། ཕག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་གནས་གང་ཞེན། སེམས་ཅན་གང་དག་འབྱུང་བའི་དོད་
གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྤྱོད་བྱ་དང་། སྤྱུང་བ་དང་། བྱིས་ལེབ་དང་། སྤྱང་
བྱ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།

རྩལ་ཏེ་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་གནས་གང་ཞེན། སེམས་ཅན་གང་དག་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མ་
ཡིན་ཞིང་དམན་པ་མ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པར་ཅིག་ཅར་
དུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་སྐྱེ་བ་ལ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྩལ་ཏེ་
འབྱུང་བ་རྣམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྟ་དང་། དཔྱུལ་བ་དང་། སྤྱིད་པ་བར་མ་ལ་
སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་འགྲོ་བ་གང་ལ་སྐྱེ་གནས་གང་ལྡན་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ། མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་
གང་ལྡན་བ་དང་། དཔྱུལ་བ་དང་ལྟ་སོགས་ལ་གང་ལྡན་བ་དང་། ཡི་དྲུགས་ལ་གང་ལྡན་
བའོ། །དང་པོ་ནི།) ཡང་འགྲོ་བ་གང་ན་སྐྱེ་གནས་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེན། སྤྱུས་པ།

མི་དང་དུད་འགྲོ་རྣམ་པ་བཞི།

མི་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རེ་ཞིག་སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་བྱང་མོ་
ལས་སྐྱེས་པ་བྲག་དང་ཉེ་བྲག་དང་རི་དྲུགས་འཛིན་གྱི་མའི་བྱ་སུམ་ཅུ་ཅད་གཉིས་དང་། རྒྱལ་
པོ་ལྟ་ལེན་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །མངལ་ན་སྐྱེས་པ་ནི་རི་ལྟར་ད་ལྟར་གྱི་ལྟ་བུའོ། །དོད་
གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ང་ལས་ལུ་བ་དང་། མཛེས་བ་དང་། ཉེ་མཛེས་དང་།
ཐི་བའི་ཕྱང་བ་ཅན་དང་། ཨ་ཕ་སྒྱེད་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྩལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ནི་བསྐྱེད་པ་
དང་པོ་བ་རྣམས་ཁོ་ཅོའོ། །དུད་འགྲོ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་ནི་སྤྱང་བ་ཁོ་ཅར་
ཟད་དོ། །རྩལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ནི་སྤྱུ་དང་། འདབ་བཟངས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།

(གཉིས་པ་དཔྱུལ་བ་དང་ལྟ་སོགས་ལ་གང་ལྡན་བ་ནི།)

དཔྱུལ་བ་རྣམས་དང་ལྟ་རྣམས་དང་། སྤྱིད་པ་བར་མ་རྩལ་ཏེ་སྐྱེ།

དམུལ་བ་དང་། སྤྱིང་པ་བར་མ་བ་དང་། ལྷ་ཐམས་ཅད་ནི་རྩུ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།
(གཞུམ་པ་ཡི་དྲགས་ལ་གང་ལྡན་བ་ནི།)

ཡི་དྲགས་མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡིན། ༥

འདི་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེས་ནི་རྩུ་ཏེ་སྐྱེ་བ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་མོང་གལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོ་ལ་ཡི་དྲགས་མོ་ཞིག་ན་རེ།

བདག་གིས་མཆོན་མོ་བྱ་ལྟ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིན་མོ་གཞན་ལྟ་དག།
བསྐྱེད་ནས་དེ་དག་ཟ་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་བདག་ནི་ཆོམ་པ་མེད།།

ཅེས་སྒྲུས་པའོ། །སྐྱེ་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་བཟང་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྩུ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱིང་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འསྐྱེ་བ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཡང་མངལ་ནས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་ལ་བརྟེན་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་མཛོད་ན་དོན་ཆེན་པོ་གཟིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་དྲུ་དང་འབྲེལ་པས་ཤུ་གྱའི་རིགས་ཆེན་པོ་ཆོས་ལ་གཟུང་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ནི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞན་དག་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མིར་གྱུར་བ་དག་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་འདི་ཐོབ་པོ་ཞེས་གསུལ་བྱ་རྣམས་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་དང་གསུང་མེད་ན། རི་ལྟར་གཞན་སྤྱི་གས་ཅན་ན་རེ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་འདས་ནས་སྐྱུ་མ་མཁན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་འདིག་ཉེན་དུ་བྱུང་ནས་སྐྱུ་མས་འདིག་ཉེན་ཟེའོ་ཞེས་ཁ་ཟེར་བ་ལྟར་འདི་སྤྱི་གས་ཡིན། སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་ལུ་འཇལ། འོན་ཏེ་ཤ་ཟ་ཞིག་ཅེས་དེ་སྐྱུ་ལྟ་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། གང་དག་ལ་མི་རྣམས་དང་། གཞན་དག་གིས་མཆོང་བ་བྱས་ནས། སྟོང་ཕྱག་གིས་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་འཐོབ་པ་རིང་བསྐལ་སྐྱེ་གསུང་རྣམས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩུ་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་ཕྱིའི་ས་བོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ནི་བ་རྣམས་

ཀྱི་ལུས་མི་གནས་ཏེ། ཐོ་རངས་ཀྱི་ཏིལ་མར་གྱི་མར་མེ་གི་བར་གྱུར་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བྱིན་གྱི་རྣམས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་འཕྱུལ་ཡིན་པར་འདོད་པ་རྣམས་
ལ་ནི་ལན་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

དྲི་བ་ལས་དྲི་བ་གཞན་འབྱུང་སྟེ། གལ་ཏེ་རྒྱས་ཏེ་སྟེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཞིག་པ་མེད་ན།
རི་ལྷར་མདོ་ལས་རྒྱས་ཏེ་སྟེ་བའི་ནམ་མཁའ་ལྗོངས་ཀྱི་རྒྱས་ཏེ་སྟེ་བའི་རྒྱ་བཟའ་བའི་ཕྱིར་
འབྱེན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཟེའོ་ཞེས་ནི་མ་གསུངས་པས་མ་ཤེས་ནས་བཟའ་བའི་ཕྱིར་
འབྱེན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ།།

ཡང་ན་རི་སྤྱི་མ་ཤིའི་བར་དུ་ཟ་བར་བྱེད་ཀྱི་ཤི་བ་དེའི་ཚེ་མ་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ།། སྟེ་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མང་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱས་ཏེ་སྟེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ནི་འགྲོ་བ་གཉིས་དང་གསུམ་གྱི་ཐོགས་དང་། སྤྱི་བ་བར་མ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ།།

(གཉིས་པ་གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྤྱི་བ་ཤད་པ་ལ་གཉིས། རོ་བོ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་
བཅས་པ་དང་། ཤ་རྒྱུགས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་བོ་ལ་གསུམ། རོ་བོ། རོགས་
གཙོད། སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་བོ་ནི།) སྤྱི་བ་བར་མ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེ་ན།

འདིར་གང་འཆི་དང་སྟེ་བ་ཡིན། །སྤྱི་བའི་བར་དུ་འབྱུང་བའོ།།

ལུས་གང་ཡུལ་གཞན་དུ་སྟེ་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འཆི་བའི་སྤྱི་བ་དང་སྟེ་བའི་
སྤྱི་བའི་བར་དུ་མངོན་པར་འགྱུལ་བ་དེ་ནི་སྤྱི་བ་བར་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འགྲོ་བའི་བར་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

(གཉིས་པ་རོགས་གཙོད་ནི།) རི་ལྷར་ན་འདི་སྟེ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་བྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེ་ན།

བགྲོད་པའི་ཡུལ་དུ་མ་བྱིན་བྱིར། །སྤྱི་བ་བར་མ་བྱུང་བ་མིན།། ༡༠

སོན་པ་ནི་བྱུང་བ་ཡིན་ན་སྤྱི་བ་བར་མ་འདི་ནི་བགྲོད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་སོན་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཡུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །པམྱེད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་གང་ཞིག་ཅེ་ན། གང་
 ཏུ་ནམ་པར་སྤྲིན་པས་འཕངས་པ་མཛོད་ཞིང་རྫོགས་པའོ། །

(གསུམ་པ་སྐབ་བྱེད་ལ་གཉིས། རིགས་པས་སྐབ་པ། ལུང་གིས་སྐབ་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་གསུམ། སྐབ་བྱེད་དངོས། དཔེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། དེའི་གཏན་ཚིགས་སྐབ་
 པའོ། །དང་པོ་ནི།)

སྤེལ་གཞན་དག་ན་རེ། འཆི་བའི་སྤྲིད་པ་ཆད་པ་ཁོ་ན་ལས་སྤྱི་བའི་སྤྲིད་པ་འབྱུང་ངོ་
 ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ནི་མི་འདོད་དོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། རིགས་པ་དང་ལུང་ལས་ཏེ། རེ་ཞིག་
 རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།

འབྱུང་བྱུན་དང་ཆོས་མཐུན་བྱིར། སྤྲིད་པ་ཆད་ལས་འབྱུང་བ་མིན། །

རྒྱུ་གྱི་འཇུག་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་ཡུལ་གཞན་དག་ཏུ་འབྱུང་བ་མཐོང་
 གྱེ། དཔེར་ན་འབྱུང་བྱུན་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་འདི་ཡང་
 མི་འཆད་པར་ཡུལ་གཞན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས་པ་དཔེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི།) ཆད་ནས་འབྱུང་བ་ཡང་མཐོང་གྱེ། དཔེར་
 ན་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པ་དག་གི་ནང་ཏུ་གཟུགས་ལས་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་
 ཏུ་འཆི་བའི་སྤྲིད་པ་ལས་ཀྱང་སྤྱི་བའི་སྤྲིད་པ་རུང་ངོ་ཞེ་ན།

གཟུགས་བརྟན་མ་གྲུབ་བྱིར་བ་དང་། མི་འདྲའི་བྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན། །

གཟུགས་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་ཁ་དོག་གི་ཁྱད་པར་གཞན་ཁོ་ན་ཞིག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
 རི་མ་གྲུབ་པོ། །ཁྱུ་བ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་མི་འདྲ་བའི་བྱིར་དཔེ་མ་ཡིན་ནོ། །

(གསུམ་པ་དེའི་གཏན་ཚིགས་སྐབ་པ་ལ་གཉིས། ཐོགས་པ་ཅས་ཀྱི་གསུགས་སུ་མ་གྲུབ་
 པའི་སྐབ་བྱེད་དང་། དཔེ་དོན་མི་འདྲ་བའི་སྐབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།)

རེ་ཞིག་ཇི་ལྟར་མ་གྲུབ་ཅེ་ན།

གཅིག་ན་ལྟན་ཅིག་གཉིས་མེད་ཕྱིར།

ཡུལ་དེ་ནི་ད་ན་མེ་ཡོང་གི་གཞུགས་ཀྱང་སྤང་། གཞུགས་བརྟན་ཡང་སྤང་སྟེ། རྟེན་གྱི་
འབྲུང་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་གཞུགས་གཉིས་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བ་ནི་མེད་དོ། །
དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་ཐ་དད་པ་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོའུའི་ཚུ་ཡུལ་གཅིག་ན་རང་གི་མདུན་
རོལ་གྱི་ཡུལ་ན་གནས་པའི་གཞུགས་རྣམས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་པ་ན་ཚུན་དམིགས་ཏེ།
གཞུགས་གཅིག་ལ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་མི་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་དེར་གཞུགས་
གཞན་ཞིག་འབྲུང་བར་རིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གྲིབ་མ་དང་ནི་མ་གཉིས་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་
འབྲུང་བ་མ་མཐོང་བ་ན་གྲིབ་མ་ན་འདུག་པའི་མེ་ཡོང་གི་ནང་ན་ནི་མའི་གཞུགས་བརྟན་
ཡང་དམིགས་པས་དེར་དེ་འབྲུང་བར་རིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ན། གཅིག་ན་ལྟན་ཅིག་གཉིས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་གང་ཞེན། མེ་ཡོང་
གི་ངོས་དང་ལྷ་བའི་གཞུགས་བརྟན་ཏེ། མེ་ཡོང་གི་ངོས་ཀྱང་གཞན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ལ། ལྷ་
བའི་གཞུགས་བརྟན་ནང་དུ་མོང་བ་ཡང་ཁོན་པའི་ཚུ་བཞིན་དུ་གཞན་ཁོ་ན་ན་སྤང་དོ། །

དེ་ཡང་དེའི་ནང་དུ་འབྲུང་ན་ནི་གཞན་ན་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་
ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཀྱི་གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ནི་ཆོགས་ལ་དེའི་མཐུ་དེ་འདྲ་བ་ཡིན་
ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཐུའི་བྱེ་བྲག་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁུབ་པོ། །རེ་ཞིག་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

(གཉིས་པ་དབེདོན་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་བ་བྱེད་ནི།) རི་ལྟར་ན་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དབེ་མ་ཡིན་
ཞེན།

རྟེན་མིན་ཕྱིར་

རི་ལྟར་འཆི་བའི་ཕྱིད་པ་སྟེ། བའི་ཕྱིད་པ་ལྟ་བུར་གཞུགས་བརྟན་ནི་གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་
རྒྱར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཡོང་གི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་

རོ། རྒྱན་ལ་མི་འཆད་པར་ཡུལ་གཞན་དག་ཏུ་འབྱུང་བར་བཟོད་ཀྱི་རྒྱན་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་
མ་ཡིན་པས་དཔེ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། གཞུགས་བརྟན་ནི།

གཉིས་ལས་འབྱུང་ཕྱིར།

གཞུགས་བརྟན་ནི་གཞུགས་དང་མེ་ལོང་དང་རྒྱ་གཉིས་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཙོ་
བོའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ན། སྤྱི་བའི་སྤྱིད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་འཆི་བའི་སྤྱིད་
པ་དང་། གཙོ་བོའི་རྒྱ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་རྒྱ་གཉིས་ལས་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དོ། །དེའི་
ཕྱིར་ཡང་དེའི་འདི་ནི་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཕྱིའི་ཁུ་རྒྱ་དང་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་སེམས་པ་མེད་
པ་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་དུ་རྒྱས་ཏེ་སྤྱི་བ་ནམས་ནམ་མཁུལ་
ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་བ་དེར་ཅི་ཞིག་ཡོངས་སུ་བརྟག་ །དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་རིགས་པ་ལས་འཆི་བའི་
སྤྱིད་པ་འབྱུང་བར་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་སྤྱིད་པ་བར་མ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དོ།

(གཉིས་པ་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པ་ནི།)

མཐུར་ནས་གསུངས་ཕྱིར་ཡོད་

མདོ་ལས། སྤྱིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དམུལ་བའི་སྤྱིད་པ་དང་། རུད་འགྲོའི་སྤྱིད་པ་དང་།
ཡི་དུགས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་དང་། ལྷའི་སྤྱིད་པ་དང་། མིའི་སྤྱིད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་དང་།
སྤྱིད་པ་བར་མའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།

མདོ་འདི་ནི་དེ་དག་མི་འདོན་ཏེ་ཞེ་ན། འོ་ན་དྲི་ཟ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལས་ཏེ། གནས་
གསུམ་མཛོན་དུ་གྱུར་པས་མའི་མངལ་དུ་བྱ་ཆགས་པར་གྱུར་ཏེ། མ་རུང་ཞིང་ཟླ་མཚན་དང་
ལྷན་པ་དང་། བ་མ་ཆགས་པར་གྱུར་ཅིང་ཡུད་པ་དང་། དྲི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་
ནའོ་ཞེས་གསུངས་པ། སྤྱིད་པ་བར་མ་མ་གཏོགས་པར་དྲི་ཟ་གཞན་གང་ཞིག་ཡིན། འདི་
ཡང་དེ་དག་འདི་རྣམས་དུ་མི་འདོན་ཏེ། །འོ་ན་དི་ལྟར་ཞེ་ན། ཡུང་པོ་ཞིག་པ་ཉེ་བར་གནས་
པར་གྱུར་ནའོ་ཞེས་འདོན་ཏེ།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ལྟ་ལེན་གྱི་སུའི་མདོ། ཁྱོད་ཀྱི་དྲི་ཟ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་
 རྒྱལ་རིགས་སམ། བྲམ་ཟེ་འམ། རྩེ་ལུ་རིགས་སམ། དམངས་རིགས་སམ། འོན་ཏེ་ཤར་
 རྒྱལ་ནས་འོངས་པ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་ལྟོ་དང་ལུབ་དང་། བྱང་ནས་འོངས་པ་ཞིག་གིས་
 སམ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་དང་། སུང་པོ་ཞིག་པ་ནི་འོང་བར་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།

འོན་ཏེ་འདི་ཡང་མི་འདོན་ཏོ་ཞེན། འོན་ལྟར་གསུངས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལས་ཏེ། བཅོམ་
 ལྟན་འདས་ཀྱིས་སྤྱིར་མི་འོང་བ་ནི་ལྟ་སྟེ། བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་མུ་འན་ལས་འདའ་བ་
 དང་། སྤྱིས་ནས་ཡོངས་སུ་མུ་འན་ལས་འདའ་བ་དང་། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་
 ཡོངས་སུ་མུ་འན་ལས་འདས་པ་དང་། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་ཡོངས་སུ་མུ་
 འན་ལས་འདས་པ་དང་། ལོང་དུ་འཕོ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པ་སྤྱིད་པ་བར་མ་མེད་ན་ཇི་ལྟར་
 བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་མུ་འན་ལས་འདའ་བ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར།

ཁ་ཅིག་ན་ཟེ། བར་མ་དོར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟ་དག་ཅིག་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་ལྟ་ན་
 སྤྱིས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ལྟ་དག་ཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། དེ་ལྟ་
 བས་ན་རྟོག་པ་འདི་ནི་བཟང་པོ་མ་ཡིན་ནོ།

འགྲོ་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལས་ཀྱང་འགྲུབ། ༡༩ །སྤྱི་སྤྱིས་སུ་དམ་པ་འདི་འགྲོ་བ་བདུན་
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་མདོ་ལས་ཀྱང་དུས་དང་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་བར་མ་དོར་ཡོངས་
 སུ་མུ་འན་ལས་འདའ་བ་གསུམ་དུ་བཤད་དེ། དཔེར་ན་ཞོག་མའི་མེ་རྒྱུང་དུ་མདོན་པར་
 འགྲུབ་བཞེན་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ནོ། དཔེར་ན་ལྷགས་ཀྱི་ཆ་ཆ་
 གནམ་དུ་ཡར་བ་བཞེན་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་པའོ། དཔེར་ན་ལྷགས་ཀྱི་
 ཆ་ཆ་གནམ་དུ་ཡར་ནས་ས་ལ་མ་ལྟར་བ་ཉིད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གསུམ་པའོ་
 ཞེས་གསུངས་ལ། བར་མ་དོར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟ་ནི་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཐ་དད་པ་
 རྣམ་པ་གསུམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པས་འདི་ནི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ།

གཞན་དག་ན་ཟེ། གང་ཞིག་ཆེའི་ཆད་ཀྱི་བར་དུ་འམ། ལྟ་དང་ཉེ་བའི་བར་དུ་ཉོན་མོངས་

པ་རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེར་ནི་བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ཅན་ལས་འདའ་བ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཁམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་པའམ། འདྲ་ཤིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་པའམ། རྣམ་
 པར་རྟོག་པའི་གནས་སྐབས་པ་ཞིག་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ཅན་ལས་འདའ་སྟེ། དེས་ན་རྣམ་པ་གསུམ་
 ཡིན་ནོ།།

ཡང་ན་དང་པོ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་རིས་མཐུན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་བྱ་བ་
 ལས་འདའ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འབྱོར་པ་ཉམས་སུ་བྱུང་ནས་སོ། །གསུམ་
 པ་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་དག་པར་འགྲོ་བའི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་སོ། །སྤྱི་བའི་ལོངས་
 སུ་བྱ་བ་ཅན་ལས་འདའ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་འགྲོ་བ་མཆོག་ཏུ་ལྷན་པའི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་
 ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ཅན་ལས་འདའ་བའམ། སྤྱི་བ་པ་ཙམ་ཁོ་ནར་མ་ཡིན་གྱི་ཆེ་པ་ལ་ཆེར་བཅོམ་
 བ་ལོངས་སུ་བྱ་བ་ཅན་ལས་འདའ་བའོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡུལ་དུ་འགྲོ་
 བའི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞོག་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དག་དང་མི་འབྱོར་རོ། །ཆེའི་ཆད་
 ཀྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ཅན་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར། གཞུགས་མེད་པ་དག་ཏུ་ཡང་བར་མ་
 དོར་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ཅན་ལས་འདའ་བར་གསུངས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན།

བསམ་གཏན་དག་གི་བརྩ་ཚན་བཞི།།

གཞུགས་མེད་དག་གི་བདུན་ཚན་གསུམ།།

འདྲ་ཤིས་ཀྱི་ནི་དྲུག་ཚན་དུ།།

མཛད་ནས་ཚུལ་སུ་ཡང་དག་བསྟེན།།

ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲོམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ལས་ཀྱང་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུས་
 བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟོག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ངོ་། །འོན་ཏེ་དེ་དག་ནི་མདོ་དེ་དག་ཀྱང་མི་
 འདོན་ཏེ་ཞེན། སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ཅན་ལས་འདས། བསྟན་པ་འདིའི་
 འདྲེན་པ་ནི་མེད། རྣམ་པ་མང་པོ་ནི་ཐ་དད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ད་དུང་ཡང་ཆོག་དང་དོན་ལ་དགའ་

དགྲ་བྱེད་ན་གོ། །དེ་ཞིག་བྱར་ཡོད་དེ་རེ་ཞིག་གང་དག་ལ་ལྷང་འདི་ཚད་མ་ཡིན་པ་དེ་
དག་ལ་ནི་ལྷང་ལས་ཀྱང་སྲིད་པ་བར་མ་གྲུབ་པོ།

འོ་ན་མདོ་ལས། དེ་ནས་བདུད་སྟུན་འབྱིན་བྱེད་རང་གི་ལུས་ཁོ་ནས་མནར་མེད་པའི་
དུམ་ལ་བ་ཆེན་པོར་ལྷང་ངོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་རི་ལྷར་བྱང་འདིར་དགོངས་པ་ནི་དེ་གསོན་
པོ་ཁོ་ནར་དུམ་ལ་བའི་མེ་དག་གིས་བསྐྱོར་ཏེ་ཤི་ནས་སྲིད་པ་བར་མས་མནར་མེད་པར་སོང་
ངོ་སྟུམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་ཤིན་ཏུ་དྲག་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་མས་ནི་ལུས་
འདོར་བ་ལ་མི་རྟོག་པས་དེའི་བྱིར་འདིའི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་
དང་པོར་སྒྲིན་ལ། སྒྲེས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་བྱིས་སྒྲིན་ཏེ། ད་ནི་མཚམས་
མེད་པ་ལྷའི་ལས་གང་དག་བྱས་ཤིང་བསགས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དུམ་ལ་བ་དག་ཏུ་སྒྲེའོ་ཞེས་
གསུངས་པ་འདི་རི་ལྷར་བྱང་། དགོངས་པ་ནི་འགོ་བ་གཞན་དུ་མི་འགོ་བར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
ཏེ། དེར་ནི་སྒྲེས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་སུ་གསུངས་སོ། །འོན་ཏེ་སྒྲེ་རི་བཞིན་དུ་
བརྟགས་ན་ནི་ལྷ་ཁོ་ན་བྱས་ནས་ཡིན་གྱི་གཅིག་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། བྱས་མ་
ཐག་ཏུ་ཡིན་གྱི་དུས་གཞན་གྱི་བར་དུ་གསོན་པོར་འདུག་ནས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པ་
བར་མ་སྒྲེ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་གོ་སུ་ཞིག་མི་འདོད་དེ། འདི་འཆི་བའི་སྲིད་པའི་མཆུག་ཐོགས་
སུ་སྒྲེ་བ་ལ་མདོན་དུ་ཐོགས་པའི་བྱིར་སྲིད་པ་བར་མ་ཁོ་ནས་དུམ་ལ་བ་དག་ཏུ་སྒྲེ་བ་ཡིན་
གྱི་སྒྲེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་མི་སྒྲེའོ། །འོ་ན།

བམ་ཟེ་ན་ཆོད་ཁྱེར་ཟེན་གྲ་བ་དང་།

ན་བ་ཡིན་ཏེ་གཤིན་རྗེའི་དུང་དུ་བྱིན།

བར་ན་ཁྱོད་གྱི་གནས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཁྱིང་།

ཁྱོད་གྱི་ལམ་བརྟགས་ཀྱང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་རི་ལྷར་བྱང་། འདིར་ཡང་དགོངས་པ་ནི་མི་
དག་གི་ནང་ན་གནས་སུ་མེད་དོ་སྟུམ་པ་ཡིན་ནོ།

ཡང་ན་སྤྱི་བའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་འགྲོ་བ་ལ་བགཏགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་སྤྱིད་པ་བར་མ་ན་ཡང་འདི་གནས་པ་མེད་དོ་སྒྲུལ་པ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ལ་འདི་ནི་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་འདི་ནི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ག་ལས་
བརྟགས་པ་འདི་ནི་ཁྱོད་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་གཉི་གའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་རི་རྒྱུད་
གསུངས་པའི་མདོ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་སྤྱིད་པ་བར་མ་མེད་པའི་ཁྱུངས་མ་ཡིན་
ནོ།། ཁྱུངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་གཞན་དུ་ཤེས་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཤ་རྒྱུགས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལ། ཤ་རྒྱུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྩ་འབྲུལ་
ཀྱི། དབང་བོའི། འགོ་རྒྱུལ་ཀྱི། ཟས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་བོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་།
སྤྱན་དུས་ཀྱི་དོས་འཛིན་དང་། གང་གིས་མཐོང་བའོ། །དང་བོ་ནི།) ०

ཡང་འགྲོ་བ་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིད་པ་བར་མའི་ཤ་རྒྱུགས་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་
མཛོད་པར་འགྲུབ་ཅེ་ན།

དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དུས་སྤྱིད་འབྱུང་ཤ་རྒྱུགས་ཅན།།

ལས་གང་གིས་འགྲོ་བ་འཕེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དེར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྤྱིད་པ་བར་མ་
ཡང་འཕེན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་འགྲོ་བ་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་འགྲོ་བ་དེ་དུས་སྤྱི་མའི་
སྤྱིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཤ་རྒྱུགས་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་འོ་ན་
ཁྱི་མོ་ལ་སོགས་པའི་མངལ་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའི་སྤྱིད་པ་བར་མ་མཛོད་པར་འགྲུབ་
པས་དཔུལ་བའི་སྤྱིད་པ་བར་མས་མའི་མངལ་ཆོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཞིག་སྤྱིད་པ་
སྤྱི་མ་ལ་ཡང་དཔུལ་བ་པ་རྣམས་ལྟག་པ་དག་ན་འབྱུན་པ་ན་རྟག་ཏུ་འབར་བ་མ་ཡིན་ན་
སྤྱིད་པ་བར་མ་པ་རྣམས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས།

ཡང་ན་འབར་དུ་རྒྱག་ན་ཡང་དེ་ནི་ལུས་ཤིག་ཏུ་དང་བའི་ཕྱིར་རི་ལྟ་བུ་བ་བཟླར་མི་རྩས་
པ་དེ་ལྟར་རེག་པ་ཡང་མི་རྩས་པས་འདི་ནི་གླུ་ཀར་མི་རུང་ངོ་། །སྤྱིད་པ་བར་མ་རྣམས་

ཀྱང་མངལ་ན་མན་ཚུན་མི་རེག་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་ལ་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར་མི་ཚོགས་གོ།
 བོང་ཚོད་ནི། དཔེར་ན་བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་ལམ་དུག་ལོན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་དབང་པོ་གསལ་
 པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་དཔེར་ན་གཞོན་ནུ་ཐོར་བ་ལྟ་བུ་མཚན་དང་དཔེ་
 བྱང་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྲིད་པ་བར་མ་ལ་གནས་པ་ཡུམ་གྱི་ལྷུ་མས་
 སུ་ཞུགས་པས་གྲིང་བཞི་བ་བྱེ་བ་ཤག་བརྒྱ་སྟངས་བར་མཛད་དོ།།

འོ་ན་གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡུམ་གྱི་མི་ལམ་ན་ལྷུ་མས་སུ་གྲང་བོ་ཆེའི་ཕུ་གུ་དཀར་
 པོ་ཞུགས་པར་གཟིགས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དུད་འགྲའི་སྐྱེ་གནས་བརྒྱུ་གས་ཡུན་རིང་དུ་
 ལོན་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མཚན་མ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་གྱི་གྲིས་གྲང་བོ་དང་། ཁྲོན་
 པ་དང་། བྱེ་དང་། ཅན་དན་དང་། ཚལ་དང་། གྲང་བོ་ཆེའི་ཕུ་གུ་དང་། སྤུལ་གཉིས་
 དང་། རས་ཡུག་དང་། འཐབ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་ལམ་བཅུ་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། །སྲིད་པ་བར་
 མ་ནི་ལྟོ་བ་བརྟོལ་ཏེ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་འཇུག་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 མཚན་ལས་གང་ཕྱིས་བྱུང་བ་དེ་ནི་རྟུ་བོ་ཞེས་བྱའོ། །ཁང་སྤར་བྱུང་བ་དེ་ནི་སུ་བོ་ཞེས་བྱའོ།།

འོ་ན་ཚོས་ལྟན་རབ་འཕྱོར་གྱིས།

གྲང་ཆེན་དཀར་པོ་མཆེ་བ་དུག་ལྟན་པ།།
 ཀྱང་བཞི་མཛེས་དང་ལྟན་པར་ཞལ་བཞེས་ནས།།
 དང་སྟོང་གནས་ཞེས་པ་ནི་རི་བཞིན་དུ།།
 ཡུམ་གྱི་ལྷུ་མས་ཀྱི་གནས་སུ་ཞུགས་པར་གྱུར།།

ཅས་བཤད་པ་འདི་རི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དྲང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ནི་མདོ་སྤེལ་ཡང་མ་ཡིན། འདུལ་བ་ཡང་མ་ཡིན། ཚོས་མཛོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི།
 འདི་ནི་རང་བཟོ་ཡིན་ཏེ། རང་བཟོ་མཁན་རང་བཟོ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ཁ་ཅིག་ནི་
 སྐྱོ་འདོགས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་གདོན་མི་ཟ་བར་དྲང་བར་བྱའོ་ཞེན་ཡང་རི་ལྟར་

ཡུམ་གྱི་མི་ལམ་ན་དེ་ཞུགས་པར་གཟིགས་པ་ལྟར་དེས་ཀྱང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ལྟར་
བྱས་སོ་ཞེས་དེ་ལྟར་བྱང་བར་བྱའོ། །གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་མིད་པ་བར་མ་ཡང་བོང་ཚོད་
ཚོགས་པ་དང་། རོ་ཆ་ཤེས་པའི་ཤས་ཆེ་བའི་བྱིར་གོས་དང་བཅས་པར་འབྱུང་ངོ་།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡང་གོས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དག་སྤོང་མ་དཀར་མའི་ཡང་
གོས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དཀྱིས་ནས་བསེགས་
པའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ན་རོ་ཆ་མེད་པའི་ཤས་ཆེ་བའི་བྱིར་གཞན་ནི་
གཅེར་བྱ་ཡིན་ནོ།།

(གཉིས་པ་སྤུན་དུས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི།) ཡང་མིད་པ་སྤྱི་མ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གང་ཡིན་ཞེན།

དེ་ནི་འཆི་བའི་སྤྱན་རྒྱལ་ཏེ། །སྤྱི་བའི་སྤྱན་རྒྱལ་པོ་ཅན་ཆད་ངོ་།། ༡༩

མིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་སྤྱོད་པ་གོ། །དེ་
ནམ་པ་བཞེར་དབྱེ་སྟེ། མིད་པ་བར་མ་ནི་རི་སྐད་བཤད་པའོ། །སྤྱི་བའི་མིད་པ་ནི་འགོ་བ་
ནམས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྤྱོད་པའི་སྤྱན་རྒྱལ་པོ་ཅན་ཆད་པའོ། །དེ་ཕན་ཆད་འཆི་བའི་སྤྱན་རྒྱལ་པོ་ཅན་
གཏོགས་པའི་མིད་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་དུས་སྤྱི་མའི་མིད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱན་རྒྱལ་པོ་ཅན་
ནི་འཆི་བའི་མིད་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་དག་གི་ནང་དུ་སྤྱི་བ་གང་
གི་འོག་ཏུ་མིད་པ་བར་མ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

(གསུམ་པ་གང་གིས་མཐོང་བ་ནི།) མིད་པ་བར་མ་དེ་ཡང་།

རིས་མཐུན་ལྟ་མིག་དག་པས་མཐོང་།།

མིད་པ་བར་མ་རིས་མཐུན་པ་དག་གིས་མཐོང་ངོ་། །གང་དག་ལ་ལྟའི་མིག་གིན་ཏུ་ནམ་
པར་དག་པ་མཛོན་པར་ཤེས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་འདི་མཐོང་གི། གིན་ཏུ་
དང་བའི་བྱིར་སྤྱོད་ནས་ཐོབ་པའི་མིག་གིས་ནི་མི་མཐོང་ངོ་།།

གཞན་དག་ན་རེ། ལྷའི་སྤྲིད་པ་བར་མ་པས་ནི་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ། །མི་དང་། ཡི་
དྲགས་དང་། ཏུང་འགོ་དང་། དམུལ་བའི་སྤྲིད་པ་བར་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གོང་མ་མ་གཏོགས་
པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །(གཉིས་པ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།)

ལས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་གསུང་ལྟར།

རྩ་འབྲུལ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་བའོ། །ལས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་བྱེད་པས་ན་ལས་ཀྱི་རྩ་
འབྲུལ་ཡོ། །དེའི་གྲགས་ནི་ལས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་གྲགས་དེ་མགོ་གསུམ་པ་ཉིད་དོ། །དེ་འདི་
ལ་ཡོད་པས་ན་ལས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་གྲགས་དང་ལྟར་པའོ། །དེས་ན་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པར་མི་སྤྱོད་དེ། ལས་སྟོབས་དང་ལྟར་པའི་ཕྱིར་རོ།

(གསུམ་པ་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་ནི།)

དབང་པོ་ཀྱན་ཆང་

དབང་པོ་ལྟ་ཆར་ཆང་བའོ། །(བཞི་པ་འགོ་རྩལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།)

ཐོགས་མེད་ལྟར།

ཐོགས་པ་ནི་རྒྱགས་པའོ། །དེ་འདི་ལ་ཡོད་པས་ཐོགས་པ་དང་ལྟར་པའོ། །ཐོགས་པ་
མེད་པ་དང་ལྟར་པས་ན་ཐོགས་མེད་ལྟར་ཏེ། རོ་རྩེ་ལ་ཐོགས་པས་ཀྱང་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདི་རྟེན་ལྷགས་ཀྱི་བྱ་ལུས་འབར་བ་གཤགས་ནས་དེའི་ནང་ནས་བྱུང་བའི་སྤྲིད་པ་
དམིགས་སོ་ཞེས་གྲག་གོ། །དེ་འགོ་བ་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་མི་ལྟོག་ཏེ། མའི་སྤྲིད་པ་བར་མ་མེད་པར་གྱུར་ནས་ལྷའི་སྤྲིད་པ་བར་མའམ། གཞན་
དུ་འགྱུར་བ་ནི་ནམ་ཡང་མེད་ཀྱི་འདི་འགོ་བ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མངོན་པར་འགྱུ་
བ་དེ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་སོ།

(ལྷ་པ་ཟས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།) ཡང་ཅི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སྤྱིད་པ་བར་མ་ཡང་ཁམ་
ཀྱི་ཟས་ཟུང་ཞེན། ལྷ་པ་པ་དེ་བཞིན་ཏེ། རགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་རི་ལྷ་ལུ་ཞེན། དེ་ནི་དྲི་ཟེལ། ༡༥

དེ་ནི་དྲི་ལྷ་པ་དྲི་ཟེལ་གྱི་ལོ། །དབང་ཆུང་བར་གྲགས་པ་ནི་དྲི་མི་ཞེས་པ་ཟེལ། །
དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་ནི་དྲི་ཞེས་པོ་ཟེལ། །དུས་རི་སྤྱིད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་གེན།

བཅུན་བན་མེ། དེས་པ་མེད་དེ། རི་སྤྱིད་དུ་སྤྱོད་པའི་ཆོགས་པ་མ་རྟེན་ཀྱི་བར་དུ་ལོ། །དེ་
ཆེ་འཕེན་པ་ལོགས་གིག་ན་མེད་དེ། རིས་མཐུན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་
དེའི་ཆེ་ཟད་པས་འཆི་བའི་སྤྱིད་པར་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེལ་རོ། ༥

གལ་ཏེ་གཤེད་ལུང་པོ་རི་རབ་ཅམ་དུ་གྱུར་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱིན་ལུ་རྣམས་ཀྱིས་གང་
བར་གྱུར་ན། དེ་ཅི་དེ་དག་གི་སྤྱིད་པ་བར་མ་རྣམས་དེར་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནར་གྱུར་ཏམ། དེ་དག་
ག་ལས་འོངས་པ་བརྟེན་པར་བྱའོ་ཞེན། འདི་མདོ་འམ་བརྟན་བཅོས་དག་ལས་ནི་མི་འབྱུང་
མོད་ཀྱི། འདི་ལྷ་པ་དྲི་དང་རོ་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པའི་སྤྱོད་པོ་ཐོ་ཆེ་ཐུང་དུ་རྣམས་མཐའ་
མེད་པས་དེ་དག་དྲི་ཆོར་ནས་དྲི་དང་རོ་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པ་རྣམས་འཆི་བ་ན་སྤྱིན་ལུའི་
རོ་བོར་འགྱུར་བའི་ལས་སད་པར་བྱས་ནས། སྤྱིད་པ་དེས་སྤྱིན་ལུའི་ནང་དག་དུ་སྤྱོད་པར་
འགྱུར་བར་མི་རུང་རོ།

ཡང་ན་གཤོན་མི་ཟ་བར་དེའི་རྒྱུན་མང་པོ་ཁོ་ནའི་དུས་སུ་དེར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་
རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་རྟེན་ཀྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྷ་པ་འཁོར་ལོས་སྤྱུར་བའི་ལས་ཡོད་དུ་ཟེན་གྱང་སྤྱོད་གྱུའི་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྱིམ་ལ། ཆེ་
ལོ་ཆེས་མང་བ་ན་འཁོར་ལོས་སྤྱུར་བ་འབྱུང་གི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པ་ལྷ་ལུའོ། །དེ་ནི་དྲི་
ལྷ་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་ནི་བསམ་
ཀྱིས་མི་བྱུང་བོ་ཞེས་གསུངས་སོ།

བརྩམ་པ་དབྱིག་པ་གཞན་པ་ལ། ཞག་བདུན་དུ་གནས་སོ། །གཡ་ཏེ་དེ་སྤྱིད་ཀྱི་ཚོགས་
པ་མ་རྟེན་ན་གི་འཛོམས་གིང་གི་འཛོམས་ནས་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
གཞན་དག་པ་ལ། ཞག་བདུན་སྟག་བདུན་དུ་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

བྱི་བྲག་དུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་པ་ལ། དེ་གི་སྤྱིད་པ་ཚོ་ལ་བ་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར་སྐྱུར་བ་ཁོ་ནས་སོང་
སྟེ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བས་ན་དུས་སྤང་དུར་གནས་སོ། །གང་གི་ཚེ་སྐྱེན་ཚོགས་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ལ་འདི་ངེས་པར་ཡུལ་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་ལས་རྣམས་ཁོ་
ནས་སྐྱེན་དག་ཚོགས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་དོ། །འོན་ཏེ་མ་ངེས་ན་ནི་དེ་ལས་གཞན་པ་འི་ཡུལ་
དུ་སྐྱེ་བ་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཞན་དག་པ་ལ། དེ་འདྲ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བ་ལང་དག་ནི་དབྱར་
རྣམས་སུ་འབྱིག་པ་མང་ལ། བྱི་རྣམས་ནི་རྟོན་ཀར་རོ། །དོམ་རྣམས་ནི་དགུན་ཀར་རོ། །རྟ་
རྣམས་ནི་སོས་ཀར་རོ། །བ་མེན་དང་། ཅེ་སྐྱུང་དང་། བོང་སྐྱུང་དང་། དྲེད་མོ་རྣམས་ལ་ནི་
དུས་མེད་པས་དུས་གཞན་པ་བ་ལང་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
བ་མེན་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཏོ། །བྱི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཅེ་སྐྱུང་རྣམས་ཀྱི་
ནང་དུ་ཏོ། །རྟ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བོང་སྐྱུང་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཏོ། །དོམ་རྣམས་
ཀྱི་ནང་དུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དྲེད་མོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འཕེན་པ་གཅིག་པ་འི་ཕྱིར་ངེས་གཞན་ཀྱི་སྤྱིད་པ་བར་མས་ངེས་མཐུན་པ་གཞན་དུ་སྐྱེ་
བར་མི་རྣམས་པས་དེ་ནི་བརྟོན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེས་སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་བའི་རྩལ་ལ་གསུམ། བསམ་པ་གང་གིས་འཕྲུག་པ།
དབྱིབས་གང་གིས་འཕྲུག་པ། བསམ་པ་འི་བྱུང་པར་གཞན་བཤད་པ་ཏོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པ། རྟོན་གཤེད་སྐྱེས་ཀྱི་བསམ་པ། རྩལ་སྐྱེས་ཀྱི་བསམ་
པ་ཏོ། །དང་པོ་ནི།

ཡང་འགྲོ་བའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འགྱུར་བའི་སྤྱིད་པ་བར་མ་དེ་ནི།

སྒྲིལ་བྱེད་ཅི་ལོག་གྱུར་པས། ཆེ་དགས་འགྲོ་བའི་ལུས་དུ་འགྲོ།

ད་ནི་ལས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་མིག་གིས་རང་གི་སྒྲིལ་བའི་ལུས་ཐག་རིང་བོ་ན་འདུག་གྱང་མཐོང་ངོ་། དེས་དེ་ན་པ་མ་ཉལ་བོ་བྱེད་པ་དེ་མཐོང་ནས་སོ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེས་མ་ལ་མའི་འདོད་ཆགས་སྒྲེལ། མོ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་པ་ལ་མའི་འདོད་ཆགས་སྒྲེལ། བསྐྱོག་པ་ནི་ཁོང་ཁོ་བ་སྒྲིལ་སྟེ། བཏགས་པ་ལས་འདི་སྐད་དུ་དེའི་ཆེ་བྱེད་པ་སེམས་གཉིས་ལས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པ་འཇམ། ཁོང་ཁོ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་གང་ཡང་རུང་བའི་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། དེ་ནི་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིལ་བྱེད་ཅི་ལོག་གྱུར་པས་ལུས་དེར་སྒྲིལ་བ་དང་། དགའ་བར་འདོད་པའི་གནས་སྐབས་དེར་བདག་ཉིད་མོས་སོ། མའལ་གྱི་གནས་མི་གཙང་བ་དེར་སྒྲིལ་ནས་དགའ་བ་སྒྲིལ་ནས་གནས་སོ། དེ་ནས་དེའི་ལུང་པོ་མཁྱེད་པོར་འགྱུར་ལ་སྤྱིད་པ་བར་མ་ཡང་འགག་པར་འགྱུར་བས་ན་སྒྲིལ་པ་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ་དེ་སོ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་མའི་ལྗོངས་ལས་སྤྱོད་སྒྲིལ་ནས་རྒྱུ་ལོ་ལྟ་བུ་ཁ་བལྟས་ཏེ་ཅོག་ཅོག་པོར་སྒྲེལ། གལ་ཏེ་མོ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་མའི་ལྗོངས་ལས་སྤྱོད་སྒྲིལ་ནས་སྤྱོད་མཐུན་ལོ་ལྟ་བུ་ལོ། ཁོན་ཏེ་དེ་མ་ཅིང་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་འདོད་ཆགས་གང་དང་ལྡན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་སོ། སྤྱིད་པ་བར་མའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཆང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་མོར་གྱུར་པ་དང་། ཐོར་གྱུར་པ་ཞུགས་ནས་གནས་པའི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གནས་སོ། བྱིས་ལུས་སྒྲིལ་བའི་མ་ཅིང་དུ་འགྱུར་རོ།

ད་ནི་འདི་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཁུ་རྒྱུ་དང་། ཐག་གི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ཁོ་ན་འདིའི་དབང་པོའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་ལས་རྒྱུས་ལས། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཞིག་སྒྲིལ་བར་འགྱུར་ཞེན། སྤྱིག་ན་རེ། དེ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཁུ་རྒྱུ་དང་ཐག་དབང་པོ་མེད་པ་ན་ནི་འགག་ལ། ས་བོན་དང་ལྷ་གྲུ་འགག་པ་དང་། སྒྲིལ་བའི་རྒྱལ་དུ་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་རྒྱུར་རྒྱུར་བོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲེལ། དེ་ལྟར་བཤད་ན་པ་མའི་རྒྱུར་རྒྱུར་བོ་མི་གཙང་བ་ལས་སྒྲིལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དག་

སྒོང་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་དྲུང་ཁྱོད་སྒྱེད་དོ། །འག་གི་ཐིགས་པ་སྤངས་སོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་མདོའི་ཚིག་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གཞན་དག་ན་ཟེ། འབྱུང་བ་གཞན་དག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལོ་མའི་སྤྱན་ལྷ་ལྷ་
ཡིན་ལ། མི་གཙང་བ་ལ་བཞེན་ནས་སྒྱེ་བ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་མདོ་དང་ཡང་
མི་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རེ་ཞིག་སྒྲོ་ང་ལས་སྒྱེ་བ་དང་། མངལ་ནས་སྒྱེ་བའི་སྒྱེ་གནས་
སུ་འཇུག་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའོ།

(གཉིས་པ་རྟོག་གཤེར་སྒྲིམ་གྱི་བསམ་པ་ནི།) གཞན་ལ་ནི་ཅི་རིགས་པར་བརྟོད་པར་
བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་པར་སྟངས་ལོ།

དྲི་དང་

རྟོག་གཤེར་ལས་སྒྱེ་བའི་སྒྱེ་གནས་སུ་སྒྱེ་བ་ནི་ལས་རི་ལྷ་བ་བཞེན་དུ་སྒྱེ་བའི་གནས་
གཙང་མའམ་མི་གཙང་བར་དྲི་འདོད་པས་འགྲོའོ།

(གསུམ་པ་རྟོག་གཤེར་སྒྲིམ་གྱི་བསམ་པ་ནི།)

གནས་ལ་མདོན་འདོད་གཞན།

རྟོག་ཏེ་སྒྱེ་བའི་སྒྱེ་གནས་སུ་སྒྱེ་བ་ནི་གནས་འདོད་པས་སོ། །རི་ལྷར་ན་དཔྱལ་བ་དག་
ཏུ་གནས་འདོད་ཅེ་ན། སྒོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་བདག་ཉིད་རྒྱུང་དང་ཆར་
བ་ཤིན་ཏུ་གང་མོ་དག་གིས་བཏབ་ནས་ཉེན་པ་དང་དཔྱལ་བ་དག་ན་མི་འབར་བ་མཐོང་
སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དྲོ་བར་འདོད་དེ་རྒྱག་གོ།

ཡང་བདག་ཉིད་རྒྱུང་ཆ་བ་དང་ཉི་མ་དང་མའི་གདུང་བ་དག་གིས་ཉེན་པ་དང་དཔྱལ་
བ་དག་ན་བསིལ་བ་མཐོང་བས་བསིལ་བ་འདོད་པས་རྒྱག་གོ།

སྟོན་གྱི་སྒྲོ་བ་དཔོན་དག་ན་ཟེ། བདག་ཉིད་གནས་སྒྲིམ་གང་གིས་དེར་སྒྱེ་བར་འགྱུར་

བའི་ལས་བྱས་བའི་གནས་སྐབས་དེ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་དེ་དག་གྲང་མཐོང་ནས་
རྒྱག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ལྟའི་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་སྟན་ལས་ལྡང་བ་བཞིན་དུ་གྲེན་དུ་
འགོའོ། །མི་དང་དུད་འགོ་དང་། ཡི་དྲགས་ནམས་ཀྱི་ནི་མི་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ།
(གཉིས་པ་དབྱིབས་གང་གིས་འཇུག་པ་ནི།)

དབྱེ་བ་ཡི་ནི་སྒྲིུའུ་ཚུགས་ཡིན། ༡༥

ཡང་དག་སྒོམ་དང་དཀའ་ཐབ་ཅན། །དང་སྒོང་ནམས་ལ་སྦྱར་འདེབས་པ།

དེ་དག་སྒྲིུའུ་ཚུགས་དག་ཏུ་ནི། །དབྱེ་བ་ཁོ་ནར་ལྡང་བར་འགྱུར།

ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་དེ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །སྒོ་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་བས། །ཅི་དགས་
འགོ་བའི་ཡུལ་དུ་འགོ། །ཞེས་བཤད་པ། ཅི་ངེས་པར་གྲིད་པ་བར་མ་པ་ཐམས་ཅད་མའི་
མངལ་དུ་དེ་ལྟར་འཇུག་གམ་ཞེ་ན། སྒྲུལ་པ་མ་ཡིན་ནོ།

(གསུམ་པ་བསམ་པ་བའི་ཁྱད་བར་གཞན་བཤད་པ་ལ་དུག འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་
རང་རྒྱལ་གྱི། བྱང་སེམས་ཀྱི། ཐ་མལ་བའི། སྒོང་སྦྱེས་ཀྱི་ཁྱད་བར། རྩ་མ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་
མཚན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།)

འོན་གྲང་མདོ་ལས་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་བཞི་ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན།

གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ།

གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་ནོ།

(གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་ནི།)

གཞན་ནི་གནས་པ་ཡང་

ཤེས་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ཏེ། ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུལ་ནི་འཇུག་པ་ཡང་ངོ་།

(གསུམ་པ་བྱང་སེམས་ནི།)

གཞན་ནི། །འབྱུང་བ་འང་།

ཤེས་བཞིན་དུ་སྟེ། ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇུག་པ་དང་། གནས་པ་ལོ།
(བཞི་པ་ཐ་མལ་བ་ནི།)

གཞན་ནི་ཐ་མས་ཅད་མྱོང་ས།

ལ་ལ་ནི་ཐ་མས་ཅད་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འཇུག་པ་ཡང་ཤེས་བཞིན་མ་
ཡིན་ལ་གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ཡང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །མངལ་དུ་འཇུག་པ་དེ་བཞི་
ནི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱོག་སྟེ་བསྟན་ཏེ།
(ཕྱེ་བ་སྐྱོང་སྟེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།)

སྐྱོང་ལས་སྟེས་རྟག་ཏུ་ལོ། ༡༥

སེམས་ཅན་སྐྱོང་ལས་སྟེས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་ཐ་མས་ཅད་མྱོང་ས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །སྐྱོང་
ལས་སྟེས་པ་ནི་ལྟར་སྟེ་གནས་སུ་འཇུག་ཅེ་ན། གང་ཞིག་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་སྐྱོང་
ལས་སྟེས་པ་ཞེས་བྱའོ།

ཡང་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན་མདོ་ལས་འདུས་བྱས་
མདོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འཛིན་རྟེན་ན་འབྲས་ཆན་འཆོད་དོ། །ཁྱེ་
འབྲས་གོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དོ།

ཡང་ནི་ལྟར་ན་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་ཅིང་འབྱུང་བའི་བར་དུ་
ཡིན་པའམ། རི་ལྟར་ན་ཤེས་བཞིན་དུ་ཡིན་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་སེམས་ཅན་དབང་ཐང་རྒྱུད་བར་
གྲགས་པ་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལ་འདི་སྟུམ་དུ་རྒྱུད་ལངས་པའམ། ཆར་བ་འབབ་པ་
འམ། གང་བའམ། ཡུལ་ངན་ནམ། སྟེ་བོ་ལལ་པོ་ཆེའི་ཚོགས་ཀྱ་ཙེ་འདོན་པ་སྟུམ་བྱེད་

ནས། མ་ལ་རྩ་ཐིབས་པོའམ། བྱས་ཐིབས་པོའམ། རྩའི་སྤྱིལ་པོའམ། ལོ་མའི་སྤྱིལ་
པོར་འཇུག་པའམ། ཤིང་རྒྱང་ངམ། ཟློག་པའི་རྒྱང་རྩ་འགྲོའོ། །གནས་ན་ཡང་འདི་དག་རྩ་
གནས་པར་བྱའོ། །འབྱུང་ན་ཡང་འདི་དག་ནས་འབྱུང་ངོ་སྟུང་རྩ་ལོག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་
མོས་པ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།

སེམས་ཅན་དབང་ཐང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་ནི་ཀུན་དགའ་ར་བའམ། སྤྱིད་མོས་ཚལ་ལམ།
ཁང་བཟངས་སུ་འཇུག་པའམ། ཁང་བ་བརྟེན་པའམ། བྲི་ལ་འཛེག་གོ། །དེ་བཞིན་རྩ་
གནས་སོ། །འབྱུང་ངོ་སྟུང་རྩ་སེམས་སོ། །དེ་ཞིག་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པ་ནས་
འབྱུང་བའི་བར་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བཞིན་ཡིན་པ་ནི་མའི་མངལ་ལ་འཇུག་གོ། །དེ་
ཉིད་རྩ་གནས་སོ། །དེ་ཉིད་ནས་འབྱུང་ངོ་སྟུང་རྩ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་རྩ་བར་རྩ་བ་
རྩ་ཤེས་ཏེ། འདི་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདུ་ཤེས་དང་མོས་པ་དག་མི་འབྱུང་ངོ་།།

འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་གསུམ་གྱི་རྩ་མཚན་བཤད་པ་ནི། །ཡང་འདིར་བསྟན་པ་དང་།

མངལ་རྩ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ། །འཁོར་ལོས་སྐྱར་དང་རང་བྱུང་ག་ཉིས།།

འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་དང་། རང་བྱུང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
དག་སྟེ། འོག་ནས་གོ་རིམ་ས་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་ནི་དང་
པོ་སྟེ། དེ་ནི་འཇུག་པ་ཁོ་ན་ཤེས་བཞིན་ཡིན་གྱི་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། འབྱུང་བ་ཡང་
མ་ཡིན་ནོ། །རང་སངས་རྒྱས་ནི་གནས་པ་ཡང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་ནི་འབྱུང་བ་ཡང་ངོ་། །
འདིར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏོ།།

ལས་སམ་ལེ་ཤེས་སམ་ག་ཉིས། །རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་ན་གོ་རིམ་ས་བཞིན།། ༡༥

ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ནམས་ནི་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །ལེ་ཤེས་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ཐོས་པ་མང་བ་དང་རབ་རྩ་འབྱེད་པ་བྱས་པ་ནམས་ནི་ག་ཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །བསོད་

ནམས་གྱི་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དེ་དག་
ནི་རིམ་བཞིན་དུ་ལའོར་ལོས་སྒྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལྷག་མ་རྣམས་
ནི་བཞི་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ།

ཀའི་ས་བསྐྱེ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གསུམ། སྤང་པོ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་
ཚུལ། སྤང་པོ་ཉིང་རྒྱན་ཐོག་མ་མེད་པ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །
དང་པོ་ནི།

ད་ནི་འདིར་བྱི་རོལ་པ་རྣམས་གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་འཛིན་རྟེན་གཞན་དུ་འཕོ་འོ་ཞེས་བྱ་
བར་དམ་བཅའ་ན་བདག་གྲུབ་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བདག་ཏུ་སྒྲ་བ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་ཆོལ་
ཏེ། དེ་དག་གཤམ་པའི་བྱིར།

བདག་མེད་

ཅེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་སོ། །བདག་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅེན། གང་སྤང་པོ་འདི་དག་འདོར་ཞིང་སྤང་
པོ་གཞན་དག་ཏུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་
སྤང་ལྟ་བུ་དེ་མེད་དེ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ། ལས་ནི་ཡོད་དོ། །རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཆོས་སུ་བདར་བ་ཏགས་པ་མ་གཏོགས་པ་གང་སྤང་པོ་འདི་དག་འདོར་
ཞིང་སྤང་པོ་གཞན་དག་ཏུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ནི་མི་དམིགས་སོ། །
དེ་ལ་ཆོས་སུ་བདར་བ་ཏགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་བའོ་
ཞེས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།

འོ་ན་བདག་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་མི་དག་ག་ཅེན།

སྤང་པོ་ཅམ་ཉིད་དོ།

གལ་ཏེ་སྤང་པོ་ཅམ་ཁོ་ན་ལ་བདག་ཅེས་འདོགས་ན་དེ་ལ་ནི་དག་ག་པ་མེད་དོ།

དེ་ལྟ་ན་འོན་པུང་པོ་བདག་ཉིད་འཛིག་རྟེན་གཞན་དུ་འཕོའོ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེ་ན།
དེ་དག་ནི་མི་འཕོ་བའི་པུང་པོ་ཙམ་ནི།

ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱས།

སྲིད་པ་བར་མའི་རྒྱན་གྱིས་ན། །མར་མེ་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འགྲོ། ༡༥

པུང་པོ་རྣམས་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ནི་འཕོ་བའི་མཐུ་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་དང་། ལས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པའི་པུང་པོ་ཙམ་གྱིས་སྲིད་པ་བར་མ་ཞེས་
བྱ་བའི་རྒྱན་གྱིས་མའི་མངལ་དུ་འགྲོ་སྟེ། དཔེར་ན་མར་མེ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ཡང་རྒྱན་གྱིས་
ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་བདག་མེད་
བཞིན་དུ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་པུང་པོ་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་བོ།

(གཉིས་པ་པུང་པོའི་རྒྱན་ཐོག་མ་མེད་བནི།) དེ་ཡང་།

རི་ལྟར་འཕངས་བཞིན་རིམ་གྱིས་རྒྱན། །སྒྲིས་ནས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས།
འཛིག་རྟེན་ཐུང་ལ་དག་དུ་འགྲོ།

ཆེའི་ལས་ཐ་དད་པའི་བྱིར། པུང་པོའི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕེན་པ་འདྲ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་བྱིར་གང་ཞིག་རི་སྲིད་དུ་འཕངས་པ་དེ་དེ་སྲིད་དུ་རིམ་གྱིས་སྒྲིབ་ར་འགྱུར་རོ། །རིམ་པ་
གང་གིས་ཤེ་ན། **གཙུག་ལག་ལས།**

དང་པོར་རྒྱར་རྒྱར་པོ་ཡིན་ནོ། །རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལས་མེར་མེར་སྟེ།

མེར་མེར་པོ་ལས་ནར་ནར་སྟེ། །ནར་ནར་པོ་ལས་མཁྲང་འགྱུར་སྟེ།

མཁྲང་ལས་རྐང་ལག་འགྱུས་པ་འདྲ། །སྒྲི་སྒྲི་སེན་མོ་ལ་སོགས་པ།

དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་ནི། །མཚམས་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྒྲིབ་ར་འགྱུར།

ཞེས་འབྲུང་ངོ། །ཁུར་ཁུར་པོ་དང་། མེར་མེར་པོ་དང་། བར་བར་པོ་དང་། མཁྲང་
འབྲུར་དང་། ཀྲང་ལག་འབྲུས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་དག་ནི་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་
ཡིན་ནོ། །ཡང་དུས་གཞན་ན་མངལ་གྱི་ཟུག་རྩ་དེ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་གྲུང་བ་མངལ་གྱི་
ནང་ན་གང་དག་གིས་མངལ་གྱི་ཟུག་རྩ་དེ་བསྐྱར་ནས་མའི་ལུས་ཀྱི་མི་གཙང་བའི་སྒོ་ལོགས་
སུ་ཁ་བསྟན་ནས་འཛོག་པར་བྱེད་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་རྒྱང་དག་ལྟ་
སྟེ། དེ་གནས་ནས་སྟེད་པ་ན་མི་གཙང་བ་མཁྲང་པོ་དེ་གིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཆེར་བ་བཞིན་དུ་སྒོ་
དགའ་བ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་ན་རེས་འགའ་མའི་ཟས་དང་། གནས་པའི་བྱ་བ་མི་མཐུན་པར་སྒྲོད་པ་འཇ་
སྒོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ཉེས་པས་མངལ་ཁོ་ནར་འཆི་བར་འབྲུར་རོ། །དེ་ནས་འདི་དེ་གེས་པའི་
བྱང་མེད་དམ། གཞོན་རྩའི་སྒྲན་པས་མར་སར་རམ། ཉིལ་མར་འཇམ་ཙམ་མམ། ཤིང་
ཤལ་མ་ལི་ལོགས་པར་བཏགས་པའི་བྱེ་མའམ། གཞན་ཡང་རུང་བས་ལག་པ་བསྐྱས་ནས།
དེ་ལ་མཚོན་ནོན་པོ་སྤང་མོ་བཏགས་ཏེ། རྒྱག་དོང་ལྟ་བུར་མི་བཟད་པ་བྲིང་བ་སུན་ཁུང་
ལ་སོགས་པའི་འདམ་རྩལ་སྒྲིན་བྱའི་རིགས་གིན་ཏུ་མང་པོ་སྟོང་ཟླག་གི་གནས། ཏྲག་ཏུ་
འཛོག་པར་འབྲུར་བ། ཏྲག་ཏུ་བྱི་དོར་བྱ་དགོས་པ། །བྲུ་རྩ་དང་ཁྲག་དང་རྩ་སེར་དང་བྲི་
མས་ཀྱན་ཏུ་ཐུགས་པ། རྣམ་པར་ཐུགས་པ། རུལ་པ། རྣགས་པ། འགེད་པ། མཐོང་ན་
འཛིགས་སུ་རུང་བ་བགས་པ་དོལ་བ་སྤང་མོས་གཡོགས་པ། སྒོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲེས་པ་ལུས་ཀྱི་རྩ་འབྱེམས་པ་ཆེན་པོ་དེར་ལག་པ་བཅུག་སྟེ། ཡན་ལག་དང་
ཉིང་ལག་བཅད་ནས་འབྱིན་ཏོ། །

དེ་ཡང་སྒོན་གྱི་ལས་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྒྱུང་བར་འབྲུར་བས་གཤེད་དུ་བྲིད་པར་བྱེད་
དོ། །འོན་ཏེ་བདེ་བར་བཙུང་བར་འབྲུར་ན་ནི་དེ་ནས་འདི་བྱ་འདོད་པའི་མ་འམ། དེའི་
གཡོག་བྱང་མེད་རྣམས་ཀྱིས་བཙས་མ་ཐག་པའི་ལུས་རྩ་སར་བ་ལྟ་བུ་མཚོན་དང་ཐལ་བའི་
སྒྲན་ལྟ་བུའི་རིག་པ་དང་ལྟན་པའི་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྲངས་ནས་འབྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཁུ་

ཞོ་དང་མར་སར་གྱིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་རིམ་གྱིས་ཁ་ཟས་རགས་པ་བཟའ་བར་གོམས་
 པར་ཡང་བྱེད་དོ། །དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱས་དབང་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་ནས་ནི་ཡང་ཉོན་མོངས་
 པ་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་སྐྱོད་ཅིང་། ལས་རྣམས་ཀྱང་སྦྱོགས་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་དག་གི་ལུས་ཞིག་ནས་ཡང་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པ་བར་མའི་རྒྱན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་
 པ་རོལ་ཏུ་འགོ་སྟེ།

སྤྱིད་བའི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མ་མེད།། ༡༭

རྣམ་པ་དེས་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་དང་། ཡང་དེ་ལས་
 བྱུང་བའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་། ཡང་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཡིན་པས་ན་སྤྱིད་
 བའི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཐོག་མ་ཞིག་བརྟགས་ན་ནི་དེའི་
 རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ན་ནི་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་ཞིག་
 ན་ཡུལ་དང་དུས་སོ་སོར་ངེས་པ་ལས་སྐྱ་གྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་དང་།
 ཆོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་པ་ཡང་མཐོང་བས་རྒྱ་མེད་པ་ལས་འབྱུང་
 བ་ནི་མེད་དོ། །རྒྱ་རྟག་པ་ཡོད་པར་སྤྱ་བ་ནི་སྤྲ་བས་ལ་ཟེན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་
 འཁོར་བའི་ཐོག་མ་ནི་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །སྐྱེ་བ་ནི་རྒྱ་ལ་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཟད་པ་ལས་
 མཐའ་དང་ལྡན་པར་ནི་རིགས་ཏེ། ས་བོན་ཟད་པས་སྐྱ་གྱ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི། གནས་སྐབས་པའི་
 རྟེན་འབྲེལ། ཡན་ལག་སོ་སོའི་རོ་བོ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གསུམ་དབུས་བསྟན་པ། དེ་
 རྣམས་སྤྱིད་པ་བཞིན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔྱེ་བ་མདོར་བསྟན། ཡན་ལག་
 རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བརྟགས་སུ་དཔྱེ་བ་དང་། གསུམ་དུ་བསྐྱ་
 པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་རྒྱན་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་གསུམ་པ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ།

དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་བའི། །ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་་་་་་

(གཉིས་པ་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ་ནི།)

་་་་་ཆ་གསུམ་མོ།།

དེ་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ནི། མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་གླེས་པ་
དང་། མིང་དང་གཟུགས་དང་། སྤྱི་མཆེད་དུག་དང་། རིག་པ་དང་། ཚོར་བ་དང་། སྤྲོད་
པ་དང་། ལེན་པ་དང་། སྤྲོད་པ་དང་། སྤྱི་བ་དང་། རྒྱ་གཞི་དང་། ཆ་གསུམ་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་
དང་། སྤྱི་མའི་མཐའ་དང་། བར་དག་སྟེ། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་
བའི་སྤྱི་བ་དག་ཡིན་ལོ།།

(གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པའི་རྒྱལ།
ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ། གཞན་གྱི་དོགས་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞེ། མོ་མའི་
རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད། འབྲུང་བ་གསུམ་བཤད། དེ་རྣམས་གནས་སྐབས་པར་བསྟན།
མདོ་དང་འགལ་བ་སྦྲང་བའོ། །དང་པོ་ནི།)

སྟོན་དང་སྤྱི་མཐའ་གཉིས་གཉིས་དང་། །བར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་ལྟན་ལ། ༡༠

ཆ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཏུ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་ཅེ་ན།

སྟོན་དང་སྤྱི་མཐའ་གཉིས་གཉིས་པ།།

མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་སྟོན་གྱི་མཐར་འོ། །སྤྱི་བ་དང་། རྒྱ་གཞི་ནི་སྤྱི་མའི་
མཐར་འོ། །ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་བར་དུ་འོ། །ཡང་ཅི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་བ་འདི་ལ་ཡན་ལག་
བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། མ་ཡིན་ལོ།།

འོ་ན་སྤྱི་ལ་ཡོད་ཅེ་ན།

ཡོངས་སྡོག་གས་ལྟན་ནོ།

འདི་ལ་ཡོངས་སྡོག་གས་པ་ཡོད་པས་ན་ཡོངས་སྡོག་གས་ལྟན་ནོ། །འདིར་ནི་གང་ཟག་གང་ཞིག་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་རིག་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། གང་བར་མ་དོ་ཁོ་ནར་འཆི་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གྲུབ་གཞི་ཆེན་པོའི་རྣམ་གངས་ཀྱི་མདོ་ལས། གྲུན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་རྣམ་པར་གྲེས་པ་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་པར་མ་གྱུར་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་གང་ཟག་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གང་གི་ཆེ་རྒྱུན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྟོན་གྱི་མཐའ་པ་དང་། བྱི་མའི་མཐའ་པ་ཞེས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བརྟོན་པ་དེའི་ཆེ་ནི་ཆོར་བ་ལ་བྱག་པའི་བར་ཡན་ལས་བདུན་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་པ་ཡིན་ལ། ལྟ་ནི་བྱི་མའི་མཐའ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་དང་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་དག་སྟོས་པའི་བྱིར་རོ།།

(གཉིས་པ་འབྱུང་བ་གསུམ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྟོན་མཐར་འབྱུང་བ་བཤད། བར་དུ་འབྱུང་བ་བཤད། བྱི་མཐར་འབྱུང་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།)

ཡང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གང་ཡིན་ཞེན།

མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྟོན་གནས་སྐབས།

ཆོ་སྡེ་མ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་སྐབས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདི་ལ་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྟན་ཅིག་སྟོད་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་དབང་གིས་དེ་དག་གྲུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་བྱིར། རྒྱལ་བོ་གཤེགས་སོ་ཞེས་བྱས་ན་དེའི་ཞལ་འབྲིང་པ་ཡང་འོང་བར་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ།།

འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྟོན་ལས་ཀྱི།

གནས་སྐབས་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ཏེ། ཆོ་སྡེ་མ་ལ་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་

གནས་སྐབས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདི་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལས་གང་གིས་འདིར་
རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་འོ། །(གཉིས་པ་བར་དུ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ནི།)

རྣམ་ཤེས་མཚམས་སྟུང་ཕྱང་པོ་ཡིན།

མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྟུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ཕྱང་པོ་ལྔ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཡིན་ནོ།

མིང་དང་གཟུགས་ནི་དེ་ཡན་ཆད། ༡༡ སྟེ་མཆེད་དུག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ།

མཚམས་སྟུང་བའི་སེམས་པན་ཆད་ནས་ཇི་སྟོན་དུ་སྟེ་མཆེད་དུག་མ་དོད་ཀྱི་བར་གྱི་
གནས་སྐབས་དེ་ནི་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་བྱ་འོ། །སྟེ་མཆེད་བཞི་དོད་ཚུན་ཆད་དོ་ཞེས་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལས་སྟེ་མཆེད་དུག་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི་དེའི་ཆེ་དེ་རྣམ་པར་འཛིག་
པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ནི་གསུམ་འདུས་ཚུན་ཆད་དོ།

སྟེ་མཆེད་དུག་དོད་ནས་ཇི་སྟོན་དུ་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་གསུམ་
མ་འདུས་པ་དེ་སྟོན་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་ནི་སྟེ་མཆེད་དུག་ཅེས་བྱ་འོ་ཞེས།

རེག་པ་བདེ་སྐྱུལ་ལ་སོགས་ཀྱི། རྒྱུ་ཤེས་རྣམས་པ་ཚུན་ཆད་དོ། ༡༢

རེག་པ་ནི་གསུམ་འདུས་ཏེ་དེས་ཇི་སྟོན་དུ་ཆོར་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་
མ་རྣམས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ནི་རེག་པ་ཞེས་བྱ་འོ། །ཡོངས་སུ་གཙོད་རྣམས་ནས་ནི།

ཆོར་འཁྲིག་ཚུན་ཆད་

ཆོར་བའི་གནས་སྐབས་ནི་ཇི་སྟོན་དུ་འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱན་ཏུ་མི་སྟོང་པའི་
བར་རོ།

——མྱོད་པ་ནི། །ཡོངས་སྤྱོད་འཕྲིག་པའི་ཆགས་ཅན་གྱི།

འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། འཕྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཏུ་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ཇི་
མྱོད་དུ་ཡུལ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལ་མ་ཞུགས་པ་ནི་མྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ།

ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡོངས་སྤྱོད་རྣམས། །ཐོབ་པར་བྱ་བྱིར་ཡོངས་རྒྱག་པའི། ༡༩

གནས་སྐབས་གང་དུ་ཡུལ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་ནས་
ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱག་པ་དེ་ནི་ལེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་རྒྱག་པ་ན།

དེ་མྱོད་འབྲས་ཐུ་འབྱུང་འབྱུར་པའི། །ལས་བྱེད་དེ་ནི་མྱོད་པ་ཡིན།

དེ་ཡུལ་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཡོངས་སུ་རྒྱག་པ་ན་ཡང་མྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་
དེ་ནི་དེའི་མྱོད་པ་ཡིན་ནོ།

(གསུམ་པ་བྱི་མཐར་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ནི།) ལས་དེས་ཡང་འདི་ནས་གི་འཕོས་ནས་
ཆེ་བྱི་མར་ཉིང་མཆམས་སྤྱོར་བར་འབྱུར་ཏེ།

ཉིང་མཆམས་སྤྱོར་བ་དེ་ནི་སྤྱེ་བ་ཡིན།

འདི་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོ་གཞན་དུ་སྤྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
པན་ཆད།

ཚོར་བའི་བར་ནི་རྒྱ་གི་ཡིན། ༢༠

སྤྱེ་བ་པན་ཆད་ཚོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བར་ནི་རྒྱ་གི་སྤྱེ། འདི་ལ་ཡན་ལག་བཞི་པ་
མིང་དང་གཞུགས་དང་སྤྱེ་མཆེད་དུག་དང་། རེག་པ་དང་། ཚོར་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་
ཉིང་གཞན་དག་ཏུ་རྒྱ་གི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ནོ།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་བཞེད་དོ། །སྤྱོད་ཅིག་པ་དང་། རྒྱག་

ཆགས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་ཅན་དང་། གནས་སྐབས་པའོ། །སྐད་ཅིག་མ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
 སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆགས་པའི་དབང་
 གིས་ཐོག་གཅོད་པའི་ཚུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་རིག་པའོ། །སེམས་པ་གང་དག་ཡིན་
 པ་དེ་དག་ནི་འདྲ་བྱེད་རྣམས་སོ། །དངོས་པོ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕུང་པོ་བཞི་ནི་མིང་དང་གཟུགས་སོ། །
 མིང་དང་གཟུགས་ལ་རྣམ་པར་གནས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གོ། །སྐྱེ་མཆེད་
 དུག་འདུས་པ་ནི་རིག་པའོ། །རིག་པ་ཉམས་སུ་ཐྱོད་པ་ནི་ཆོར་བའོ། །ཆགས་པ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ནི་སྟེད་པའོ། །དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཀླན་ནས་དགྲིས་པ་རྣམས་ནི་ལེན་
 པའོ། །དེས་ཀླན་ནས་བསྐྱར་བའི་ལུས་དང་། དག་གི་ལས་ནི་སྤྱིད་པའོ། །ལས་དེ་རྣམས་
 སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བའོ། །ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པ་ནི་ཆ་བའོ། །ཞིག་པ་ནི་ཤི་བའོ། །

ཡང་སྒྲུལ་པ། སྐད་ཅིག་པ་དང་། འབྲེལ་པ་ཅན་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དག་ལས་ངེ་སྐད་
 འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དག་ལས་ངེ་སྐད་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 བར་འབྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
 བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གནས་
 སྐབས་པ་ནི་བརྒྱ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔའི་གནས་སྐབས་ཆེ་གསུམ་པར་ཆད་མེད་
 བར་འབྲེལ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

(གསུམ་པ་དེ་གནས་སྐབས་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དོགས་སྤོང་
 རོ། །དང་པོ་ནི།) དེ་རྣམས་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་གང་ལས་དགོངས་ཤེ་ན།

འདི་ནི་གནས་སྐབས་པར་འདོད་ལོ།

(གཉིས་པ་དོགས་སྤོང་ནི།) གལ་ཏེ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ལ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡོད་
 བ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཁོ་ནར་བསྐྱགས་ཤེ་ན།

གཙོ་བོའི་བྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྐྱགས།

མ་རིག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ནི་མ་རིག་པར་བཤད་ལ། འདུ་བྱེད་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ནི་འདུ་བྱེད་ནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བར་དུ་ནི་ཀྱི་ཁོ་ན་བཤད་པ་ས་ཉེས་པ་མེད་དོ།

ཡང་ཅིའི་བྱིར་མདོ་ཐེ་ལས་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སུ་གསུངས་ལ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དག་ལས་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཞེན། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་གཞན་དུ་འབྱུང་ཞེན། མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།

ཆོས་མངོན་པ་ལས་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་གནས་སྐབས་པ་དང་། སྐད་ཅིག་པ་དང་། རྒྱན་ཆགས་པ་དང་། འབྲེལ་པ་ཅན་དང་། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ།

(བཞི་པ་མདོ་དང་འགལ་བ་སྦྱང་བནི།) ཡང་ཅིའི་བྱིར་མདོ་ལས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་གསུངས་ཤིང་།

སྟོན་དང་བྱི་མཐའ་བར་དག་ལ། རྫོངས་པ་རྣམ་པར་བརྒྱུག་བྱིར་རོ། ༡༡

དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ཆ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་རྫོངས་པ་ལ་ནི་འདི་རི་ལྟར་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བར་གྱུར་ཏམ། འོན་ཏེ་བྱུང་བར་མ་གྱུར་བདག་ཅི་ཞིག་ཏུ་ནི་བྱུང་བར་གྱུར། བདག་རི་ལྟར་ན་ནི་བྱུང་བར་གྱུར་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་འདི་སྟེ།

བྱི་མའི་མཐའ་ལ་རྫོངས་པ་ལ་ནི་འདི་ལྟར་ཅི་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་འབྱུང་བར་འབྱུར་རམ་སྐྱམ་པ་རྒྱས་པར་ཐེ་ཆོམ་འདི་སྟེ།

བར་དུ་རྫོངས་པ་ལ་ནི་འདི་ལྟར་ཅི་ཞིག་ཡིན། འདི་རི་ལྟར་ཡིན། ཡོད་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན། འབྱུར་བ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་འདི་སྟེ།

དེ་ལྟར་ན་རྫོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་བརྒྱུག་པའི་བྱིར་མདོ་ལས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་

བར་འབྱུང་བ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ཆ་གསུམ་དུ་བསྟན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་། འདྲ་
 བྱེད་རྣམས་དང་། སྤྱི་བ་དང་། སྐ་གི་དང་། རྣམ་པར་གཤེས་པ་ནས་སྤྱི་བ་འདྲ་དང་གོ་
 རིམས་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟར་མདོ་ཉིད་ལས་དག་སྟོང་དག་དག་སྟོང་གིས་གང་ཡན་ཆད་
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་ཡང་དག་
 པའི་གཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བ་དེ་ནི་ཅི་བདག་འདས་པའི་
 དུས་ན་བྱུང་བར་གྱུར་ཏམ་སྟམ་དུ་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་འབྱང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་
 བར་གསུངས་སོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། བྱི་མའི་མཐའ་ལ་སྟོངས་པ་བསྟོག་པའི་བྱིར་བྱེད་པ་དང་། ལེན་བ་
 དང་། སྤྱི་བ་དག་གྱུང་བསྟན་ཏེ། འདི་དག་ནི་དེ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་བཞིན་མོངས་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། དཔོན་དང་། བདུན་པོ་འབྲས་པ་
 ཡིན་པར་བསྟན་པ། ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་རྒྱས་བཤད་མ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །
 དང་པོ་ནི།

ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་བ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
 ལས་དང་བཞི་དག་དང་། གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ།

ཉོན་མོངས་གསུམ་མོ་

ཡན་ལག་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་། སྤྱི་བ་དང་།
 ལེན་བ་རྣམས་སོ། །

ལས་གཉིས་སོ།

ཡན་ལག་གཉིས་ནི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། འདྲ་བྱེད་དང་། སྤྱི་བ་པོ།

གཞི་བདུན་

ཡན་ལག་བདུན་པོ་རྣམ་པར་གཤེས་པ་དང་། མིང་དང་། གཞུགས་དང་། སྤྱི་མཆོད་དུག་

དེ་ལ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁ་བསྐྱར་བར་བྱ་མི་
དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་འདིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས།

ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་དང་། བྱ་བ་ཉིད་དོ་དེ་ལས་གཞི།

དེ་ལས་གཞི་དང་ཉོན་མོངས་སྟེས། འདི་ནི་སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་ལྷགས། ༡༧

ཞེས་བསྟན་ཟིན་ཏོ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་སྟེ། སྤྱིད་པ་ལས་ལེན་
པའོ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་ལས་ཏེ། ལེན་པ་ལས་ནི་སྤྱིད་པ་དང་། མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་
རྣམས་སོ། ལས་ལས་གཞི་སྟེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སྤྱིད་པ་
ལས་སྟེ་བའོ། གཞི་ལས་གཞི་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་མིང་དང་གཟུགས་ནས་རིག་པ་
ལས་ཚོར་བའི་བར་དང་། སྟེ་བ་ལས་ཆ་ཤིངོ། གཞི་ལས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། ཚོར་བ་ལས་
སྤྱིད་པའོ། གང་གི་ཕྱིར་སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་པ་
དེའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་ཡང་གཞི་འམ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་སྟེ་བར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཆ་ཤིནོ་ཚོར་བ་ལ་ཐུག་པའི་གཞི་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་
པ་འབྱུང་རོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ཡང་འདི་ལ་ཁ་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ།
དེ་ལྟར་ན་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་འབའ་ཞིག་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འདིའི་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར།

གཞན་དག་ནི། མདོ་གཞན་ལས་མ་རིག་པ་ཡང་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའི་རྩལ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་མ་རིག་པའི་རྩལ་
ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ནི་འདིར་ཡང་ལེན་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་
ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ལེན་པའི་ནང་
དུ་རི་ལྟར་འདུས། གལ་ཏེ་མཆུངས་པར་ལྷན་པ་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི་སྤྱིད་པ་དང་མ་རིག་
པ་དག་གི་ནང་དུ་ཡང་དེ་འདུས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ཁང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་དུ་ལྟག་

ན་ཡང་ཇི་ལྟར་འདིར་མ་རིག་པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བར་བསྟན་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ནང་དུ་འདུས་པ་ཁོ་ནས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་གཤམ་
བར་འགྱུར་ན། འོ་ན་ནི་སྲིད་པ་དང་མ་རིག་པ་དག་ཀྱང་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཡན་
ལག་གཞན་ཉིད་དུ་མི་བྱ་བར་ཁུས་སོ།།

གཞན་དག་ན་རེ། མདོ་གཞན་ལས་མ་རིག་པའི་རྒྱ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གཏི་མུག་ལས་
སྦྱེས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་སྦྱོའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིག་པའི་དུས་སུ་བསྟན་
པ་ཡིན་ལ། མདོ་གཞན་ལས་མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྲིད་པ་སྦྱོའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བའི་དུས་སུ་ཡང་མ་རིག་པ་གདོན་མི་ཟ་
བར་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་རིག་པའི་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་ནི་ཚོར་བ་དང་ལྟན་ཅིག་འཇུག་པའི་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་པས་མ་རིག་པ་རྒྱ་
མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང་། ཡན་ལག་གཞན་གྱིས་ཁ་བསྐྱང་བར་ཡང་མི་བྱའོ།།

ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཏི་མུག་ལས་སྦྱེས་པའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་རྟོག་པ་ཞེས་འབྱུང་བས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་གཏི་མུག་ལས་
སྦྱེས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་ནི་དེ་ནི་གཞན་དུ་གསུངས་པས་འདིར་ཡང་བརྟེན་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེན། བརྟེན་
པར་བྱ་མི་དགོས་སོ། །མ་བརྟེན་བཞིན་དུ་ཇི་ལྟར་གོ་ཞེན་རིགས་པ་ལས་སོ། །རིགས་པ་
གང་གིས་ཤེ་ན། དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོར་བ་མ་རིག་པ་མེད་པ་ནི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་མེད་པའི་སྲིད་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཚོར་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་
ལ། དག་བཅོམ་པ་མ་རིག་པ་མེད་པའི་རིག་པ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་
རིགས་པ་འདིས་སོ། །ཇི་སྟེང་རིགས་པས་འཐད་པ་དེ་སྟེང་མ་བཤད་བཞིན་དུ་ཡང་གོ་བར་
འགྱུར་ན། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་ནི་ཡན་པ་ཡིན་ནོ། །

མ་རིག་པ་དང་། སྐྱིད་དག་ལས་གཞན་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་དང་ཐ་
མ་དང་ལྡན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གྲུག་ཀར་མི་རུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།
མ་ཚང་བར་བསྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིར་ནི་རི་ལྟར་ན་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ནས་འཛིག་རྟེན་འདིར། འཛིག་
རྟེན་འདི་ནས་ཡང་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་འབྲེལ་སྟམ་དུ་འདུག་པ་ལ་སྒྲོངས་པའི་གདུལ་བ་
ནམས་ལ་དེ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ནི།

སྒྲོན་དང་ཕྱི་མཐའི་བར་དག་ལ། རྒྱོངས་པ་རྣམ་པར་བསྒྲོག་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་བྱ་བ་འདིས་སྒྲར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སྤྲོད་
དག་ཁྱེད་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ། ཡང་དེ་དག་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།
རེ་ཞིག་བསྟན་བཙོས་ལས་ནི་བྱུང་བར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གཉི་ག་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།།

ད་ནི་རི་ལྟར་ན་མ་འོངས་པ་མ་བྱུང་བ་རྣམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དག་ཅེས་
བྱ། རེ་ཞིག་མ་འོངས་པ་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཡང་རི་ལྟར་ན་འདུས་བྱས་དག་ཅེས་བྱ།
མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པས་བསམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་རི་
ལྟར། དེ་དག་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་པ་དགེ་བས་བསམས་པ་དག་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་
དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་མཐུན་པར་བསྒྲིས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རེ་ཞིག་གཟུགས་སུ་མི་རུང་བ་
ཡང་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་པས་དེ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དོ།།

(གཉིས་པ་འབྱུང་བ་དང་བྱུང་བའི་བྱུང་བར་ནི།) མདོའི་དགོངས་པ་ནི།

འདིར་ནི་འབྱུང་བ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་རན་འབྲས་སུ་ཡིན་པར་འདོད།།

ཅེས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་རྒྱུ་པའི་ཡན་ལག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་
ཏེ། འདི་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུར་རྒྱུ་པའི་ཡན་ལག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར་
གཉིས་པར་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ཡང་ལྟོས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པར་གཞག་
པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་ལྟོས་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
ལ་ལྟོས་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་བཞིན་དང་པ་
དང་བུ་བཞིན་ནོ།།

གནས་བརྟན་བསམ་རྟོགས་ན་རེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་དག་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་མུ་བཞི་སྟེ། སྤངས་པོ་
ནི་ཆོས་མ་འོངས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་དགྲ་བཙུམ་པའི་ཆོས་ཐ་མ་འདས་པ་དང་།
ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་
བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །བཞི་པ་ནི་ཆོས་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་གྲག་གོ།

འདིར་མདོ་སྟེ་པ་རྣམས་སྟོལ་བར་བྱེད་དེ། ཅི་འདི་དག་གང་ཞིག་གང་འདོད་པའི་འདོད་
རྒྱལ་དུ་འཆད་པ་ཞིག་གསུམ། འོན་ཏེ་མདོའི་དོན་ཡིན། སྤྲུལ་པ། མདོའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གལ་
ཏེ་མདོའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་མདོའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན་རེ་ཞིག་གནས་
སྐབས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འདི་ནི་བརྟུ་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་སྤངས་པོ་སྤྲི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་པ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་སྤྲུལ་པ་ནི་མདོ་དང་འགལ་
བ་ཡིན་ནོ།།

མདོ་ལས་ནི་མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། སྤོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ་
ཞེས་རྒྱུས་པར་གསུངས་ཏེ། དེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དྲང་བའི་དོན་མ་ཡིན་པས་
འདི་ནི་མདོའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །བརྟན་པའི་སྟོན་ནས་ཐམས་ཅད་དེས་པའི་དོན་ཁོན་ཡང་མ་
ཡིན་གྱི། གཙོ་བོ་རི་ལྟར་བརྟན་པར་ཡང་མཛད་དེ། དཔེར་ན་སྤངས་པོ་ཆེའི་རྗེས་ལྟ་
ལས། སའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤངས་པོ་སྤྲུ

དག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།
དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་གཙོ་བོ་རིལ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

འདི་ནི་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་ནི་གང་གིས་ན་དེ་དག་མ་རྫོགས་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་
བ་སའི་ཁམས་གྱི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ལས་ནི་སྒྲ་ལ་སོགས་
པ་དག་ཁོ་ནས་སའི་ཁམས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ལ་སོགས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཡང་སའི་ཁམས་
མེད་པས་འདི་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདི་ལས་ཀྱང་མ་རིག་པ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པར་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་ལ་སོགས་པ་མ་གཏོགས་པར་ཡང་མཆིམ་དང་། མཆིལ་མ་དང་། སྒྲ་བས་
ལ་སོགས་པ་དག་ལ་སའི་ཁམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བསྟན་ཟིན་པ་ཉིད་དེ།
ལུས་འདི་ལ་གཞན་ཡང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཡང་ན་གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པར་ཅུས་ན་མ་རིག་པའི་ལྷག་མ་ཡོད་ལ་
རག་གོ། །རིགས་ཐ་དད་པ་ནི་མ་རིག་པར་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན། གནས་སྒྲ་བས་དེ་དག་ལ་ལུང་
པོ་ལྟ་ཆར་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་གང་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད་ན་གང་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་ངེས་པ་
དེ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ།

དག་བཙུམ་པ་ལ་ལུང་པོ་ལྟ་ཡོད་ཀྱང་འདྲ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་མི་འབྱུང་ལ། བསོད་ནམས་
མ་ཡིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བར་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སྟེན་པ་ལ་སོགས་
པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་མདོའི་དོན་ནི་རི་སྒྲ་དང་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།

མུ་བཞེར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡང་། གལ་ཏེ་ཆོས་མ་འོངས་པ་རྣམས་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནམ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། མ་
རིག་པ་ནས་ཀླ་ཤིའི་བར་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་མདོ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་ན་སྒྲི་
བ་དང་། ཀླ་ཤིའི་ཡམ་ལག་དག་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་པར་མི་འདོད་པར་
བྱ་དགོས་པས་ཆ་གསུམ་དུ་དགོད་པ་རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ།

དེ་སྤེལ་གཞན་དག་ན་རེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་
 ཆོས་ཉིད་འདི་དག་ནི་གནས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
 བ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་དགོངས་པའི་དབང་གིས་དེ་བཞིན་ཡང་
 ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རེ་ཞིག་རི་ལྟར་དེ་བཞིན་ཡིན།།

ཡང་ན་རི་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དགོངས་པ་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་རྟག་ཏུ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
 འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་ཀླག་ཏུ་འབྱུང་གི་མ་བརྟེན་བར་རམ། གཞན་དག་ལ་བརྟེན་
 ནས་ནི་ནམ་ཡང་མ་ཡིན་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ནི་རྟག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི།
 དེ་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུང་བར་བྱའོ།།

འོན་ཏེ་དགོངས་པ་འདི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་གཞན་རྟག་
 པ་རུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི་དེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགག་པར་བྱའོ།།
 ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་གཞན་
 རྟག་པ་ནི་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་རུང་རོ། །འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱི་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཅི་ཞིག་འབྲེལ་ན་གང་གི་ཕྱིར་དེ་དག་རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་འགྱུར། རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 བར་འབྱུང་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བས་ཆོག་གི་དོན་ཀྱང་ནུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།

ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤང་པའི་དོན་རྟོ། །ཨི་ཏི་ནི་འགོ་བའི་དོན་རྟོ། །ཉེ་བར་བསྐྱར་བའི་
 དབང་གིས་སྐྱད་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་དོན་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་སྤང་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །པ་ད་ནི་ཡོང་པའི་དོན་
 རྟོ། །སམ་དང་ཡུད་གོང་ན་ཡོད་ན་འབྱུང་བའི་དོན་རྟོ། །དེས་ན་སྤང་ནས་འབྱུང་བ་ནི་རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་གི་དོན་འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་

ན། བྱེད་པ་པོ་གཅིག་གིས་བྱ་བ་གཉིས་ནི་དུས་སྤར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
 ལྷུས་བྱས་ཏེ་བཟའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ་སྤར་ཐུང་ནས་བྱིས་སྤྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་སྤྱེ་བའི་སྤོན་རོལ་ན་འགའ་ཡང་མེད་ལ། བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་བྱ་བ་ཡང་མེད་དོ།

འདིར་སྒྲུབ་པ།

གལ་ཏེ་འབྱུང་སྤོན་ཐུང་ནས་ཡིན། །མེད་བྱིར་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།
 གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་འདིར་དེ་ནི། །མ་གྱུབ་སྤོན་དུ་བྱེད་བྱིར་རོ།

འདི་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ། དེ་ཞིག་སྒྲུབ་པ་ལ་གནས་སྐབས་གང་གིས་ཆོས་ཞིག་སྤྱེ། ད་ལྟའི་
 འཇའ་ལོན་ཏེ་མ་འོངས་པ་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་བྱི་བར་བྱའོ། །དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར། ཅི་སྤྱེ་ད་
 ལྟའི་ཞིག་སྤྱེ་འོ་ཞེན་ནི། གལ་ཏེ་མ་སྤྱེས་ན་རི་ལྟར་ད་ལྟར་ཡིན། འོན་ཏེ་སྤྱེས་ཟིན་པ་ཞིག་
 ཡང་སྤྱེན་ནི་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ཅི་སྤྱེ་མ་འོངས་པ་ཞིག་སྤྱེ་འོ་ཞེན། མེད་
 པ་རི་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དམ། བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་བྱ་བ་འགྱུབ། དེའི་བྱིར་གནས་སྐབས་
 གང་སྤྱེ་བའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དང་ཐུང་ནས་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ།

གནས་སྐབས་གང་ཞིག་སྤྱེ་ཞེན། སྤྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཐོགས་པའི་མ་འོངས་པ་སྤྱེ། གནས་
 སྐབས་དེ་ཁོ་ན་རྒྱུན་དང་ཐུང་ནས་ཞེས་བྱའོ། །སྤྱེ་བའི་འདི་ལྟ་སྤྱེ། བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་
 རྣམ་པར་འཛོག་པ་འདི་ཡང་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལ།
 སྤྱེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱ་བ་ཡིན་ན་འདི་ལ་སྤྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ལས་བྱ་བ་གཞན་ཡང་མ་
 མཐོང་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཐ་སྙད་དག་ལ་གྲུན་ཀ་མེད་དོ། །ཆོག་གི་དོན་ནི་འདི་ཡོད་ན་འདི་
 འབྱུང་། འདི་སྤྱེས་པས་འདི་སྤྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
 འབྱུང་བའི་དོན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །འདིར་བཤད་པ།

རི་ལྟར་མེད་པ་སྤྱེ་བ་ལྟར། །མེད་པ་ཐུང་བ་འད་དེ་དང་འབྱ།

སྤྱེས་པ་སྤྱེ་ན་མཐར་ཐུག་མེད། །འོན་ཏེ་སྤྱེན་ཡོད་ན་འད་རུང་།

ལྷན་ཅིག་པ་ལ་ཡང་དེ་ཡོད་དེ། །མར་མེ་བྱུང་ནས་སྤྲོད་པ་མེད།།

།ཁ་གདངས་ཉལ་བཞིན་གལ་ཏེ་བྱིས། །བཙུམས་པ་ལ་ཡང་ཅི་བྱིར་མིན།།

གཞན་དག་ནི་གྲུག་ཀ་འདི་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་དོན་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་
པར་བྱེད་དོ། །རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ནི་སྒྲོས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སམ་ནི་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་
ནོ། །ཞི་བྱ་ནི་འགྲོ་བར་རུང་བ་སྟེ་མི་སྣོད་པའོ། །སྤྲད་གོང་ན་ཡོད་པའི་བ་ད་ནི་འབྲུང་བའི་
དོན་ཏེ། འདི་སྤྲད་དུ་ཆོགས་པ་དེ་དང་དེ་ན་འགྲོ་བར་རུང་བ་རྣམས་འདྲས་ནས་སྒྲེ་བ་ནི་
རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་པ་འདི་ནི་འདི་ཁོ་ན་ལ་
རབ་རྒྱ་བརྟག་རྒྱ་རུང་གི་མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
སྒྲེའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ངེ་ལྟར་རུང་།

ཡང་ཅིའི་བྱིར་བཙུམས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྲུང་། འདི་སྒྲེ་བས་འདི་སྒྲེའོ་
ཞེས་རྣམ་གུངས་གཉིས་གསུངས་ཤེ་ན། དེས་པར་གཟུང་བའི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་གཞན་
ལས་མ་རིག་པ་ཡོད་ན་འདྲ་བྱེད་རྣམས་འབྲུང་གི་ །མ་རིག་པའི་རྒྱེན་མེད་པར་འདྲ་བྱེད་
རྣམས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཡན་ལག་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྲུང་
ངོ་། །ཡན་ལག་འདི་སྒྲེས་པས་ཡན་ལག་གཞན་སྒྲེའོ་ཞེས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པར་བསྟན་
པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་སྒྲོན་གྱི་མཐའ་ཡོད་ན་ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་འབྲུང་ངོ་། །ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་
སྒྲེས་པས་བྱི་མའི་མཐའ་སྒྲེའོ་ཞེས་ཆོ་བརྒྱད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་རེས་འགའ་
ནི་འདྲ་བྱེད་རྣམས་མ་རིག་པའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྲུང་ངོ་། །རེས་འགའ་ནི་བརྒྱད་ནས་སོ་
ཞེས་མངོན་སུམ་དང་བརྒྱད་ནས་རྒྱེན་གྱི་ངོ་བོར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ།།

གཞན་དག་ནི། རྒྱུ་མེད་ན་དངོས་པོ་མི་འབྲུང་ལ། རང་བཞིན་དང་སྒྲེས་པ་ལ་སོགས་
པ་སྒྲེ་བ་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་རྟག་པ་ལས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྒྲེའོ་ཞེས་རྒྱུ་མེད་པ་དང་།
རྒྱུ་རྟག་པར་སྒྲེ་བ་དགག་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། རྟོག་པ་འདི་ལ་ནི་ཆོག་ལྷ་མ་སྒྲོས་པ་

དོན་མེད་པར་འགྱུར་རྟེ། འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཁོ་ནས་སྐྱས་པ་གཉི་ག་
དགག་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་ནི་གང་ལགས་པདག་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པས་འདྲ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འབྱུང་
རོ། །མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་པས་དེ་དག་སྐྱེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པས་དེའི་ཕྱིར་
རྟོག་པ་དེ་བསལ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་སྐྱེས་པས་གང་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་ཉིད་ཡོད་པས་དེ་
འབྱུང་གི། །གཞན་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདི་ངེས་པར་གཟུང་བ་མཛད་པ་ཡིན་རྟེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདྲ་བྱེད་རྣམས་དང་། སྤྱུག་བསྐལ་གྱི་ཡུང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་
འབའ་ཞིག་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཡིན་ནོ།།

སྐྱོབ་དཔོན་དག་ན་རེ། མ་རིག་པ་མ་སྤངས་ན་འདྲ་བྱེད་རྣམས་མི་སྒོང་ལ་དེ་ཉིད་སྐྱེས་
པས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མ་སྤངས་པ་དང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གཞན་དག་ན་རེ། རྒྱའི་རྒྱན་ངི་སྤྱིད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་འབྲས་བུའི་རྒྱན་འབྱུང་བར་འགྱུར་
རོ། །རྒྱ་ཉིད་སྐྱེས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གནས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཡང་དག་པར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རྟེ། འབྱུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ན་གནས་པའི་ཆོག་
ཏུ་ཐལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་རིམ་པ་མི་མཐུན་པར་སྤར་
ནི་གནས་པ་དང་ཕྱིས་ནི་སྐྱེ་བ་གསུངས་པར་འགྱུར། ཡང་སྤྱས་པ། འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་
རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་རྒྱ་འཇིག་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་ནི་རྒྱ་མེད་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རོ་སྟམ་དུ་སེམས་པར་འགྱུར་བས་སྤྱས་པ།
དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པ་ལས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་རྟེ། འདི་ལྟར་ན་འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེའོ་ཞེས་
བཀའ་སྟུལ་ཏོ། །གལ་ཏེ་མདོའི་དོན་དེ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི་འདི་ཡོད་པས་འདི་མི་འབྱུང་རོ་
ཞེས་བྱ་བ་ཁོ་ནར་བཀའ་སྟུལ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཞིག་སྤར་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
ལ། ཕྱིས་ནི་འདི་ཡོད་ན་འདི་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀའ་སྟུལ་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་

ལྟར་ན་གོ་རིམ་ས་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་ཞེ་
ན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྐབས་སུ་འདིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རིག་པ་གང་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་ནི་
མདོའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ཇི་ལྟར་ན་མ་རིག་པ་འདི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཡིན་པ་ནས་སྐྱེ་བ་འདི་རྒྱུན་གྱིས་
གྲ་ཤིའི་བར་དག་ཡིན་ཞེ་ན། འབྲེལ་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། བྱིས་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འདུ་བྱེད་ཙམ་འདི་མི་ཤེས་པ་སེལ་བ་དག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། ངོ་སྟོམ་པ་འདི་
ང་རྒྱལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་བདག་ཉིད་བདེ་བ་འདི་དོན་ཏམ། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟུག་
བསྐྱེལ་ཡང་མ་ཡིན་པ་འདི་དོན་དུ་ལུས་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ལས་རྣམས་པ་གསུམ་རྩེ་མ་སྟེ།
ཆོ་བྱི་མ་ལ་བདེ་བ་འདི་དོན་དུ་བསོད་ནམས་བདེ་བ་དང་། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟུག་བསྐྱེལ་
བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་འདི་དོན་དུ་ནི་མི་གཡོ་བ། ཆོ་འདི་ལ་བདེ་བ་འདི་དོན་དུ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་
པ་རྩེ་མ་སྟེ། དེ་དག་ནི་འདིའི་མ་རིག་པ་འདི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་དག་ཡིན་ནོ། །ལས་ཀྱི་འཕེན་
པ་འདི་དབང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་རྒྱུན་གྱིད་པ་བར་མ་དང་འབྲེལ་པ་འདི་བྱིར་མེ་འབར་བ་
འགོ་བའི་ཚུལ་དུ་འགོ་བ་དེ་དང་དེར་འགོ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་འདིའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་
གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ཡན་ལག་བསྟན་པ་
ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ཆོགས་དུག་གོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་
འཐད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་མིང་དང་གཞུགས་སྐྱུང་པོ་ལྟ་བུ་འགོ་བ་དེ་དང་
དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་དེ་སྐད་བསྟན་པ་འདི་བྱིར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་
མིང་དང་གཞུགས་ཡོངས་སུ་སྒྲིམ་པ་འདི་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་མཆོད་དུག་གོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཡུལ་དང་
ཐད་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བས་གསུམ་འདུས་པ་ལས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱང་བར་འགྱུར་
པ་འདི་རིག་པ་འོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཆོར་བ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྟེན་པ་སྟེ། སྟུག་
བསྐྱེལ་གྱིས་གཟེར་བའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་ནི་འདོད་པ་འདི་སྟེན་པ་འོ། །བདེ་བ་དང་། བདེ་བ་

ཡང་མ་ཡིན་སྟེ་ལྷ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྤྲོད་པའོ། །བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟེ་ལྷ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་གཞུགས་མེད་པའི་སྤྲོད་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཚར་བ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སྤྲོད་པ་ལས་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉི་ཤེས་ལེན་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་པ་རྣམས་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་དག་གོ།

ལྟ་བུ་དག་ནི་དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཏེ། ཚངས་པའི་དྲ་བ་ལས་རི་རྒྱ་དང་འབྲུང་བ་བཞིན་ནོ། །རྩལ་ཁྲིམས་ནི་འཆལ་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་སྤྲོད་པའོ། །བརྩལ་ཞུགས་ནི་བྱི་དང་བ་ལང་གི་བརྩལ་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་དང་། རི་རྒྱ་དང་དུ་གཅེར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་སྒྲིན་མོ་གོས་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྲམ་ཟེད་དང་། ལྷགས་བདག་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་རྩལ་སོགས་པ་དག་དབྱུག་དང་གཡང་གཞི་དང་། རལ་བུ་དང་། ཐལ་བ་དང་། དབྱུག་གསུམ་དང་སྒྲེ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པའོ། །བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི་ལུས་ཏེ། དེ་ལ་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཡོད་པས་ན་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བའོ། །

གཞན་དག་ན་ཅེ། བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་དང་། རའོ་སྒྲམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདི་གཉིས་རི་ལྟར་ན་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེན་འདི་གཉིས་ཀྱང་བདག་གོ་ཞེས་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཉི་ཤེས་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རི་རྒྱ་དང་དགོ་སྤོང་དག་བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྟན་པ་བཅས་པའི་རྗེས་སུ་ལྷུང་བར་ཟད་ཀྱི། འདི་ལ་བདག་གམ་བདག་གི་ནི་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ཉི་ཤེས་ལེན་པ་ནི་དེ་དག་ལ་འདུན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལས་རི་རྒྱ་དང་ཉི་ཤེས་ལེན་པ་གང་ཞེན། འདི་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ལེན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡང་སྤྲོད་པའི་ལ་སོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྤྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ཀུན་དག་འ་བོ་ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་སྤྲོད་པ་མདོན་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་སྤྲོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྲོད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་

ནམ་པར་ཤེས་པ་འབྲུག་པའི་ཚུལ་དུ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བོ་ལྟ་བོ་
ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་ག་གི་འབྱུང་སྟེ། མདོ་ལས་རི་རྒྱུད་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ།།

དེ་ལྟར་འདི་འབའ་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བདག་དང་བདག་གི་དང་བྲལ་བའོ། །སྟུག་བསྐལ་
གྱི་སྤང་བོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟུག་བསྐལ་གྱི་ཚོགས་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའོ། །ཡང་
དག་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བའོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ལུགས་ནི་སྤར་བཤད་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

(གཉིས་པ་ཡན་ལམ་སོ་སོའི་དོ་བོ་ལ་གཉིས། ཡན་ལམ་བཞི་དངོས་སུ་བཤད་པ། ལྷག་
མ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བསྟན་བས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མ་རིག་པ། མིང་། རིག་པ།
ཆོར་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོ་བོ་དོས་བཟུང་བ་དང་། ལོག་རྟོག་བསལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།)

ཡང་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན། རིག་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མིག་ལ་
སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ནི་རིག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཅི་
ཡང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་རིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན།

རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་གཞན། །མ་རིག་མི་མཛའ་བཟུན་སོགས་བཞིན།། ༡༥

དེ་ལྟར་མཛའ་བོ་ཞེས་བསྐྱོག་ན་དེའི་མི་མཐུན་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་མི་མཛའ་བ་
འགའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི། མཛའ་བོ་ལས་གཞན་པ་གང་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། མཛའ་བོ་མེད་
པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདེན་པའོ། །དེ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་
གྱུར་པའི་ཆོག་ནི་མི་བདེན་པ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་མ་ཡིན་པ་དང་།
བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཆོས་ལ་སོགས་པའི་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་
མ་རིག་པ་ཡང་རིག་པའི་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པ་ཆོས་གཞན་ཞིག་ཏུ་བརྟུང་བར་བྱའོ། །འདི་
ག་ལས་ཤེ་ན། རྒྱུན་གྱི་དངོས་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཀའི་མེས་པོ་ལྟོག་པས་ལ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་དུ་འདོད་པ་དག་གི་པ་
དང་། ཤེས་རབ་ངན་པ་ལ་དེར་བཞེད་པ་དག་གི་པོ། །དང་པོ་ནི། །གཞན་ཡང་།

ཀྱུན་སྒྲུབ་སོགས་ཀྱི་བྱིར་

མདོ་དག་ལས་མ་རིག་པ་ནི་ཀྱུན་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང་། འཆིང་བ་དང་། ལྷ་རྒྱས་དང་། ལྷ་
བོ་དང་། སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། མེད་པ་ཙམ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་འོངས་པ་
མ་ཡིན་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་མ་རིག་པ་ནི་ཆོས་གཞན་ཁོ་
ན་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཀའི་མེས་པོ་ལྟོག་པས་ལ་ལ་དེར་བཞེད་པ་དག་གི་པོ། །འོ་ན་ནི་དཔེར་ན་རྒྱུང་མ་
ངན་པ་ལ་རྒྱུང་མ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷ་ངན་པ་ལ་ལྷ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་མ་
རིག་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །

གལ་ཏེ། ཤེས་རབ་ངན་པའི་མིན་ལྟ་བུར།

སྒྲུབ་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཙམ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་
མ་རིག་པ་ཡིན་པར་མི་རུང་ངོ་། །འོ་ན་ནི་གང་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཡིན་པར་མི་འོས་སོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན།

ལྟ་བུ་དེ་དང་མཚུངས་ལྟན་བྱིར།

གལ་ཏེ་མ་རིག་པ་ཤེས་རབ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱས་ཉིད་མཚུངས་པར་མི་
ལྟན་པའི་བྱིར་ལྟ་བུ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་བྱིར་རོ། ༡༥

ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལས་ཀྱང་འགྲུབ་ལྟེ། མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཉི་བར་ཉོན་མོངས་

པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་མི་འགྲོལ་ལོ། །མ་རིག་པས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་
 ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པར་མི་འདག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་
 ཤེས་རབ་དེའི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་སེམས་ཀྱིས་ཉེ་
 བར་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་རིགས་ཐ་དད་པ་གཞན་ཡིན་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རིག་
 པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།།

ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ཤེས་རབ་དགེ་བ་འབྲས་
 བ་རྣམ་པར་མི་འདག་པས་དེའི་ཕྱིར་འདི་དེའི་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པར་མི་འདོད།
 འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མི་འགྲོལ་བ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་དཀྱིས་པ་ཡིན་ནམ་ཅི།
 གང་རྣམ་པར་མི་འགྲོལ་བ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བཅོམ་པ་ཡིན་ལ། བག་
 ཆགས་རྣམ་པར་བསྐྱོག་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པས་ཉེ་
 བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་མི་འདག་པས་མ་རིག་པས་ཉེ་བར་
 བཅོམ་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ལ་ནི་སུ་ཞིག་བསྐྱོག་སྟེ།
 མ་རིག་པ་རིགས་གཞན་ཁོ་ན་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།

གང་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པ་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་སེམས་པ་དེའི་ཡང་
 འདི་ཉིད་ཀྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཀྱུན་ཏུ་
 སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ཡང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ལྟ་བུ་ལ་
 སོགས་པ་ཐན་རྒྱུ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་འཇམ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་
 དང་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་ལ། སེམས་ཀྱང་མ་རིག་པས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་
 པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་
 བཤད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ན་ནི་ཤེས་རབ་ལ་ཡང་མ་རིག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགོས་པར་
 འགྱུར་རོ། །མ་རིག་པ་ཆོས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ལ་རག་ན་དེའི་རང་བཞིན་ཅི་ཡིན། བདེན་

པ་དང་དགོན་མཆོག་དང་། ལས་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་མི་གསལ་བའོ། །མི་གསལ་བ་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ཅི་ཡིན་པ་འདི་ཡང་མི་ཤེས་སོ།།

གལ་ཏེ་གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གསལ་བ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་མ་རིག་པ་
ལ་ནི་རི་ལྟ་བུ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་གསལ་བའི་མི་མཐུན་པའི་
ཐོགས་སུ་གྱུར་པ། ཆོས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཅི་ཡིན་པ་འདི་མི་
ཤེས་སོ་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མིག་གང་ཞེ་ན།
གཟུགས་དང་བཟིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

བརྩན་བ་ཆོས་སྒྲིབ་ན་རེ། ངོ་སྟོམ་དུ་སེམས་ཅན་ལ་འཇུག་པ་ནི་མ་རིག་པའོ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །ངོ་སྟོམ་པའི་ང་རྒུལ་ལས་གཞན་པའི་འཇུག་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་ལས་
བདག་གིས་དེ་ལྟར་ཤེས། །དེ་ལྟར་མཐོང་སྟེ། ཟེད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་
དང་། འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ངར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་དང་ངོ་སྟོམ་པའི་
ང་རྒུལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་གྲིབ་
མ་མེད་པར་བྱ་ངན་ལས་འདས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ།།

འཇུག་པ་དེ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ནི་མ་རིག་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ག་ལས་ཤེན་འདི་
ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ང་རྒུལ་གཞན་
ཡང་ཡོད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ལ་དབྱུད་པར་ཆད་ན་བརྗོད་པ་མང་པོར་གྱུར་
ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་ནི་བཞག་གོ།

(གཉིས་བམིང་བཤད་པ་ནི།) ཡང་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན།
གཟུགས་ནི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

མིང་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་ཐུང་བོ།།

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མིང་དང་དབང་པོ་དང་དོན་གྱི་དབང་གིས་དོན་རྣམས་ལ་གཞོལ་བས་

ན་མིང་ངོ་། མིང་གང་གི་དབང་གིས་གཤམ་ཤེས། འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་མིང་ཡིན་པ་སྟེ། འོན་
དེ་དང་དེ་དག་གོ་བར་བྱེད་པ་བ་ཡང་དང་། ཉ་དང་། གཞུགས་དང་། རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་
སྟེ་ལ་སོགས་པ་ལོ། རྟེན་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མིང་ཉིད་ཡིན་ཞེས། འོན་ཏེ་དེ་དག་ལ་མིང་དེ་གཞིལ་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་དག་ན་རེ། འདིར་ལུས་པོར་ནས་སྟེ་བ་གཞན་དུ་གཞིལ་བའི་ཕྱིར་མིང་ནི་
གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བོ་དག་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། སྟེ་མཆེད་དུག་ནི་བཤད་
ཟིན་ནོ།།

(གསུམ་པ་རེག་པ་བཤད་པ་ནི།) ད་ནི་རེག་པ་བཤོད་པར་བྱ་སྟེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་
རེག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་བར་རོ། རྟེན་དག་གྲང་དུག་འདུས་ཏེ་བྱུང་བ་ནི།
དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་གྲེས་པ་དང་གསུམ་འདུས་པ་ལས་སྦྱས་པ་ལོ།།

རེ་ཞེག་ལྟན་ཅིག་སྟེ་བའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ལྟ་ནི་དོན་དང་རྣམ་པར་གྲེས་པ་དག་དང་འདུ་
བར་ཡང་རེགས་ན། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་འགགས་པའི་ཚོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲེས་པ་མ་
འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་དག་དང་རི་ལྟར་འདུ་ཞེས། རྒྱ་དང་འབྲས་སུའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། ཡང་ན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རེག་པ་བསྟེད་
པར་བྱ་བ་ལ་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་སུ་གཅིག་པའི་དོན་ནི་འདུ་བའི་དོན་རྟོ།།

འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་སྟོ་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཏེ། **ཁ་ཅིག་ན་རེ།** འདུས་པ་ཉིད་
རེག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདིར་མདོའི་སྤངས་དེ་ལྟར་ན་ཚོས་གསུམ་པོ་འདི་དག་འབྲེལ་
ཅིང་འདུས་ལ་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རེག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་བྱིར་ཏེ་འོང་
བར་བྱེད་དོ།།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཚོས་གཞན་ཁོ་ན་ཞེག་རེག་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདིར་མདོའི་སྤངས་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུག་ཚན་དུག་གང་ཞེས། བང་
གི་སྟེ་མཆེད་དུག་དང་། ཕྱིའི་ཡུལ་དུག་དང་། རྣམ་པར་གྲེས་པའི་ཚོགས་དུག་དང་། རེག་

པའི་ཚོགས་དུག་དང་། ཚོར་པའི་ཚོགས་དུག་དང་། སྤེད་པའི་ཚོགས་དུག་གོ་ཞེས་གསུངས་
 བ་ཡང་ཁྱེད་ཉེ་འོང་བར་བྱེད་དོ། །འདིར་ནི་རེག་པའི་ཚོགས་དབང་པོ་དང་དོན་དང་རྣམ་
 བར་ཤེས་པ་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་དོ། །དེ་ལ་གང་དག་འདུས་པ་ཉིད་རེག་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་འདི་སྐད་དུ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལོགས་ཤིག་
 ན་ཡོད་པ་ཁོན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོར་བ་དང་སྤེད་པ་དག་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་སྒྲེ་མ་ཆེད་ལས་ལོགས་
 ཤིག་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་དུ་འོང་ངོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་ཉེས་པ་མེད་པ་དེ་
 དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲེ་མ་ཆེད་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུར་འདིར་
 ལྟག་མ་གང་ཞིག་སྟོས་སུ་རུང་བ་རེག་པར་གྱུར་པ་གསུམ་ལས་གཞན་གསུམ་ནི་མེད་དོ། །
 གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དང་དོན་དག་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དབང་པོ་དང་
 དོན་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གསུམ་བསྟན་ཟིན་པས་ཡང་རེག་
 པ་སྟོས་པ་ནི་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མིག་དང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ལ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིག་དང་གཟུགས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་གང་དག་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དེ་
 དག་ནི་རེག་པའི་དངོས་པོར་རྣམ་པར་གཞག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གང་དེ་དག་རེག་པ་ནི་འདུས་པ་ལས་གཞན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ཚོས་གསུམ་པོ་འདི་
 དག་འབྲེལ་ཞིང་འདུས་ལ་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རེག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 མདོ་འདི་ལ་ཇི་ལྟར་ལན་འདེབས་ཤིག། དེ་སྐད་དུ་མི་འདོན་དོ། །

ཡང་ན་ནི་འདི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བརྗོད་པ་འདི་རྒྱ་ཆེ་
 བའི་རྣམ་པ་ཏ་ཅང་མང་པོར་འཁྲོ་བ་ཡིན་པས་ཞར་ལ་འོངས་པས་ཚོགས་གོ། **ཚོས་མདོན་པ་**
རྣམས་ན་རེ། རེག་པ་གཞན་ཁོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རེག་པ་དུག་པོ་དེ་དག་ལས།

ལྷ་ནི་ཐོགས་པའི་རྒྱལ་པ་ཡིན། འུག་པ་སྤྲ་དྲགས་ཆོག་ཅེས་བྲ། ༡༠

མིག་དང་། རྩ་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷ་དང་། ལུས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རྒྱལ་པ་ལྷ་ནི་ཐོགས་པ་
 དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཐོགས་པའི་རྒྱལ་པ་ཞེས་བྲ། འུག་པ་ཡིན་
 ཀྱི་འདུས་ཏེ་རྒྱལ་པ་ནི་ཆོག་སྤྲ་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པ་ཞེས་བྲ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཆོག་སྤྲ་
 དྲགས་ཞེས་བྲ་བ་ནི་མིང་ཡིན་ནོ། རྟེན་ལྷག་པར་འདིའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་
 ཆོག་སྤྲ་དྲགས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རྒྱལ་པ་ཞེས་བྲའོ་ཞེས་གྲག་སྟེ། རི་སྐྱད་དུ་མིག་གི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པས་ནི་སྟོན་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་པོའོ་ཞེས་བྲ་བར་ནི་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ། ཡིད་
 ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་སྟོན་པོ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་ལ་སྟོན་པོའོ་ཞེས་བྲ་བར་ཡང་རྣམ་
 པར་ཤེས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཅིག་ནི་རྟེན་གྱིས་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ནི་དམིགས་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དག་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དོན་རྣམས་
 ལ་འཇུག་གི་ལྷ་པོ་དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ཆོག་སྤྲ་དྲགས་ཡིན་ནོ། རྟེན་
 མཆུངས་པར་ལྷན་པའི་རྒྱལ་པ་ནི་ཆོག་སྤྲ་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པ་ཞེས་བྲ་བས་གཅིག་ནི་རྟེན་གྱིས་
 རབ་རྩ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ནི་མཆུངས་པར་ལྷན་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། ཡང་རྒྱལ་པ་འུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ།

རྒྱལ་དང་མ་རྒྱལ་དང་གཞན་རྒྱལ།

རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་པ་དང་། མ་རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་རྒྱལ་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་མ་རྒྱལ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་པའོ།

དེ་དག་གྲང་གོ་རིམས་བཞིན་དུ། དྲི་མེད་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྷག་མ། ཡིན་པར་རྒྱལ་
 པར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་པའོ། མ་རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་པ་ནི་ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པ་སྟེ། རྒྱལ་པ་དང་མ་རྒྱལ་པ་དང་མཆུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །སྟག་མ་ནི་གཉིས་ཀ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མ་རིག་
པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའོ། །སྟག་མ་ཡང་གང་ཞིག་ཅིན། དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་
པ་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ། །

མ་རིག་པའི་རིག་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་སྒོས་པས་རིག་
པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ།

གནོད་སེམས་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རིག་།

གནོད་སེམས་དང་། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་
ཐམས་ཅད་བསྟན།

བདེ་བ་ཕྱིར་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ། ༡

བདེ་བ་ཕྱིར་བར་འགྱུར་པའི་རིག་པ་དང་། སྟག་བསྐྱལ་ཕྱིར་བར་འགྱུར་པ་དང་། བདེ་
བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟག་བསྐྱལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཕྱིར་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། བདེ་བ་ཕྱིར་བར་
འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ན་དེ་ཕྱིར་བར་བྱ་བའམ། ཕྱིར་བར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཕྱིར་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་གང་
ཞེན། ཚོར་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བདེ་བ་ཕྱིར་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་པས་ན་བདེ་བ་ཕྱིར་བར་
འགྱུར་བའི་རིག་པ་སྟེ། གང་ལ་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ཡོད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟག་བསྐྱལ་བ་
དང་། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྟག་བསྐྱལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཕྱིར་བར་འགྱུར་བ་དག་ལ་
ཡང་སྟར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་རིག་པ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །རིག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

(བཞི་བ་ཚོར་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྦྱིར་དབྱེ་བ་དང་། སེམས་ཚོར་བྱེ་བ་གཏུ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།)

ཚོར་བ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ།

དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དུག།

མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དང་། རྣ་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྗེ་དང་།
ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་འོ། །དེ་དག་ལས།

ལྷ་ནི་ལུས་ཀྱི་འོ་སེམས་ཀྱི་གཞན།།

མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྗེ་དང་། ལུས་ཀྱིས་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཚོར་བ་ལྷ་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཡིད་
ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ནི་སེམས་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་
ཞེས་བྱའོ། །

ཡང་ཅི་ཚོར་བ་རེག་པའི་འོག་ཏུ་འབྱུང་ངམ། འོན་ཏེ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན།
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་ན་མས་ན་པེ། ཡན་ཚུན་དུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དུས་
མཉམ་མོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རི་ལྷར་ན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་གཉིས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་བསྦྱེད་
པར་བྱ་བའི་དངོས་པོར་འགྲུབ། རི་ལྷར་མི་འགྲུབ་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་སྦྱེས་ཟེན་
པ་ལ་ནི་ཚོས་ཀྱི་རྣམས་པ་མེད་དོ། །ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཉིད་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་བསྦྱེད་པར་
བྱ་བའི་དངོས་པོ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཚོས་སྦྱེས་ཟེན་པ་ལ་ནི་ཚོས་ཀྱི་རྣམས་
པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས་དམ་བཅས་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ནི་ཡན་ཚུན་དུ་སྦྱེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་
མེད་དེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལ་ཡན་ཚུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་མི་འདྲོད་པ་ཁོ་ན་འོ། །འདི་
ནི་འདྲོད་མེད་ཀྱི་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་དག་ཡན་ཚུན་ནམ་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འདྲོད་པ་འདི་ནི་
མདོ་ལས་མི་བཞེད་དེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་སྦྱེད། །མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་སྦྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་གང་ཞིག་
 ཚོས་གང་གི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་གནས་པ་དེ་ནི་དེ་དང་དུས་ཐ་དད་པར་གྲགས་ཏེ། དཔེར་
 བ་ས་བོན་སྡེ་ལ་སྡེ་གུ་འབྱི་བ་དང་། འོ་མ་སྡེ་ལ་ཞོ་འབྱི་བ་དང་། བསྟན་པ་སྡེ་ལ་སྐྱེ་འབྱི་
 བ་དང་། ཡིད་སྡེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱི་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་འོ། །
 རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དག་སྡེ་ཕྱིའི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་པའི་
 དངོས་པོར་ཡང་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་།
 མིག་དང་གཟུགས་དག་དང་། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་རྣམས་ལྟ་བུ་འོ། །

དེ་ལ་ཡང་དབང་པོ་དང་དོན་དག་སྡེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱི་བ་དང་། འབྱུང་བ་དང་
 འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་རྒྱ་ཚོགས་པ་སྡེ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ན་དགག་
 པ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ། འོ་ན་ནི་སྡེ་གུ་དང་གི་བ་མ་དག་ཇི་ལྟ་བུར་རེག་པ་དང་
 ཚོར་བ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གཞན་དག་ན་རེ། རེག་པའི་འོག་ཏུ་ཚོར་བ་འབྱུང་སྟེ། དབང་པོ་དང་དོན་དག་ནི་སྡེ་ལ་
 དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། གསུམ་འདུས་པ་དེ་ནི་རེག་པ་ཡིན་ནོ། །རེག་པའི་ཁྱེན་
 གིས་རྒླད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་ཚོར་བ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་ལྟ་ན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚོར་བ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ལ། རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རེག་པ་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ། རེག་པ་ཕྱི་
 མ་ལ་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་རེག་པ་སྡེ་མའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་རེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 ཚོར་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རེག་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་
 ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།

འདི་ལ་མི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་རེག་པ་དམིགས་པ་ཐ་དད་པ་དག་
 རེག་པ་ཕྱི་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་རེག་པ་སྡེ་མའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཇི་

ལྷ་ཞེན། རིགས་མི་འདྲ་བ་ལ་དམིགས་པའི་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་གཞན་ལ་
 དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཡང་ན་སེམས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དེ་ལས་གཞན་
 པ་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར། འོན་ནི་དེའི་ཆེ་རིག་པ་ནི་གྱུར་བའི་རྣམ་པར་གྲུབ་པ་ཚོར་བ་
 མེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྒྲོན་རྩལ་གྱི་རྣམ་པར་གྲུབ་པའི་ཚོར་བ་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་མ་ཚང་བའི་བྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ས་མང་པོ་བ་བརྩུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ས་མང་པོ་བའི་ངེས་པ་ཉམས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ངེས་པ་འདི་ག་ལས་གྲུབ། བསྟན་བཅོས་ལས་སོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མདོ་ཚད་མར་
 བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གྱིས་མདོ་སྒྲེ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ་
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་ས་མང་པོ་བའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ས་མང་པོ་བའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེན། ས་ནི་གསུམ་སྟེ། རྟོག་པ་དང་བཅས་གིང་
 དཔྱད་པ་དང་བཅས་པའི་ས་དང་། རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱད་པ་ཅམ་དང་། རྟོག་པ་ཡང་མེད་
 དཔྱད་པ་ཡང་མེད་པའི་ས་དང་། དགེ་བའི་ས་དང་། མི་དགེ་བའི་ས་དང་། ལུང་དུ་མ་
 བསྟན་པའི་ས་དང་།

ཡང་གསུམ་སྟེ། སློབ་པའི་ས་དང་། མི་སློབ་པའི་ས་དང་། སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་
 པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སའོ། །དེ་ལ་གང་དག་ས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་ས་
 མང་པོ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་དགེ་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་
 ཡིན་ནོ། །གང་དག་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་
 པོ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དག་ན་ཅེ། དེ་དག་ནི་ཅི་རིགས་པར་རྣམ་གྲངས་གྱིས་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ཅིག་
 ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་ནི་འདོན་པའི་ཞར་ལ་དེ་
 ཁོང་ནས་བྱངས་གྱི་སྒྲོན་ནི་མ་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ་རིག་པའི་འོག་ཏུ་ཚོར་བ་འབྱུང་ངོ་ཞེན།

མིག་དང་གཟུགས་ཀྱིས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་འདུས་
པའི་རེག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་སྒྲུའོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་མདོའི་ལན་གདབ་པར་བྱ་དགོས་སོ། ། ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པ་ཞེས་གསུངས་
སོ། ། རེག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པ་ཞེས་ནི་མ་གསུངས་ན། འདི་ལ་ལན་གདབ་ཏུ་ཅི་ཞིག་
ཡོད། ལྷན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲུ་ནི་དེ་མ་ཐག་པ་ལ་ཡང་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱམས་པ་དང་
ལྷན་ཅིག་པར་འགྱུར་བའི་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་སྒྲིམ་པར་བྱེད་དོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་འདི་ནི་ཁུངས་སུ་མི་རུང་ངོ་། །

འོན་མདོ་ལས་ཚོར་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། འདུ་ཤེས་གང་
ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའི་ཚོས་དེ་དག་ནི་འདྲེས་པ་ཡིན་གྱི་མ་འདྲེས་པ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་བྱང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་དག་
ཀྱང་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མེད་དོ། །

རེ་ཞིག་འདྲེས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་པ་འདི་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས་འདི་སྐད་
དུ། གང་མྱོང་བར་བྱེད་པ་དེ་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །གང་སེམས་པར་བྱེད་པ་དེ། འདུས་ཏེ་
ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །གང་འདུས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་
གསུངས་ན། ཅི་རེ་ཞིག་འདི་དེ་དག་གིས་དམིགས་པར་ངེས་པར་གསུངས་སམ། འོན་ཏེ་
སྐད་ཅིག་མ་ལ་ངེས་པར་གསུངས་པ་དེ་མི་ཤེས་སོ། །ཆེ་དང་དྲོད་དག་ལྷན་ཅིག་པ་ལ་
འདྲེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ངེས་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ། །

གང་ཡང་མདོ་ལས་གསུམ་འདུས་པའི་རེག་པ་ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ན་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡོད་ལ། གསུམ་འདུས་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་འམ། ཡང་ན་འདུས་པ་ཡིན་ལ་
རེག་པ་མ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རེག་པ་
དང་། རེག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་ཚོར་བ་ཡང་འདོད་པར་བྱའོ། ། ཉ་ཅང་ཐལ་བར་

འགྲུར་བའི་གཏམ་གྱིས་ཆོག་གི་དཀྱུས་མ་ཁོ་ན་རིམ་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །སེམས་ལས་
བྱུང་བ་ཚོར་བ་མདོར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

(གཉིས་པ་སེམས་ཚར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།)

དེ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ལས། རྣམ་པ་དག་ནི་ཡང་བཅོ་བརྒྱད། ༡༡

ཡང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དེ་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཅོ་བརྒྱད་རྣམ་པར་
གཞག་པ་ལས་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཅོ་བརྒྱད་གང་ཞེན།
ཡིད་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དུག་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དུག་དང་། བདྲ་
སྟོམས་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དུག་གོ། །དེ་དག་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག།

གལ་ཏེ་ངོ་པོ་ཉིད་ལས་ན་ནི་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་བདེ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་
དང་། བདྲ་སྟོམས་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལས་ན་
ནི་ཡིད་དང་མཐུན་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་དམིགས་པ་ལས་ན་ནི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དུག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དུག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། གསུམ་ཀར་
ཡང་གཞག་སྟེ། དེ་དག་ལས་བཅོ་ལྔ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཆོས་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་གསུམ་ནི་རྣམ་པ་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་
ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ལྟར་ཞེན། ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཡུལ་
ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུག་གོ།

གཞན་དག་ནི། ཡུལ་དག་ལ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོར་བའི་དབང་
གིས་ཡིད་ཡུལ་དག་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྣམ་པར་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡུལ་གྱི་
ཚོར་བ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་ཞེན། འདི་ནི་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་

མ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་མི་རུང་
 རོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡིད་གྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བའི་ནང་དག་ཏུ་མ་
 གློམ་གཤེན། དང་པོ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡིད་གྱིས་པའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེའི་མི་མཐུན་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གྲག་གོ།

གལ་ཏེ་འདི་དག་ཡིད་གྱིས་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་ན། འོ་ན་མདོ་ལས། མིག་གིས་གཟུགས་
 དག་མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ལྟ་བུའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་རྒྱུའོ་ཞེས་བྱ་བ་
 དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་དང་། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་
 ལྷན་མདོན་པར་བསྐྱབས་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པར་ཟད་གྱི། འདི་དག་ནི་ཡིད་གྱི་
 ས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་སྤྲུག་པ་ལྟ་བུ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མདོན་པར་བསྐྱབས་
 པ་ཡང་ཡིན་ལ། ཡིད་གྱིས་པ་ཡང་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།

གཞན་ཡང་མཐོང་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རེག་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དེ་ནི་གྲུག་ཀར་མི་རུང་བ་ཉིད་དོ། གང་གིས་མ་མཐོང་བ་ནས་མ་རེག་པའི་བར་དུ་ཉེ་བར་
 རྒྱ་བ་དེ་ཡང་ཡིད་གྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་འདོད་པའི་ཁམས་ན་གཟུགས་གྱི་
 ཁམས་ལ་དམིགས་པ་དག་ཀྱང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་
 ལ། གཟུགས་གྱི་ཁམས་ན་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་དག་ཀྱང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་
 བྱ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ།

ཇི་ལྟར་ཆེས་གསལ་བ་དེ་ལྟར་བཤད་དེ། གང་གཟུགས་དག་མཐོང་ནས་རྒྱ་རྣམས་ལ་
 ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དེ་དག་ཡང་ཡིད་གྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ཡིན་མོད་གྱི་དབང་པོ་དང་དོན་རྣམ་པར་ཆད་
 པའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་མི་འཚོལ་བ་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཅི་གཟུགས་གང་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་
 ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནས་བཏང་སྒྲུམས་གྱི་གནས་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
 རྒྱུད་ངེས་པས་ནི་ཡོད་གྱི་དམིགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།